

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I V

CVRAVIT

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

M D C C L X X V I I I .

IMPERIAL

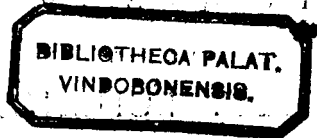
LIBRARY

OF THE

EMPEROR

OF AUSTRIA

LIBRARY

BIBLIOTHECA PALAT.
VINDOBONENSIS.

IN THE

EMPEROR'S LIBRARY

Ἀληθὲς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἔ τῆς εὐεξίας 1) μόνοι, εἰ δὲ τῶν γυμνασίων Φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· ἔτω δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπινδακόσιν ἡγεῖμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπινδαιοτέρων ἀνέγνωσιν, ἀνεῖναι τε τὴν δια-
νοιαν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athleticis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura est, sed opportuna etiam remissionis, quippe quam partem exercitationis, vel maximam arbitrentur: ita etiam his, qui studium in literis posuerunt, convenire arbitror, ut post multam severiorem le-
ctio.

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas. Εὐεξία vero athletica aliquanto plus significat: est enim ea quidam excessus sanitatis, id est corpus musculosum, torosum pleniusque nutritum exhibens. Reitz.

νοϊαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κήματος ἀκμαϊό-
 τήραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελής ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,
 εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνέγνωσμάτων ἐμιλοῖεν,
 ἃ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀσείκτε καὶ χαρίεντος ψιλῆς
 παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινα καὶ θεω-
 ρίαν ἐκ ἀμυγδύλου ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ
 τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρόνησεν ὑπολαμ-
 βάνω. ἔ γάρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
 ἔδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπάγωγόν ἔσται
 αὐτοῖς, ἔδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς
 τε καὶ ἐναληθῶς ἐξενήνοχασεν, ἀλλ' ὅτι καὶ
 τῶν ἰσορρομμένων ἕκαστον ἐκ ἀκωμωδῆτως πρὸς
 τινὰς

etionem remittant cogitationem, et ad futuros la-
 bores alacriorem reddant.

2. Conueniens autem illis requies contingat,
 si in iis legendis versentur, quae non nudam mo-
 do ex urbanitate et venustate delectationem prae-
 beant, sed cognitionem etiam non inruditam
 suppedient, quate quid etiam de hisce libellis ut
 sentiant *lectores*, futurum existimo. Neque enim
 sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
 consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod
 mendacia varia probabili et verisimili oratione
 protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
 rantur, vnumquodque non sine comica quadam
 hilaritate respectum occultum habent ad quosdam
 vete-

τινάς ἤνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ἃς καὶ ὀνομασίαν ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῶ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχης, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μὴτε αὐτὸς εἶδε, μὴτε ἄλλος εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβύλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ' ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προσελόμενοι, συνέγραψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de Indorum regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scribere velut suos quosdam erro-

A 2

res,

2. Τα αὐτὰ τέτοις] Eadem atque illi. Sic

mox

ψαν, ὡς δὴ τινὰς ἑαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων ὁμώτητας, καὶ βίων κακιοτήτας. ἀρ-
χηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὁμοφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα
ζῷα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἐταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίακας ἐτετρατεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τοῦ ψεύσαντα
μέν, οὐ σφάδρα τοὺς ἀνδρας ἐμεμφάμην,
οὐδ' ὄρων

res, et peregrinationes, vbi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
uas victus rationes. Dux autem illis et magister
eius scurrilitatis, Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoi, ventorum seruitia, et coclites,
crudiuorosque, et siluestres quosdam homines;
ad haec multorum capitum animalia, et versos
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiose
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciolorum causa non valde reprehendi homines;
qui
mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Graecissimum et Latini amant,
dicentes, *idem facit illi*, pro *idem* quod
ille. Reitz.

ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὄν τῷτο καὶ τοῖς Φιλοσοφεῖν
 ὑπισχναμένοις. ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ
 ἐνέμισαν λήσσειν ἐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διό-
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι
 σπαθάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοι-
 ρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθὲς ἰσορεῖν εἶχον (ἔδεν γὰρ ἐπεπόν-
 θειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολ-
 λῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέσεν. καὶ ἐν γὰρ δὴ τῷ-
 το ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔτω δ' ἂν μοι
 δοκῇ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γρά-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μητ' εἶδον, μητ' ἔπαθον, μή-
 τε

qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse ut lateat, se non
 vera scripssisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expertus essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu usu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videor etiam timen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-
 que

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένους,
 διὸ δαί τες ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιθεύειν
 αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γὰρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σπηλαίων,
 καὶ Ἀφείς εἰς τὸν ἑσπέριον Ὀκεανὸν, εἶρω ἀνέμῳ
 τὸν πλῆν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
 καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλτε-
 ρον μάθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὀκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέραν κατοικῶντες ἄνθρωποι. τὰτα
 γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτίξιν ἐνεβλάμην,
 ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήμοντα δὲ τῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιήσαμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνῶ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint:

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem, quis finis esset Oceani, quique in dis-
 erso illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habebat

μεν ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλῶν πολὺ τι πλη-
θος παρεσκευασμένην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἄρι-
στον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβόν, καὶ τὴν
ναῦν, (ἄκατος δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον
πλῆν ἐκρατυνέμεν.

Ἡμέραν μὲν ἔν καὶ νύκτα ἔριον ἀνέμῳ πλέον-
τες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἔ σφόδρα
βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπίεσθι δὲ ἅμα ἡλίκῳ ἀ-
νίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδε, καὶ τὸ κύμα
ἠϋζάνετο, καὶ ῥέφος ἐπεγίγνετο, καὶ ἔα ἔτ'
ἐδὲ σείλαι τὴν ὁθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαν-
τες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,
ἐχεμαζόμεθα ἡμέρας ἑνέα, καὶ ἐβδομήκοντα,
τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντας ἡλίου,
καθο-

haberen: adhuc armorum magnam vim para-
ueram, gubernatoremque optimum magna mer-
cede inductum adsciueram: ac nauim, erat autem
acatium, ut ad magnam violentamque nauigatio-
nem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem unum ac noctem secun-
do vento nauigantes, adhuc apparente aliquan-
tum tellure, non admodum violenter prouecti
sumus. Ast postridie eius diei, cum sole oriente,
et ventus iacrebuit, et fluctus auctus est, et cali-
go ingruit, et neque velum iam contrahi potuit.
Vento igitur cum concessissemus, nosque tradi-
dissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati
sumus: octogesimo vero subito cum sol illucesce-

καθορῶμεν ἔπερ' ῥέω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἔτραχεϊ περιηχαιμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤ-
 δη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες ἄν, καὶ ἀποβάντες, εἰς ἄν ἐν μακρᾷ τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεί-
 μεθα. διαναστάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατα-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίκας τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα σῆλην χαλκῆ 3)
 πεποιή-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que filuestrem, non aspero fluctu circumflontan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars resederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacimus. Sed fur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλκῆ] Genitiuus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. Ver. Hist. c. 33. κα-
 ράμῃ πεποιημένη. Verè autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asina*, c. 53. κλίμῃ ἦν μεγάλη ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
γραμμένην, αἰνυδροῖς δέ, καὶ ἐκτετριμμένοις,
λέγασαν· Ἀχρι τέτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος
ἄφικοντο. ἦν δὲ καὶ ἵχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλαττον, ἐμοὶ
δοκεῖν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῳ τὸ μικρότερον,
θάτερον δέ, Ἡρακλέει. προσκυνήσαντες οὖν,
προήειμεν. ἔγω δὲ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐφι-
ξάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ὁμοιωτάτῳ μάλι-
λισα· οἷος ὁ Χίος ἐστίν. ἄφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα,
καὶ πολὺ, ὥς ἐνίπαχ' καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
νασθαι. ἐπῆει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῦειν
τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
efis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
multum progressi eramus, cum adstamus fluvio,
qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
et multum, vt quibusdam locis etiam posset na-
uigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-
ptioni

A 5

λῶνης Ἰνδικῆς πεποιημένη. Vel potius ek-
lipf. τῷ ἐκ. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ ση-
μεῖα τῆς Διονύσεως ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ
ὄθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῆεν
παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν εὐδαίμων εὖρον
κὺτᾶ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀπέλκας, πλή-
ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ρίζαν ἐκείνης, ἀνέ-
ρει σαγῶν οἷα διαυγᾶς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ πο-
ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθυὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
οἷνῳ μάλιστα καὶ τὴν χροιάν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
σοικώτας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
νατεμόντες αὐτοὺς, εὐρίσκομεν τρυγὸς μεσοῦς
ὑπερον μέντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθυὺς,
τὰς

ptioni columnae, cum signa praesentiae Bacchi
videremus. Cum autem mihi placeret discere,
vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
deuorasset, inebriati sumus: quin et resectos
inuenimus faece ac vinaceis plenos. Deinde ve-
ro illud commenti sumus, vt aliis de aqua pi-
scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐνεραίνω-
μεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ διαβα-
τὸς ἦν, εὖρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ ἑσπεχὸς αὐτὸς εὐερενῆς
καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυναικὲς ἦσαν, ὅσον
ἐν τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύ-
την παῖς ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τῇ
Ἀπόλλωνος καταλαμβάροντος, ἀποδενδρεμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς
οἱ κλάδοι, καὶ μεσαὶ ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὴν
καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἔλιξί τε, καὶ Φύλλοις,
καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
το καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδι-
κὴν,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso
cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est,
prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod
enim terrae continens est, truncus ipse viridis et
crassus: superius autem mulieres erant, ab ilibus
inde membra omnia perfecta habentes: talem
apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
comprehendente in arborem mutatam. Summis
autem digitis enascebantur illis palmites pleni vua-
rum. Verum capita etiam pro coma clauiculas
habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
tes nos salutabant et prensabant, vocem Ipartinā
Lydiam,

κὴν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προῖε-
μεναι. καὶ ἐφίλκεν δὲ ἡμᾶς τοῖς σώμασιν· ὁ δὲ
Φαληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν.
δρέπεσθαι μέντοι ἐπαρεῖχον τᾷ καρπῷ, ἀλλὰ
ἤλκεν, καὶ ἐβίων, ἀποσπώμενε· αἱ δὲ καὶ μί-
γνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμεν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐ-
ταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἐτ' ἀπελύον-
το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συμφύοντο
γάρ, καὶ συνερρίζεοντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι
ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἑλίξι περιπλεκόμε-
νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν
ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν,
καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγέμεθα ἐλθόντες.
τα

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero plerae-
que emittentes. Sed nos etiam osculabantur:
at is quem osculo contigissent, inebriatus statim
incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen
de fructu suo non praebebant, sed prae dolore
exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mi-
seri nobis cupiebant: ac duo quidam socium
congressi illis, dissolui non amplius potuere de-
nuncti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et
ipsis radicibus permixti sunt: iamque palmites qui
modo digiti fuerant, et claviculis implexi, iam
iam fructum et ipsi laturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad nauim fugere, et
his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
illam,

τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκὴν
καὶ τὴν ἀμπελοποισίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τῶν, καὶ ὑδρευσάμενοι τε ἅμα, καὶ ἐν τῇ προ-
ταμῷ οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῇ πλησίον αὐλισά-
μενοι, ἔωθεν ἀνῆλθήμεν ἔσφονδρα βλαίῳ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, ἐν ἑτὶ τῆς νησοῦ
φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγεγόμενος, καὶ
περι-

illam sociorum complexionem et commixtionem
cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum essemus, vinumque petiissemus de fluvio,
etque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi solvimus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gruenis

4. Οἰνισάμενοι.] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suauita-
tem: quod mollis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit moder-
stia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cuti verba Graeca poneremus, *aquari simul
et ex fluvio vinari*? Atqui a ligno lignari est,
quidni vinari a vino? Simili de causa *Hippo-
gypōs, Hippomyrmeces*, et id genus composita,
semel quidem in parenthesis interpretamur
equiuultures, et *equiformicas*: caeterum vt
propriorum formam retineant, et illam pe-
regrinitatis commendationem, Graecis ordi-
narie utimur. *Gesner.*

περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεώρισας, οἷον ἐπὶ
 σαδίας τρισχιλίας, ἔκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρημένην ἄνεμος ἐμ-
 πεσὼν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε καλπώσας τὴν ὁδόνην.

Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀερό-
 δρομήσαντες, ὁγδόῃ καθορῶμεν γῆν· τινὰ μεγά-
 λην ἐν τῷ ἁέρι, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ
 σφαιροειδῆ, καὶ Φωτὶ μεγάλῃ καταλαμπομέ-
 νην· προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὀρμισάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκημένην τε, καὶ γεωργημένην· ἡμέρας
 μὲν ἔν, ἔδδεν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ, μικρότεροι, περὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine navim ad
 tria millia stadiorum fustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 sti, octauo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, splendidam, globosam, et multa
 luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
 exscendimus, explorataque regione habitari eam
 colique inuenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: alia au-
 tem

τὴν χεῖραν προσεικυῖαι· καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κά-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμὸς ἔχουσα,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην ἐν τῇ
καθ' ἡμᾶς οἰκισμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν 5) δὲ ἡμῖν καὶ ἐτι πορρωτέρω προσελ-
θεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύπιοις παρ' αὐ-
τοῖς καλεσμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππό-
γυπτοι εἰσὶν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ὄχουμένοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρεοῖς χρώ-
μενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπίπταν
τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰσθ',
ἐκασ-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
et maria, et silvas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

II. Cum vero placuisset nobis. ultra progredi,
comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
ribus vecti, iisque auiibus vtentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et vt plurimum trici-
pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
quod pennam vnamquamque onerariae magnae
navis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
cum decretum esset, supra Harmon. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Reitz.

ἔκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρεσι. τέτοις ἔν τοις Ἱππογύποις προστέ-
 ται περὶ πετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὗρε-
 θεὶν ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγασιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς εὐκλείας, Ἑλλήνας
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφυσάντων δέ,
 πῶς ἔν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄερα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα,
 καὶ ὅς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτόν, ἡμῖν διεξήκει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τέρομα Ἑδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεὶς
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατὰ

navis malo maiorem crassioremq; habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, uti circumvo-
 lantes terram, si quis peregrinus inveniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, *Graeci ergo,*
inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis,
Quomodo igitur, inquit, *huc venitis tanto supe-
 rato aere?* Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, ut ipse
 quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
 stra terra inter ipsum somnum sursum quondam ab-
 reptus esset; et huc delatus regioni imperiret. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῶεν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν πρέσσεσθαι ὦν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῶντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσσετε· καὶ ἡμεῖς ἡρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων, Φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῶντων βασιλεὺς, (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ κείνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολέμῳ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγὼν, ἐβλήθη ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον σείλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικημένον· ὁ

τοίνυν

luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero, quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me vitam viueris. Interrogantibus nobis, quinam hostes essent, et quae diffidiorum causa? ille Phaethon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt (habitatur enim ille quoque non minus quam Luna) diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem ex causa tali. Collectis aliquando tenuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, deferrem, et inhabitatum a nemine. At Phaethon

τοίνυν Φαέθων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμηκῶν. τότε μὲν ἔν· νικηθέντες (ὃ γὰρ ἤμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δέ, βάλουμαι αὐτοῖς ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι 6) τὴν ἀποικίαν. ἦν ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ σόλῃ, γῦπας δέ ὑμῖν ἐγὼ παρῆξω τῶν βασιλικῶν εἷα ἐπάσσω, καὶ

prae inuidia prohibuit coloniam, in media se via obiiiciens nobis in Hippomyrmecibus (Equiformicis.) Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Iam vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo volueritis, in partem expeditionis meae venite. Vulvures autem vobis ego praebebo de regis singulis, et

6. Παραγγεῖλαι] Aldina lectio παραστῆλαι, licet verbum satis infrequens sit, si fides Lexicis; tamen multo nobis ad seriem orationis videbatur commodius accidere, cum non de imperanda scribendaque colonia, quod est παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda et firmanda, misso exercitu, cui rei παραστῆλαι aptissimum esse, si minus aliorum inductione locorum probari potest, tamen ex usu verbi simplicis, et ratione qua duplicatum est verbum, satis apparet. Idque in interpretatione nostra secuti sumus. Gesner.

καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν. αὐρίον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἔτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐξιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διανασάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολέμιας. τὸ μὲν ἔν πληθος τῆς στρατίας, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τῶν δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἰππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρεον δὲ καὶ τὸ ἐστὶ μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μάλα

λίσσ

ei armaturam reliquam. Cacterum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*olcripennibus*) vehuntur. Est illa auis maxima, pro pennis vndique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

λιστα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τέτων, οἱ Κεγχρο-
βόλοι τετάχατο γ), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
ἦλθεν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτα σύμμαχοι, τρισμύ-
ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
μοδρόμοι. τέτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον
δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
(*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*allius pugnantes*).
Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
sies mille Psyllotoxotae (*pulicisagittarii*) quin-
quagies mille autem Anemodromi (*venticurfiores*).
Horum autem isti magnis in pulcibus equitant,
vnde etiam nomen habent: magnitudo *singulorum*
pulicum, quanta duodecim elephantorum: Ane-
modro-

7. Τετάχατο] Velut τετάχεται, pro τετα-
γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχατο pro τεταγμέ-
νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
probat Cl. *Maintaire* de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
neque credas ἐτετάχατο scribendum; in
huiusmodi enim temporibus, per se satis
polyfyllabis ita frequens est abiectio au-
gmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer
qui de eo dubitari queat. *Reire*.

μέν· εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτε-
 ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶ-
 νας ποδήρεις ὑπεζώσμενοι, κολπώσαντες αὐτὰς
 τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰζία,) Φέρονται ὥσπερ
 τὰ σκάφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῆτοι ἐν ταῖς
 μάχαις πελτασταί· εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀσέρων ἤξειν, Στρε-
 θοβάλανοι μὲν ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέραννοι δὲ
 πεντακισχίλιοι. τέττας ἐγὼ ἐκ ἑδεασάμην, ἔ-
 γαρ ἀφίκοντο. διόπερ ἐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς
 φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα πε-
 ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῇ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις, σκευὴ
 δὲ πάντων ἡ αὐτή· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
 μασχά-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre
 feruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
 res substringunt, easque vento velorum instar
 sinuandas cum perinifere nauigiorum more ferun-
 tur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Di-
 cebantur vero etiam de stellis Cappadociae immi-
 nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
 dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
 (*equigrum*) millia quinque. Hos ego non vi-
 di, neque enim venerunt. Ideo neque naturas
 illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et
 incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum
 arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae
 B 3 enim

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτε-
ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμιοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τὸ
θήρμα τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδα· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυπιοι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι, τὸ δὲ
πεζόν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἔτως· ἀράχλαι παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν

Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricae squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loricas sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nos quoque: sinistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies mille millenos ita collocati. Araneae apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυκλάδων νήσων ἕκτος μείζων· τέτοις προσ-
 ἔταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
 Ἑωσφόρου ἀέρα· οἷς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντα,
 καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τέττα παρέταξε τὸ
 πεζόν· ἠγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάν-
 κητος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
 Ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θη-
 ρία δὲ ἔστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν
 μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τῆς μεγέθους· ὁ γὰρ
 μέγιστος αὐτῶν καὶ δίπλεθρος ἦν· ἐμάχοντο
 δὲ, ἢ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
 λιστα τοῖς κέρχεσιν· ἐλέγοντο δὲ ἔτσι εἶναι ἀμφὶ
 τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾷ αὐτῶν,
 ἑτάχ-

fularum singulis singulae multo maiores. His
 obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
 Phosphorum aëra. Hoc celcriter perfecto, para-
 toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
 quam ducebat Nycterion Eudianactis (*Nocturnus
 Sereni regis*) filius, cum tertio collega.

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
 pomyrmecece, atque in illis Phaëthon. Animalia
 autem sunt maxima, volucra, formicis nostris
 similia a magnitudine si discesseris: maximum
 enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
 bant autem non scissores modo, sed et ipsa maxi-
 me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
 circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχέμενοι· μετὰ δὲ ταῦτας, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψιλοὶ τε ὄντες καὶ πεζοὶ, πλὴν
 μάχιμοί γε καὶ ἔτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ἑβληθεῖς ἐδ'
 ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δέ,
 δυσσομίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰατρῇ
 ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ἐπλίται ὄντες, καὶ ἀγχιέμαχοι, τὸ πλῆ-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sag-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dites, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paullum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulneri: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (Cani-

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, ἔς ἑπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντακισχίλιοι, καὶ ἄλλοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ κείνων ὑπερίξιν τῶν συμμάχων, ἄς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὡς μή ποτε ὦφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, ἐδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ Φασὶν αὐτοῖς ὑπερὶν ὀργισθεῖν τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπήει παρασκευῇ.

Συμμιζάντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤεθον, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, (τῆτοις γὰρ ἀντί

(*Caniglandarii*) quos submisserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Lactea via arcessiuerat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt, et vtinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, irarum deinde illis Phaëthontem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublati signis, rudituque ab asinis vtrinque edito, his

τὶ σαλπίζων χερῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἔδ' ἐς
 χεῖρας δεξάμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
 τει τῷ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπεξήλ-
 θον οἱ Ἀεροκώνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 περὶ τὰς ἐνταῦθα δὲ καὶ κείνων ἐπιβηθούτων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μέλιστα ἐπεὶ ἦσαν
 τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τρεπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆρξαντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῖν δυσμένου τοῦ ἡλίου φαίνονται, πο-
 λὺ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 finistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypus, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu fi-
 nistrum nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae vide-
 rentur, quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

λὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσφαζεν, ὥς με εἰνά-
ζειν, μὴ ἄρα τοιάττε τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενε-
μένῃ, "Ομηρος ὑπέλαβεν αἴμκτι ὕσαι τὸν Δία
ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνοιο θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρό-
παια ἐσήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν
νεφῶν. ἄρτι δὲ τέτων γιγνομένων, ἠγγέλλον-
το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσ-
ελαύνοντες, ἃς ἔδει πρὸ τῆς μάχης εἰσεῖν τῷ
Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέα-
μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
ἀνθρώπων συγχείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
ἀνθρώπων, ὅσον τῷ Ῥωδίῳ κελοσσῷ ἐξ ἡμι-
σείας

tum stillavit in terram, adeo quidem ut conice-
rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
peros factum cum esset, Homerus putaverit, san-
guine pluuisse Iovem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuerſi tropaea
duo statuimus, alterum de pedestri praelio, in
araneorum tela; alterum vero pugnae in aëre
commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
accederent admirabile in primis spectaculum, ex
alatis equis et hominibus compositi: hominum
magnitudo, quanta est qua superiorem partem
dimi-

σείρας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς μεγάλης Φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν ἐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσῶτον ἦν. ἤγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆ Ζωδιακῆ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἦσθοντο τὰς Φίλκας νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐτοῖς ἐπιέναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν, καὶ τὰ λάφυρα δισκοδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέψουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῶν κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta magnae navis onerariae. Numerum eorum non adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cum vero victos amicos suos esse sensissent, Phaëthontem misso nuncio in praelium reuocant: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in persequendis hostibus, praedaeque legenda dispersos. In fugam vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem usque persequuntur, plerisque volucrum ipsius interfectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab araneis textum percurrunt: me vero et sociorum duos

τινάς τῶν ἐταίρων, ἐξώγεισαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκεί-
νων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἂν ἀπηγόμεθα εἰς τὸν ἡ-
λιον αὐθημερόν, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀρα-
χνίᾳ ἀποκόμματι.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν,
ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετεί-
χισον, ὥς μὴκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆ γλίσ πρὸς
τὴν σελήνην διήκεν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλᾶν,
νεφελωτέν· ὥς σαφὴς ἐκλείψις τῆς Σελήνης
ἐγεγύνη· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τέτοισι ὁ Ἐνδυμίων, γέμψας ἰκέ-
τευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus alia ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abscisso.

19. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuunt, reuersi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt, vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuersa tegetetur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demolire-
tur illam munitionem, nec reliceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμῶς ἐπὶ ταῖς
δῶναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενε-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ἐργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ ταῖς 8).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obsidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
iratum nihil remissere, sed posteriore sententiam
mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

20. In

8. Ἐπὶ ταῖς.] Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid paciscimur, frequens. In primis
vero solemne historicis ἐπὶ ταῖς et ἐπὶ
τοῖςδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, an igitur
ὁμῶς ἐπὶ ταῖς δῶναι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obsides dare in bas condiciones, i. e. se in fi-
dem promissorum obsides daturus. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insu-*
per; nam obsidum traditio non adeo est noua
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum interfit, si quis no-
uam actionem statuatur, et *insuper* vertat,
quum distinctio paullo maior quam sim-
plex comma praecedat, quam distinctio-
nem seruandum duxi, quia nouum verbum

ἤθε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδῶναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἑκάστον χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας, ἀφείναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀξέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπὶ· Φέρειν δὲ ὑποτελεῖν ἑκάστῃ ἑταρ τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίας. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δῶναι μυρίας, τὴν

20. In has condiciones foedus fecere Heliotae ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum, ut Heliotae quidem demoliantur munitionem interpositam, nec amplius irruptionem in Lunam faciant, reddantque captivos pretio, de quo inter singulos conuenerit. Selenitae autem uti liberas et sui iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum inferant Heliotis, sed auxilia potius mittant inuicem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quotannis Heliotarum regi rex Selenitarum, roris amphoras decies mille eiusque rei obfides det decies mille; colo-

ἡθελεν sequitur, quod posteriorem sensum aliquantum dirimit a prioribus, quae ab alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχνέτο.

Reitz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βελομένον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σήλη ἡλεκτρίνη, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τῷ αἰέρι ἐπὶ τοῖς μεθορείοις. ὤμωσαν δὲ Ἑλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθερεῖτο, καὶ ἡμῶς τὰς αἰχμαλωτὰς ἀπέδωκαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός· καὶ ὁ μὲν, ἥξι' ἐμὴν τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electro, eamque statuant in medio aëre, ipsisque in finibus. Iurarunt in hoc foedus Heliozarum Pyronides (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius).

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrimis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat, maneremus apud se, et coloniae nos adscribi pateremur,

τῆς ἀποικίας, ὑποσχόμενοι δέσσειν πρὸς γάμον
τὸν ἑαυτῶ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἐκ εἰσὶ παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ᾠδαμῶς ἐπειθόμεν, ἀλλ' ἤξιον
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνων ἀδύνατον ὃν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς
ἑξιάσας ἑπτὰ ἡμέρας.

Ἄ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελή-
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γεννᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρεσι χρωῶνται, καὶ ἐδ' ἔνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἔν πέντε
καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τέ-
των, γαμεῖ αὐτός· κίχσι δὲ ἐκ ἐν τῇ νηδυί,
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas dimittit.

22. Quae autem roto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda anim-
aduenterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis vtuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum vnusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλαβὴ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕπερον ἀνατεμόντες, ἐξάγεται νεκρά· ἐκθέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον καγχιόντα, ζωοποιῶσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλληνας ἐκείθεν ἦκειν τῆς γαστροκνημίας τέτομα, ὅτι παρ' ἐκείναις ἀντὶ γαστρὸς κυσφορεῖ. μᾶλλον δὲ τέττα ἄλλο διηγέσμαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλεῖμενοι Δενδρίται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τῶτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῶ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάκκινον, οἷον Φαλακρός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὁ δὲ καρπὸς ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὴν

in utero, sed in furis: cum enim conceptus est embryo, crassescit fura: atque aliquando post educunt mortuos, et expositisque hianti ore ad ventum vitam conciliant. Videtur autem inde ad Graecos descendisse furæ nomen, quæ *furæ ventrem* appellant, quod ea apud illos pro ventre gravis est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo. Genus est apud illos hominum Dendritæ, (*Arborei*) quod hunc in modum nascitur. Testiculum hominis dextrum resectum in terra depouunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima, varnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has ubi

δὲν ἔν πεπανθῶσι, τρυγῆσαντες αὐτὰς ἐγκα-
λάπτει τὰς ἀνθρώπους· αἰδοῖα μέντοι προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ σέτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς χαρταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, αἴρ
γίγνεται· τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃ, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνδράκων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ
ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τρέφεζαν, κάπτει τὸν
ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ πύωχόντα· σίτω-
μὲν δὲ τρέφονται ποιέτω· ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἔστω
αἴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
lignea vero pauperes, iisque cothunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissolvitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
focum, surgentemque inde nidorem orē captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam toris instar di-

ὥσπερ δρέσκον· ἃ μὲν ἀπτεροῖσι γέ, καὶ ἀφοδεύ-
 χον, ἀλλ' ἃ δὲ τέττηνται, ἥπερ ἡμῶς· ἀλλ' ἃ δὲ
 τὴν συνέσιάν· οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχα-
 διν, ἀλλ' ἐν ταῖς αἰγῶν, ὑπὲρ τὴν γαστρον-
 μίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τέττημένοι· καλὸς δὲ κο-
 μίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ὅν περ τις Φαλακρὸς καὶ
 αἰκμος ἤ, τὰς δὲ κομήτας καὶ μυσάπτους·
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέρων, τέταντῶν, τοῖς
 κομήτας καλὰς κομίζουσιν· ἐπεδήμουν γάρ πινες,
 οἱ καὶ περὶ ἐκείνων διηγέοντο· καὶ μὴ καὶ γέ-
 νεια Φύκσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα· καὶ οἰ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν ἔκ' ἔχουσιν, ἀλλ' ἃ πάντες εἰσὶ
 μονοδάκτυλοι· ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκαστὴν αὐ-
 τῶν κρέμβη· ἐκπέφυκε μακρά, ὥσπερ οὐρά,
 καὶ ἐν τῇ μέσῃ τῇ κομῇ ἐκπέφυκε μικρὰ, ὥσπερ οὐρά.

mittit. Verumtamen neque urinam emittunt,
 neque alterius rei causa recedunt: quin neque
 hisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebent quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra furam poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis calvus
 et sine comis sit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (stellis comatis): co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam adierant, qui de illis vetitum narrarunt.
 Barbas tamen habent paulum supra genua. Un-
 guis in pedibus non habent, sed unum modo
 omnes ibi digitum. Supra podicem brassica uni-
 cuique enata est. magnas caudae inferas, in-
 tens

Θάλασσα ἐς αἶθρ', καὶ ὑπὲρ ἀνακρίπτοντος, οὐ
κατακλωμένη.

Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καὶ πε-
δᾶν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν
ἀπὸ σώμα ἰδρῆσιν, ὥστ' καὶ τυφᾶς ἀπ' αὐτῶ πη-
γνυσθαι, ὀλίγον τῷ μέλιτος ἐπισάξαντες· ἔ-
λαιον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πᾶν λι-
παρὸν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μέρον. ἀμπέλους
δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥῆγες τῶν
βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ,
ἐπειδὴν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασεισῇ τὰς ἀμπέλους
ἐκεῖνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλα-
ζα, διαφραγέντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι
γαστρὶ, ὅσα πῆρα χερῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ
ὄσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-
λιν

rens semper, quae nec frangitur, si quis supi-
nus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut
laborant aut exercentur, lacte totum corpus dif-
fluunt, adeo ut caseos etiam inde, exiguo instil-
lato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis
pingue admodum et vnguenti instar fragrans. Vi-
tes habent multas aquae feraces, acinis vuarum
grandini similibus: et, ut mihi videtur, cum
ventus ingruens illas vites commouet, tum ru-
ptis vis decidit apud nos grando. Ventre vtun-
tur pro pera, in qua reponant, quibus opus est,
aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-

λιν κλεισὴ ἔσιν. ἔντερόν δὲ ἐν αὐτῇ ἄδὲ ἥπαρ φαίνεται, ἢ τῷτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἐντρεσθε, καὶ λάσιός ἐσιν, ὥς τε καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλεσίοις, ὑαλίνῃ, μαλθακῇ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολυχαλκῇ γὰρ τὰ ἐκῆϊ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷς ἔχουσιν, ὁκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τῷ λόγῳ, ἔμως δὲ καὶ τῷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμοὺς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βαλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἕξ' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν. ἄτω δὲ ἐνθήμενος, ὁρᾷ· καὶ πολλοὶ τὰς σφαιτέρας

num autem in eo *nullum* neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud, affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere, ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemtos suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρως ἀποκλέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁ-
 ρῶσιν· εἰσὶ δ' αἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσι,
 οἱ πλείοσι. τὰ ὦτα δέ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν
 αὐτοῖς, πλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖ-
 νοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι.

Καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείαις
 εἶδεσάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
 Φρέατος, ἔκ πᾶν βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
 Φρεᾶ καταβῇ τις, ἀνέει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν
 ἐν τῇ γῇ λεγομένων· ἐὰν δέ εἰς τὸ κάτοπτρον
 ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δέ ἔθνη
 ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεσὼς ἐκάστοις· τότε καὶ τὰς οἰ-
 κείας ἐγὼ εἶδεσάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
 εἰ δὲ καὶ καίνοι με ἐώρων, ἐκ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλές
 εἰπεῖν.

cum suos perdidere, commodato acceptis alio-
 rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui re-
 positos seruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
 tanorum, praeterquam his, quos eglandibus na-
 sci diximus: ligneas enim foli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
 culum impositum est maximum puteo non adeo
 profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
 audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
 vero in speculum inspiciat, urbes omnes atque
 gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
 lis. Tum familiares ego quoque vidi, vniuer-
 samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
 viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅστις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα ἔτις ἔχειν,
 ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκείσιν ἀφίγηται, εἴσεται ὡς
 ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἔν ἄσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ
 τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ
 καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑα-
 λίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκᾶς, καὶ πανο-
 πλίαν θυρμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κῆτι κτεέλι-
 πον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογυπας χιλίας,
 παρὰπέμψοντας ἄχρι σαδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ παραπλῷ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας
 χώρας περημεΐσαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ
 ἑωσφῶρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες,
 ὑδρευσάμεθα. ἐμβαίντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακόν,
 ἐν ἄρισερῷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χερῷ τὴν
 γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse
 eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis,
 consensu navi soluimus. Dedit mihi etiam dona
 Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas
 autem quinque, et de lupinis armaturam inte-
 gram, quae in ceto reliqui omnia. Misit etiam
 nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta
 nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti
 terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper
 auctae, egressique aquatum sumus. Inuecti deinde
 in Zodiacum, sinistram solem praeteriuimus, pro-
 xime

γῆν παρὰ πλεόντες· ἔ γάρ ἀπέβημεν, καίτοι πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνεμος ἐκ ἀφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλέ τε, καὶ πόονα, καὶ εὐνδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεσὴν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόνδας, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἰππόγυποι ἀπεληλύθεισαν· πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνέπολιν καλεμένην, ἥδη τὸν κάτω πλῆν διώκοντες· ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τῶ Πλειάδων, καὶ τῶ Τάδων αἴρος, ταπεινότερα μέντοι τῶ Ζωδιακῷ.

ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim exscendimus, multum licet cupientibus focis; sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regionem virentem, pinguem, irriguam, et bonis multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelocentauri, qui mercede apud Phaëthontem militant, inuolarunt in nauim, cognitoque, foedere nos comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discesserant. Navigaueramus noctem proximam et diem, cursum deorsum persequuti, cum versus vespertam delati sumus in eam quae Lychnopelis vocatur. Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-

ἀπεβάντες δὲ, ἀνθρώπον οὐδένα μὲν εὗρομεν,
 λύχνους δὲ πολλὰς περιθεόντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδίᾳ ἐκάστω πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ὀνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προῖε-
 μένων ἤκούμεν, καὶ εἰδὲν ἡμᾶς ἠδίκην, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλεν· ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβόμεθα·
 καὶ ἔτε δειπνήσαμεν, ἔτε ὑπνώσαμεν τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποιήται, ἐνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς
 καθεύδει, ὀνομασί καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ
 ὑπακεί-

fione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, vt ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum vni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuimus etiam voces emittere; ne-
 que vlla nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in mc-
 dia vrbe exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vtiunquemque vo-
 cans:

ὑπακῆσιν, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρ-
εσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γινόμενα, καὶ
ἠκόομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀποσβεσμένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' αἷς ἐβράδυνον. ἔνθα
καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
πὼν αὐτόν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμεν
ὅπως ἔχοιεν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγῆσατο. τὴν
μὲν ἔν νύκτα ἐκείνην, αὐτῷ ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
έσῃ δὲ, ἄρξαντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν.
ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες,
ἐθαυμάσαμεν, ἃ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῇ· ἃ γὰρ
εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστο-
Φάνης

cans: qui non obedierit, morte damnatur, vt
stationis suae defertor. Mors autem est exstingui.
Adstantes nos etiam simul audiuius causas ly-
chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
strum etiam lychnum agnouī, eumque allo-
cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
gavi: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igitur
illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephelo-
coccygia (Nubicuculia) vrbe conspecta admirati
sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
non permittente. Caeterum regnat apud illos
Coronus Cottyphionis F. (Cornix Merulae). Ac
recor-

Φάνες τῷ ποιητῷ, ἀνδρὸς σοφῷ, καὶ ἀληθῆς· καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστέμενα. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἑωρῶμεν· γῆ δὲ ἑδάμῃ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ αἰθέρι. καὶ αὐτὰ δέ, πυρρῶς ἤδη, καὶ ὑπεραιυγῆς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τῷ πνεύματος, καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατεβέβημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐψάυσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηρόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιέμεθα, καὶ ἀπορρίψαντες 9), ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη

recordatus sum Aristophanis poetæ, viri sapientis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis iam clare videbamus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ in aëre *pendent*, atque ipsæ quoque iam igneae et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto die circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mirum quam supra modum delectati et gauisi simus: coenamque omnibus pro præsentī copia præbui-
mus, et *in mare* nos abiicientes natauimus, forte enim

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro ἀπορρίψαντες ἑαυτὰς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχόμεθα. Vos.

λήνῃ ἔσα, καὶ εὐσαθὲν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ
 ἀρχὴ κακῶν μείζονων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς
 τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόναις
 ἡμέραις ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑπὸ
 Φαιάκης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφρω ἑ-
 ρῶμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν
 δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων χιλίων καὶ
 πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπῆρι δὲ κεχηνέας, καὶ
 πρὸ πολλῶν τεράττων τὴν θάλατταν, ἄφρω τε
 περιχυόμενον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαίνον, πο-
 τὴν τῶν παρ' ἡμῖν φαλῶν ὑψηλότερας, ὅξεϊς δὲ
 πάντας ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐκ
 λεφαντίνης. ἡμεῖς μὲν ἐν τῷ ὕδατι ἀλλήλας
 προσειπόντες καὶ περιβαλλόντες, ἐμένομεν τὸ
 δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
 tur vero maiorum saepe malorum initium esse
 mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
 in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad
 orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
 multos quidem etiam alios, unum vero omnium
 maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
 gnitudine, contra nos autem veniebat hiens et
 longe ante se mare perturbans, spuma undique
 alludente, dentes exserens, multum phallis apud
 nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et
 eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum
 allocuti et complexi nos invicem, expectare: at
 ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρρόφῃσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἔμέντοι ἐφθη συναρρῶσαι τοῖς ὁδοῦσι, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἢ ναὺς εἰς τὸ εἶσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκέτος ἦν, καὶ ἔδὲν ἐωρῶμεν. ὕστερον δὲ αὐτῇ ἀναχαιρόντος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντη πλατὺ,

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum navis haurit. Neque tamen dentibus nos statim comminuit, sed per interstitia eorum navis illa ipsa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tenebrae, neque videbamus quidquam. Postea illo hiantē, videmus cetum magnum, (*specum alui*) et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Florentinae; nam vulgata κῆτος, cete, sensum exhibet satis absurdum. Nihil autem in sequentibus est, unde liqueat, homines in Cero sedentes, alium cetum vidisse. Sed quid simplicius est, quam ut in eo latentes, partes eius internas perlastrarint? Quare κῦτος hic intelligo *tartareum* *capacis alui specum*, ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspicere dabatur cum bellua hiaret, lumenque ante negatum per os admitteret. Est verò κῦτος proprie alveus navis et *venter*. Versio CL. Gesn. ad vulgatam est composita, ideo reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem ei

πλατὺ, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
ἐνοικεῖν. ἐκείντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πτερό-
ων ἰσρία καὶ ἄγνυραι, καὶ ἀνθρώπων ὄσέα, καὶ
φορτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ λάφοι ἦ-
σαν, ἐμοὶ δεκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν κατέπιε
συνιζάνεσσα. ὕλη ἦν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαφήκει, καὶ
ἐώκει πάντα ἐξείργασμένοις· περίμετρος δὲ τῆς
γῆς σάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ
ἰδεῖν καὶ ὄρεα τὰ θαλάσσια, λάρες, καὶ Ἀλ-
κυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

Τότε

et latum undique et altum, satis capacem, ut de-
cies mille hominum in eo urbs habitaretur. Pro-
iecti in medio et pisces minores, et animalia mul-
ta alia concissa, et nauigiorum vela atque ancōrae,
et hominum ossa et sarcinae. In medio et terra
et colles erant, ut mihi videbatur, de limo quæ
glutiebatur confidentes. Igitur silua in illis et om-
nigenæ arbores nascebantur, et olera germi-
nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
tem erat inarinas aues, lāros, Halcyones, quas
pulos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiiciens, ne mihi nimis sumsisse dicar.

Reitzs

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἑδακρύδμεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἑταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀγκυλῶσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποίημαθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἐωσφάρεα εἶχομεν. τῇ ἐπίκῃ δὲ διανκυσάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἄραν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους. καὶ γὰρ ἡσθάνομεθα, Φερούμενου αὐτοῦ ὁξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατρηβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβαδίζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἔπειτα

32. Tunc quidem igitur abunde ploravimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, navem firmavimus, atque igni filicibus excusso, coenanti de his, quae ad manum essent, paravimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties hia-ret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in silvam ingressus sum, perspecturus omnia.

Quin-

ἄπω δὲ ὅλας πέντε διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλα ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' ἐ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγῆς, ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἡμέομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καὶ τινὰ καὶ ἑπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπᾶδῃ ἔν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔστημεν· ἀγκῆνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἶκος παθόντες, ἀναυδοὶ παρεσῆκεσαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐσὲ ὧ ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pelucidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam coniiicere quendam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post moram aliquam senex, *Qui vos igitur*
Luc. Op. T. IV. D *1117*

ξένοι; πρότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίω δαριμένω
 ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
 γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέν-
 τες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συνηχμέ-
 θα τῷ περιέχοντι τῷ θηρίῳ, ἔδ' ὃ πάσχο-
 μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνήκαμεν μὲν γὰρ εἰκά-
 ζομεν, ζῆν δὲ πισεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
 πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἄνθρωποι νεήλυδες, ὦ πά-
 ρτερ, ἐσμέν, αὐτῷ σκάφει πρῶην καταποθεί-
 ντες. προήλθομεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
 ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος
 ἐφαίνετο. δαίμων δὲ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγα-
 γε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μό-
 νοι ἐν τῷδε καθείργμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ Φερά-
 σον

tur estis, inquit, hospites? Virum marini quidam
 daemones; an homines infelices, nobis similes? Er-
 enim nos quoque homines nati et in terra nutriti
 marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
 nos continet, natamus, nec accurate, quid de nobis
 fiat, scientes: mortuos enim nos esse coniicimus,
 vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
 ne, inquam, homines novi aduenae sumus, pater,
 ipsa cum naui nudius tertius hausti. Modo vero
 progressi sumus, exploraturi haec se silua quomodo
 habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit
 autem nos genius aliquis, te ut videremus, disce-
 remusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed
 enarra

σεν ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅσις ὦν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, ἔ πρότερον, ἔφη, ἐρεῖν
 μὲν πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδῶναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεποιήτο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
 δας ἐνφοδόμητο, καὶ τᾶλλα ἐξήρτισο· παρα-
 θείς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθυῖς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
 ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἂν ἐπεπόνθειμεν· κα-
 γὰρ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τε χειμῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τᾶλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 κῆτος καταδύσεως.

Ο

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione hac intraueris? Ille vero negavit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitali nos munere, prout co-
 pia iam esset, impertiisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vsibus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vinumque ministras-
 set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula contigerant, et nauigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ κατ' αὐτὸν διεξήκει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμί, ὦ ξένοι, Κύπριος· ἐρμηθεῖς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ἐν ἑρᾷτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ σώματι τῷ κήτες διαλελυμένην ἴσως ἐωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν, ἔνθα τῷ κῆτει περιτυχόντες, καὶ ἀνταῖνδρος καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθανόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς ἐταίρας, καὶ νῆα τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τετονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
 σιτέ-

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim ipse suas res enarrauit, sic exoritur: *Genere, Hospites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria egressus cum filio, quem videris, et servis multis aliis, in Italiam nauigavi, onera varia magna naui vebens, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum naue glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruati sumus. Sepultis vero sociis, atque aede Neptuno aedificata, banc vitam viuimus, olera in hortis colentes, in reliquo*

σιτάμενοι καὶ ἀκρόδρουα· πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ
 ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλαις ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν
 ἡδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
 εἶδετε καλλιῆα καὶ ψυχροτάτη ὕδατος· εὐνὴν
 δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιεῖμεθα, καὶ πῦρ ἀφθο-
 νον καίομεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
 τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν ἐξιόντες
 ἐπὶ τὰ βραγχία τῶν θηρίων, ἐνθα καὶ λαμβάνομεθα,
 ὁπότεν ἐπιθυμήσωμεν· καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ
 πόρρω ἐστὶν ἀλιურᾷ, σταδίῳν εἴκοσι τὴν περὶ με-
 τρον, ἰχθῦς ἔχουσα πανταδαπέως· ἐν ἣ καὶ νη-
 χόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικρᾷ, ὃ
 ἐγὼ ἐναυπηγήσαμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατα-
 πόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι.

Καὶ

*reliquo cibo piscibus utentes et arborum fructibus.
 Silua autem, ut videtis, prœlixa, vires etiam habet
 multas, de quibus vinum fit suauissimum. Et fon-
 tem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae.
 Cubilia facimus de foliis, et igne utimur copioso,
 et aues aucupio capimus inuolantes, et viuos pesca-
 mur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam
 ubi volumus lauamus: nam et lacus non porro est
 satfusus, viginti stadiorum ambitu, pisces alens omni-
 genos, in quo natamus etiam, et in parua scapha na-
 vigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis
 processerunt, a quo bauisti sumus, septem et vi-
 ginti.*

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως Φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γασίτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἀμικτοὶ τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἢ γάρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔν, ἔφη, καὶ ἄξονοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπερία καὶ ἐραῖα τῆς Ἰύλης, Ταριχᾶνες οἰκῶσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ὁμοιώ-
τες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἥττον μὲν-
τοι ἄδικοι εἰσὶ τῶν ἄλλων. τὰ λαϊὰ δὲ, Καρ-
κινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε
καὶ

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluae et versus caudam sitas, Tarichanes (Sallamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiōre autem mustclis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires, (cancrimani) et Thynnocephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς πεποιημένοι. τὴν δὲ
 μεσόγαιαν νέμονται Παγχεράδα, καὶ Ψιττόπο-
 δες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑὼν
 δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
 μά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ἡμῶς δὲ
 ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν
 ἑκάστη ἑταρ, ὅσρα πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν
 ὅπως δυνησώμεθα τοσέτοις ἔθνεσι μάχεσθαι,
 καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφην ἐγὼ,
 ἔστοι πάντες εἰσί; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων.
 ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἔδεν, ἔφη, πλὴν
 ὅσα τῶν ἰχθύων. ἔκων, ἔφην ἐγὼ, ἄρισ' ἂν
 ἔχοι δια' μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ὅτε ἔσιν ἀνό-
 πλοις.

*belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
 diterranea Babiaunt Paguradae et Psittopodes, belli-
 cosum genus et cursu valens maxime. Orientales
 vero et vicinae ori partes, desertae sunt maiorem
 partem, quod mari alluuntur. Tamen haec ego ha-
 beo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quo-
 annis ostrea.*

36. *Ac talis quidem est regio. Nobis vero vi-
 dendum est quomodo possimus tot contra gentes pu-
 gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero,
 inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
 Quae sunt illis arma? Nulla, inquit, praeter spi-
 nas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit
 pugna cum illis congregari, iuvenibus nempe, nos qui*

πλοῖς, αὐτὰς γε ὠπλισμέναις. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τολοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῷ πολέμῳ ἔμελλεν εἶσεσθαι,
τῷ Φόρῳ ἢ ἐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας
ἐνεσώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπειμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγκράδαι, χαλεπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῷτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῷ θορύβῳ ἐπήρσαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἐφοδὸν ὑποπτεύοντες, ἐξαυ-
λίσταμενοι, ἀνεμόμενοι, λόχον τινα προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. εἰρητὸ δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρῳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς
πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad nauein,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Phittopodes et Paguradæ irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
serunt.*

37. Nos vero suspicati inuasionem, egressi do-
mo expectamus; agmine prae-misso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidiis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίας, ἐπανίστασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπανκστάντες γὰρ, κατόπιν ἐλοπτον αὐτάς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πέντε καὶ εἴλοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἡντιάζομεν, καὶ συμμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διακινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κητεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλεάς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευρῇ διαπαρεῖς πρὸς μετὰ Φρενον.

Ἐκεῖνην μὲν ἔν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρίπαιον ἐσήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφίνος ἀναπῆξαντες. τῇ ὑπεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν, τὸ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius vna pugnarent, occurrimus, animoseque et fortiter confligentes non sine periculo pugnavimus. Tandem vero in fugam versos persecuti sumus ad foueas suas usque. Ceciderunt hostium quidem centum et septuaginta: de nostris vero vnus gubernator, costa triglae traiectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorsi arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡ-
γεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ
Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες.
οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἤγον, οὐ-
δετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ
προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Πασειδώνιον,
προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει
δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι
δὲ αὐτὰς, ἅτε γυμνήτας, καὶ κηταδιώξαντες εἰς
τὴν ὕλην, τολοιπὸν ἐπεκρατῶμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἃ πολὺ κήρυκας ἀποδείλαντες, νε-
κρὰς τε ἀνῆρξαντο, καὶ περὶ Φιλίης διελέγοντο.
ἡμῖν δὲ ἐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕσε-
ραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἄρδην ἐξέ-
κόψα-

cognita re adfunt; dextrum cornu tenentes Tari-
chanes duce Pelamo, sinistrum vero Thynnocé-
phali, medium Carcinochires. Tritonomendetes
enim quiescebant, neutris auxiliari volentes.
Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem,
ad manus venimus, clamore vtentes multo, re-
sonuit autem speluncarum instar cetus. Illos au-
tem in fugam versos vtpote nudos persecuti in
filuam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et
mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis
non placuit fedus: quin postridie eius diei contra
illos profecti confertim omnes deleuimus, præ-
ter

κόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδῆτων. ἔτσι
δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐν τῶν
βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν.
ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη ἔ-
σταν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκῆ-
μεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις
χρῶμενοι, καὶ ἀμπελουργῶντες, καὶ τὸν καρπὸν
συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως,
ἐώκειμεν τοῖς ἐν δεσμοτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύ-
κτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐν αὐτῶν μὲν ἔν,
καὶ μῆνας ὀκτὼ τέτον διήγομεν τὸν τρόπον.

Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνί, πέμπτῃ ἡμέρᾳ, περὶ
τὴν δευτέραν τῆς σῶματος ἀνοιξίν (ἀπαξ γὰρ δὴ
τέτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ἐποίει τὸ κῆτος,
ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
aduerso, cursu petitis branchiis in mare inde
defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus
expertes habitabamus, exercitationibus multum
utentes et venatu, vineasque colentes, et fru-
ctum comportantes ex arboribus; et in vniuer-
sum similes videbamus hominibus in magno quo-
dam carcere, vnde fuga non est, delicate viuen-
tibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
secundam oris apertionem (semel enim in singu-
las horas hoc faciebat cetus, ut illis hiatibus fi-
gnare

ὥς ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξοῖς τεκμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας) περὶ ἔν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοιξίν,
 ἄφνω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἠέετο, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρασίαι. ταρχαθέντες
 ἔν, ἀνερπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῆ θηρίε,
 καὶ σάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἀ-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτων παραδοξότα-
 τον, ἀνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισαδιαίεας τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐρικότα ἰσορή-
 σων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν,
 ἔ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκεῖνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τέ-
 των

gnare horas possemus) circa secundum ergo, vt
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumul-
 tusque exauditur, qualis celestinatum atque re-
 morum. Perturbati ergo erepsimus in ipsum os
 bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia:
 spectaculum nempe omnium, quae vidi ego,
 maxime admirabile, homines magnos quantum
 est dimidium stadium, magnis in insulis tanquam
 triremibus adnavigantes. (Noui me incredibi-
 libus similia referre, dicam tamen). Insulae
 erant longae illae quidem, sed non vehementer
 altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his
 nauigabant virorum illorum ad duodetriginta,
 Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμε-
νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτην, κυπαρίσσοις αὐτο-
κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ εἰ
ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδό-
κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλῷ εἰσῆκει, χαλ-
κῶν ἔχων πηδάλιον, σαδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
τῆς πρῶρας, ὅσον τεσσαρῆκόντα ὀπλισμένοι αὐ-
τῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐοικότες ἀνθρώποις, πληθὺν
τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥς
ἔδὲ κορυθῶν ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἀνεμῶς
ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνέσση ἐν ἐκάσῃ, ἐκόλ-
που τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
ὁ κυβερνήτης. κελευσῆς δ' ἐφεισῆκει αὐτοῖς,
καὶ

Horum porro alii ad utramque insulae latus deinceps affidentes ut remos trahebant cupressos magnas ipsis cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, ut videbatur, gubernator excelsio in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, similes usquequaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in filuam, quae multa in unaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis sta-
bat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὁξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἐξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμεν, καὶ ἐναυμάχην. πολλαὶ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι II) κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ἐξ ἑαδίας ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπαινοβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγρει δὲ εὐδαίμων
ἀντί

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnabant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in prora alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alienas, et caedem ibi edentes, captiuum qui-

II. Ἐκβληθεῖσαι] Fateor, me non habere, qui ἐκβληθῆναι hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

αντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολὺποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρέιπταν. οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατέειχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἐσρέοις τε ἀμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθραιοῖς.

Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰολοκενταύρῳ ἐμυλακένον, ὡς ἦν ἀκκεν ἐπικαλάντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβρωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολοκενταύρῳ. καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων καταδύσιν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus polypodas magnos, reuinctos sibi inuicem iniiciebant, qui filuam complexi retinerent insulam. Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum implerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus, alterius Thalassopotes (*Maris potor*); pugna inter illos exorta, ut videtur, fuerat de praeda. Dicebatur enim Thalassopotes greges multos delphinorum Aeolocentauri abegisse, quantum audire dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocentauri *militres*, atque insulas hostium demergunt centum

δύκσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμνας κερκόμεναι, ἔφευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείων ἐπε-
 κράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἐκ ἐλάττης τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης μίαν τῶν πο-
 λεμίων νῆσον ἀνελκυσάμενοι. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτὴ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχρῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑπεραία δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῇ κήτῃ, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-

τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo usque eos persecuti, sub
 vesperein conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 mersae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 reuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 transigere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ceto peracta, sepultisque in eo suis, soluerunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῶ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιῶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
σομαχίαν γιγνόμενα.

laeti, et velut paeanas canentes. Ista sunt circa
insularem pugnam gesta.

Ἀληθεὺς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τῆς μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χανὴν τινα ἐζήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελεθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίους, εἰδέν ἡγνύμεν, τῷ ὀρύγματι ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficeremus, fodiendi consilio abiecto,

Luc. Op. T. IV.

E

incen-

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἔτω
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τῆτο γένει-
 το, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἄρ-
 ξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ἑραίων, ἑκαίμεν· καὶ ἡ-
 μέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἰσας ἀναισθήτως
 εἶχε τῷ καύματος· ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐννάτῃ συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῶντος· ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε·
 καὶ εἶποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ
 δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκρῆτο, καὶ δυσώ-
 δες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μέγας ἐνόησαμεν ὥς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρῆξαι τὰς γομφί-
 ας, ὥς μὴκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ· αὐτῷ ἀπολίσσεται·
 ἔτω δὲ τὸ σῶμα μεγάλαις δακαῖς διερείσαντες,
 τὴν

incendere filiam statuimus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sensit ardorem, octavo autem nono-
 que aegrotare eum intelleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaret, claudere os clauderat. Decimo unde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 olebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 vertimus, nisi quis illo hiantē discunearet ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
 uem

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὥς ὅτι πλεῖ-
στον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια. κυ-
βερνήσεν δ' ἑμέλλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπιά-
σῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ
τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ
Ποσειδῶνι, αὐτῷ παρὰ τὸ τρίπαιον, ἡμέρας
τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ
τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
κέλλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες,
ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat
mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
tium interstitia tractum, suspensumque e den-
tibus placide in mare demisimus. Tum tergo
conscenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem
prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
cia esset, quarto soluimus. Hic in multos de
nauali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
que, ac diuinenti corpora cum admiratione sumus.
Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτῳ ἄερί χρώμενοι· ἔπειτα βορέα σφοδρᾷ
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῇ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, καὶ ἔξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ἔσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας·
 ὥς τε καὶ ἀποβαίνοντας διαθέειν ἐπὶ τῇ κρυφαίᾳ.
 ἐπιμένοντος ἔν τῷ πνεύματος φέρειν ἔδυναμε-
 νοι, τοῖόν δέ τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώ-
 μην ἀποφηνάμενος, ἦν, ὁ Σκίνδαρος)· σιάψα-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῷ
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτέμενοι τὰς ἰχθύς· εὐρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέθηκε τὰ ἐπιτή-
 δεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ἀνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὁδόνην,
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς,
 ἐπὶ

rato, vñ: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discutreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum intueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi natem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῷ πάγῳ διολισθαίνοντες. ἡμέρα δὲ πέμ-
πτη ἄλκι τέ ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὖθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίχας σταδίχας, νῆσι
μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβόντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύ-
ρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτοι, τὰ κέρατα ἐκ ἐπὶ τῆς κα-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξει. μετ' εὖ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαίνομεν, εἶχ' ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκῇ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγώς, ὡς ὕπερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν,
στα-

per glaciem. Quinto inde die aestas fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati sumus ad insulam paruum ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope filuestribus duobus bubus,
rursum nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vbi postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

σαδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι, βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλακ ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνωκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδῆλε τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον ἔν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, οἶνον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἢ γῆ παρεῖχε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βασιλεύειν δὲ τέτων τῶν χωρίων ἐλθέτο Τυρῶ ἢ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῶσα τὴν τιμὴν.

Μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἑκτῇ ἐξωρμίσαμεν, αὔρας μὲν τινος παραπεμπάσης, λεισκύμονος δὲ ἄσης τῆς θαλάττης. ἰτῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἔκ ἔτι διὰ τῷ γαλακτος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuis indutae. verum non vinum inde, sed lac expressimus. Aedes in media insula exstructa erat Galateae (*Lacteae*) Nereidis, quod indicabat inscriptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pariter atque opsonia terra nobis praebeuit, potum vero lac de vuis. Regnare his regionibus dicebatur Tyro (*Casaea*) Salmonei filia, hunc sibi honorem, postquam hinc discessit, nata.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solui-
mus, aura quidem nos quadamprosequente, non
nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Octauo
die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεικότας, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μέγεθ'· πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φέλλινα εἶχον· ἅφ' ἧ δὴ, σῆ-
μαι, καὶ ἐκαλέοντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν
ἐν ἰδόντες ἃ βαπτίζομεν, ἀλλ' ὑπερέχοντες
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήσαν, καὶ ἡσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἔλεγον τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐπέειγεσθαι· μέχρι μὲν δὴ τινος συνωδοιπό-
ρον ἡμῖν παραθέοντες· εἴτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ῥᾶς, ἐβάδιζον, εὐπλοκὰν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ'
ὀλίγον δὲ, πολλὰ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phellopodes (*suberipedes*). Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in tuam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis nauigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad

μὲν δὲ ἀριστερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκείνοι ἔσπευ-
δον, πόλις ἐπὶ μεγάλῃ καὶ στρογγυλῇ Φελλᾷ κα-
τοικημένη. πόρρωθεν δὲ, καὶ μάλλον ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολλὸν
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινὴ, σαφὲς ἀπέχεσθαι ἐν ἐλαττέῃ πεντάκτο-
σίῳ. ἤδη δὲ πλησίον τε ἤμεν, καὶ θαυμαστὴ
τις αἰὲρα περισπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα, καὶ εὐώδης,
οἷαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἰων,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθου,
φοῖτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρησάμενοι μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τες,

sinistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginq̃ue et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eramur, et aura circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suave
quiddam ad nares nobis accidit. Delectati odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spera-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήπε ἐγγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθωρῶμεν λιμένας τε πολλὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῦς καὶ μεγάλας, ποταμούς τε διαυγεῖς ἐξίοντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλατταν· ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρεα μυσικά, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. αἷρ δὲ κῆφος καὶ εὐπνυς περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τινας ἠδεῖα διαπνέεσσι, ἡρέμα τὴν ὕλην διττάλευον· ὥς καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κενημένων, τερπνὰ καὶ συνεχῇ μέλη ἀπεσυρίζετο, ἑοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

speramus, breuissimo iam intervallo absumus ab insula. Hic et portus videmus multos circum circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque pellucida placide exeuntia in mare: ad haec prata, et silvas, et cantrices aues, tum in litoribus canentes, tum multas in ramis. Aër porro levis et molliter spirans circumfusos regioni erat, atque aurae quaedam suaves leni flatu siluam motabant. Itaque et a ramis motis, iucunda perpetuaque cantica fibilabant, similia cantibus qui ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamor

I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora sine doceat, intelligo fistulas obliquas *Querpfeyfen* suspensas voti causa a pastoribus in locis desertis, specubus, arboribus, quas sonum aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἤκαστο, ἔθρουβώ-
 δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
 αὐλάντων, ἄλλων δὲ ἐπαινάντων, ἐνίων δὲ κρο-
 τάντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

Τῆτοις ἅπασι κηλέμενοι, κατήχθημεν. ὀρ-
 μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίν-
 θαρὸν ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
 τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος,
 ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρεροῖς καὶ περιπόλοις· οἱ
 δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἔτος γὰρ
 μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
 ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ κατ' ὁδὸν ἤκασαμεν, ὡς
 ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομέ-
 νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρηὶς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀ-
 ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
 multuosus; sed qualis oriatur in conuiuiο, in-
 fantibus aliis tibias, alijs laudantibus, plauden-
 tibus ad tibiam citharamque alijs.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
 firmataque in portu naui, exscendimus relictis
 in ea Scintharo cum duobus sociis. Progressi per
 pratum floridum, in praesidiarios litorisque cu-
 stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
 durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
 cipem abduxere, a quibus in via audiuiinus, hanc
 esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
 tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
 illum,

νυχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔσημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμήνηοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθους ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πίομενον τῷ ἐλλεβόρῃ, παραδοθῆναι
Ἰπποκράτει τῷ Κῳ ἱατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρο-
νήσαντα, μετέχευεν τῷ συμποσίᾳ.

Δευτέρᾳ δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθους,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-
τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, vtrum par sit cum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa *utrinque* dicta essent, pro-
nunciauit Rhadamanthus, *Iam quidem belleboro
poio traderetur Hippocrati Coo Medico, in poste-
rum ubi resipuisset, coniunio adhiberetur.*

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contendentibus, cum vtro
ea habitare deberet? iudicauitque Rhadamanthus,
*Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa*

τα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἔμμεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεΐ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίβῳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προσέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσῃν, τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί περὶόντες, ἔτι ζῶντες ἰερὰ χωρίου ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. ἔτω δὲ μετασυστάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινῆτο περὶ ἡμῶν.

fa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Minois filias.

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Carthaginensem, et primas deberi, visum est, Alexandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem Persam.

10. Quarti nos admoti sumus. Atque ille quidem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc scitram regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia deinceps enarramus. Sic vero nobis secedere aliquantum iussis, diu considerat, suisque cum assessoribus de nobis communicat. Aderant autem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοί, καὶ Ἀ-
ρισείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφώνητο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δῆ-
και τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθε-
σμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἐπτά.

Τὸν τεύθειν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν σεφάνων πε-
ριρρυνέντων, ἐκελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγό-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἔν ἣ πόλις πᾶσα χρυσῇ, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἐπτά πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μέντοι ἔδαφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Atheniensis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectio-
nis poenas nos, ubi mortui fuissetus, daturus: iam
vero dicto tempore in insula morari, et conuictu He-
roum vsq, abiremus.* Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec vrbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς τείχεος γῆ, ἐλε-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλε λίθου
 ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιεῖσι τὰς ἐ-
 κτόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρε τῆς καλλιῆς, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς τε νεῖν εὐμαρῶς. λυ-
 τρὰ δὲ ἐσιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῶν
 κινναμώμῳ ἐγκαίόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὕδα-
 τος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμὴ ἐσιν.

Ἔσθῃτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίσις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἐκ ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφῆς καὶ ἀσαρκοὶ εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες,
 ὁμῶς

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum :
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex vna gemma
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit amnis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, vt facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu vtuntur araneorum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solam
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμοῦς ἔν ἐς ἅσι, καὶ κινῶνται, καὶ φρονέσι, καὶ
 Φωνὴν ἀφιάσι. καὶ ὅπως εἶοικε γυμνή τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τῷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περιρικιμένη. εἰ γὰρ μὴ ἄψαιτό τις, ἔκ
 ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ
 γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὁρθαὶ 2), ἔ μέλαινα· γηρά-
 σκει δὲ ἔδεις, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· ἔ μὴν ἔδὲ νύξ παρ' αὐτεῖς γίγνεται,
 ἔδ' ἐμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ λυκαυ-
 γέος ἡδὴ πρὸς ἑῷ, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοι-
 ῶτον

beant, tamen stant, mouentur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuersari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae euectae non nigrae. Sc-
 nefcit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ὁρθαί] Vmbrae aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. *Gesner.*

ἄτον Φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ αἶψα
 μίαν ἴσασι τᾷ ἔτι· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ
 ἐστὶ, καὶ εἰς ἀνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθρσι, πᾶσι δὲ φυ-
 τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθληδν· αἱ μὲν γὰρ
 ἄμπελοι δωδεκάφοροι εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἔκα-
 ζον κρεπαφορεῖσι· τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
 λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι
 τρισκαιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τᾷ παρ' αὐ-
 τοῖς Μινῶα, δις κρεποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρεῖ,
 οἱ εἰσχυρὲς ἄρτας ἐτοιμας ἐπ' ἀκρὰ φύουσιν, ὥσ-
 περ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
 μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ τριακόςιοι, μέλι-
 τος δὲ ἄλλα τασαῦται, μύρεα δὲ πεντακόςια,
 μικρὰ

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
 Semper enim apud illos ver est, et vnus flat ven-
 tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
 mansuetis tum vimbrosis viret. Vites quidem duo-
 decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
 Punicas vero arbores, et malos, et reliquas au-
 tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
 his nempe vno mense, qui Minous apud illos
 est. Pro tritico spicae panes iam paratos in sum-
 mo producunt, velut fungos. Fontes circa vr-
 bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
 mellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
 hi

μικρότεραι μέντοι αὐταὶ καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἶνι οὐκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλεμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δὲ ἔσι κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπίσηκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ ἤρωμην μὲν ἐν τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακοινῶνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἀνεμοί, πλήθυσιν οἶνοχοεῖν. τέτε γὰρ εἰδὲν δέονται, ἀλλ' ἔσι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγessäτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἔσι τέτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἂν παρή τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσαι ἐν ἧ καὶ δύο τῶν ἐκπω-

hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysius. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silva varia, densa, ac cumbentibus umbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illuc ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum

Luc. Op. T. IV. F vnum

ἐκπωμαίων. παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα οἴνου
 πλήρη γίγνεται· ἔτω μὲν πίνεσθιν. ἀντὶ δὲ τῶν
 σεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τὰλλα τὰ μεσικά
 ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμῶνων τοῖς ζώμασιν
 ἀνθελουγῆντα, κατανίφει αὐτὰς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὠδί· νεφέ-
 λαι πυκναὶ ἀνασπᾶσθαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τὰ ποταμῶν, καὶ ἐστιζᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλιβόντων, ὕστερ
 λεπτόν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μεσσηνὴ τε καὶ ὠδῶν σχο-
 λάζεσθιν· ᾗδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὀμήρου ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευωχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῆα καταμείμενος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων·

ἐξάρι-

vnũm alterũmque pocũlum sibi apponit: at illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
 nis, lusciniac et aues aliae cantrices, ex vicinis
 pratis flores fostris lectos, instar nituis in eos spar-
 gunt cũ cantu superuolantes. Vnguentis per-
 funduntur hunc in modũ. Densae nubes bi-
 bunt e fontibus ac fluuio vnguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlyssẽm. Chori puerorum sunt et virginum.

Du-

ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συναΐδουσιν, Εὐνομός τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λεσβίος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τῆτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται ᾄδοντες, δεύτερος χορός παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχουσι· πηγὰς εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐκ τῶν ἐκατέρως πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Etenim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cycnorum, hirundinum, ac lusciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum sane silua tota fistulis quasi succinit, ventis ducibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem *adiumentum* habent, quod fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

Βάλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινας
 παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὲς ἡμι-
 θέας, καὶ τὲς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν
 γε δὴ τῷ Λοκρῷ Αἴαντος. ἐκείνον δὲ μόνον ἔφα-
 σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
 βαρβάρων δὲ, Κύρης τε ἀμφοτέρως, καὶ τὸν
 Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
 καὶ Νεμᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὲν καὶ Λυκῆρ-
 γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
 λον, τὲς Ἀθηναίους, καὶ τὲς σοφῆς, ἄνευ Πε-
 ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
 σκε ἀδολεσχεῖντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
 δος· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Τάκινθος τε ὁ Λακε-
 δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιδεύς Νάρκισσος, καὶ Τλ-
 λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει εἶναι τῷ
 Τα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
 apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
 et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
 cem: illum solum dicebant in loco impiorum
 dare poenas. Barbarorum vero Cyrum vtrumque,
 et Scytham Anacharsin, et Zamolxin Thracem,
 et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
 cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
 nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
 etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
 tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
 Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
 cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
 mihi

Ῥακίνθῃ· τὰ πολλὰ δ' ἐν ἐκείνῳ διηλεγχεν·
 ἐλέγτο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς,
 καὶ ἠπειλημέναι πολλὰς εἰβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς
 νῆσος, ἣν Φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφείς τὴν εἰρω-
 νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν,
 ἀλλ' ἐλέγτο καὶ αὐτός ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα-
 σθεΐσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ,
 καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μὲντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκωρον
 τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἠδεῖς τε ὄν-
 τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποσικώτατοι.
 Παρῇν δὲ καὶ Αἰσωπὸς ὁ Φρύξ. τὰ τῷ δὲ ὅσα
 καὶ γελωτοποιῶ χρώνται. Διογένης μὲν γὰρ ὁ
 Σινωπεύς, τοσῶτον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥστε
 γῆμαι

mibi amare Hyacinthum: multa saepe illum red-
 arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada-
 manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
 lum eiecturum, si nugas agere pergeret, et nol-
 let dissimulatione omissa conuiuari. Plato solus
 non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
 habitare a se confictam, eaque forma reipubli-
 cae, eisque, quas scripsisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
 ferebant, suauis homines, et gratiosi, et con-
 uiuae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
 quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino-
 pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμαι Λαίδα τὴν ἐταίραν, ὀρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, εἰδείς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὀρθιον λόφον. ἤκού-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι εἰ πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νῆσας θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ἐλβεβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαῖικας
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν εἰλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τῆτό πως κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν.
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθυος, οἶμα,
 κρίσιν ἐδεδώκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοῖς
 ἀνηρηκότες. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκολοθεῖν τοῖς ἀφικνεμένοις, ὑπὸ νω-
 θείας

xerit meretricem, ebriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant *in insulam*, sed
 igna-

θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας 3),
καὶ ἀνατρέφειν ἐν μέσῃ τῆς ὁδοῦ.

Οὗτοι μὲν ἔν ᾗσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλεῦς, καὶ
μετὰ τῷτον, Θησέας περὶ δὲ συνεσίας καὶ ἀ-
φροδισίων ἔγω. Φρονῆσαι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φανδόν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ·
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Miscet
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solus Socrates

F 4

deie-

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀκαταληψίαν Academicor-
um; itaque comprehendendi verbo. vsus essem;
si illud de eo quoque dici sciuissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugituo sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: ubi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere diciuntur, quae plane intelligi-
mus. Gesner.

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὴν καθαρῶς
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτῷ
 ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλὰν γὰρ τὴν ὁ μὲν
 Ἰάκινθος, ἡ δὲ Νάρκισσος, ὡμολόγουν, ἐκείνος
 δὲ ἡρεῖτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰςὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ ἔδειξεν φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰςὶ τῷ
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, ἔδεν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς ἔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τῷ μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτε
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γὰρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κο-
 λοφώ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonicī. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesiui, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, illos igno-
 rare, cum hi Cbium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
 phonium

λοφώνιον αὐτὸν νομίζεσθαι· εἶναι μέντοι ἔλεγε
 Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαί τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδοξαμένων σί-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσὶ γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτῶ εἶναι, κατεγίνω-
 σκον ἦν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἰκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὐτὸν
 ἐρώτων, τί δήπατε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτως ἐπελθεῖν αὐτῷ,
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι, καὶ μὴν κῆκῶνο σπεύ-
 μαν εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο· ὅτι
 μὲν

*proponium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem:
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigidas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira Achillis iniuriam carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scripsisset Vlyseam Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ ἄδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς
λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥς ἔδ᾽
πυνθάνεσθαι ἐδεόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε
τῆτο ἐποίην, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
ἑώρων. προσίων γὰρ ἂν τι ἐπυνθανόμεν αὐτῆς,
καὶ ὃς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλι-
κα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γὰρ
τις γραφὴ κατ' αὐτῆς ἀπηνευγμένη ὑβρεως ὑπὸ
Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε,
καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέτρες ἀφίκετο καὶ
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγείς, καὶ
ἐν τοσάτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον
τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
promte ad omnia respondebat, in primis secun-
dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
scripta iniuriae, a Therfite, quod contumeliose
in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
causam illius una agente Vlysse.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πρότερον
Πυθαγόρῳ ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ὀνομάζειν χρή.
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθός, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· ἔ μὴν
παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἰκετεύων.

Προϊόντος δὲ τῆς χρόνης, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατώσια. ἡγωνωθέτει δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδομον. τὰ
μὲν ἔν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κε-
φάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῆς σεφάνης καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖα τε τῆς Αἰγυπτίης, ἔς ἐν Κο-
ρίνθῳ

Iud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc vero dubitabatur, vtrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vitulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortualia*) apud illos vocantur. Prae-
fidebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlyssē. Pugilatus ae-
qua laus fuit Arei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθω τέθραπται, καὶ Ἐπειῶ, ἀλλήλοισ συνελ-
θόντων· παγκρατίῃ δὲ ἔτίθεται ᾠθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἐν ἔτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ᾠθλα ἦν ἅπασι ζέφανος, πλακεῖς
ἐν πτερῶν ταωνίων.

"Ἄρτι δὲ τῷ ἀγῶνος συντετελεσμένῃ ἡγγέλ-
λονται οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἀπαρρήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς Φρυγῆς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγήσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκρωγαντῖνον, καὶ
Βασίριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷ-
κα, καὶ τὲς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθους, ἐκτάσ-

σει

est, et Epei, inter se congressorum. Pancrati-
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recordor. Inter poëtas re-
quidem vera multum Homerus praecebat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
tiantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
fulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Bufiride, et Diomæde Thrace, Scirone item
atque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus
emit-

σσι τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόνος· ἡγήτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμωνίως, ἔδη σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα κατορθώσας. ἡρίσευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, ἐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριεῖον, καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαείῳ. ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Νεηραπαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τὰς νενικημένους, καὶ δῆσαντες, αὐθις ἀπέπεμψαν ἐτι μᾶλλον κολασθησομένους.

125.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Telamonius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt Heroës, egregia praesertim Achillis opera. Multo etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus hic rem gerit, quam cum viuis ad Delium pugnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit, nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis ipsi praemium eximium decretum est, pulcher magnusque hortus suburbanus. Hic postea conuocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Academiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vinctosque iterum renuiferunt, magis iam puniendos. Scripsit hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεσθαι τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆ ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσαι μάχην νεκρῶν ἡρώων. τότε δ' ἔν κυάμῃς ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμετ' ἔχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκκείμετος, ρυσσάττομένος τὴν κυανοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθόντων, περὶ μεσῶντα τὸν ἔβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γάρ ὁ τῆ Σκινθάρῃ παις, μέγας τε ὤν, καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poematis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, noui quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλὸς, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης,
καὶ αὕτη δὲ ἐκ Ἀφανῆς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ δίδνευσεν ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρᾶπινον, καὶ μό-
νοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλαιῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμνηχανίας ἐβλεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καί κείνη
ταῦτα, εἴχεσθαι ἀπρόντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλα προσελήφesan
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μέντοι πατρὶ, ἐκ ἐμήνυσε ταῦτα· ἠπίεστο
γὰρ ὑπ' αὐτῆς κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβλήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγέ-
νετο

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per fiduam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumserant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

νετο (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς, βοὴν τὴν ἴσην, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦε πρὸς τὰ βασίλεια τῶν Ῥαδάμανθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαιέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν πολὺ ἀπέχεσθαι· ἔτω δὲ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθους πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν· οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροῆς-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam reliquos adsumpta Helena, festinanter auecti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Menelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, clamorem fustulit, assumtoque fratre ad regiam Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se nauim, dicebant speculatores, quae multum iam abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta in nauim, vno ex ligno cauatam, asphodelinam, iussit fugitiuos persequi. Hi studiose nauigantes circa medium illos diem assequuntur, iam intrantes in lactens mare prope Tyroëssam; tantillum aberat,

Τυροέσσης, παρὰ τος᾽ αὖτον ἦλθον διαδράναι· καὶ ἀνὰ δησάμενοι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εἰδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψε ἐς τὸν τῶν ἄσεβων χῶρον, μαλαχῇ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιῆσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὲ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ κατακλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲντοι παρεμυθοῦντο λέγον-

aberat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuolueret. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem misse ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsa tamen consolari me ac

λέγοντες, ἔ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτὰς· καὶ μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τὰ πτόν παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἐκέτευν εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλῆν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον ἐκ ἔτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἓκτη πρόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄρε᾽ς τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἓκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ
τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, vt ad se redeam, iamque mihi fellam, et accubitus in posterum *adsignandum* ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, vt futura mihi diceret, et nauigationem praemonstraret: Respondit, venturum in post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non iam volebat adicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, *e quibus*, inquit, *ignem multum vides ardentem*. Sexta vero illa *somniorum ciuitas*; post illam Calypsus
insu-

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' ἐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσης, τότε δὴ ἀφίξῃ εἰς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθῶν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν ἐτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπᾶσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὥρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεὔχασθαι· παρήνευσε δὲ καὶ εἴποτε ἀφικοίμην εἰς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεῦεν, μήτε θέρμῃς ἐσθίειν, μήτε παιδί ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεα ἔτη πλησιάζειν. τέτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἔν τὰ περὶ τὸν πλῆν

insula, sed nondum eam vides. Has vero cum praeter nauigaueris, tum peruenies in magnam continentem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa passus, gentibus paragratis multis, inter homines versatus insociabiles, tandem aliquando in continentem alteram peruenies.

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt periculis hanc inuocarem, praecipitque, si quando in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem foderem, neque lupinos ederem, neque puero duodevizinzi annis maiore fruerer. Horum memor si essem, spem haberem reditus in hanc insulam. Tum
G 2 igitur

πλῆν παρεσκευαζόμεν· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συν-
 εισιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς
 Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτῷ ποιῆσαι
 μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
 σήλην βηρύλλῃ λίθῃ ἀνασῆσας, ἐπέγραψα πρὸς
 τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοιόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσιν
 θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
 δα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
 ἀνηγόμεν, τῶν ἡρώων παραπαμπόντων, ἔνθα
 μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
 νελάπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆ-
 σον Καλυψοῖ κομίζεσθαι. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
 Ῥαδά-

igitur ad navigationem necessaria paravi, et cum
 tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
 eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
 ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
 ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
 ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
 tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia conuictus, patrias remeavit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
 centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
 clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
 insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
 tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
 αχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
 βοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλῆντας. ἐπεὶ
 δὲ τὸν εὐώδη αἶρα προϊόντες παρεληλύθειμεν,
 αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἶον
 ἀσφάλτεα, καὶ θεία, καὶ πίσης, ἅμα καιομέ-
 νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
 περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ αἶρ ζο-
 φερὸς, καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆς
 δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μασίγων ψόφος
 ἤκκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἔν' ἁλλαῖς ἔ' προσέσχομεν· ἧς δ' ἐπέ-
 βημεν, τοιαύδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
 καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκλη-
 νυῖα.

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, vt, si
 deferremur in insulas, nemo nos comprehende-
 ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
 vero bene olentem illum aërem prouecti exiisse-
 mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
 quam asphalti et sulfuris picisque vna ardentium,
 tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
 latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
 a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
 berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
 multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
 exscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
 praeceps et squalida, saxi et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ ἔδδ' ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες
 δὲ ὅμως κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς
 ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπῆ, πολ-
 λὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόν-
 τες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρετήν, καὶ τὸ κολασήριον, πρῶ-
 τα μὲν τὴν φύσιν τῆς τόπῃ ἐθαυμάζομεν. τὸ
 μὲν γὰρ ἑδάφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι
 πάντῃ ἐξηνθῆκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον,
 ὁ μὲν βορβόρος, ὁ δεύτερος δὲ αἷματος, ὁ δὲ ἐν-
 δον, πυρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ
 ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματῆτο, ὥσπερ θά-
 λασσα· καὶ ἰχθυὺς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δα-
 λοῖς προσεοικότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνθραξι πε-
 πυρωμένοις, ἐκάλαν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἰσο-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen
 rependo per praecipitia, progredimur per trani-
 tem spinis et aculeis obfitum, superataque regio-
 ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
 pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
 genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
 vndique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
 coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
 ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
 quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
 tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
 nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἰσόδος δὲ μία, σενή διὰ πάντων· καὶ πυ-
λωρὸς ἐφεισῆκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος, παρελθόν-
τες δὲ ὅμως, τῷ Ναυπλίῳ καθηγεμένῳ, ἐωρῶ-
μεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς
δὲ ιδιώτας, ὧν ἐνίς καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν
δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν
αἰδορίων ἀπηρητημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιη-
γηταὶ καὶ τὰς ἐκείνων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς
κολάζονται· καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέ-
μενον οἱ ψευδάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ
τάληθ' ἠσχυρογραφότες· ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνί-
διος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τὰς
ἐν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς τὰ πᾶν τὰς ἐλπίδας,
ἐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπισάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres annes, is-
que angustus, cui ianitor adstat Timon Athenien-
sis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidi-
mus puniri reges quidem multos, multos verò
etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnouim-
us. Vidimus etiam Cinyrum pudendis suspen-
sum fumigari. Adiciebant monstratores nostri
vitas singulorum, et causas, propter quas puni-
rentur: maximas omnium poenas sustinebant,
qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non
scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat,
et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem,
optimam de futuro spem concepi, qui nullius
mihī mendacii essem conscius.

Ταχέως ἔν' ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἧ γὰρ ἐδυνάμην Φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, εἰφαίνετο πλησίον ἢ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν· ἐπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τι παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε. κατὰ λαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ἰπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἧ τὸ τῷ Ἀλεκτρυόνος ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δεῖλην ὄψιν ἀπεβαίνομεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πύλην, πολλοὺς ὀνείρας καὶ ποικίλας ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βέλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλω τινὶ γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuersus, neque enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nauplium dimisi. Neque ita multo post Somniorum ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi insulae, somniis simile. Recedebat enim accedentibus nobis, et subterfugiebat, subducebatque se longius. Tandem vero cum illam teneremus, inuecti in portum qui Hypnus (Somnus) dicitur, prope portas eburneas, vbi Alectryonis (Galli Gallinacei) sacrum est, sero crepusculo descendimus, progressique intra portam somnia multa variaque vidimus. Primo autem de urbe dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit; qui

γέγραπται περὶ αὐτῆς. ὃς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, ἔ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε, τὰ δένδρα δ' ἐς μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδραγόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερίδων· τῆτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρεον. ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλέμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγὰς δύο παρὰ ταῖς πύλαις· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρετος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, Ἰριδι τὴν χροῖαν ὁμοιότατος· πύλαι μὲντοι ἑκασταί, ἔ δύο, καθάπερ Ὅμηρος εἶρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,

καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus, non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat silva: arbores in ea sunt procera papauera, et mandragorae; atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec in insula avis nascitur. Fluvius ex propinquo alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus: et fontes duo circa portas: nomina his quoque, Negretos (*Inexperrectus*) et Pannychia (*Pernox*). Vallum urbis altum atque diuersicolor, Iridi simillimum. Portae eius sunt non duae, ut Homerus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia,

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε Φοβε-
ροί, καὶ Φονικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν
λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναί,
αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναί.
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὰ
Νυκτῶον. σέβασσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τῷ λι-
μένος τὸ ἱερόν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ
τῷ Ἵπνι βασιλεία. ἔτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ'
αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχων πεπονημέ-
νος, Ταξαζίωνά τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλα-
τοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγὴ ἐστίν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus commeare dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera, altera qua nos transiimus, eburnea. In-
gradientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad sinistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuitiglorium Imaginarij.*) In medio foro
fons est, Careotin (*Grauisomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ᾧ
προεσκήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνει-
ρων ὑπακριτής, ταύτης παρὰ τῇ Ἰπνε λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνειρών 4), ἅτε φύσις, ἅτε
ιδέα ἢ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρυσεοί, ὡς ἐδόκην, οἱ δὲ ταπεινοί τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί
τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομ-

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniectior, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
vilisque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνειρών] Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὀνειρον; nega-
tum Latinis. Gesner.

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεᾶς, οἷδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἐωρακάτες. οἱ δὲ καὶ προσήσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῇ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε παῖσιν καὶ σατράπας· ἐνιοὶ δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυνον, καὶ αὐθημερόν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχέμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensosque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

γείσης, ἐγρέμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνηχθῆ-
 μεθ ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκείθεν τῇ Ὀ-
 γυγίᾳ νήσῳ προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρῶ-
 τερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον
 τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοῖαδε· ὍΔΤΣΣΕΤΣ
 ΚΑΛΤΥΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα
 ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευα-
 σάμενος, νυαγίᾳ χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
 Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων
 χώραν, ὑφ' ᾧ ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς,
 κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
 τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δ' ἅ-
 παντας, ὕσερον ὑπὸ Τηλεγόνη τῇ ἐν Κίρκης μοι
 γενομένῃ, ἀνήρεθην. καὶ νῦν εἰμι ἐν τῇ Μακά-
 ρων νήσῳ, πᾶν μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλι-
 πτεῖν

et exsiliētes, cibariis naui impositis, soluimus.
 Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
 scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
 scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLYS-
 SES CALYPSO S.* Noueris, me cum primum abs
 te nauicula constructa auctus essem, facto nauifra-
 gio, vix seruatum a Leucothea in Phaeacum regio-
 nem; a quibus domum dimissus, procos vxoris mul-
 tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruētes:
 interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
 Circe. mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
 in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-
 ret

πειν τὴν παρὰ σοὶ διαίταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
 πρότεινομένην ἀθανασίαν. ἦν ἔν καιρῷ λάβωμαι,
 ἀποδράς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλῃ
 ἢ ἐπισολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν.
 Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗ-
 ρον τὸ σπήλαιον τοιῆτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε,
 καὶ αὐτὴν ταλασιγρυῖσαν· ὥς δὲ τὴν ἐπισολὴν
 ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ
 ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
 καὶ εἰσία λαμπρῶς, καὶ περὶ τῷ Ὀδυσσέως ἐ-
 πυνθά-

ret reliquisse illam apud te commorationem, promif-
 samque a te immortalitatem. Si igitur opportunita-
 tem nactus fuero, fugam capessam atque ad te ve-
 niam. Haec significabat epistola, praetereaue
 de nobis aliquid, vt hospitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progressus a mari,
 speluncam inueni, qualem Homerus dixerat,
 ipsamque intentam lanificio. Cum vero sumtam
 epistolam in sinum reposuisset, primo quidem
 multum lacrumarum fudit; deinde in hospitium
 nos inuitauit, accepitque splendide, ac de Vlysse
 inter-

5. Ὑπεδέξατο] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi
 verbi ἔλαβε diuersum, non cominifcebar
 aliud, quam quod in interpretatione ex-
 pressi. Cogitabam etiam, an ὑπεδέξατο
 vim *legendi* habere possit? quod nihil fere
 ab altero illo ὑπεδέξατο distat in MSS.
Gesner.....

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποια εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάρπεε Ὀδυσ-
σεὺς πάλαμ περὶ αὐτῆς ἐκύμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοι-
αῦτα ἀπειρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτήν. τότε μὲν ἔν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν
πλησίον τῆς ἡϊόνος ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόν-
τος τῷ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκύν-
θου πειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν ἑτοι ἀγριοί,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων ληστεύοντες τὰς περίπλε-
οντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα,
τὸ μῆκος πηχέων ἑξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
κοιλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐν τεργίῳ νῆν,
ἐμπλέ-

interrogavit, et de Penelope, qualis esset facie,
adeone casta esset, prout Ulysses olim de illa se
gloriarus? Nos respondere ea, quibus delectari
illam coniceremus. Tum reuerſi in nauim prope
litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento,
soluimus. Biduo inde tempeſtatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeternauigant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubitorum sex. Cum enim ficcatae sunt, colo-
cynthides excauatas, demtis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέκσιν· ἰσοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοισ, ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης· προσβελόντες ἔν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκύνθων. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολοκύνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὥς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ἤσθοντο αὐτὰς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσάτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένας, καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ

πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, duarum nauium fociis pugnant, multosque vulnerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum seminibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnauigantes Caryonautas, (*nucinautas*) erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum aduentare hos sentirent, omiſſis nobis, conuerſi ad ipſos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo ſublato fugimus, pugnantesque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, vt plures, plenas enim fociis

πλείας (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κακιστομένα,
μέγεθος ἑκάστη ἡμιτόμου ἐς μῆκος, ὀργυιῶν πεν-
τεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τοιοῦτον ἐν τοῖς
ὄπλοις ὡς ἐπίσταν ἤμεν, αἰεὶ τινὰς ἐπιβουλὰς
προσδεχόμενοι, ἔματῃν.

Οὕτω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
ἐρήμης νήσε προσέλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄν-
δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἔχοντες· λησάη
καὶ ἔτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ὡς φα-
λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἴσ-
πασ· ἐπεὶ δὲ πληροῦν ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν
ἐνδον,

locis quinque naues habebant, pugnabantque de
robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
de putaminibus, dimidiatae nuxes et excauatae.
Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidia in lon-
gum passus quindecim. E conspectu horum cum
venissemus, curauimus faucios, atque ab eo tem-
pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
suspicati insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
serta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
citer viginti, delphinis magnis vecti. Latrones
hi quoque: quos delphini sui tuto ferebant, ex-
sultantesque equorum instar hinniebant. Cum ve-
ro prope essent, ex intervallo hinc illinc consisten-

ἐνθεν, οἱ δὲ ἐνθεν ἐβαλλον ἡμᾶς ἀηπίαῖς ξηραῖς
καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξεύοντων δὲ ἡμῶν,
καὶ ἀκοντιζόντων, ἐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρώ-
θεντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέ-
φυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης ἔσης, ἐλ-
θομεν πρόσμαλ' ὄντες Ἀλκιῶκος καλλιῶ παμμε-
γέθει. σαδίων περ ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περί-
μετρον· ἐπέπλεε δὲ ἡ Ἀλκιῶν, τὰ ὡς θάλαττα-
σα, ἐπὶ πολὺ μείων τῆς καλλιῶς· καὶ δὴ ἀνὰ πτα-
μένῃ, μικρὰ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τοῦ ἀνέμου
τῶν πτερῶν· ὥχετο γὰρ Φεύγασα, γοεράν τι-
να Φωοῖνῃ προΐεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέ-
ρας ἤδη ὑποφαίνεσθαι, ἐθεώμαθα τὴν καλιῶν,
σχεδία μεγάλη προσεοικυῖαν, ἐκ δένδρων συμ-

πεφο-
tes iaculati in nos sunt sepias, ficcatas et oculos
cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mitten-
tibus, non durarunt, sed vulnerati plerique con-
fugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari,
imprudenter offendimus ad Alcionis nidum ma-
ximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi am-
bitus. Imminerat autem Aleyon oua incubans,
non multo minor nido suo. Atque ilia euolans
parum aberat quia mergeret nauim nostram vento
alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens.
Descendimus cum iam illucesceret, nidumque
inspeximus, magnae rati similem, constructae

ex

πεφορημένην. ἔπην δὲ καὶ τὰ σπεντακίσια, ἑκα-
σαν αὐτῶν. Χίκα τὶς περιπληθύνεισθον. ἤδη μόν-
τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν εἰφαίνοντο, καὶ ἐκρω-
ζον. παλέεσι γοῶν διακόψαντες, ἐν τῶν αἰῶν,
νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπτιῶν
ἰσχυρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλεόντες ἀπέσχοιεν τῆς καλῆς ὅσας
σαδίας διακόσιαι, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυ-
μάσια ἐπέσημαινεν. ὁ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ κη-
νίσκος ἄφωκ ἐπτερυζατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ
κυβερνήτης Σκινθάρως Φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνε-
κάμισε· καὶ τὰ πάντων ἔδη παραδοξότατον, ὃ
γὰρ ἰσὸς τῆς νηὸς ἐξεβλάσησε, καὶ κλάδους ἀνέ-
φυσε, καὶ ἐπ' αἰκρῷ ἐκαρποφόρησεν, ὃ δὲ καρ-
πὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλαι, οὕτω πέ-
πειροι.

ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio
dolio vnumquodque capacius. Iam quidem pulli
intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
ovo vno restitso, pullum implumem excudimus,
vulturibus viginti ampliozem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
rifica euenere. Nam cheristus (anserculus) in
proa subito concussis alis exclamauit, et guber-
natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
quodque omnium iam admirabilissimum, malus
nauis germinauit, et emisit ramos, et in summo
fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειρω ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἶκος, ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαστᾶσματος.

Οὐπω δὲ πεντακαίδεκα σταδίαις δυναθόντες, εἰδόμεν ὕλην μεγίστην καὶ λασίαν, ἡμετέρων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπειρον εἶπαί· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσος, ἀρίστοις δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσήκει δὲ τὰ δένδρα ὅπως ἀκίνητα, ὁρθα, καθάπερ ἐπιπλέοντα πλησιάσαντες δ' ἔν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ θῶν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἅτ' ἀναστρέφειν ράδιον

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, vt facile est ad existimandum, et deos rogauimus, vt auerterent, si quid mali vifum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum siluam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus consitum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re confiderata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigari inter arbores poterat, quae densae essent et continuae: neque reuer-

εἶδοκει. ἐγὼ δ' ἀναλθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον,
 ἀπεσκόπεν τὰ ἐπείκετα ὅπως ἔχοι, καὶ εὗρων
 ἐπὶ σταδίᾳ μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν
 ὕλην ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὀκεανὸν εἶναι
 δεχόμενον· καὶ δὴ εἶδοκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν
 ναῦν ἐπὶ τῇ κέμῃ τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν
 ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἑτέραν θα-
 λατταν, καὶ ἔτως ἐποιᾶμεν. ἐκδήσαντες γὰρ
 αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀναλθόντες ἐπὶ τὰ
 δένδρα, μόλις ἀνιμῆσάμεθα καὶ θέντες ἐπὶ τῶν
 κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν
 θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ προωθῆντος ἐπει-
 συρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχῃ τῷ ποιη-
 τῷ ἔπος εἰσῆλθε. Φησὶ γάρ πρὸς Ἀλκίνοον·
 Τοῖσιν δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reuerti facile videbatur. Ego vero, conscensa
 arbore maxima, prospexi, quomodo vltiora
 se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut
 paullo plura, esse syluam: tum mare rursus exci-
 pere aliud. Itaque placuit nauein in comas ar-
 borum, densae enim erant, impositam traducere,
 si possemus, in mare alterum. Idque fecimus,
 Reuinctam enim magno fune, arboribus conscen-
 sis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam
 superimposuimus, vbi velis passis velut in mari
 nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic
 mihi Antimachi poëtae versus in mentem venit,
 qui ait alicubi:

Per siluestre illis naui venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμοῦς τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα
 πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες
 τὴν ναῦν, ἐπλεομένῃ διὰ καθαρᾶ καὶ διαιυγῆς ὕ-
 δατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χέσματι μεγάλῃ εἰς
 τὴν ὕδατος διεσῶτος γεγεννημένῃ, καθάπερ ἐν
 τῇ γῇ πολλαῖς ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα
 διαχωρήματα. ἡ μὲν ἂν ναῦς, καθελόντων
 ἡμῶν τὰ ἰστία, ῥαδίως ἔστη παρ' ὀλίγον ἐλθῶ-
 σα κατενεχθῆναι, ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐως
 ῥῶμεν βάθος ἑσὸν σταδίῳ χιλίων, μάλα φοβε-
 ρὸν καὶ παράδοξον· εἰσῆκει γάρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ
 μεμερισμένον, περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ,
 ὀρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπαεὺγμένην ὕδα-
 τος συνάπτονκος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάν-
 τειαν,

43. Superata tamen silus, ad aquam perveni-
 mus, vbi similiter demissa naui per puram pellu-
 cidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum
 confisteremus magnum ex aqua discedente ortum,
 vt in terra saepe videramus a motu illius factas
 discessionēs. Nauis quidem nostra vela nobis
 contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset
 quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis
 despicientes, profundum videbamus vel mille sta-
 diorum, terribile admodum atque admirandum.
 Stabat enim velut diuisa aqua: Circumspicien-
 tes ad dextram videmus elonginquo pontem in-
 iunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi
 sum-

κειαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς ἡώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, ἔποτε προσδοκήσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμῶν ὑπεδέχετο πέλαγός τε πρᾶσ-
 ηνές, καὶ νῆσός ἑ μεγάλη, εὐπρασίτως συνοικε-
 μένη 6). ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι,
 Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν
 τὸν Μινώταυρον ἀναπλαττῃσιν. ἀποβάντες
 δὲ, προσήμεν ὑδρευόμενοι, καίτοι καὶ σιτίᾳ
 ληψό-

summas oras., et ex vno mari in alterum transf-
 lueret. Huc igitur agitantes *ναῦμι* remis cur-
 sum fleximus, multoque labore traicimus, quod
 nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula
 non magna, accessu facilis, habitata. Habebant
 illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*)
 cornua habentes, qualem apud nos fingunt Mi-
 notaurum. Cum exscendissemus, aequatum per-
 reximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,
 H 4 abla-

6. Εὐπρᾶσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπρό-
 σιτος, συνοικεμένη. Gratias agam, qui me
 docuerit, quae sit εὐπρασίτως συνοικεμένη.
 Ita mox pro προσήμεν ὑδρευόμενοι, de-
 disse arbitror Lucianum προήμεν, et sic in-
 terpretatus sum. Gesner.

ληψόμενοι, εἶποθεν δυνηθείμεν· ἐκ ἔτι γὰρ
 εἴχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτὰ πλησίον εὔρομεν,
 ἄλλο δὲ εἶδέν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς παλὺς
 ἃ πάρρωθεν ἤκετο· δόξαντες ἐν ἀγέλην εἶναι
 βοῶν, κατ' ὀλέγον προχωρῶντες, ἐπέσημεν τοῖς
 ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ
 τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοι-
 ποί, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν, εἶτα
 μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι (ἃ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν
 ἀτιμωρήτες περιιδεῖν τὰς Φίλας) ἐμπίπταμεν
 τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων
 διαιραμένοις· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδίωκο-
 μεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ
 ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ὀ-
 πίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et
 aquam quidem ibi in proximo inueniebamus,
 aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod
 mugitus multus non ex longinquo audiebatur.
 Cum igitur boum gregem esse putaremus, paul-
 lum progressi, stamus apud homines. At illi
 conspectos nos persequuntur, ac tres quidem so-
 ciorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero
 ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis ca-
 ptis, neque enim placebat inultos negligere ami-
 cos, irruimus in Bucephalos, carnes interfecto-
 rum diuidentes, atque in terrorem coniectos
 vniuersos persequimur, eorumque circiter quin-
 quaginta interficimus, duosque capimus viuos.

Sic

πίσω ἀνερρέφαμεν, τὰς ἀρχιμαλώτας ἔχοντες.
σιτίον μέντοι εὖρομεν. οἱ μὲν ἐν ἄλλοις
παρήνεν ἀπασφάττειν τὰς παρελημμένους. ἐγὼ
δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δῆσας, ἐφύλαττον αὐ-
τὰς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βυκεφάλων
πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντες ἐπὶ λύτροις τὰς συνει-
λημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ
γοερόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱεταυόντων· καὶ
λύτρα δ' ἦν τυρεὶ πολλοί, καὶ ἰχθῦς ξηροί, καὶ
κρόμμυα, καὶ ἑλαφαί τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη
πόδας ἔχουσαι, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρόσ-
σω ἐς ἓνα συμπεφύκεσιν. ἐπὶ ταῖς ἀποδόνε-
σι τὰς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμεί-
ναντες, ἀνήχθημεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil in-
ueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt ca-
ptos interficeremus; ego vero hoc non probaui,
sed victos asseruavi, dum venirent a Bucephalis
legati, qui pretio comprehensos repeterent. In-
telligebamus quippò illos innuere, ac lugubre
quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire.
Pretiam verò redemptionis erant casei multi, et
sicci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium
singuli pedum, cum binos quidem posteriores
haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro
his cum reddidissimus captiuos, et diem vnum
morati essemus, soluimus.

Ἦδη δὲ ἰχθυῖες τε ἡμῖν ἐφαινόντο, καὶ ὄρνεα
 παρῆπτότο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσης
 σημεῖα πρὸςφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἀνδρας
 εἶδομεν κινῶν τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γάρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τῶ
 πλῆ τὸν τρόπον· ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τῇ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντος
 τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τέρας, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἢ
 λαυνόν τε, καὶ ἡνίοχον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπε-
 σφύροντο τὰς φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἠδίκουν
 ἔτε ἐφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumvolare aues, aliaque; quotquot sunt ter-
 rae propinqua signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Ii-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem lugulenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque ini-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant; sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauis

νικῶς, τὸ εἶδός τε ἡμετέρα πλαίε' θαυμάζοντες,
καὶ πάντοθεν περισκοπῶντες. Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἑ μεγά-
λῃ· κατοικεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν αἰετὸν
μίζομεν, Ἑλλάδα Φωνὴν κρατερῶν· προσήλ-
σαν γάρ, καὶ ἐδεξάντο, καὶ ἡσπάζοντο· πάντῃ
ἐταιρειῶς κεκοσμημένα, καλὰ παῖσαι, καὶ νεανί-
δες, ποδῆρες τὰς χιτῶνας ἐπισφρόμεναι, ἡ
μὲν ἂν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλῆσα 7)· ἡ δὲ πό-
λις

nauigii nostri admirati, et perspicientes vi-
dique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad
insulam non magnam. Habitatur ea a mulieribus,
vt putabamus, Graece loquentibus. Accedentes
enim nos prelabant et complectebantur, orna-
tae more meretricio, formosae omnes et iuuen-
culae, talaris vestimenta trahentes. Insula voca-
batur Cabalusa (*Deliciens*) vrbs autem Hydamar-
dia.

7. Καβαλῆσα] Καβαλῆσα. forte est καββα-
λῆσα id est καταβαλῆσα deliciens homi-
nes ad illa χαμαιτυπεῖα. Circa Τόδμαρ-
δίαν res difficilior. Si euentum narrationis
spectes, possis suspicari, ὑδαμυρίαν dedisse
Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρεῖσθαι τὰς
γυναῖκας vt nempe in aquam, in fumum,
et, si quid his fugacius est, abeunt volupta-
tes venerae, postquam deiecere ignavos,
et similes libidinis alius homines. *Gesner.*

λισ αὕτη, Ἰθακαστριά. λαβῆσα δ' ἐν ἡμέτ-
 ρῃ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 γον ἐπαίειτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσᾶς, ἔ γάρ χρη-
 σά εἰμαντεύομην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὅρῳ πολλῶν ἀνθρώπων ὅσ' αὖ καὶ κρανία κείμενα,
 καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσάναμ, καὶ τὰς ἑταίρας συγ-
 καθεῖν, καὶ ἔς τὰ ὅπλα χωρεῖν, ἐκ ἐδοκίμαζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλαχὴν, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν,
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονεμένης, εἶδον
 τὰ τέκνη ἔ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνυσ' ὀπλάς· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δῆσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἀκκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὁμῶς, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίαις

dia. (*Aquiescentia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praesagiret animus, et circumspi-
 ciens accuratius, video multorum hominum ossa
 iacere et cranía. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, vt effagere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spita, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las asini. Hic stricto ense illam comprehendo,
 vinctamque de rebus omnibus interrogavi. Illa
 inuita quidem, sed dicit tamen, se marinas esse
 mulie-

οἷος γυναῖκας, Ὀνοσκελέας πρῶταγορευομένας τροφὴν δὲ ποιεῖσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους· ἐπειδὴν γὰρ, ἔφη, μαθύσωμεν αὐτὰς, συνευπηθέσω, κοιμωμένοις ἐπιχερᾶμεν· αἰετὰς δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτῇ δεδεμένην, αὐτὰς δὲ ἀναλθὼν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐβῶν τε, καὶ τὰς ἐταῖρας συνεκάλεν. ἐπεὶ δὲ συνήλθον, τὰ πάντα ἐμήνυσεν αὐτοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα εἰδείκνυσεν, καὶ ἤγεν εἰσὼ πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτὴν ὕδαρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὁμοίως δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδαρ καθῆμα περσώμενος. τὸ δὲ αἶμα ἐγένετο.

Ταχέως ἔν ἐπὶ ναῦν καταλθόντες, ἀπεπλευρώσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπεύγαξε, τὴν τε ἡπείρου

múlíeres, Ónosceleas (*Asinicturas*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: inebriatos enim, inquit, sopitosque in lectum adscitae inuadimus. His auditis, illam quidem vinctam ibi relinquo: consensu autem tecto, clamore conuoto socios: congregatis indico omnia, ossa ostendo, intra eos deduco ad vinctam. At illa statim in aquam diffuens, conspectum nostrum effugit. Tamen experimenti causa in ipsam aquam demitto gladium: hic aqua in sanguinem abiit.

47. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus,

ερη ἀποβλεπόμενοι, εἰσάξαμεν εἰς αὐτὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκισμένην ἡμετέραν. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μετε-
 λήτων ἐσκοπῆμεν, καὶ τοῖς μὲν ἑδωκεῖ ἐπιβάσας
 μόνον, αὐτοῖς ὅπισθε ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὰ
 μὲν πλοῖον αὐτὸ καταλίπειν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μασσάγειαν περὶ τὴν αὐτῶν ἐνοικούντων. ἐν
 ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλεγχόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιπέσων, καὶ πρὸς αὐτὸς τὸ σκάφος τῶν ἀν-
 γιῶν, δέλωσεν ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενεξάμεθα
 τὰ ὅπλα ἑμῶν, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἀν-
 πασάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνεσχεθέντες μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλοῖον ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῇ ἀέρι καὶ
 μετα

mus, quam coniiciamus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans Oceanum, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis, quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi naue pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae usque ad aduentum in alteram illam tellu-
 rem contingere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς οὐνείροις καὶ τὰ τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βυκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νόςκελαις· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς Βί-
βλοις διηγῆσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceleas: quæ vero in illa altera tel-
lure gesta sunt, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν εἶχε εὖρε. τὸν δὲ
υἱὸν αὐτῆς ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι· ἐλθὼν δ' οὐρανός, καὶ τὸν υἱὸν
ιδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἐαυτὸν ἀπέ-
κτεινεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorus.
Et ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petit ille, qui
ascen-

κτείνειν. αὐτῇ δ' ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράν-
νυ υἱὸν ἀνελών, ἔτρεψε, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννυς ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασαί,
μιάς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμαζόντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ὁμῶς ἐφ' ἀμ-
φοτέροις αἰτήσεων δωρεάν, μόνος τῶν πῶποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηρῆς ἀποσκευα-
σάμενος, καὶ φανείσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,
τὸν πατέρα δέ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοσοργίᾳ.
ὁ μὲν ἔν τῷ τυράννῳ, αἰθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προσαινερημένον παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον
δὲ
*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, vnum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: vnus ego omnium,
qui vnquam fuere tyrannicidarum, ictu vno ma-
los amolitus duos, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas factis suis poenas nobis de-
dit, qui viuus adhuc, circa suae vitae finem, fi-
lium suum ante se interentum videris, tandem-
que

δὲ ἡνάγκασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐ-
τῷ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκεῖνος
τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμῷ, ὑπηρετήσας δέ μοι καὶ ἀ-
ποθανὼν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νήσας, ὡς ἐδύνατο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμι ἐγὼ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργάσαί, ἐμὸν· τὴν δὲ τά-
ξιν ἐνῆλλαξα τῶν Φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτό-
μησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών·
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περιττότερόν τι ἐπὶ τέτοις
ᾧμην γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui viuis quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam: robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegavi gladio.

3. Ergo pro hisce *factis* etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ac totidem

λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς αἰρημένοις, ὥς ἂν ἔ-
 τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μένον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τῆς
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρσχῶν, ἔδενός παραλε-
 λειμένῃ κληρονομίᾳ τῶν ἀδικημάτων· μεταξύ δὲ
 κινδυνεύω, τοσαῦτα κατορθώσας, ἀγέραςτος
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος εἶρεσθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, ἔς διεφύλαξα. ὁ μὲν
 ἂν ἀντιλέγων ἔτοσί, δοκεῖ μοι ἔκ κηδόμενος, ὥς
 Φησι, τῶν κοινῶν τᾶτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τεταλευτηκίσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνάμενος τὸν
 ἐκείνοις τῷ θανάτῳ αἴτιον γεγεννημένον.

Ἰμεῖς δὲ ἀνάσχεσθέ με, ὦ ἄνδρες δικασταί,
 πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καίπερ εἰδόντι
 ὑμῶν

me praemia accepturum, quot interfecti essent,
 quippe qui non praesentibus modo vos liberauer-
 rim, sed imminentium etiam spe malorum, liber-
 tatemque firmam praestiterim, nullo relicto in-
 iuriarum herede. Interim in periculum venio,
 ne post rem praestare adeo gestam discedam a vo-
 bis sine praemio, solusque legum, quas ab op-
 pressionem servavi, compensatione caream. Ac vi-
 detur meus iste aduersarius non publicae rei cura,
 ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet inter-
 fectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mor-
 tis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso paul-
 lum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea
 quae

ὑμῖν ἀκριβῶς διηγεμένῃ· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος εὖ
 ἴτω μάθοιτ'· ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλ-
 λάγητε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πολλάνικis, ἀπλὴν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 δελείαν ὑπεμείναμεν, καὶ ἐνὸς ὑπὸνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότη, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχησάντων, δύο ἀνδ' ἐνὸς τυράννου
 εἴχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηρέμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
 παρὰ πολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὥς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπεχέσσης, τὰς
 δὲ

que sunt in tyrannide enarro: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, ut aliis sæpe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et servitutem
 vnam sustinuimus, nec vnius cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
 quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
 mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρεῖται χαλινάγωγός τις· καὶ πρὸς γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς αἰκῶν προσῆλθον ἐλέγετο, καὶ πάντῃ τυραννίδος αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνῳ· Φιλότεινος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο, καὶ ἡδύνει ὅσα κελεύει, καὶ ἐκόλαζεν ἐς προσάττοι, καὶ πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὁλῶς ἐτυραννείτο ὑπ' αὐτῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο τῆ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρῆχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν
δ'

tum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniuriarum a filio praeter voluntatem dicebatur impulsus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed illi concederet, vir supra modum amans liberorum, quod *suo exitu* comprobavit. Omnia ipsi filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, iniuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere; omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat tyrannide, satelles erat cupiditatum filii.

5. At iuvenis aetatis respectu honore isti cessit, soloque imperii nomine abstinuit: res quidem ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et secunda potentia a se praestitit. Fructum autem iniu-

δ' ἀπόλαυσιν μόνος· ἐκχερᾶτο τῶν ἀδικημάτων.
ἐκείνος ἦν ὁ τὰς δορυφόρους συνέχων, ὁ τὴν Φρη-
ραν κρατύνων, ὁ τὰς τυραννεύμενας ἐκκόπτων, ὁ
τὰς ἐπιβηλεύοντας φοβῶν ἐκείνος, ὁ τὰς ἐφή-
βους ἀνασπῶν 1), ὁ ἐνυβέκων τοῖς γάμοις· ἐ-
κείνῳ.

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui sa-
tellites contineret, qui firmaret praesidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-

I 3

ban-

1. Ὁ τὰς ἐφήβους ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsis* aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum *σπᾶν*, faciunt *spadones*. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ὁ, *Leuit.* XXII, 24. ἀποσπασμένον,
respondens τῷ תיבב atque τῷ θλαδία, et
ἐκτεθλιμμένῳ et ἐκτομία iunctum. Habet
ἀποσπάδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπᾶδοντας τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐφήβους ἀποσπῶν et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπᾶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

κρίνω αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βασανοί, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκείνος ἡκο-
λέσθαι, καὶ συνηδαίει, καὶ ἐπὶ ἡμῶν τὰ τῷ
παιδὸς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφό-
ρητον καθεῖσθαι. "Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐν τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλά-
βωσιν, ἔδνα ὄραν ποιεῖν τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκείνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδίων τὴν δευσίαν ἐσομένην, καὶ ἐν
δακ-

bantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta, et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuuenilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse *inter omnes* constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
seuntur insuperpotentiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
serui-

ἀνασπᾶν, retinere velit, et interpretari con-
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gesner.

διαδοχῆς παραδοθῆσάμενην τὴν πόλιν, ἄλλοτε
 ἄλλω δεσπότῃ, καὶ κενηρῷ, κληρονόμῳ γε-
 νησόμενον τὸν δῆμον, ὥς τοῖς γε ἄλλοις ἐμι-
 κρᾶ τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς
 αὐτὰς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τε-
 θνήξετο, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκασθῆναι γενησέμε-
 θα. ἐπ' ἐκείνῳ δ' ἔδδεν τοιᾶτον ἡλπίζετο, ἀλλ'
 ἐωρῶμεν ἤδη ἐτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον
 τοιγαρὲν ἔδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννι-
 κῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρεμένων, ἀλλ' ἀπ-
 ἐγνώσο πάντα κέσιν ἢ ἐλευθερία, καὶ ἀμαχος
 ἢ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσάυτας ἐσομένης τῆς
 ἐπιχειρήσεως.

Ἀλλ'

servitutem, et successionem quadam traditum iri
 urbem; alii post alium dominum, eique malefico,
 obuenturum hereditate populum. Itaque caeteris
 quidem non parua illa spes, cum sic ducunt ra-
 tionem, et apud animum suum dicunt: *Verum-*
tamen iam desinet, verumtamen iam mortuus eris,
et paullo post liberum nos erimus. In illis vero tale
 nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam vi-
 debamus imperii successorem. Igitur nec manum
 admovere operi quisquam ausus est generosorum
 alioquin hominum, qui eadem quae ego cogita-
 bant: sed spes omnis libertatis abiecta, inuicta
 videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos co-
 nandum esset.

Ἀλλ' ἂν ἐμὲ ταῦτ' ἐφόβησεν, εἰδὲ τὸ δυσχε-
 ρές, τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκησα, εἰδὲ
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδείλιστα, μόνος δὲ μόνος
 πρὸς ἄτως ἰσχυράν καὶ πολλήν τῃ τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ εἰδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῷ ξίφει ἀνέειν
 τῷ συμμεμαχημένῳ, καὶ τὸ μέρος συνετεύραν-
 νοκτονηκός, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τῆς τελευ-
 τῆς ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὁμῶς τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν, τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ φρεσὶ, καὶ τρεψάμενος ἔραδίως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὸ ἀνδισάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ
 κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰσμήν, ἐπὶ τὴν πό-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκρό-
 πο-

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abiecti, neque ad
 periculi conspectum metu resilli: sed solus, solus
iniquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 escendi, qui auxilio mihi fuit, et pro sua parte
 tyrannum una interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem liberta-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 et quidquid obstaret trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum argumentum. Imminens igitur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννητῶς ἀμυνόμενον
καὶ ἀνδιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως αὐ-
πέκτεινα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρας
εἶχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὰ ἀπ' ἐκείνου, πάν-
τες μὲν εὐαύθαρτοι, εὐλείπετα δ' ὁ γέγων ἔτι μὲν
τος, ἀνοπλος, ἀποβεβληνὴς τὰς Φύλακας, ἀ-
πολωλεκὼς τὸν μέγαν ἐκείνον αὐτῷ δορυφόρον,
ἔρημος, ἀδὲ γενναίας ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦ-
θα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ
τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς,
πάντα πέπρακται, πάντα κατόρθωται, τίνα
αὖν ὁ περιλοίπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμᾶ μὲν γὰρ
ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάστιγα
ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum for-
titer pro se propugnantem et resistentem, multis
vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa
erat, finem suum habuit meus mihi conatus. Ab
ea inde tempore omnes eramus liberi, supererat
senex solus, inerinis, amissis custodibus, amissis
magno illo suo satellite, desertus, forti manu
iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudi-
ces, apud me egitabam. Bene iam habent mihi
omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportebat,
omnia acta sunt. Quemadmodum vindicabitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra in-
dignus est, maxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἔργῳ λαμπρῶ, καὶ νεανικῶ, καὶ γενναίῳ
 ἀνδρημένος, κατασχύων καὶ κείνην τὴν σφαγὴν
 ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον, ἀλλὰ μετὰ
 τὴν συμφορὰν, μὴδὲ τὴν αὐτὴν καρδαίνειν· ἰδέ-
 τω, κολασθήτω, παρακείμενον ἐχέτω τὸ ξί-
 φος· τέτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βε-
 λυσάμενος, αὐτὸς ἔμεν ἐκποδῶν ἀπεληλαττόμενη
 ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ πρῶμαντευσαμένη, διαπρα-
 ξάτο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
 τῷ ἄμῳ δράματι.

Πάρεμι ἐν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν,
 καὶ θάρρεῖν ἤδη προκηρύττειν ἅπασι, καὶ τὴν
 ἡλευθερίαν εὐαγγελίζομενος. ἤδη οὖν ἀπαλαύω

et iuvenile, et generosum interficiatur, et illam
 quoque caedam delioneſcei. Quarendus autem
 est dignus illi carnifex neque post calamitatem
 aequum est, eam istum luerifacere. Videat: pu-
 niatur: adiacentem habeat gladium: huic mando
 reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio dis-
 cessi. At ille, quod divinaveram, perfecit, oc-
 cidit tyrannum, finem meae actioni imposuit.
 9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
 rium, et bono animo esse iubens uniuersos, et
 laetum de libertate nuntium adferens. Iam ergo
 fru-

2. 'Ο δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
 loquitur. du Soul.

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κατὰ μὲν ὡς ὀρώτε
 πονηρῶν ἢ ἀκρόπολιν, ἐπιτάττει δὲ εἰς, ἀκ-
 λὰ καὶ τιμᾶν ἔχει, καὶ διακρίνει, καὶ ἀντιλέ-
 γει κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
 ται δι' ἐμέ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τέλμαν τὴν ἐμὴν
 καὶ τὴν ἐπὶ ἐκείνῃ Φόνος, μεθ' ὃν ἂν ἔτι ζῆν
 πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἔν ἐπὶ τέτοις, τὴν
 ἀφαιλούμενην δαδῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, ἢ
 φιλοκερδῆς, εἰδὲ μικρολόγος τις ὢν, εἰδ' ἐπὶ
 μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετῆν προσηρημένος, ἀλ-
 λὰ βεβαιωθῆναί μοι βελλόμενος τὰ κατορθώ-
 ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄ-
 δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχειρήσαν τὴν ἐμὴν, ὡς
 ἀταλῇ καὶ γέρωσ ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὗτος

fructum percipitis meorum operum: vacua, ut
 videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honore
 afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
 cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
 opera contigerunt, perque meam audaciam, et
 ex vna illa caede, post quam vivere pater non
 amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
 mihi a vobis praemium, non lucti cupidus aut
 fordidus, qui mercede inductus bene de patria
 mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
 mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
 aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
 velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
 mio.

10. At

Οὗτοσί δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον-
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβά-
 νειν. οὐ γὰρ εἶμαι τυραννοκτόνον, εἰ δὲ πρῶ-
 χθαί μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς.
 κινδαινομαι τῶν αὐτῶν, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς
 παρ' ἐμῶ; ἐκ ἐβελήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφό-
 νευσα; ἐκ ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῶν διέφυγεν; εἰς ἃν εἴποις· ἀλ-
 λὰ πάντα εἰρήνης μεσῶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφεοί, καὶ παρ-
 θένες

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidam,
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me poscis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberaui? numquis imperat?
 numquis iubet? numquis Dominus minatur?
 numquis me maleficorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed paco omnia plena; et leges valens
 omnes, et libertas liquida, et firmum populi im-
 perium; et matrimonia contumeliis non obnoxia;
 et liberi metus expertes, et virgines securae, et
 commu-

Θένοι ἀσφαλῆς, καὶ εὐοράζουσα τὴν κοινὴν εὐ-
τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἐν ὁ τῶν πάντων αἰ-
τίος; τίς δ' ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰδε παρεπιχη-
μένος; εἰ γὰρ τις ἐς τῶν 3) πρὸ ἐμῆ τιμᾶσθαι
δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέροντος, ἐξίσταμαι τῆς
δωρεᾶς. εἰ δὲ μένος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην,
τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναιρῶν, κολάζων,
δι' ἀλλήλων τιμωρέμενος, τί με διαβάλλεις τὰ
κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς με τὸν δῆ-
μον ποιεῖς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
istis omnibus finem inposuit, haec praestitit? Si
quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
praemio, renuntio muneri. Sin solus ego per-
feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
opera viciscendo, quid calumniaris res praeclare
a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
sum me fit, inducis?

II. Ne-

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuere,*
praemio dignus: quod a nemine factum puto.
Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
aliamue particulam mutandum. Gesner.

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔδην, οἶμαι· ἀλλὰ τὸτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τὰτ' ἐτίμησε, τὰτ' ἀξίον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἐκ ἂν εἴποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμαι τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβο-
λογεῖς ἔτι περὶ τῆς τρόπης τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ἐστίν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ καμεινὸς
προσ-

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsum intere-*
misti: at lex tyrannicidae decernit praemium. In-
terestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum in-
terfecerit, an causam illi mortis praeberit? Equi-
dem nihil puto; sed hoc solum legislator specta-
uit, libertatem, potestatem populi, liberationem
ab iniuriis. Hoc honoravit, hoc dignum iudi-
cavit praemio, quod sane mea opera factum non
negaueris. Si enim *eum* interfeci, propter quem
interfectum iste vivere iam non potuit, caedem
ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli
igitur tenuiter porro disputare de genere mortis,
neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse
desierit? vtrum a me illud habeat, quod desierit?

Alio-

προεξετάσαιν μοι δοκεῖς, καὶ συνοφάντησιν
 τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
 δόλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτενε. τί δὲ εἰ
 ἡμῶν ἐξεπολιόρκησα τὸν τυράννον, τὴν ἀνάγκη
 τῆς τελευτῆς πάρεχων, ἀπήγεις ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμῶν αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ εἰδὲν ἐλα-
 χές μοι τι, πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
 πώτερον τῷ κακῶν πεφονευμένῳ, ἢ μόνον
 ἐξετάζε, τῆτο ἀπαίτει, τῆτο πελυπραγμόνῃ,
 τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῷ Φό-
 βῳ, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
 θάρᾳ πάντα, καὶ εἰρηνικῶς, συνοφαντοῦντόα
 ἐς τὸν τρόπον τῶν πεπραγμένων (ἡρωμένου 4),
 ἀπο-

Alioquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
 lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
 lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
 Quid vero si fame expugnassem tyrannum, ob-
 iecta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
 iam a me repōsceres caedem manu mea factam,
 aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
 licet difficiliori mortis genere interfectus sit ma-
 leficus? Quin tu vnum solum exquire; illud re-
 posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
 relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
 calumnitatum monumentum? Si vero pura omnia,
 et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
 cinoris

4. ἡρωμένου] Retulit librarius ad συνοφάντη-
 τοι.

ἀποσερεῖν ἐθέλων τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
δωρεάν.

Ἐγὼ δὲ καὶ τῆτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐκ
κοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δαρείαν
ἐπιλέλυσμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
ἀφορμὴν τῷ Φόνει· τὰ ἴσα καὶ τῆτον ἀξιότι οὗ
νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μάλα δικαίως 5).

cinoris ad hoc vti velle, vt intercīpias praeium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam seruitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coëgit autem, et causam caedis praeiuit;
aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
facto

τος. Sed esse debet accusatiuus iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam pronum fuerit y
mutare in u, apparet. Gesner.

5. Οὐ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
γνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας] Sic vertere visum,
vt ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, vt arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(vt μοχ κεφαλῇ, τῶν πεπραγμένων et alia)

id

ἡ γὰρ ἐβέλετο τῇ πεπραγμένῃ ἥσσον ὅ) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditatam* plenam facendi
facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῇ φόνῃ dixit. Obuersantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. Gesner.

6. [Ἡσσον] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. Gesneri interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ἡ γὰρ — ἴσον composita, sic
habebat: nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditatam* plenam facendi faculta-
tem? Quam versionem ut non reiicio, sic
tamen illud ἥσσον eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam
ipsum factum.* "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
*Non enim voluit (lex) facto ipso leuius cen-
seri audax consilium, vel potius: conatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se*
Luc. Op. T. IV. K. cae-

σθαὶ τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περὶ τὴν λοιπὸν ἢ ἐξετάσεις τῷ τρόπῳ τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν ἄτῳς ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνου δικαιοῖς; καὶ ἑδαμῶς ἀφ᾽ ἑσθαὶ θέλεις; τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ τρόπῳ εὖ πεποιηκότα τὴν πόλιν, ἢ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχεις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἡκολούθησε δὲ τι τέλος ἄλλως χρησόν, ἐμὲ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι
 ἔδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit, punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iisdem, quibus *aliis* bene meritos *praemiis* dignum censes?

13. Neque enim illud possis dicere, me simpliciter illud *ac temere* fecisse, consecutum autem aliunde finem bonum praeter meam voluntatem. Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*, siue *potestatem agendi*, quam alteri facio, veritas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl. *Gesnero* aduersor, modo ea agendi facultas per ἀδείαν intelligatur, quae simul securitatem quandam aut impunitatem promittit. *Reitz.*

ἔδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένῃ; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμεν; ἐκτὸς εἰ μὴ τῷτο Φῆς, ὡς ὁ τύραννος ὁ τεθνεὺς ἦν, ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλάς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἔν ἂν εἴποις. εἴτα τῷ τυράννῳ πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, ἔκ ἀποδόσεις τὴν δωρεάν; ὡς τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσαιτεῖς; καίτοι ὁ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσῃ δὲ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinari? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui perlit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si inoreretur, praemia plura libenter fuisse daturus. Tum tu caeso tyranno, ei qui causam illi caedis praebuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate frueris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, relinquit

δὲ πάντα εἶ, καὶ ἐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ ἐχὶ ἐξελάσας τίς τυράννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνῃ; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμῷ γεγενημένον, ἡ φυγὴ, ἡ δὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς κατὰίρεσις, καὶ πανωλεθρία παντὸς τῆς γένεως, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρεπάρχειν χρὴ γενναίαν, καὶ Φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta vndique destructio, et plenus vniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem *implendam* pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et amantem

λόπελιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ὠνησομένην· ἃρ' ἔν πρὸς τῷτο ἐνεδέ-
σα, ἐμαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν δια-
μέσων κινδύνων ἀπώκησα; ἔκ αὖ εἴποις. μένε-
τοίνυν ἐπὶ τὰτα ἔτι μόνον, καὶ νόμιζε τῷ θελή-
σαι μόνον, καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρῆσόν ἀποβεβήκει· ἐν γὰρ τῇς γνώμης αὐ-
τῆς καταστάντα 7) μὲν, γέρας ἀξιῶν, ὡς εὖεργε-
την λαμβάνειν. ἐμὲ μὲν δ' ἀδυναθέντος ἄλλος δὲ
μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονηκός, ἄλογον εἰπέ μοι,
ἢ ἄγνωμον ἦν παρὰσχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον,
ἄνδρες;

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volen-
tem, et suam morte salutem multitudinis emturum.
Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeuiso aliquo eorum quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuisssem, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari *mibi praemium?* in

K 3

primis

7. Καταστάντα] Accipio καταστάντα iudiciali
significatione, vbi significat stare in iudicio.
Gesner.

ἄνδρες, ἐβελόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δὲ, ἃ τᾷτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶϊσον, μηδ' εὐχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρερᾶν ὑπερβῆναι, καὶ δορυφόρων κερτῆσαι, καὶ τρέψασθαι τοσάτους μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννεκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων, τᾷτό ἐστιν. ἃ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργαστον ἐστίν, ἀλλὰ τὰ φρερᾶντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννίδα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατάρθωσε, καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus sum, experimentum animi dedi: solus honore dignus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escendi, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo, et proclive esse negotium; praesidia superare, satellites vincere, tot homines in fugam coniecere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio, et caput operum hoc est. Neque enim sane tyrannus ipse magnum quiddam est, captumque et confectum adeo difficile; sed ea quae custodiunt, continentque tyrannidem, quae si quis vicit, omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυραννῶν προσελθεῖν, ἐν αὐτῇ ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἄλλο τῶν περὶ αὐτὰς Φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀπάντων κεκρατηνότητι, καὶ κείνους ἅπαντας προε- νικηνότητι. ἔδεν ἔτι προσίδημι, ἀλλ' ἐπὶ τέτων αὐθις μένω· Φυλάκῃς ἐνέστησα, δορυφόρος ἐνί- κησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀνοπλον, γυμνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός ἐπὶ τέτοις εἶναι σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμῆ τὸν Φόνον;

Ἀλλ' εἰ καὶ Φόνον ζητεῖς, ἔδὲ τότ' ἐνδεῖ, ἔδ' ἀνδράμακτός εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαὶ μεγάλην καὶ γενναῖαν σφαγὴν, ναυνίσκῃ ἀκμάζοντος, καὶ πᾶσι φοβερῶ, δι' ὃν ἀνεπιβέλευτος καὶ κείνους ἦν, ὃ μόνῳ ἐθάρρει, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos mihi non contigit, nisi superatis deuictisque prius, quos circa se habebant, custodibus, satellitibusque vniuersis. Nihil iam adicio; sed in hoc rursus maneo. Praesidium superavi, vici satellites: tyrannum custodibus exui, inermem, nudum reddidi. Num propter haec honore dignus tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque haec deest: neque incruentus sum, sed caedem feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore constituti, et omnibus formidabilis, propter quem iste quoque superior erat insidiis, in quo solo habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἄρ' ἔν ἐκ ἄξιος, ὧ ἔτος, δωρεᾶς, ἀλλ' αἰτίμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμα; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέστην τινὰ τῷ τυράννῳ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ αἰκίστην τίμιον; εἰ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, Φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῳ Φίλων; νῦν δὲ καὶ τὰν πεφανευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννου, μᾶλλον δὲ τυράννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολακῆς ὠμότερος, καὶ ὑβριζῆς βιαιοτέρος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλε

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βέλει τῷτο μόνον πεπραχθαι μοι; ζῆν δ' ἔτι
 τὸν τύραννον διαπεφευγότα; γέρας δὴ ἐπὶ τέ-
 τοις αὐτῷ· τί φατέ; ἔδωσατε; ἔχι καὶ κεῖνον
 ὑφωραῖσθε; ἔ δεσπότης; ἔ βαρὺς; ἐκ ἀφόρη-
 τος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὰ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
 τε· ὁ γὰρ ἔτος ἀπαιτῆ παρ' ἐμῆ, τῷτο ὡς ἐνῆν,
 αἶρισα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
 να ἐτέρῳ φόνῳ, ἔχ ἀπλῶς, ἔδὲ πληγῇ μιᾷ,
 ὅπερ εὐνταιότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις
 ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ,
 καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς
 προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
 ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
 tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
 et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
 nonne illum quoque suspectum habebatis? non
 dominus? non grauis? non intolerabilis erat?
 Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
 iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pul-
 cherrime perfecti, et alia tyrannum caede inter-
 cini, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
 bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
 maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
 excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
 rissimum habebat, misere proiectum, filium ad-

K 5

ultum,

8. Τὸν ἐν ἡλικίᾳ] Ἠλικία, κατ' ἐξοχὴν de
 adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
 flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,

Vlpiam.

ἀλλ' ἐν καὶ αἰμαίνοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ, αἵματος καὶ λυθρα ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔστ' πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ἔκφει δικαίων τυραννοκτόνων, ἔτος θάνατος ἄξιος ὧμῶν τυραννῶν, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσάτοις ἀδικήμασι· τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιᾶντα θέαμα ἰδεῖν, ἔδδεν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἠγνόεν, ὥ ἔτος 9), καὶ ἠγνόεν, ἔδδεν τῶν ἄλλων ἔδδεις, ὅσῃν ἐκεῖνος εὐνοίαν πρὸς τὸν υἱὸν

ultum, etsi malum, at in ipso constitutum vigore, et patri similem, sanguine et tabo oppletum. Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis tyrannis, hoc conueniens tot iniuriis supplicium. Statim mori, statim *sensu et cognitione* priuari, nullum tale spectaculum videre, nihil habet tyranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non ignorabam, neque aliorum quisquam, quantam ille

Vlpiam. ad Olynth. I. *Demostb.* ἡλικία ἐξαίρετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III. *Demostb.* ὁ ἐν ἡλικίᾳ opponitur πρεσβυτέραις. *Bos.*

9. Ω ἔτος] Frequens compellandi formula, non tamen nimis honorifica, sed plerumque aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς ἐκ ἂν ἠξιώσεν ἐπιβιῶναι ἐδ' ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιῷτοι· ὁ δὲ, καὶ περι-
τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μό-
νον ἐκείνον κηδεμόνα, καὶ Φύλακα τῆς Ἰστυραννί-
δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρὸς, καὶ
τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ
καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοϊαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνω-
σιν, εὐθὺς ἠπιστάμεν τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ
λογιζόμενον ὡς ἔοικεν ἔτι τῷ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκτὲ
παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
ων αὐτῷ ἀδρόα περιέστησα, τὴν φύσιν, τὴν
λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
χρησά-

ille aduersus filium beneuolentiam haberet, et
quam nollet vel pauxillo ei tempore superstes esse.
Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
caeteros habuit iuerito, videns solum illum stu-
diosum et custodem tyrannidis, solum pericula
pro patre subeuntem, solum securitatem prae-
stare imperio. Itaque sciebam, etsi minus propter
beneuolentiam, at certe propter desperationem
mox illum periturum esse, cum ita rationes sub-
ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
rationem, terrorem, futuri metum temporis.

Hi:

χρησάμην τοῖς συμμάχοις, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
 τάαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
 ὑμῖν ἄτεινος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
 ων, πεπενθηκῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
 ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ'
 αὐτῆς, ὅσπερ θανάτων οἴκτιρος, καὶ πολλῶ χα-
 λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πᾶ μοι τὸ ξίφος; μὴ τις ἄλλος τῆτο γινώρι-
 ζει; μὴ τίνος ἄλλῃ ὄπλον τῆτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐς
 τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῆς τυράννης τίς
 ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείγον ἀπέστειλεν; ὦ
 ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
 θωμάτων, μετὰ τασάτῃς κινδύνους, μετὰ το-
 σάτῃς φόνους ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκῶμεν
 δορεῖσθαι.

*His contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
 illam deliberationem eum adegī. Interiit vobis
 orbis, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
 uem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
 ceret: et quod grauissimum est, interiit sua ipsius
 manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
 tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
 scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
 illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
 rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
 o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
 ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
 gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
 pro

δωρεᾶς· εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνον τῆς τῆς τιμῆς ἡ-
 ταν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθαν-
 οῦν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ ἐπὶ
 τῷ καιρῷ κατελημμένῳ, ξίφος τῷτο ἐμὸν ὑπη-
 ῆρξεν, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
 ἤργησε παντὶ, τῷτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
 νομίσατε, δεσπότην ἔγω δηλωτικῶς κτήματος
 ἐκ ἂν ἡμεῖς παύσομε; ἐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
 γράψετε; ἐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθῇ-
 κατεῖο; ἐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσε-
 κυνήσατε;

Nūn

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
 dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
 ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
 meus ministrauit, et ad finem libertatis *restituen-*
dae unicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
 mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
 ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
 tis illum scriberetis? non ipsum enssem in tem-
 pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
 oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθῇ.] Non ut ipse quoque
 inter Deos referatur gladius; quamquam
 apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
 quoniam ad donaria in templis suspensa pars
 etiam cultus et religionis illius peruenire vi-
 detur. *Gesner.*

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πέποιηκέναί εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς.
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμᾶ φονευόμενος, καὶ τιτρωσκό-
 μενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ Φανερά τῃ σώ-
 ματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσεν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θέας διατα-
 ράξεν, ὁ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοώμενος
 τὸν γεγεννηκότα, ἔβοηθόν, ἔδὲ σύμμαχον, ἦ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλατ-
 τόμην, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῃ δράματος· ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱὲν,
 ὃν

20. Iam mihi animum aduortite quid tyran-
 num fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante
 obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulne-
 ratus multis vulneribus in apertas partes corporis
inflictis, (vt nempe maximum dolorem patri ob-
 iicerem, vt primo illum spectaculo perturbarem)
 ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, pa-
 rentem aduocans, non adiutorem neque auxilia-
 rium, (norat enim tenem esse et imbecillum)
 sed spectatorem malorum domesticorum. Ego
 nempe abieram, auctor quidem totius tragoe-
 diae, sed reliqueram huic actori mortuum, sce-
 nam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*)
 superueniens autem ille, vidensque filium, quem
 solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐραπεπλησμένον τῷ Φόνῃ, καὶ τὰ τραύματα συν-
εχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τῷτο, Τέκνον, ἀνηρήμεθα, πεφρονέμεθα, τετυραν-
νοκτονήμεθα, πᾶς ὁ σφαγεύς; τίني με τηρεῖ;
τίني με φυλάττει; διὰ σῶ, τέκνον, προανηρη-
μένον, ἢ μήτι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ
βραδύτητι κολάζειν δέον, καὶ παρατρίνει μοι
τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν
ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς
γὰρ ἀνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδί θάρ-
ρειν. ἀλλ' ἐδὲ τῷτο ἐνεδέησε, πάλαι δ' ἦν ὑπ'
ἐμῷ καὶ τῷτο προπαρετηνευασμένον, καὶ πρὸς τὸ
μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπάσας
δὴ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, *Filii, periiimus,*
trucidati sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi
est interfector? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnit; et ipsa tarditate ut paniat, extendit
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?

21. Et haec dicens quaerit enssem, inermis
ipse, cum filio in omnibus confideret. Sed ne
hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τὸ τραύματος ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, φησὶ, Πρὸ μικρῶ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθεῖντι πα-
 ραμύθειον ἐλθε, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυσυχῶ-
 ση συναγώνισαι, ἀπόσφαξεν, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τὸ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἶθε πρῶτως σοὶ
 ἐνέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῆλαβον τὸ φόνος.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξεν ἐκδικον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἔδὲ φονέως εὐπορῶν· καὶ ταῦθ'
 ἄμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, *Paul-
 lo* ante, inquit, *me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladiē; veni lugenti patri solatium, et infelicem
 manum senilem adiuvā: macta, tyrannum interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbus, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, virget
 cae-*

- II. Ἀλλ' ἢ] *Solanus* particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, ut *Viger.* de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὴν in iurandi for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsan hic scribendum ἀλλ' ἢ, ut significet
certe quidem. *Reitz.*

ἄμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυναμένος, ἐπι-εὐμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῷ τολμήματι.

Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, καὶ μικρὸν, καὶ εὐκατα-
γώνιστον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ παρι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμέ-
νον, τὴν ἐλευθερίον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δῆν, καὶ τὰ ἔργα τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ· αὐτὸ δὲ τὸ
ξύφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεκνύμενον, ὡς
καὶ ἀνάξιον γεγένηται τῷ δεσπότῃ, καὶ μαρτυ-
ρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο, τῷτο ὑπ'
ἐμῷ.

caedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permistum vtriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio vtriusque ostentantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi

Luc. Op. T. IV.

L

mini-

ἐμὲ γινόμενον, μικρότερον ἦν. οὐδὲν δὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ κακότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέρισα δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρινάμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ
παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ξίφος
δὲ πᾶσιν ὑπηρετήσεν.

ministrasse. Hoc *uniuersum* itea *manu* factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, vt in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit *uniuersis*.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. *Erasmi Rotterodami*, non illa qui-
dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
rum quia ad opera LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecimus.

Ἀπο-

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεῖς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθε· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος Φαρμάκῃ δόσει, ἀ-
νελήφθη αὐθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρυιάν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα, ὧς ἄνδρες δικασαί, εἰδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὶ ἐν τῷ παρόντι
γιγνόμενα· εἰδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ἐργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔστος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῷτ' ἀφικνεῖται τὸ δικασήσθαι.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam fiunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consueto
more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκείνο δὲ καπνότερον νῦν δυσυχῶ, ὅτι ἐγκλημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τῷ κελεύοντι· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκ
 ἐθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατὴρ βέ-
 λεται· ἐβελόμην μὲν ἐν τῇ ἰατρικῇ, καὶ τοιῷ-
 τόν τι ἔχεν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένους παύειν
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τῷτο τὸ τῷ πατρὸς νόσημα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μαίνιας αὐτῷ τέ-
 λεονπέπαιται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτεί-
 νεται. καὶ τὸ δεινότερον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντος
 μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπείας

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitor, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 fiit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 grauissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanati, solum furit. Quam igitur
 cura-

ραπείας ὁρᾷτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττό-
μενος ὑπ' αὐτῆ πάλιν, καὶ τῆ γένεως ἀλλοτριε-
μενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῆτ' ἀναληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἢ ἀτιμότερος γένωμαι πολλάνις
ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Ἐγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς ἔδεν κελευσθῆ-
ναι περιμένω· πρῶτην γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένον, ἔδ'
ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμι ἂν ὑπὸ τῆ πατρὸς ἀποτυχῶν·
ὅς, ἔδ' ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττο-
μαι. ἀχθομαι μὲν ἔν, ὡ ἄνδρες δικασαί, ἐπὶ
τῇ μητρίδι, χαλεπῶς ἐχέσει, χρησὴ γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένω. τὸ δὲ
μέγι-

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa causa ad breue tempus receptus, vt
tanto fiam inhonestior domo eiectus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
exspecto, quare nuper inuocatus veni ad auxiliand-
um. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque admouere manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare graui-
ter equidem fero, iudices, nouercae morbum,
(bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μέγισον, ἐπ' ἑμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκῶντι, καὶ ἂν
 προσάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθενείαν τῆς τέχνης.
 πλὴν ἔδίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἂν
 μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνάμενον.

Δι' ὧς μὲν ἔν αιτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ
 με, ῥᾷδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
 ἂν νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπείθης ἐγὼ, ὁ καταισχύων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
 τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero iu-
 stum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
 re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius, me abdicauerit,
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
 quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarrauero. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore ille patrem affi-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τέτε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνα βοῶντι καὶ δια-
 τεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ὥσπερ
 ἀπελθὼν δὲ τῆς εἰκίας, ἐνόμιζον μοι δικαστήριον
 ἔσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ
 ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάνπολυ τῶν
 τῶ πατέρος ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεσηκότα, καὶ
 περὶ τὰ καλλίστα τῶν ἐπιτηδεύματων ἐσπεδα-
 κότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προεωρώμην
 δὲ καὶ ταιῶτάν τι, καὶ ὑπώπτευον ἤδη, ὡς αἰ-
 σφύδρα καθεσηκότος πατρός, ἀδίκως 1) ὀργί-
 ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ καὶ υἱᾶ συντι-
 θέναι· καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ'
 εἶναι

quidem, multum illa et contenta voce clamanti;
 pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
 mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
 rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
 pareret multum me a patris illis criminibus ab-
 esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
 cum viris versarer optimis. Praeuidebam vero,
 etiam tale quiddam, et suspicabar iamptum illud
 non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
 iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
 componeret. Et erant, qui furoris initium ista

L 4

puta-

1. Ἀδίκως.] Arbitror, excidisse articulum τὰ
 ante ἀδίκως, quo restituto omnia recte co-
 haerebunt. Ita certe interpretatus sum. Ges-
 ner.

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀκροβολισμόν, καὶ ἐς μακρὰν ἐπιπεσεμένον τὰ κακὰ, μῖσος ἀλογον, καὶ νόμον ἀπηνή, καὶ βλασφημίας προχείρεας, καὶ δικαστήριον σκυθρωπόν, καὶ βοήν, καὶ ὀργήν, καὶ ὅλως, χολῆς μετὰ πάντα. διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην, ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμνηνότες, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, καὶ ἐς βάθος ὀρώντων, εἰδ' ἀκριβῶς Φιλοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γὰρ εἰκὸς ἦν ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia mali non multo post ingruentis, odium irrationale, legem immitem, conuicia in promptu, triste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino bile plena omnia. Propter haec sane, opus mihi forte aliquando medica arte futurum, exspectabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud exteros medicorum consuetudine, tum laborem multo et studio indefesso usus, artem perdidici. Redux patrem inuenio, aperte iam furentem, et a patriis medicis depositum, qui scilicet intima non peruiderent, neque accurate satis morbos discernere. Verum quod decebat facere filium

ποιεῖν χρῆσθαι υἷον, ἔτε ἐμνησικαχῆσα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετὰ πεμπτὰς γενέσθαι περιέ-
μεινα. ἔδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἀλλ' ὅτ' ἔτι τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὡς περ' ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν
ἔν' ἀκλήτος, ἐκ εὐθύς ἰασάμην, ἔ γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, ἔδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεσθαι
καὶ ὑπερβεβηκὸς τὰς ὁρὰς τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχείρις ἦ, ἐπιχειρῶμεν,
καὶ πᾶσαν σπαρὴν ἐσφαιρόμεθα σῶσαι τὴν νο-
σῶντα· ἦν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ
πάθος ἰδῶμεν, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν προσεαπτόμεθα,
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcesserem expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sarem habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur inuocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, et diligentiam adferimus omnem
ad seruandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur,

νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν Φυλάττοντες, οἱ Φάσι μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κερκεταμένοις. ἰδὼν ἄν τὸν πατέρα
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος ἔχ' ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἔκαστον, ἐπεχείρην ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κὸν τεθαρρήκτως ἐνέχεον, καίτοι πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτευσον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἔκσιν
 διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντα.

Παρὴν δὲ καὶ ἡ μητρὶς Φοβεμένη, καὶ ἀπικ-
 σῆσα, ἔ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 σίσατο γὰρ μόνῃ τὰ πάντα συνᾶσα, καὶ ὁμο-
 δίατρος τῇ νόσῳ. πλὴν ἄλλ' ἐγώ γε οὐδὲν ἀπο-
 δειλιά-

feruantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant inuicem admouendam his, qui
 superati iam sint. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 obseruatis et accurate exploratis omnibus, in-
 uicem iam admouebam, audacter infundebam me-
 dicamentum: multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

5. Aderat etiam nouerca metuens, ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 uictu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil

δειλιάσας (ἡπιστάμην γὰρ ἔ. ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, καὶ προδώσασαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἱασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καὶ τοὶ
καὶ μοί τινες τῶν φίλων συνεβέβηον μὴ θρα-
σύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινὰ μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὥς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν
ὑπ' αὐτῷ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος
εὐθύς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα δι-
γίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆκει
δὴ καὶ ἡ μητρὺς, καὶ Φανερά πᾶσιν ἦν χαίρε-
σα, καὶ μοί εὐδοκίμῳ, καὶ κείνῳ σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἔν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβολόν τινι περὶ τέτων προσ-
λαβὼν,

ego deterreri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniam mihi quan-
dam iuduceret maiorem, vt qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa;
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβὼν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκασε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποίητό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τῷτο γενομένου εὐφραντο μὲν πολλὰς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί· ἐλύπει δ' ἐκείνας, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε ἔ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τις καὶ χρόαν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόνου καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς εἰκός, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδίαις ἤμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες.

H

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, filium me sibi de nouo adsumsit, seruatorem et bene meritum appellans, factus experimentum se iam certum habere, excusans illa superiora. Id factum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri boni, contristauit autem, quibus abdicatione filii iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc non aequaliter omnes delectari negotio, sed statim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia et odio solet fieri. Nos igitur, ut facile est ad existimandum, in iucunditate et animi oblectatione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρὺν δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νόσῃν ἤρξατο, νόσον, ᾧ ἄνδρες δικασαί, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα· ἐ γὰρ ἀπλῆν, ἐδ' ἐπιπόλαιον τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποσκερῶν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τεύφανές ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐσι σημεία τῶν ἀνιάτως μεμηνότων. ἐν δὲ ἐκεῖνο καινὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρα καὶ προεῖά ἔσι, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δέ τινα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τῷτ' ἀκρόσῃ μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τῷτο, τῷ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐς τὰ κμήριον. ταῦθ' ὁρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruauit. Neque enim simplex, aut innatans modo furoris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum ruptis quasi vinculis euicit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine spe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruauit. Etenim ad reliquos mitior est et mansueta, praesentibus iis, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, et hoc solum nomen audiat, ad illud maxime exacerbat: quod quidem ipsum quam maie illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

ὄρων, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ᾤκτειρα ἀξίαν ᾔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσήκον δυσυχοῦσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ιδιωτείας (ἐ γὰρ εἶδεν ἄτε ἀρχὴν τῆ κατέχοντος κακῆ, ἄτε τὴν αἰτίαν, ἄτε τὸ μέτρον τῆ πάθους), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐγχείαι Φάρμακον. ὥστο γὰρ ἐν εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰ ῥῶσημα ταυτόν, καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον, ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum feminam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque principia mali, quod eam tenet, neque causam, neque modum nouit, curare illam iussit, atque idem infundere ei medicamentum: putauit enim vnum esse furoris genus, morbum vnum, infirmitatem eandem, quae similem curationem reciperet. Cum vero, quod verissimum est, nego fieri

2. Ἀξίαν ᾔσαν] Vt multa hic sunt oblique, ambigue,, figurate denique in nouercam dicta, quae seruare in conuersione nostra studuimus: ita hic insignis est ambiguitas. Potest enim illud ἀξίαν ᾔσαν varie accipi, *merebatur*, *digna erat*, quae in furorem ex inuidia incideret. At priuignus videri vult dicere, illam misericordia sua dignam sibi visam. *Gesner.*

ἀδύνατον εἶναι Φημι σῶζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ
ἡττᾶσθαι ὑπὸ τῆς νόσῃ ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ,
καὶ ἐργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντᾳ καθυφίεσθαι,
καὶ προδιδόναι τὴν ἀνθρώπων, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν
ἀσθένειαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σύνηδες
τοῖς λυπεμένοις· ἐργίζοντα γὰρ ἅπαντες τοῖς
μετὰ παρρησίας τάληθῃ λέγουσι. πλὴν ἐγὼ γε
ὡς ἂν οἶός τε ᾖ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτὸν,
καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῆς, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆς νόμῃ ἄρξομαι, καθ'
ὃν ἔτος με ἀποκηρύξαμ βέλεται, ἵν' εἰδῇ ἕκ ἐθ'
ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν.
οὐ γὰρ ἅπανσιν, ᾧ πᾶτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ
πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάνις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκη-
ρύττειν συγκεχώρηκεν, εἰ ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,

ἀλλ'

fieri posse ut seruetur mulier, cum superari eam
a morbo fateor; indignatur, irascitur, me ultro
ait subtrahere me, et mulierem prodere; ob ar-
tis imbecillitatem me accusat. Atque vsu illi ve-
nit, quod solet dolentibus: irascuntur enim o-
mnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum
ego, quantum potuero, causam apud illum di-
cam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdi-
care me vult, ut sciat, non iam similem esse sibi
ut prius potestatem. Neque enim, Pater, omni-
bus, neque omnes filios, neque quoties volue-
rint, abdicare legislator permittit, neque omni-
bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι εἰπῆκεν, ἔτω καὶ τῶν παίδων πρὸνόησεν,
ὥς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἐκ
ἐλευθέρων εἶπε γίνεσθαι, ἐδ' ἀκριτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασὰς ἐκάθισε, τὰς μὴτε πρὸς ὀργὴν, μὴτε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέοντας. ἦδεν γὰρ πολλοῖς
πολλὰκις ἀλόγως αἰτίας ὀργῆς παρισταμένας, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ πετθόμενον, τὸν δὲ
οἰκῆτι πιτεύοντα ἢ γυναῖκα ἐχθρῶ. ἔκιν ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὑδὼρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδοται, καὶ ἀν-
εξέτασον ἐδὲν καταλείπεται.

Ἐπει

bus de caussis. Sed quemadmodum patribus sic
irasci permisit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicaturos. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irae caussas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aqua illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν ἐγκληεῖν μόνῃ ὁ
 πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλόγα αἰτιάται,
 ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὁ μοι ἐπιφέρει,
 καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε
 πρότερον δ' ἐκείνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀ-
 ποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
 σάμενῳ τῇ παρὰ τὸ νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπλη-
 ρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ'
 αὐθις ἀναλαμβάνοντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυ-
 ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικοῦτάτον εἶναι Φημι τὸ
 τοιοῦτον, ἀπεραντὰς γενέσθαι καὶ τῶν παίδων
 τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ
 τὸν φόβον αἰδίων, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συν-
 ορμίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πάλιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
 nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
 tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
 ces: ipsum quidem quod mihi obiicit, et de quo
 nunc indignatur, nondum considerate: prius vero
 illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare,
 qui semel iam abdicauit, et potestate legis usus
 est, illudque patrium imperium expleuit, deinde
 vero, rursus recepit, abdicationemque rescidit.
 Equidem iniustissimum esse et tale quidaio, infinitas
 sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
 tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
 dem adiungere iras, paullo post autem solui, et

λην ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅλως, ἄνω καὶ
 κάτω σρέφουσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ καιρῷ
 δοκῆν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 ἐφίεναι, καὶ ἀγανακτῆντι συναγανακτεῖν, καὶ
 κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα. ἦν
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ κατὰ χρέ-
 σται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μετα-
 πνοοῦντας, ἐπὶ τέτων ἀνάγκῃ μὲν μένειν, καὶ
 μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβλεῦσθαι, μη-
 δὲ μετ' ἀποιεῖν τὴν κρίσιν. τῷ μὲν γὰρ τὸν γεν-
 νηθέντα πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, ἔδεν,
 οἶμαι, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τοῦτο τὰς ἀναξίας
 τῷ

rursus aequè valere, atque omnino sursum deor-
 sum iura vèrti, prout quòque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire,
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum vero semel consumferit potestatem, cum le-
 ge abusus fuerit, cum expleuerit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
 nendum, nec transiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-
 milia

τῷ γένει παραιτῆσθαι συγκεχώρηται, τοῖς ὅ-
τε ἠγνόουν ἀναδρεψαμένοις.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτός τις ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ,
τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρεῖ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ ἂν πρὸς σὲ ὁ
νομοθέτης, εἰ πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνεκάλεις; τί δ'
αὖθις ἐπανῆγες εἰς τὴν σικίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν
νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριος. ἔ γάρ δὴ ἐντρύφῃ σοι δοτέον
τοῖς νόμοις, ἔδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γεσθαι τὰ δικασήρια, ἔδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίως εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικασίας
καθῆ-

milia reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aluere.

10. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probavit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit et abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut reuocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogentur, nunc
valeant leges; et iudices sedeant testes, vel ministri

καθῆσθαι μάρτυρας· μάλλον δὲ ὑπηρετάς τῶν
 σοὶ δοκούντων· ὅτε μὲν κολάζοντάς, ὅτε δὲ διαλα-
 λάττοντάς, ὁπόταν σοι δοκῇ. ἅπαξ γεγέννη-
 κας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀπο-
 κηρύττειν ἀντὶ τῶν ἔχεις, καὶ τότε, ἣν δι-
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇς· τὸ δ' ἅπαυσον τῆτο,
 καὶ αἰδίων, καὶ πολὺ, καὶ ῥαδίον, μείζον ἤδη
 τῆς πατρικῆς ἐς τὴν ἐξουσίαν.

Μὴ δὲ, πρὸς Διὸς, ὦ ἄνδρες δικασαί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκέσιον τὴν ἀνάληψιν πέποιη-
 μένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τῆς πάλας δικα-
 σῆρις, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργὴν, αὐθις ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἧς ἔξωρος ἤδη, καὶ
 ἔωλος·

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro
 bis potestatem habes, idque tum, si iuste illud videā-
 ris facere. Illud autem indefinenter facere et per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patria.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam sponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus pœ-
 nam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies ela-
 pius

ἔωλος ἢ προθεσμία, καὶ μόνῃ τέτῳ ἄκυρος, καὶ
προδεδαπνημένη. ὁρᾷτε γάρ. πᾶ καὶ ἐν τοῖς
ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κλήρῳ λα-
χόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον οἴηται γενενη-
σθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεύ-
ραι δικαστήριον. ἢν δὲ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συν-
θῶνται δικαστᾶς, καὶ προσβόλοισι ἐπιτρέψωσι
δαιτᾶν, ἐκ ἔτι. οἷς γὰρ ἐξῆλ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν
ἐμμένειν, εἰ τέτῃς τις αὐθαίρετος εἴλετο, ζέει-
γεν ἐς δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. ἄτω δὲ καὶ
σύ, ὃν ἐξῆν μὴκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
ξιος ἐδόκει τέ γενεας, τέτον εἰ χρῆσθον ἡγησά-
μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, ἐκ ἔτ' ἀποκηρύτ-
τειν ἔξεις. ὅτι γὰρ ἐκ ἄξιος αὐθις παθεῖν ταῦτα
ὕπ

psus est, quaeque illo solo. actu vim suam ami-
sit et consumpta est. Videtis quodam modo in aliis
etiam iudiciis, ut a iudicibus sortitione lectis, si
quis iniustum factum puter iudicium, permittat
lex ad aliud prouocare et abire tribunal: sin ali-
qui ultro de iudicibus conuenerint, et delectis
a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
sua sponte legerit, iustum est, eorum illum co-
gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
licebat non iterum recipere, si indignus genere
tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
enim dignum esse, qui ista denuo a te patiatu-

ὕπ' αὐτῷ σὲ μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀ-
νωμολόγηται. ἀμετανόητον ἔν τήν ἀνάληψιν,
καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, με-
τὰ κρίσιν ἄτω πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἐν
μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρητήσω, δευτέρων δὲ
τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεύσω, καὶ ἀνάδασον ἐπαί-
σας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς
τὰ μετ' ἐκείνα βεβηλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ
τῶν τελευταίων, καὶ Φυλάττε τὴν σαυτῷ κρί-
σιν· πατέρω σε εἶναι δεῖ. τῷτο γὰρ ἔδοξέ σοι,
τῷτ' ἐδοκίμασας, τῷτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν ἔδ' εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, θύμενος
δὲ, ἀποκηρύττειν ἠθέλεις, ἐξεῖναι ἂν σοι ὥσπερ.
ὁ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es.
Quare receptionem poenitentiae non iam subie-
ctam, ratam conciliationem esse conuenit, post
multum adeo iudiciū, et duo tribunalia, vnum
prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsis,
cum mutato consilio irritum prius illud fecisti.
Cum priora decreta rescindis, firmas quae post
ea deliberaſti. Mane ergo in ultimis, tuere iu-
diciū tuū; patrem te esse oportet; ita enim
ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sapxisti.

12. Equidem neque, si non natura essem fi-
lius, sed adoptatum me abdicare velles, licere
tibi

ὁ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν, τῷ
 ἀδικον λύειν ἅπαξ γινόμενον. τὸν δὲ καὶ Φύσει,
 καὶ αὐτοῖς προαιρέσει καὶ γνώμῃ ἐσπεποιημένον,
 πῶς εὐλογον αὐτὸ ἀποδείξαι, καὶ πολλάκις τῆς
 μιᾶς οἰκειότητος ἀποσερεῖν; εἰδὲ οἰκείης ὧν ἐτύγ-
 χανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέ-
 δεσας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς ἐδὲν ἡδύναν, ἐλευ-
 θερον ἀφῆκας εἶναι, ἅρ' ὧν σοι πρὸς καιρὸν ἐρ-
 γισθέντι, αὐτοῖς ἐξῆν ἐς τὴν ὁμοίαν δαλείαν ἐπ-
 ανάγειν; ἐδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ
 διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχουσιν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν.
 ὑπὲρ

tibi putarem. Quod enim omnino non facere li-
 cebat, illud, ubi semel factum, dissolvere ini-
 quum est. Illum autem qui natura, deinde rur-
 sus voluntate et sententia tua in domum adscitus
 est, quomodo rationabile est rursus expellere, et
 vno familiae iure privare saepius? Si vero servus
 fuisset, tuque primo, malum me putans, vin-
 xisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus,
 nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses;
 numquid tibi aliquando irato liceret in similem
 me servitutem retrahere? Minime. Haec talia
 enim firma et perpetua rata esse leges iubent. De

M. 4

eo

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est;
 quare vides non ubique valere: *omnino, prae-
 cipue*. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἐν τῇ μικρῇ ἐξοῖναι τέττω ἀποκηρύτ-
τεν, ὃν ἀπαξ ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἐτι
παλλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὁμῶς παύσομαι.

Σκέψασθε δὲ ἤδη οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξει
με· καὶ εἰδέτω τῆτό Φημι, ὡς τότε μὲν ἐδιώ-
την, νῦν δ' ἱκτρὸν. εἰδὲν γὰρ αὖ πρὸς τῆτο ἡ
τέχνη συναγωνίσαιτο, εἰδ' ὅτι τότε μὲν νέον,
νῦν δὲ ἡδὴ καὶ προβαβηκότα, καὶ τὸ πρὶν τοῦ
μηδὲν ἀδικῆσαι αὖ παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα·
μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τῆτο, ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ
καὶ μηδὲν ἡδικημένος ὡς αὖ ἔγνω Φαίην, ἀλλ'
εἰδ' εὖ πεπονθώς, παρητῆτο τῆς οἰκίας· νῦν
δὲ σωτῆρα ἐναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον,
καὶ τί γένοιτ' αὖ ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμῆ,

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem
semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa
adhuc quae dicam supersint, tamen desinam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem
abdicatum erit. Et nondum hoc dico, tum impe-
ritum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc
rem ars iuvenit: neque, tum iuvenem, nunc au-
tem iam prosectum, qui ab ipsa iam aetate argu-
mentum habeam, iniuriam me non temere facere:
paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum
illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego
possem dicere, tamen nec auctus beneficio, do-
mo me exclusit: iam vero servatorem recens et
bene de se meritum, quo quid fieri possit ingra-
tius?

καὶ τὴν ληψάνην πένδυνον διαπεφευγότα, τοῖς τοι-
στοῖς εὐδύς ἀμείβεσθαι, τῆς θεραπείας ἐκείνης
ἐδ' ἓνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔγωγε ῥαδίως ἐπίλε-
λῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφη-
σθέντ' 4) ἀνδικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλη-
το,

tius? servatum mea opera, tōi superato periculo,
talem statim mercedem persolvere: nec vlla cura-
tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
in solitudinem eicere eum, qui iure meminisse
poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐφησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
tinere potuerit ἐφησθέντα, plane non video;
cum vis eius verbi ad obsequium inuēti, tri-
stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
modo quaeso δικαίως delectari potest, abdi-
catus, ut sibi videtur, iniuste? Neque enim
de martyre vel confessore Christiano sermo
est, qui gaudeat sibi contigisse ut patiatur
aliquid etc. Multo minus δικαίως locum ha-
bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
culter, si et contextum orationis in confi-
lium adhibeas, et cogites saeculo octavo
Christiano figuras literarum ε et υ itemque
Φ et ψ misceri non difficulter potuisse. Le-
gendum omnino videtur, τὸν μνησθέντ' ἀν-
δικαίως sic optime contexta et Lucianice
deuincta erit oratio, quod ex interpretatione
nostra intelligitur. *Gesner.*

το, μὴ μόνον δ' ἐμνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ
σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰδὲ τὸ
τυχὲν εὖ πεπαιηκώς αὐτόν, ὅμως τῶν τοιούτων
νῦν ἀξιῶμαι ἀλλ' εἰ καὶ ἄτος ἀγνοεῖ τὰ τότε,
πάντες ὑμεῖς ἴτε οἷα ποιῶντα αὐτόν, καὶ πά-
σχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλὰ-
βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
δ' οἰκείων φευγάντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσα-
βέονα τολμώντων, τοιούτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατ-
ηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
σθαι. μᾶλλον δὲ δρᾶς, ὦ πάτερ, τὸ παρά-
δειγμα, τοιούτον ἄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν
ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανά-
γαγον.

non solum memoriam iniuriae non adhibuit, ve-
rum salutem praestitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Iudices, neque
quotidianum beneficium, quo affecti illum, qui
talibus nunc poenis me dignum censet. Sed etsi
forte iste ignoret quae tunc acta sunt; at vos no-
stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
modo affectum, ego illum receperim, desperan-
tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
legibus disputare. Potius hoc dicam, vides, pa-
ter, tui status specimen. Talis fere cum esses,
qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem reuo-

γαγον. ε' δίκαιον ε'ν τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ'
ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, εἰδὲ κατ' ἐμῆ σε μόνον σω-
φρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμῆ εὐηγγελή-
σαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν.
ὅν γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσχον τὴν γυναῖκα, καὶ
παμπονήρως ἔχουσιν, ἐκ ἰώμενον, μισεῖς, πῶς
ε' πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπῆλλαξα,
ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἔτω
δεινῶν ἀπῆλλαγμένους; σὺ δέ, ὅπερ ἀγνωμονέσα-
τον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις,
καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον
ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγι-
γνώσκεις νόμον. καλὸν γάρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
δως

reuocaui. Non igitur iustum est eam mihi pro
illis mercedem tribui, teque aduersus me solum
sapere. Minime enim paruum tibi beneficium
a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione ma-
nifestum est. Quem enim odio iam habes, qui
non sanem vxorem tuam cum extremis confi-
stantem malis, et pessime omnino habentem, cur
non multo potius vehementer amas, quod sinu-
libus te liberaui, et gratiam habes, tantis malis
solutus? Tu vero, quod ingratissimum, recepta
mente statim trahis ad tribunal, et seruatus pu-
nis, et ad antiquum illud odium, recurris, et le-
gem eandem legis. Praeclaram igitur arti mer-
cedem

δως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Ἑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τάττω κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναγῆσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἦν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἀμαρτάνων ἐτύγχανον, ἦν μοί τις ἔ μικρὰ προσφεικόμενη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τέτον, καὶ ἥς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συγγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαλεῖν τὰ μετὰ ταῦτα, ὅπερ οἶμαι καί μοι πρὸς τέτον ὑπάρχειν.

cedem exsoluis, et digna medicamentorum praemia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui *iacentem* erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commissem; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime verò, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud istum

ἀρχεν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τῷ βίᾳ παντὶς χρεώ-
σης ἐσί μοι, καὶ ὃ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν,
καὶ τὸ συνιέναι παρ᾽ ἐσχῆμαι, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκισαν, καὶ ἥττας εἶ-
ναι ὁμολογῶν τῆς νόσῃ.

Τῷτο γὰρ μείζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐερ-
γείαν, ὥς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκαίαν
τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλευθερος καθ-
εσὼς, καὶ ἀλλότριος, τῆς Φυσικῆς αἰτίας ἀ-
Φειμένος, ὅμως ἔ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθέλοντῆς,
ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἤκον, ἐβοήθησα,
προσελιπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀρ-
γὴν

istum mihi ita se habere arbitror, quem servaue-
rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
eo maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
iecissent; seque impares morbo fassi essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
cessariam habens curationis causam, sed in liber-
tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
solutus, tamen non neglexi patrem; sed sponte,
inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
assiduus fui, sanavi, excitaui, patrem servaui
meum, causam de abdicatione dixi, iram illius
mea

γῆν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ Φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐπριάμην, καὶ ἐν ἔτῳ ἐπισΦαλεῖ κοίτῃ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδείξάμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσεπέσῃσα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεΦάνην. πόσα γὰρ οἴσθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπερετᾶντα, καιροΦυλακτᾶντα· νῦν μὲν, εἰκόντα τῇ τᾷ πάθας ἀκμῇ· νῦν δὲ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ἐλίγον ἐνδιδόντος τᾷ κακῷ; ἔσι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισΦαλέσατον, τὰς τοιέτας ἰᾶσθαι, καὶ πησιάζειν ἔτῳ διακειμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλησίον

mea beneuolentia sedavi, legem dissolui pietate, magnoque beneficio reditum in familiam redemi, atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in partem fidem, et una cum arte me ipsum quasi adoptavi, germanumque me filium difficili tempore ostendi. Quae enim subiisse me putatis? quantum laborasse praesentem, ministrantem, tempora observantem omnia, cum nunc viribus summis morbi concederem, nunc remittenti aliquantum malo, artem opponerem. Est vero omnium in Medicina hoc periculosissimum, curare tales, et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in proximis

5. Τέτων] Videtur legendum τῆτο. Sic certe interpretatus sum. Gesner.

σίου πολλάκις ἀφίᾳσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθῃ. καὶ ὁμοῦς πρὸς εὐδὲν τέτων ἀπ-
ώκτησα, εὐδὲ ἀπεδείλιασα. συνὼν δὲ καὶ πάν-
τα τρόπον ἀντεξισταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
τᾶν ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τῷτ' ἀκῆσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
πρῶτος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος. ἐγγέαι Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέττα γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδε-
ποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥαχιδιον
ἐς ἱκσιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἐξέως φρον-
τίσαι, κενῶντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
τρέφοντα, καὶ κινῶντα ἐς ὅσον χρησίμον, καὶ
ὑπὸν ἐπινοῶντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἀ-
στερ

ximos quosque rabiem, efferuescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viam munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno parando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσῶντες, ῥαδίως πεισθεῖν
 ἂν· οἱ μεμνηότες δὲ, διὰ τὴν ἑλευθερίαν τοῦ
 νῆ(6), δυσάγωγοι, καὶ δυσκινήσιμοι, καὶ τῷ
 ἱατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γώνισοι. ὅταν γὰρ πολλαῖς ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῷ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 ἐμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντες τῷ
 πάθει, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τὸν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile euertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum

6. Τῷ νῆ] Νῆς, cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῷ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducitur. Quam
 mentis libertatem, verbum de verbo red-
 didi, haec maluissem tali circumscriptione
 verborum exprimere, propter mentem excussis
 rationis frenis libere nugantem. Gesner,

Τὸν ἐν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
 τω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλάσαντα, καὶ
 πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσσυχώτατον νε-
 νικηκότα, ἔτι τέτω ἀποκηρύττεσθαι ἐπιτρέψεται,
 καὶ τὰς νόμας ὡς βέλεται ἐξημενεύειν κατ' εὐ-
 εργέτη, συγχωρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
 αὐτὸν ἐάσθε· ἐγὼ τῇ Φύσει παιδόμενος, πῶ-
 ζω καὶ διαφυλάττω, ὡς ἄνδρες δικασαί, τῶν
 πατέρων ἐμαυτῷ, καὶν ἀδικῇ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὖ
 ἐργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησὶν, ἀπο-
 λυθῶν διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποσερεῖ, μι-
 σόπαις ἔτος, ἐγὼ Φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
 τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς Φύσεως
 παρορᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατὴρ,
 μισῶν,

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
 eum graui adeo aegritudine confictatus est, qui
 morbum morborum omnium superatu difficilli-
 mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
 pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
 de se meritum patiemini, et contra ipsam pugna-
 re naturam sinetis? Ego naturae obsecutus, iu-
 dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
 iniuriam ipse *mibi* faciat. Si vero filium a quo
 beneficium accepit, legibus, vt ait, obtemperans
 perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
 amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
 naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
 conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem;
 Luc. Op. T. IV. N vah

μισῶντος ἀδίκως· ὡ παιδὸς, Φιλῶντος ἀδικώ-
 τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγ-
 κάζοντος, ὅτι μισῶμενος, ἔδεον Φιλῶ, καὶ Φι-
 λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
 πατέραςι τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τὰς
 πατέρας ἐπιτάττει Φιλεῖν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
 καὶ τὰς νόμους παροῦσιν, οἳ τὰς ἐδὲν ἡδονηκότας
 παῖδας τῷ γένει φυλάττεσι, καὶ τὴν Φύσιν,
 ἣ τὰς γεννήσαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
 νημένων πολλῶν, ἔχ' ὅπως μείζας ἀρχὰς εὐνοίας
 ἔχων πρὸς ἐμέ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
 νοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἢ, τόγ' ἐλατ-
 τον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
 αἶμοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισῶ Φιλῶν-
 τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
 ipsum accuso, patre ita cogente, qui exotus prae-
 ter officium amem, et magis amem quam conue-
 nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
 amare liberos, quam hisce patres. Sed iste ultro
 et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
 reos servant generi, et naturam, quae parentes
 ad vehemens eorum qui nati sunt deliderium
 trahit; tantum abest, ut, cum maiores habeat
 benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
 neuolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
 aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
 beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
 etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα
ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τὰς
Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμὲ με-
ταχειρίζεται. ὡς μάχης, ἣν ἐσάγεις πατέρ τοις
νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἂν ἔσιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρ-
μηνεύεις, ὡς πατέρ, καλῶς κειμένους τὰς νόμους.
ἔ' πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῷ εὐνοίαις· ἀκο-
λεθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται
τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐερ-
γέτην, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συν-
αδικεῖς τῇ Φύσει; ἔς καλὰς, καὶ δικαίας, καὶ
Φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, ἔ' συγχωρεῖς, καθ'
ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et
bene merentem afficit iniuria, et amplectentem
abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam in-
fensas liberis in me torquet. Vah pugnam, qua
committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista ut tu vis. male in-
terpretaris, pater, leges bene constitutas. non
pugnant natura et lex circa beneuolentiam; se-
quuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissol-
uendis iniuriis adiuvant. Contumeliose tractas
bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid
etiam leges una cum natura iniuria complecteris?
quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse
cum, velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις,
καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίαις ἡ-
συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γὰρ ἐπὶ τοῖς μηδὲν
ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμέναις. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι
καὶ ἀχαριστίας διμάζουσθαι διδῶσι κατὰ τῶν τὰς
εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
λάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
κίας ἀπολείπειν. ὡς μὲν ἔν τε ἀπικηρύττειν
ἐτι τέτρω ἐξέειν, ἀπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξε-
σίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς θό-
μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλι-
καῦτα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
saepius moueas, et quiescere non patiaris a poe-
nis, quae in liberorum aduersus patres beneuo-
lentia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
bene de se meritis gratiam non retulere. Ille au-
tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
punire cupit, considerate, si quem iniuriae ex-
cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
tegram amplius isti esse abdicare, qui semel iam
patriam potestatem expleuerit, et vsus sit legi-
bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
ritum

καὺτα γεγενημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας
παραιτεῖσθαι, ἱκανῶς, οἶμαι, δέδεικται.

Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐλθωμεν τῆς
ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁ-
ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γάρ σοι τῆτο πρὸς
ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὁσάκις ἂν ἐθέλης ἀπο-
κηρύττειν, καὶ κατὰ γε τῷ εὐεργέτῃ προσέτι
τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, ἔχ' ἀπλῶς
οἶμαι, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· ἔ-
δὲ τῆθ' ὁ νομοθέτης Φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχη ὁ
πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
χρηθῇ μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
ἔδει δικαστηρίῳ; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῆτο, ὧ ἄνδρες
δικα-

ritum reici, et expelli domo, satis, puto, de-
monstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad
paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίαις
ὁ πατήρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. ἔκέν τοῦτο
ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μανίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τῶ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ ἔδέν, οἶμαι,
τέτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾷ; τίνα θερα-
πείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ὑἱὸν παρήκα; πότε ἀπό-
κοιτος ἐγενόμην; τίνας πότες ἀκαίρους, τίνας
κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνευστικός
ὑβρις; τίς ἡττώσατο; ἔδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦ-

τα

bet considerare, magnisne et iustis de causis ira-
scatur pater, an nimis. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
~~nam~~ servator, bene meritis, et omnia eram ego.
Nec ultum in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas computationes in-
tempestivas, quas commissiones accusas? quae
luxuria *mea est*? quis leno pulsatus? quis accusa-
vit *me*? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter
quae

τὰ ἔστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρυιὰ· τί ἔν ἐμοὶ τὲτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσα δίκην ἀπαιτεῖς;

Οὐ, φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσ-
ταττόμενος, ἐθέλεις, καὶ διὰ τὲτ' ἂν ἄξιος
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν οἷα προσάττοντι αὐτῷ, ὑπακύνειν ἐδου-
νάμενος, ἀπειθεῖν δεκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερβή-
σομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς ἐ
πάντα προστάττειν ἔτε, τέτω διδῶσιν ὁ νόμος,
ἔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκᾶν.
ἐν δ' ἔν τοῖς τῶν πρᾶγματων τὰ μὲν ἀνσύδυ-
νά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐν
νοσῆς

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegrotare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc nomine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? *Quod curare eam iussus non vis; et propter hoc dignus fueris abdicatione, parere recusans patri.* Ego vero, quaelia praecipienti patri, cum obsequi non possim, obedientiam negare videar, *disputare* paululum differam. Prius vero simpliciter illud dico, Neque isti lex permittit iniungere omnia, neque parere omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo, quae imperantur a patre, alia quidem alieno arbitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque supplicio, si violentur, digna: si aegrotet ipse, ego

νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· ἐάν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἰάν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προῤῥάττης, ἐγὼ δὲ ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμφεις πετρικίας· τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῖς πασίν, ὅντα τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρήσεως, καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν τῷ γραφεῖ πατὴρ προῤῥάττη, ταῦτα μὲν τέκνον γράφε, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μεσικῷ, τὴν δὲ μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῆε, τὴνδε δὲ μή. καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκῶντα ὁ παῖς χρῆται τῇ τέχνῃ.

Οὐδέ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas, ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniungas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt in eodem genere, rationabiles habent causas et reprehensiones patrias: sed altera illa in nostra, liberorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes, earumque usum pertinent, in primis si ipse pater nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pictori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa non*; et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam non*; et fabro, *Talia fabricare, talia non*: num quis ferat abdicare volentem, quod filius non prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἰς, οἶμαι, τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσην
 σπουδαιότερον ἐστὶ, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, πο-
 σούτω καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
 χρωμένοις, καὶ τινὰ προνομίαν ἔχειν τὴν τέ-
 χνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκά-
 ζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ προσάττεσθαι, πρᾶγμα
 ἱερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
 φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δαλείαν γενέσθαι
 νόμον, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
 ρία, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλήν, καὶ
 ἑργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς τε καὶ εἰ τᾷτό σοι σαφῶς
 ἔτωσί, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἔ βέλομαι, ἔδὲ
 θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
 χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπα-
 σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
 βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
 honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
 debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
 artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
 autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
 tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
 seruituti legum subiici, neque metui et poenae
 iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
 hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
 tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
 possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
 liquis omnibus indoctus esse volo:* quis tyrannus

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείας καὶ δεήσεων, ἔ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν, οἶμαι, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρῆ, ἔ κελεύεσθαι, βῆλεσθαι, ἔ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἥδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἁμοιβὰς, ἀτελὲς ἡ τέχνη, ὅπερ γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ πρεσβείας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομείας διδόναι.

Ταῦτα μὲν ἔνι ἀπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδάξαμένε με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι, πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua uti aliquem velit? Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subicere, puto, conuenit. Persuasiono vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae expers et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπεῖαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ κἀκείνο ἐννόησον, ὡς
παντὰ πασιν ἄγνωμον ποιεῖς, ἐκ ἐὼν με χρη-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ ὑὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, καὶ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
καὶ ἐν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in una tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Jam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praefidii ha-
beo.

7. Μεμαθηκά σοι — καὶ ἐν παρὰ] Transpo-
nantur. Guiccius. Mens Guicci videtur haec
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμαθηκά σοι, καὶ ἐν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. Reite.

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
καὶ ἐν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, Primus
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, nihil habens a te ad discendum
filius. Nec est, quod dicas, nominativum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω, τίνα Φαρμακίων πα-
ρασκευήν; οὐδ' ἦντιναοῦν· ἀλλὰ πενόμενος
ἐγώ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀποραύμενος, καὶ
ὑπὸ

deo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genituo consequentiae: nihilo
enim minus contorta erit, et minime Lucia-
nea oratio. At erit digna Luciano, si deleta
unica literula sic legamus et interpungamus,
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλυκας. Οὐδέν
παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficioremen-
dationem a *Gesnero* propositam ita corrigere
vulgatam, ut sensus sic melior prodeat; neq;
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex fit oratio *Guieti* more in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placet, pro ἔχων possis legere, παρέχων.
Nam παρὰ facile omitti potuit propter latis
prope praecedens παρὰ. Ita ut παρέχων
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-
mus artis meae fructum percepisti; nihil a te*
(de tuo) *ad discendum* praebens. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
pono. *Reitz*.

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεχόμενος, ἐπαιδευόμεν.
καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῆ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ
μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία,
μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ
τάτων τοίνυν χρῆσθαι μετῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ
δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ ἡσ-θα δεσπό-
της, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρό-
τερον ἐκὼν ἔ' προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδε-
μίαν μηδὲ τῆ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Οὐ δὲ δεῖ τὴν εὐποιίαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην εἶ-
ναι τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι, ἔδὲ τὸ, ἐκόντα εὐερ-
γετῆσαι, ἀφορμὴν τῆ ἄκοντα κελεύεσθαι κα-
ταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἀπαξ
τινὰ ἰασάμενον, πάντας εἰς αὐτὴν θεραπεύειν,
ἐπὶ-

*misericordia magistrorum eruditus sum. Talia
mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia,
solitudo, inopia, odiū familiarium, auersatio
cognatorum. Pro his igitur vti arte mea postu-
las, et dominus esse eorum, quae suppeditata
mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habe-
to, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem,
benefeci, cum nullam, nedum huiusce tantū mu-
neris, gratiam possem reposci.*

25. Non sane debet beneficentia mihi mea ne-
cessitas reliquo tempore fieri, neque, quod vo-
lens bene merui, causa constitui, cur inuito im-
perari possit: neque illa consuetudo existere, ut
qui semel aliquem sanauerit, omnes in perpe-
tuum

ὅπως ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότης
 ἂν ᾔτω καὶ ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους
 κεχειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦσιν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύειν ὑπηρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τῆτο
 νομίζεις ἐξεῖναί σοι καταχρησθῆναι καὶ τῇ τέχνῃ;

Ταῦτα μὲν ἔν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατὰ
 μοι ἔτος προσέταπτεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἅπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτῶ τὰ ἐπιτάγματα·
 ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, φησί, μεμνηνότες, μέ-
 μνην δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τῶ-
 το γὰρ οἶεται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἔγνω-

trum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem ultro ipsis
 dederimus, seruiendi illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem suscitavi,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque ut necessitate coactus, parerem.
 Nunc vero iam considerate etiam, qualia sint
 istius imperia. Cum enim me sanaueris, inquit,
 furiosum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
 modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis simi-
 liter

εἰδέναι, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰῶ
καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τῷ
το δὲ ἔτῳ σὶ μὲν ἀπλῶς ἀκῆσαι, πάντῃ εὐλογον
ἂν δόξῃ, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπειρῷ ἰα-
τρικῇς. εἰ δὲ μὲ ἀκῆσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογημένῃ, μάθοιτ' ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῖν
δυνατά ἐσιν, ἅθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
ραπλήσιοι, ἔτ' ἰασις ἡ αὐτὴ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρὰ, καὶ τότε ἔσοι δῆλον,
ὡς καμπολὺ τῷ μὴ βέλεσθαί τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δὲ μὲ τὰ περὶ τέ-
των φιλοσοφῶντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαίρην ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*litter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praesertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eandem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

27. Ac

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχ' αἱ αὐταί, καὶν ὅτι μάλιστα ἐν τῶν ὁμοίων
 συνεσάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τῆτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρέων, ὡς εἰδέναι
 ταῖς πασίν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μετέχει, καὶ
 εἶδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίνυν οἶσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν Φθόνην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremve partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiantur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrim omnem,
 aut tabem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἔσαν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι
σώματος, ἢ σὺφρονέντων, ἢ δὲ λελογισμένων,
ἢ δὲ τὰ τῶν αὐτῶν ἐξητακότων ἐστὶν ἀνθρώπων·
ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥαδίον ἰᾶσθαι, ἐν
δὲ τῷδε, ἢ ἐτι. ὥσπερ, οἶμα, καὶ πυρεν,
ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρου χώρας ἐμβάλης, ἀλ-
λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
ζομένη, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξεργασ-
μένη, ἀναφύσεται, εὐθαλῆς, οἶμα, καὶ εὐ-
τροφος, καὶ πολύχης καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἀλ-
λως δὲ ἐν ὑπάρειᾳ, καὶ ὄλως, διαφόρως κατ'
ἐκείνης τὸπας. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
τὰς ὑποδεξαμένας τὸπας, ἢ εὐφορα, ἢ εὐτροφα,
ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
nere similem, non est hominum prudentium, qui
rationes harum rerum subduxerint, et exquisiue-
runt. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
triticum si idein in diuersos agros spargas, aliter
in campestri et profundo, et irriguo, et aprico,
et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
bi pro locis, qui eos suscipiunt, aut facile auge-
scunt,

ἢ ἐλάττω γίγνεται. τῆτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ἕλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ᾧπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τέτοις τοσέτοις ἔσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥᾷδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσσει, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιά τετραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδοεῖα, καὶ θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροεῖα· εὐαλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ
ταῖς

scunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quo-
cunque sit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tum ad morbi differentiam, tum ad spem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, neruosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in umbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multae affluentia; magis proinde, quam sunt
virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκεῖμενα, καὶ τὴν ἰασιν ἔ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἅτα
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆφον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχουσαι, ὀλίγην δὲ τὴν τῆ σώματος αὐτῆ
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῆτο κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τὸν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θὺς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μνηε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμνηε· καὶ
μὴ σύγχῃ ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκᾷντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum intersit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, vt etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐςὶ καὶ ἐν τῇ Φύσει, τὸ δυνα-
τὸν ἐφ' ἐνάσῃ σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν
ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τῷτο πρῶ-
τον ἐπισκοπῶμεν, Φύσιν σώματος τῷ νοσῶντος,
καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ αἰμάζον, ἢ παρ-
ηβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ πιμελές, ἢ
ὀλιγόσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅπως
ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν
εἴῃ, ἀπεγινώσκων τί, ἢ ὑπισχνόμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐςὶ, καὶ
παμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἐδὲ τὰς προσ-
ηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. ἔ γὰρ ταυτὸν παρανοεῖν,
καὶ παραπαλεῖν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμηνέναι,
ἀλλὰ

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, confi-
dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
me dicere memini, primum videmus naturam
corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
turae aetatis an iam inclinatae, magnum an par-
vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
genere. Et sane si quis ista ante explorauerit, fi-
de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
centae sunt species, isque multas habet causas,
neque appellationibus similes. Neque enim idem
est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
haec

ἐλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχεισθαι
 πῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν αἰτία τε, τοῖς μὲν ἀν-
 δράσιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναξίν ἕτεραι, καὶ τῶν
 ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ
 γεγηρακόσι διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλήθος ὡς
 τὸ πολὺ, γέρουσι δὲ διαβολὴ ἀκαίρος, καὶ ὀργὴ
 ἄλογος πολλῆς κατ' οἰκείων ἐμπροσθε, τὸ μὲν
 πρῶτον, διατάραξεν, εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
 νίαν περιστρέψε· γυναικῶν δὲ παλὰ καθικνεῖ-
 ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
 δὲ μῖσος κατὰ συνος πολὺ, ἢ Φθόρος ἐπ' ἐχ-
 θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀ-
 λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
 ἐντρέφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
 mina sunt. Tum causae in viris aliae, aliae in
 mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuveni-
 bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
 nibus multitudo plerumque *bilis et acrum humo-
 rum*; in senibus vero calumnia intempestiua, et
 irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
 primo perturbare solet *animum*, deinde paulatim
 in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
 stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
 maxime vero odium contra aliquem vehemens,
 aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
 aliquis aut ira. Haec paulatim sub cineribus quasi
 gliscencia, et alia longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἑναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχεταί γε, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξῃ, μίσει τότε ὡς ἀδικέοντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ κεῖνο, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως ἔτιωσ ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, ἐκ ἂν ἔδὲ ἔτω φειδίως προσηψάμην, ἔδ' αὖ προχείρως Φάρμακον ἐγχεῖν ἐτόλμησα, δεδιώς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναι τι μῖσός πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυσιαῖς, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινὲ κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tue euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a praesentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriae auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritas et *imminentem* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium novercis omnibus, quantumvis bonae sint, et communem

κοινήν μανίαν ταύτην γυναικείαν αὐταῖς μεμηνέ-
ναι; τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἐδυνηθέντων,
κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν Θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὦ πάτερ, ἔτως
ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρηκῶς λέγω· ἔποτε
ῥᾶον ἔξει, καὶ μυριάκις πῆ τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
τῷτ' ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξία περι-
βαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων Φθο-
νεῖσθαι. εἴαν δέ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν
καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδὲν κατὰ σὲ
δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-
θις

munem quendam muliebrem furorem omnes fu-
rere. Facile igitur aliquis, si secus malum eue-
niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
cetur, malignam et subdolan curacionem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tue: et
omnino tibi post obseruationem institutam dico,
nunquam illa habebit mollius, si decies millies
de medicina biberit; propterea conari non est ope-
rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vt
excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahe-
re. Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

θις ἡ νόσος ἐπανεέλθοι; (Φιλῆ γὰρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν) τί με πρῶτον δεήσει; θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθαι καὶ τότε, καὶ ἔκποτε λείψω τὴν τῶξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, εἰ δὲ τῷ γένεος τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνειν πῶποτε πιβεῦσαι με δεῖ; ὄρῳς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος· χθρῆς, καὶ πρώην, ἐκ τηλικάτων κακῶν ἀνασφήλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὰ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὰς νόμους ἀνακαλεῖς. οἱμοὶ πατέρες, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλας μανίας τὰ προοίμια.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in qua collocauit natura liberos, nunquam deferam, neque unquam generis mei obliuiscar. Deinde ubi resipueris, rursus quondam te recepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, arcessis morbum, et malum quasi admones. Heri et nudius tertius e tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Pater, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

Φάλα-

Φάλαρις πρῶτος.

Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τέτον, καὶ ὑμῖν διαλεγομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ τε αὐτῷ ἐκείνῃ, καὶ ὑπὲρ τῷ ἀναθήματος. ὧν μὲν ἔν ἔνεκα ἤκομέν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγώ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοιῆτος ὑπολαμβάνεσθαι, ἐποῖς εἰμι, ἀλλὰ μὴ ἐποῖον ἢ παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἂν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅσω ἱεροί τέ ἐσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίε, καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equidem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab inimicis et invidis fama ignorantium auribus tradidit, rebus omnibus redemerim, tum in primis apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et accolae

O 5

1. Πάρεδροι.] Qui in eodem solio sedent, eiusdem

καὶ μονονὰ σύννοικοι, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
 γῶμαι γάρ, εἰ ὑμῶν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
 μι μάτην ὧμὸς ὑπελῆΦθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄ-
 πασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσσεσθαι. καλῶ
 δέ, ὧν ἔξω, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
 ἔνι δῆπκα παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεὶ λόγῳ παρ-
 αγαγεῖν. ἀνθρώπος μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατησά-
 ῃ ῥάδιον· θεὸν δέ, καὶ μάλιστ' αὐτόν, διαλαθεῖν
 ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὦν,
 οἷον εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς
 ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
 eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
 bis caussam possim, et persuadere, temere crude-
 lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
 me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
 dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
 mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
 tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
 re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
 subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
 sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
 ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
 non modo vfitatum, sed et de mortalibus,
 quos ad Deorum dignitatem euectos συνθε-
 νας et παρθεδρας vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, ὥς διε-
τέλουν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέ-
χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
μέτριον. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
αὐθιγέαςον, ἔδειξεν ἔδεν ἐπεκάλει με τῷ προτέ-
ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἑώρων τὰς τάναντία
μοι πολιτευομένους ἐπιβελύοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
τος τρέπεσθαι ἀνελεῖν με ζητῶντας (διήρητο δὲ ἡ-
μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
ἀσφάλειαν εὗρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνης
μὲν ἀνασεύλαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβελύοντας,
τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ
ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
mecum in republica versarentur, aequum et mo-
deratum. Vim autem a me factam, aut finisteri-
tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
Cum vero viderem, qui mihi obtrectarent in re-
publica, eosdem insidias mihi struere, et omni
modo necem meam quaerere, diffidiis autem tum
nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
et securitatem inueni, eandemque simul salutem
ciuitatis, si vindicatio mihi imperio, cum repri-
merem illos insidiatores, tum ciuitatem sana sequi
consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
ista

ἦσαν γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπανῆντες ἄνδρες μέ-
τριοι, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἤδε-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τέτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐκρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τὲν τεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ'
ὑπήκουον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἄσασίαςας
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, εἰδὲ
κατὰ τῶν ἐπιβεβηλευνότων εἰργαζόμεν, καί τοι
ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυ-
ναθείας μάλιστα. Φιλανθρωπία γάρ, καὶ πραό-
τητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἤλπιζον εἰς τὸ πείθεσθαι προσάξεσθαι
τέττας. εὐθύς γὰρ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμην,
καὶ

ista laudarent viri moderatī, et ciuitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus vsus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo Inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
ciuitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui insidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque ciuili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβάλοις καὶ συνεσιόοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὄρων ὀλιγωρία τῶν προεσώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιέρσοιαις ἀνε-
 κτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναξάσασιν ἐκόσ-
 μησα, καὶ τευχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ξαδίως ἐπῆυξησα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελέμην, καὶ τῶν γερόντων πρένδουν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοθονίαις, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 νων, ἢ ἐφύβων διαφθοραῖ, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγαί, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικῇ
 τις ἀπειλῇ, ἀποτρέπαιά μοι καὶ ἀκῶσαι ἦν.

Ἡδὴ

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratuum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creavi, hinc aedificiis excitatis exornaui, hinc
 inoenibus circumpositis muniui, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuuentutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 minae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῆ ἀφείναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν Φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεῖσεται ἡ πόλις, τῆτ' ἐζήτην ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἦδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ τῆ τροπῆ τῆς ἐπιβελῆς, καὶ ἀποσάσεως ἐσκοπᾶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουν, καὶ ὅπλα ἠθροίζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγγείτονας ἐπεκαλᾶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίης καὶ Ἀθηναίης ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de diuittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberans, quomodo secura hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum invidia laboriosum videretur. Iamque illud quaerebam, quomodo *eo adduci res posset, ut* tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me confurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensesque legatos mittere. Quae de
me.

περὶ ἐμῶν αὐτῶν, εἰ ληφθεῖν, ἐδεδόκτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ διασπάσασθαι ἠπεύχον, καὶ ἃς κολάσεις ἐπενόον, δημοσίᾳ σρεβλέμενοι ἐξῆπον. τῶ μὲν δὲ μηδὲν παθεῖν τοιῶτον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβελήν. καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὀνειράτά τε προδείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἔκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ τῶ αὐτῶ δέας νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιῶ περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβεβλεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγη δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἔν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et ut suis me manibus discerpere minati sint, quasque poenas excogitauerint, in publica tormentorum quaestione facti sunt. Quod quidem nihil tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, ut in eodem metu *animis et cogitatione* constituti, ipsi consulatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum tantum non per imprudentiam meam captus, salutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Parumper igitur animis Agrigentum ad me peregrinati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκέσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν.
 Φιλανθρωπία χρησασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 φείδεσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνὴν
 ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὄραν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίᾳ τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἐμφρονος, καὶ ἡδίκη-
 μένα

nati, conspectis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim vltima ab illis subiturum?
 aut potius nudum iam iugulum praeberere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt carissima*?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *censetis*,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione *Ho-
 mer.* In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commode abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὄραν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. *Reitz.*

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκείνης·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπιὸν
ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβε-
λεύσατε ἄν.

Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῆτ' ἐποίησα, μετασειλάμε-
νος τὰς αἰτίαις, καὶ λόγῳ μεταδὲς αὐτοῖς, καὶ
τὰς ἐλέγχας παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
χας ἔκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἕξαρνοι ἦσαν,
ἡμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλεόν, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
βουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μῆναι, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνων, φυλάττων μὲν ἐ-
μαυτὸν, διατρελῶ· ἐκείνων δὲ τὰς αἰεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι κολάζων· εἴθ' οἱ ἀνδρωποὶ ἐμὲ
τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, noui ego, mihi
confuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
et caussae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis conuictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant, vltus sum, ae-
gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
sidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita viuo,
vt me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde

τῆς ὁμότητος αἰτιῶνται, ἐκ ἐτι λογιζόμεναι
 παρὰ ποτέρῃ ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τῶν ἀρχῇ
 συνελόντες δὲ τὰν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κέσας ἐν αὐταῖς ὁμότητας. ὁμοιον ὡς εἴ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ἔπιπτόμενον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 νύκτωρ ἐς τὸ ἱερόν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξοάνῃ ἤψατο, κατηγοροίη
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἔκ πανυ πόρ-
 ρῳ τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κολάσας
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 illud, ab vtro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omissis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quae viderentur in illis *versari* crudeli-
 tates. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, vt noctu in templum intrauerit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab vrbe dicitur esse rupe illa).
 tali supplicio afficere. Sed ipsi puto ridebitis.

καταγελάσσεσθε, ἣν ταῦτα λέγει τις καθ' ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κατὰ τῶν ἀσεβάντων ὁμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφесῶς ἐσιν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἀδικός, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα μισῶσι, καὶ τὸν τύραννον· καὶ Ἀιακός, ἢ Μίνως, ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοινῇ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἔγωγ' ἐν ἀκῶ καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς ὑπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὴν καὶ ἡμε-

ρον

fi quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In uniuersum populi, non explorato qualis sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus, ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent; et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhadamanthus fuerit, similiter uniuersum student tollere, dum malos eorum ob oculos sibi ponunt, bonos autem, ob communionem nominis, odio simili complectuntur. Equidem audio, apud vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapientes, sub nomine, quod male vulgo audit, mansuetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθος ἐπιδεδαιγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶ-
 ναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
 γάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρᾳτε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ
 εἶδει τὸ πλεόν νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων ἐδὲν
 ὀφελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
 κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῆτο πολλῷ ἀναγκασιότερον
 τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγήμεθα,
 καὶ μισῶσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβελέουσιν ἀνθρώ-
 ποις σύνεσμεν, ὅπῃ μὴδὲ τῶν μορμολυνκείων ὀ-
 φελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ὑ-
 δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν. ὅσω γὰρ αὖ ἐκ-
 κόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται
 τῆ

quorundam adeo ex illo numero, breuia dicta in
 vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
 donaria, Pythio.

8. Videtis legistatores etiam poenali sanctioni
 plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
 vsus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
 bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
 est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
 minibus versamur, qui odio nos habent et infi-
 diis appetunt, vbi terriculantis laruatibus nihil
 proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
 plures enim exciderimus, tanto plures subna-
 scuntur

τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. Φέρεω 3) δ' ἀνάγκη,
καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπι-
καίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοι-
μεν ἐπιπρατήσειν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦ-
τα ἐμπασεῖν ἡναγκασμένον, ὁμοίαν χρὴ τῇ ὑπο-
θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλη-
σίον, ἀπολωλένα. ὅλως δέ, τίνα οἶσθε ἔτῳς
ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἡδεσθαί
μασι-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, *quod agendum suscepit*, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem feram adeo et imitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et
P 3 plora-

3. Φέρεω] Nisi placet verbo Φέρεω hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀφαίρειν. Gesner. Si *tolerandi, perseverandi* sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρεω πόνος, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρεω modo sit *adferre*, modo etiam significet *auferre*, ideo posteriore hoc sensu cum Gesn. accipere malim. Reitz.

μασιγῆντα καὶ οἰμωγῶν ἀκένντα, καὶ σφαττο-
μένους ὀρώντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάνεις γὰρ ἐδάκρυσα μασιγ-
μένων ἄλλων, ποσάνεις δὲ θρηνῆν καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἑμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρὶ γὰρ
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πιπρῷ, πο-
λὺ τῷ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὐ ἴξε,
ὥς ἔδεν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικήντας κολάζειν. εἰ δέ τις Φαίη,
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus,
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crimaui, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως κολλάζειν τὰς ἐπιβέλκας, τῷτο βελού-
μην ἄν. αὐτίς γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβου-
λκας καλῶ, πόττερον ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθα-
νεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβελευκότα; οὐ-
δεῖς ἔτως, οἶμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς ἐκ ἄν προ-
τιμήσεις ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπο-
λωλέναι. καίτοι πόσας ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρη-
σάντων μοι, καὶ Φανερώς ἐληλεγμένων, ὅμως
ἔσωσα; οἷον Ἀκάνθον τετονί, καὶ Τιμοκράτην,
καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆ, παλαιὰς συν-
ηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τὸ μὲν εἰδέναι, τὰς εἰς-
φοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε,
ἀποῖος ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ Φιλανθρω-
πως

iuste punire insidiatores? hoc sane posterius ma-
luerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium
mihi aduoco, meliusne sit iniuste mori, an iniu-
ste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stu-
pidus est, quin viuere potius praeferat, quam
inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot
ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant,
manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut
Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram il-
lius fratrem, memoria antiquae cum illis consue-
tudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volue-
ritis, peregrinos Agrigentum venientes interro-
gate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πως προσφέρωμαι τοῖς καθαίρεσιν, ὥς γε καὶ σκοπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθῆνας, τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλευκάσιν, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμπωμι αὐτάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξ ἐπιτήδους φοιτῶσι παρ' ἐμῆ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐφεύχουσι τὴν συνασίαν τὴν ἐμήν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρῶην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲν ὑπὲρ ἡμῶν ἀνηκούς. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὁμότητος. εἴτα οἶσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀφειέους Φιλάνθρωπον, αὐτῶς ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus speculatores habeam, exploraturos, qui et vnde navibus venerint? ut pro dignitate cuiusque honoratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec consuetudinem meam refugiunt. Ut nempe etiam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui cum alia de me audisset, experimento facto discessit, meam laudans iustitiam, et necessariae misertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem peregrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos, nisi insigni affectum iniuria?

II. At-

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἑμαυτῆ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μᾶλλον,
 ὥς ἑμαυτὸν πείθω, ἢ μίσχε ἀξία. ὑπὲρ δὲ τῆ
 ἀναθήματος, καὶ ὑμᾶς ἀκῶσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τῆτον ἐκτησάμην, ἐκ ἐκδὸς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτω μανθίνην, ὥς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περι-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἀνδρωπός· ἔτος πάμπολυ τῆς ἐμῆς
 γνώμης διημαρτηκώς, ὥς το χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 κακὴν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὥς ἐξ ἅπαντος
 κολάζειν ἐπιθυμῶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἥκέ μοι κομίζων, κάλλισαν ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ
 ἔμψυ-

II. Atque haec quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 cupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur, tanquam poenis omnino
 gaudenti, si nouam quandam poenam excogitasset,
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: sola enim motu et mugitu deficiebatur,

ἐμφυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίᾳ· πεμπτέος δ'
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρσγῶς, τί
 δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ,
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοιξας ἄμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἣν τινα, ἔφη, κο-
 λάξεν ἐθέλης, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῷ-
 το, καὶ κατακλείσας, προσιθέτω μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τέσδε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόος, πῦρ δ'
 ὑποκαίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώξεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος· ἡ
 βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει,
 οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὥς τὸν μὲν, κολάξουσθαι,
 σὲ δὲ τέρεσθαι μετὰξὺ καταυλόμενον.

Ἐγὼ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamaui, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *noris*
artem in illo adbibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, volueris, imposito illo in hanc machi-
nam, eaque clausa, applicari has tibi as iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
tibias modulos tibi efficiet canoros maxime, et tibrenis
aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet: adeo
ut dum ille punitur, tibiac tu sonis inserim demulceare.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῆτ' ἤκιστα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκεν. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δείξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἃ φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν τέτοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μηχανικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῷ εὐμηχανίας· ἐγὼ δὲ,

δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium hominis abominatus, et exosus ingenium huius machinae, propriam illi poenam imposui: et, Age sane, inquam, Perilae, nisi vana temere illa sunt promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos praedicas modulos, ii per tibi sonent. Obsequitur Perilaus: at ego, cum intus esset, concluso homine, ignem succendi iussi, Habe tibi, dicens, dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut magister illius Musices primus ipse canas. Atque ille digna factis suis passus est, fructum percipiens ingeniosae machinationis. Caeterum ego viuentem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνευ ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαίρεθῆναι καλεῦσας, ὡς μὴ μιάνειε τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα· καθάρας δὲ τὸν βῆν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθῆσόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμᾶ τέχνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνην, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπσαν τιμωρίαν, τὰ τῷ σοφῷ χαλκῶς μέλη, τὴν πρώτην πείραν τῆς μηχανῆς.

Ἔμεις δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμᾶ μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἶδεῖεν οἷος ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis mihi dedicandum Deo, et inscribi totam narrationem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulos, primum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sim, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς πακίαν ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν. ἱκανὸν γένῃ καὶ τῷ μόνον δηλῶ-
σαί με τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ
ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεὶς πρὸς
ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδήσας
ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνον τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήμα-
τα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον
τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἄμεινον ἐκείνην
καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα
ταῦτα παρ' ἐμῷ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλ-
λα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχη μηκέτι δεῖ-
σθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλά-
ριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα·
καὶ

modo vlciscar nimias illorum ad mala cupiditates.
Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum inge-
nium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus,
neque seruatus amplius ad aliorum puniendorum
cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter so-
los artificis mugitus: et quod in illo solo et expe-
rimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi
a Musis et humanitate abhorrenti. Et in prae-
sens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedi-
cabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi praesti-
terit, vt poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussi
sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.
Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυρῶντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῶ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶ δοκῶντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἡγαγκασμένον, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκράγαντινοι, Ἑλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσήσεσθαι τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσία καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρμημένον. λάβετε ἔν αὐτοῖ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῶ Φαλαρίδος, καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστη ἅμα, καὶ δικαιοτάτῃ ἀναθήματος.

Ac digni videmur esse, quibus fides habeatur a vobis, cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus, et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero etiam preces interponendae sunt pro viro, qui sine causa videtur malus, quique praeter voluntatem suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigentini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Diores, ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem, et multa in vos publice et priuatim in singulos vestrum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Phalaride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis, nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcherrimo iustissimoque donario priuaueritis.

Φάλα-

Φάλαρις δεύτερος.

Οὐτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρό-
 ξενος ὢν, ἔτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλάριδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλέσχης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀκίστας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπεικῇ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προσώμενος, ἀνέστην παρανέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβῆντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λοτριῶν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης
 καὶ ἐπινοίας κακίστης καὶ δικαίας κολάσεως.

Ἐγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinorum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercedit, neque aliam ha-
 beo aut peculiarem beneuolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta differentibus, atque id quod pium, et publice
 vtile est, et Delphos maxime decet, spectans, fur-
 rexī adhortaturus vos, vt neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, ab alienis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentum
 pessimi, et iusti supplicii.

2. Equi-

Ἐγὼ μὲν εἶν, καὶ τὸ ἐνδοιᾶσαι ὑμᾶς ὅλως πε-
ρὶ τᾶτ᾽, καὶ δημιουργὸς ἡμῖν προθεῖναι τὴν διά-
σκεψιν, εἰ χρεὶ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπί-
σω αἰθρὶς ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομί-
ζω· μᾶλλον δέ, εἰδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
λελοιπέναι· εἰδὲν γὰρ ἀλλ' ἡ ἱεροσυλία τὸ πρᾶ-
γμα ἐστὶ, μακροῦ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
ὅσω τῷ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλᾶν, τὸ μηδέ τὴν
ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέπειν
ἀσεβέζερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσῆς εὐκλείας, εἰ
Φυλάττοιο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν
παρόντων προσγένοιτο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
nobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-
dum donarium, an retro rursus remittendum?* irre-
ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
aliis grauius, quanto nimirum maior est impie-
tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
in partem veniens tum publicae bonae famae, si
ea seruetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
crum

ρὸν τοῖς εὐσεβέσσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῆσαν, καὶ ψήφῳ καὶ δικαση-
ρίῳ δειμαῖσσαν τὰς ἀνατιθέντας. εἰδὼς γὰρ
ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἔπρροση-
σόμενον τὸν θεόν, ὃ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Ὁ μὲν ἔν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῆς
ἀναθήματος ψήφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥάδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ κταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγῆσης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τ᾽ναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὡς Φασί, παρέσχεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατ᾽ἔραι.

Ω

crum religiosi, neque ciuitati nostrae infamiam
apud omnes homines concilietis, quasi ea quae
mittuntur Deo calumnietur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, si sciat,
non admissurum esse Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius quidem iustum iam de donario
suffragium tulit. Si enim odisset Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipsa naui, quae veherat, de-
mergere. Verum ille contra per serenitatem uti
traicerent, ut aiunt, ipsis tribuit, et salui ad
Ciratham uti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

Ὡ καὶ δῆλον, ὅτι προσιέται τὴν τῷ μονάρχῃ εὐσεβειαν. καὶ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψήφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦτον τῆτονι τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τὸ αὐτὸ ἀποπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς ἔγωγε δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσιν ἐκ τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κεκρίσθαι μηδὲ τῷ ἀντιθέειναι ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν τῶναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ ἐκ τῷ Ἀνδράγατος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφαγὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τῷ

πλοίῳ

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo monarchæ pietatem. Oportet autem vos quoque eadem decernere, et adiacere hunc taprum reliquis templi ornamentis. Omnium enim absurdissimum fuerit, magnifici adeo muneris Deo missi auctorem, damnans ex templo suffragium referre, et mercedem hanc religionis suæ habere, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decrevit, quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes quasdam, et vim factam, et rapinas, et abduktiones tyranni tragica oratione retulit, tantum non visa a se narrari dicens; quem tamen neque

ad

πλοῖς ἀποδεδημηκότα. χρή δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθένει φάσκεισι πάνυ πισεύειν διηγημένοις. ἀδελον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἔχ' ὅπως αὐτὰς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, κατηγορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τῶν δ' Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερῶν ἤδη δικασαὶ εἶναι ἀξιῶμεν· καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψεί τις, σκοπῆντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπη καὶ βέλεται· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, οἶμαι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν

ad nauem usque peregrinatum esse, nouimus. Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum, utrum vera dicant, incertum sit: nedum ut ipsi, quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia factum sit, hoc Delphis necesse non est studiose quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse postulamus; et cum mactare nos oportebat, et reliquum Dei cultum peragere, et una ponere donaria si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodocumque lubuerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλαι διέκειτο, καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιῆσι λῶαν ἔσαι. ὅτι μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκῶμεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας γεωργῶμεν, ἔχ' Ὅμηρον καὶ περιμένειν, δηλώσονται ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῶντες, ταῦτα Δελφῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσδοτος, ἐντεῦθεν ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. καὶ γὰρ τὰληθῆ πρός γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ ἀνῆροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ θεῷ, ὃς ἔ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum ut olim constituta fuerint, tum uti nunc se habeant, et quid facientibus melius futurum sit. Ac nos in praecipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus nobis expectandus est, qui nos doceat; sed videre ista licet: et quantum ad terram, prolixa semper cum fame essemus. Sed templum, et Pythius, et oraculum, et maclantes, et religiosi, hi Delphorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine semine nostro, sine aratro, proueniunt omnia: agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum, quae apud reliquos Graecos nascuntur, bona nobis

ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορείοις αὐτοῖς, πάντα
ἐς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δευτέρα μετὰ
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐπορεῖμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσάμεθα γε
ἔτι βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πῶποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, ἐδὲ κωλυθέν-
τα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῆς, οἴ-
μαί, καὶ αὐτὰ ἐς ὑπερβολὴν ἠύξηται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλετῇ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδὲν, μηδὲ
παρὰ

bis praebet; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Persas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
iplos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
ueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non desinamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donariis. Qua-
re nec in praesenti nouandum quidquam, neque

παρὰ τὰ πατρία νόμον καθιστάναι, Φίλοκρινεῖν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα,
ὄθεν, καὶ ἅφ' ὅτε, καὶ ὅποια· δεξαμένους δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἄμφοιν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὧν καὶ ἡλικῶν ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶ θεῶ, καὶ τῶ ἱερῶ, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθνῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῶ μαντεῖς· ἐπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, ut scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, unde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosis.

IO. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quot quantisque rebus sit quaestio. Primum quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis, et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae, tum priuatim unicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐφλείας ἢ κακοδοξίας. τῶν γὰρ ἐν οἷδα εἴ τι μείζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαϊότερον ἡγήσησθε ἄν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βαλευόμεθα, ταῦτά ἐσιν. ἔ Φάλαρις τύραννος εἰς, ἔδὲ ταῦρος ἔτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσον νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσός, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλαῖς ἀνατεθισόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον.

Τίνος ἔν ἔνεκα, μὴδ' ὡς αἰεὶ, μὴδ' ὡς πάλαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσομεν; καὶ ὁ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰκῶμεν,

mnes homines fama. Hisce enim si quid maius, magisque necessarium, modo sanum abhibeatis iudicium, existimetis, non noui.

II. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus; non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste, neque aes tantum; sed reges omnes, et omnes Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum, et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedicanda sunt in posterum Deo. Primo quidem, quod ad Deum pertinet, exploratu dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus? aut quid reprehendentes in vetusto more nouabimus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

καὶ μεν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῖ, καὶ ὁ τρίπους Φθέγγε-
ται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνέεται, γεγέννηται ἡμῖν,
νῦν κτασθσόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι,
τὰς ἀνατιθέντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνων μὲν τὰ πα-
λαιᾶ ἔθης, τὰ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε
ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων
ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν
ἐνίων δωρεμένων τὸν θεόν.

Εἰ δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμασὰς, καὶ ἐξετασὰς
ἐπισήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, οὐκ ἔστι μὴ ἀπορήσω-
μεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἔθενός ὑπομέ-
νοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλί-
σκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῶν κρί-
νεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loqui-
tur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc con-
stituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui
aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more,
quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot
quantisque bonis templum impletum sit, dedican-
tibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo
donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis
constitueritis, metuo ne non habeamus amplius,
quae explorentur; cum futurum sit, ut neino su-
stineat reum se constituere, et sumtibus atque
impensis e sua re familiari factis insuper iudicari,
et pe-

νεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀνατιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim vivendum sibi putet, si indignus, qui donet aliquid, iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῷτο καὶ Φαῦλον οἶει τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρῃ σοι τῷ Ἀβωνότειχίτῃ τῷ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμημάτων, καὶ μαγχανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι τὸ δὲ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἔκασον ἐπεξιέναι, ἔμεινόν ἐστιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρῃ τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι· τοσούτος εἰς κακίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὁμῶς δὲ εἰ
μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue existimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abonoteichitae impostoris vitam, et commenta, et ausus, et praestigias, in librum relatas mittere. At illud, si quis accurate velit singula persequi, non minus est, quam Alexandri Philippi F. actiones describere. Quantus enim ille ad virtutem, tantus hic ad malitiam. Verumptamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδύοντα τοῖς ἰσορκεμένοις προσλογιῆσθαι, ὑποστήσομαι σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ βεβασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύνάμιν γε τὴν ἐμαυτῷ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους ὅσας τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῷ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον· ἐμῷ δέ, σπεχδὴν ποιούμενῃ ἐπὶ τοιαύτῃ ἰσορίᾳ, καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι
πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi imputare et adiacere de tuo, laborem tibi illum sustinebo, et Augiae stabulum, etsi non uniuersum, certe pro viribus repurgare studebo, paucos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis certe iudicare possis, quantum omne quam immensum fuerit stercus, quod ter mille boues pluribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas inmemoriae et scriptis commendari hominem omnibus modis execrabilem: meo, qui studium in tali historia ponam et actionibus hominis, quem
non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὲ μεγίστῳ θεάτρῳ ὀρεῖσθαι, ὑπὸ πιθή-
 κων, ἢ ἀλωπέκων σπαραττούμενον. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔξομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειγμα τι τοιῦτον ἀνενεγκεῖν. καὶ
 Ἀρρίανος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτῆτι μαθητῆς, ἀνὴρ
 Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον τι παθὼν,
 ἀπολογήσαιτ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῇ κλέετος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ ὁμοτέρῃ ληστῇ μνήμην ποιησόμε-
 θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
 ἔτος ἐλήψευσεν, καὶ Μινύαν μόνην, καὶ τὴν Ἰδην

κατα-

non legi conueeniebat ab eruditis hominibus, sed
 in maximo theatro totisque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a similibus lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 fet, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicleti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
 tum faciemus, quatenus non in silua et montibus,
 sed in vrbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
 las

κατατρέχων, εἰδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λεηθείας τῆς αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφήν, ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικὸς τις ὢν. τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τέτα δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον δὲ πάνυ λάσιος, κάμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς πολλὰς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεηλατουῖαν. ὀφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες·

Φώνη-

las Asiae partes desertiores sit depredatus: sed omne, fere dixerim, Romanorum imperium latrocinio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam, formamque illius quam simillime potero, non multum licet pingendi arte valeam, delineabo. Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et magnus erat, et honesta specie, et quae Deo dignum aliquid re vera prae se ferret: Colore candidus, mento non nimis hirsuto, comatus tum sua coma, tum adscita, praeclare illa assumulata, ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret: oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φώνημα ἥδισόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖός δὲ μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτροπαιε, καὶ Διόσκηροι σωτῆρες, πολεμίσις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοι-
ᾗ τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπλου τῶν ἄλλων διέφρεε· καὶ τόγχε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονι-
κόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-
χρήτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζον· καὶ ὄργανα ταῦ-
τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα
τῶν

vox suavissima simul et splendidissima: et paucis
ut absolvam, nulla pars, quantum ad haec, repre-
hensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem
et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iu-
piter depulsor, et servatores Ioui liberi! in ho-
stes nostros et inimicos potius incidamus, quam
versetur cum tali. Nam intelligentia, et soler-
tia, et acumine, multum alios excelluit, tum
curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium
disciplinae capax, omnia haec, et ad excelsum vs-
que singula ipsi aderant. Verum utebatur illis
pessime: et cum instrumenta ista virtutis in po-
testate haberet, mox famosissimae malitiae homi-
num,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέ-
σθη, ὑπὲρ τὰς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβα-
τον, ἢ Φρυωνῶδαν, ἢ Ἀρισόδημον, ἢ Σώστρατον.
αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥετιλλιανῷ ποτε γρά-
φων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῶ λέγων,
Πυθαγόρα ὁμοίος εἶναι ἤξις. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ
Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην
θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶτον ἐγεγένητο, πᾶσι
ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ
πρὸς Χαρίτων, μὴ με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα
τῶ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν περὶ αὐτὸν
αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἰ
τις τὰ χεῖρις καὶ βλασφημώτατα τῶν ἐπι-
διαβολῇ περὶ τῶ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἔγω-
γε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas,
supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristo-
demonum, aut Sostratum. Ipse enim suo genero
Rutiliano aliquando scribens, et modestissime
de se loquens, Pythagorae similis esse praedica-
bat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens
vir et diuina mente praeditus. Si vero huius ae-
tate vixisset, puer, bene noui, ad illum visus
esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me
contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut
quo componere illos audeam, quantum ad actio-
num similitudines. Verum si quis pessima quae-
que, et contumeliosissima, quae per calumniam
dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem vt ve-
ris

γε ἔκ ἂν πεισθείην, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκείνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτοκίων, καὶ κακοτεχνιῶν συγκειμένην, ἐχθρίαν, τολμηράν, παρὰβολον, Φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νεηθέντα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιοπίστον, καὶ ὑποκριτικήν τε βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βελήσεως εἰκνυῖαν. ἔδεις γὰρ τοπρεῶτον ἐντυχῶν, ἔκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ περσέτι ἀπλοϊκώτατός τε, καὶ ἀφελέστατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum conducat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim cogita mihi, et in animo effinge, variam vehementer animae temperaturam, ex mendacio, dolis, periuriis, malis artibus compositam, agilem, audacem, periculis se obiiicientem, laboriosam in perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem facile inueniat, quae optima simulet, et maxime his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur, qui primo illum conuenisset, non sic ab eo discessit, ut putaret, omnium illum hominum optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissimum, atque ab omni fuce alienum. Super ea
vero

λέσκτος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τάταις, τὸ μεγαλουργὲς προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νῦν.

Μειράκιον μὲν ἔν ἐτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἔνῃν ἀπὸ τῆς καλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκῆεν τῶν διηγμένων, ἀνέστην ἐπὶ στήθεσιν, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐρασῆς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίας ὑπισχνυμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς I), καὶ κλήρων διαδοχάς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia, et quod nihil unquam cogitaret paruum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis formae* colligere, et audire a narrantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venerea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

- I. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defos-
 sos, sursum evocatu-
 ros. Reitz.

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμο-
 τατον, ἔμειον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
 ἢ αὐτὸς τῆς ἔρας τῆς ἐκείνου, ἐξεπαίδευσέ τε
 αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπεργῶ, καὶ ὑπηρετή, καὶ
 διακόνῳ χρωόμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος, δημοσίᾳ
 μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίσατο δὲ κατὰ τὴν Θῶ-
 νος τῶ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλά μεμιγμένα, πολ-
 λά δὲ λυγρά.

Ὡν ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
 ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐρα-
 σῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ
 Τυανεῖ τῷ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
 αὐτῶν τραγωδίαν εἰδόντων. ὅρῳς ἐξ οἷας σοι δια-
 τριβῆς ἄνθρωπον λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
 non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
 florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
 adiutorem, ministro, atque famulo perpetuo usus
 est. Caeterum ipse ille publica quidem professio-
 ne medicus, sciebat non minus, quam Thonis
 illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
 Quorum iste omnium heres et successor factus
 est. Fuerat autem magister illius et amator Ty-
 aneus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei,
 qui omnem illius tragoediam nossent. Vides e-
 qua tibi schola hominem narrem?

"Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος, καὶ τῷ Τυανέως ἐκείνῳ ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ καθεσῶς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἔκ ἔτι μικρὸν ἔδεν ἐπενόει· ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ, τῶν καθίσαντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν (Κοικωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἷμαι) περιήσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων (ἔτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρὶϊ τῶν μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ἐνομάζουσιν) ἀποκείροντες. ἐν δὲ ταῖσι, καὶ Μακέτιν γυναῖκα πλεσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶραι βουλομένην, ἔξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύντα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυρίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo Tyanensi, in paupertate constitutus, cum iam defloruisset aetatula, qua ali poterat, nihil parvum cogitabat: sed societate inita cum Byzantio quodam annalium scriptore ex eo genere, qui in certamina descendunt, multum etiam execrabilioris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur, circumibant praestigiis vtentes, et pingues hominum (sic ipsi patrio magorum nomine vulgus appellabant) detondentes. In hisce vero etiam Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam quidem, sed quae amabilis esse vellet, cum inuenissent, annonae quantum opus esset ab illa nasci,

c. Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδονίην. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμωνος χωρίε κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλείας, νῦν δὲ ταπεινὴς καὶ ὀλίγους τὰς οἰκήτορας ἔχοντος.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάιν, καὶ τιθασσοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίσι συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκός, ὁπότε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινὸς, οἶμαι, τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, manfuetis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma fugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret, tali, puto, angue cum

ὄνουνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλισον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θεκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὥς γὰρ ἂν δύο κάκισοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατενόησαν τὴν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δουεῖν τέτοιον μεγίστοις τυραννέμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου· καὶ ὅτι ὁ τέτων ἐκατέρω ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλατῆσαιεν ἂν. ἐν αἰμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑώρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιστάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὸς ἔτω πάλαι πλατῆσαι, καὶ ἀοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Et hinc, ut ait Thucydides, iam belli principia.* Tanquam enim pessimi duo mortales, et audacissimi, et ad maleficiū promptissimi, societatem coeūntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus sit, uti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In utroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et Delum, et Clarum, et

καὶ Κλάρεν, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
 αἰεὶ, δι' ὧς προεῖπον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
 τὸν φόβον, φοιτῶντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προσ-
 μαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἐ-
 κκρέμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
 τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σρέφοντες, καὶ
 κυκῶντες, μαντεύειον συζησασθαι καὶ χρησθήριον
 ἐβλεύοντο. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
 αὐτίκα πλείοι τε καὶ εὐδαίμονες ἔσονται ἤ-
 πιζον. ὅπερ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσ-
 δοκίαν, ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
 νη τῆς ἐλπίδος.

Τὸν πεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιῶντο, πρῶτα μὲν
 περὶ τοῦ χωρίου, δεύτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ
 ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
 οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
 quos tyrannos dixi, spei ac metum, ad templa
 euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
 propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
 reos lateres dedicantibus. Haec inter se verfan-
 tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
 berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
 se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
 dem res magis illis, quam pro prima exspecta-
 tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
 quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοκκιωνᾶς, τὴν Χαλκηδόνα ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρά-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικᾶν, ἔχ' ἑκάς ἑδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἐθνῶν ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαινον τὰ
 οἶκοι πρᾶκτινε, λέγων, ἔπερ ἄλλῃθες ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιαύτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχείρησιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡληθίων τῶν ὑποδει-
 ζομένων, οἷας τὰς Παφλαγόνας εἶναι ἔΦασκεν,
 ὑπεροικᾶντας τὸ τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος, δεισιδαί-
 μονας τὰς πολλὰς, καὶ ἡλαθίους, καὶ μόνον εἰ
 Φανείη τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λους κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ, τὸ τοῦ
 λόγου,

conas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 at Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, superstitiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribro, ut in proverbio est
 vati-

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλ᾽ πάντας
κεχηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπ-
κρανίων προσβλέποντας.

Ἡ Ὀλύνθης δὲ περὶ τῆς σάσεως αὐτοῖς γενομέ-
νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικό-
μενοι εἰς τὴν Χαλκηδὸνα (χρησίμων γάρ τι ὅμως
ἢ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
καταρύττῃσι δέλτας χαλκᾶς, λεγόμενας, ὡς αὐ-
τίκα μάλ᾽ ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθεξέρ-
τῃ τοῦ Ἀβώνου τείχος. αὐταὶ αἱ δέλτοι ἐξε-

πίτη-

vaticinetur, statim omnes hianti ore, tanquam cac-
lostium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu dissedissent,
vincit tandem Alexander: ac delati, Chalcedonem
nam, vtile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
est Chalcedonensibus, tabulas defodiunt aeneas,
in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praefens pro futuro; sic ἐς pro
ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
petuum fere esse, vid. Commentt. ad *Ari-
stoph.* Plut. 70. vbi ἄπειμι, abibo; et
Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
Reisz.

πίτηδες εὐρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ἐφιδίως τῆτον
 τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
 τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ
 τῷ Ἀβώνῃ τῷχος. καὶ κείναι γὰρ καὶ νεῶν αὐτί-
 κα ἐψηφίσαντο ἐγείρειν, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη
 ἔσκαπταν. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοικωνᾶς ἐν Χαλ-
 κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινὰς καὶ ἀμφι-
 βόλους καὶ λοξὰς χρησμάς συγγράφων. καὶ μετ'
 ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶ-
 μαί, δηχθεὶς.

Προεπισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη,
 καὶ πλοκάμους καθεσμένος, καὶ μεσόμενον χι-
 τῶνα πορφυρῆν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
 αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
 τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
 nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
 stulere, et multum ante alias *urbes*, ad Aboni
 castrum. Illi enim et templum statim excitare
 decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
 bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
 quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
 plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
 obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
 tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
 puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
 ctum gerens candidum, falcem gestans qualis
 Persei,

τὸν Περσέα, ἀφ' ἧς αὐτὸν ἐγενεαλόγει μητρί-
θεν, καὶ οἱ ὄλεθροι ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδόν-
τες αὐτὴν ἄμφω τὰς γονεάς ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοῖβω Φίλος ἔτος ὁρᾶται,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλείρις αἷμα λε-
λογχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρείκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας σέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὖρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἡϊός' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσα

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perditī illi Paphlagones, qui scirent
utrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credere dicenti,*

*Persides genus hic, Phoebō carusque, videtur,
Dīvus Alexander, Podalirī sanguine ceterus.
Hic ergo Podalirius, libidinofus, et natura ad
furorem usque mulierofus, qui a Tricca inde us-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis :*

Littora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio Gesn. σῦσεσθαι, servat.

Ἐσαί τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίσισι προ-
 Φήτης,
 Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδας, τρισσῶν δε-
 καδωντε,
 Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδε τρισ-
 ἀριθμον,
 Ἄνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρά-
 κυκλον.

Εἰς-

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propheta,
 Post primam ostendens monadem, ternas decas-
 que,
 Quinque alias monadas, viginti et ter nume-
 rata:
 Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.*

12 Ad.

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβωνο-πεῖχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub imperatore Romano rem geri deberi. *Monas* est A, *tres decades* A etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Meruebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adliceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆρ. *Gesner.*

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης
 τραγωδίας, διὰ πολλῶν εἰς τὴν πατρίδα περίβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμνηνέαι προσποιώ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρων ὑποπιμπλάμενος τὸ σό-
 μα· ῥαδίως δὲ τᾶτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, σρεστίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασσησαμέ-
 νω. τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερόν ἐδόκει ὁ ἄφρος.
 ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλας, καὶ κατεστυάσο-
 κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνῃ, ἀνδρὸς πόμορφόν τι
 ἐπιφαίνεσα, κατάγραφος, πᾶν εἰκασμένη,
 ὑπὸ θριξίν ἱππείαις ἀνοίγεσθαι τε καὶ αὖθις ἐπι-
 κλείεσθαι τὸ σόμα· καὶ γλῶττα, οἷα δρακόντων,
 διττὴ, μέλαινα πρόσκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων πρε-
 πῆρχε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod interuallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mandenti: at illis diuinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate affimilatum, equina feta aperiens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 sulca, nigra, prominebat, setis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆσχε, καὶ οἴκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 Φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγῳδήσων, μάλ-
 λον δὲ πρωταγωνισῆς ἐσόμενος.

Ἦδη δὲ ἄρχεσθαι δέον, μηχανᾶται τι τοιόν-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τῆς θεμελίας τῆς
 νεῷ τῆς ἄρτι ὀρυττομένης (συνεισῆκει δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδωρ, ἣ αὐτόθεν ποθὲν συλλεμβόμενον, ἣ
 ἐξ ἔρξαντος πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον
 ὦον προκεκνωμένον, ἔνδον φυλάττον ἐρπετόν·
 τι ἀρτιγέννηταν· καὶ βυθίσας τῷτο ἐν μυχαῖ
 τῷ πηλᾷ, ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
 δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατὰ χρυσον καὶ τῷ-
 το, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα
 τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndecunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem anserinum ouum ante ex-
 cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum proiliens,
 segestri circa pudenda victus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam
 qua-

τὴν κόμην ἀνετον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
 τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει ἐπὶ βω-
 μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμ-
 κάριζεν, αὐτίκα μάλ᾽ αὖ δειζομένην 5) ἐναργῇ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμήκει γὰρ σχε-
 δὸν ἅπαντα ἡ πόλις, ἅμα γυναιξί, καὶ γέρεσι,
 καὶ παιδίσι) ἐτεθήπεσαν, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύνην. ὁ δὲ Φωνᾶς τινὰς ἀσήμες Φθεγ-
 γόμενος, οἷα γένοιντ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι
 λέγοι·

quatiens, vt qui matri deorum *coetum* colligunt
 fanatici, concionatur conscenso altari quodam
 excelso, beatam urbem praedicat, quae praesen-
 tem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille vocibus quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nescien-

5. Δειζομένην] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δεζομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
 praedixit, *cum adpariturum*. At si quem se-
 quens ἦκεν magis mouet, et quod δεῖξ. non
 actiua, sed media forma hic ponatur, ille
 δεζομένην legat. *Reitz.*

λέγοι· πλὴν τῷτο μένον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ἔρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προωκνομεμέ-
νην τῷ χρηστηρίῳ πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὅ-
μως τε ἦδεν Ἀσκληπιῶ καὶ Ἀπόλλωνος μεγά-
λῃ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκειν τύχῃ
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἴτα Φιάλῃν αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾷται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὦν ἐκείνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέλεισο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμμουδίῳ τὴν ἀρμολογίαν τῷ πώματος ξυγκεκο-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχων
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέ-
βλε-

nescientes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscerat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latusque ad fossiam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis. Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ouum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumpto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὅ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ὦν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ τῷ ἑρπετῷ ἐκείνῳ ἔμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἰλάμενον, ἀνέκραγεν εὐθύς, καὶ ἡσπάζοντο τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χανδὸν ἕκαστος ἐνεπὶμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυρὸς, καὶ πλῆθες, καὶ ὑγείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῷ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐτίς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴστο, Φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπαξ τίκτονται ἄνθρωποι, ἐκ ἐκ Κορωνίδος, μὰ Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγενημένον.

fieret, qui multum ante iam admirati essent bonum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo in cauam manum susciperet foetum serpentis, viderentque praelentes moueri illum et circa digitos volui, exclamant statim, et Deum salutant; et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu omnes plenisque faucibus precantur, thesauros, diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quisque expetunt. At ille curriculo rursus domum repetit, ferens secum etiam recens natum Aesculapium, bis natum, cum alii semel tantum nascantur homines, non ex Coronide, medius finis, neque ex cornice, sed ex anseris natum.

Popu-

κημένον. ὁ δὲ λεὼς ἅπας ἠκολέθει, πάντες ἔνθεοι, καὶ μεμηνότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἔν οἴκοι ἔμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν, ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκ᾽ μάλα παμπόλλης τῶν Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέπληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, αἰπάντων τὰς ἐγκεφάλους καὶ τὰς καρδίας προεξηρημένων, ἔδεν ἐοικότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ ἔχῃ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μάλα θεοπρεπῶς ἐσταλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιόν, μέγιστόν τε, καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα καὶ ὅλον τῷ αὐτῷ τραχήλῳ περιελήσας, καὶ τὴν ἑρᾶν ἔξω ἀφείς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans futurum quod reserat, ut a fama illa plurimi mox Paphlagonες concurrerent. Cum autem supra modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante cerebra pariter et corda detonsa haberent, nulla re similes hominibus frumento vesci solitis, sed sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedícula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum illum Aesculapium, maximum, ut dixi, pulcherrimumque: ac totum suae ceruici circumpo-
nens, cauda extra *vestem* relicta, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολύς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προ-
καχύσθαι αὐτῆ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
μόνην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
κρύπτων, ἀνεχομένῃ πάντα ἐκείνου, προὔφανε
τὴν ὀφυνίην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῆ χιτῶνος,
ὡς δῆθεν ἐκείνῃ τῆ Φαινομένου πάντως ἔσαν.

Εἴτα μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἔς πάνυ Φαιδρὸν,
ἔδὲ ἐς κόρον τῆ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πληθὺς
ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ
προεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιω-
ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῆ τέως μικρῆ ἐρ-
πετῆ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσῶτον δρᾶκοντα
πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prono-
latus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
put solum sub ala habens et abscondens, susti-
nente illo omnia, linteum illud caput inter tuni-
cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, quē
videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
tem, et multitudinem hominum confluentium,
perturbatorum, et iam ante admiratione perculso-
rum: et ad spes sublatorum, quibus ad primum
ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
ex paruo tam serpente, intra paucos dies Draco-
nem tantum prodiisse eumque humana forma ca-

τιθασσόν. ἡπείγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξοδον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ τῶν αἰεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρῦπητο δὲ κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τὰς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λόγος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περιγάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθον ἰδεῖν αὐτόν, καὶ προσειπεῖν τὸ ὕσατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύτην ἔχ' ἅπαξ ὁ μιὰρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλεσίων ἀφίκοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τάληθῃ λέγειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύ-

τοῖς

pitis, et mansuetum: urgebantur autem statim ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exigebantur ab his, qui novi semper accederent. Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse, aegrotantē Alexandro, sermo est, cum ille male iam haberet; illi vero Regiam circumstantes videre illum desiderarent, et ultimum alloqui. Caeterum hanc ostensionem non semel impurus homo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui ditiores recens aduenissent.

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est, ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis, pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-

tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι
τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρεῖχε τοῖς βου-
λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνοίγσαν-
τε καὶ συγκλείσαν τὸ σῶμα, ὥς πάνυ τὸ μη-
χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτη τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
Ἐπικύρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνῶ-
μην ἔχοντος, ὡς ἀπισήσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκάσαι,
καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γὰρ
προπεπεισμένον, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
μαγανείας, τὸ δ' ἐν πᾶν ψεῦδός ἐστι, καὶ γε-
νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάσῃ τῶν ἀπαγγελλόν-
των,

tacto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
res esset coniiceret, et si ipsum inucnire modum
non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
beret, licet ipsum ratio praeftigiarum fugiat, to-
tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
cia, et Thrace confluit, vnoquoque renuntian-
tium,

των, ὡς τὸ εἰκὸς, λέγοντος, ὡς καὶ γεννώμενον ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὕστερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτῷ γεγενημένον, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότος· γραφαὶ τε ἐπὶ τέττα, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένον, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐν τινὸς ἐμμέτρῳ, καὶ θεὸς προσταγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἷμα Διὸς, Φάος ἀνθρώποισι 6).

Καὶ

tium, ut credere par est, dicente, et nascentem a se visum Deum, et postea contactum, cum ingens breui tempore interiecto factus esset, et vultum haberet humano similem. Super haec picturae, et imagines, et simulacra, ex aere partim, partim ex argento assimilata: et nomen Deo impositum, Glycon enim appellabatur, ex diuino iussu carmine concluso. Exclamabat enim Alexander:

Tertius ecce, Glycon, sanguis Iouis, atque hominum lux.

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι] Sic Graecos vocare hominem qui ingens emolumentum, magnam salutem adfert hominibus, monet Bos ad *Evang. Ioan. I, 4. Reitz.*

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπερ' ἔνεκα τὰ πάντα ἐμσημαίνετο, καὶ χράν τοῖς δεομένοις, καὶ θεοπίσκειν παρ' Ἀμφιλόχε τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβῶν· 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τῷ πατρὸς τελευτὴν τῷ Ἀμφιαρῶ, καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανισμόν αὐτῷ, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἔποινήσας ἀπηλλάξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κιλικίαι τὰ μέλλοντα, καὶ δύο ὀβολὰς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων) ἐκῆθεν ἔν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις, ὥς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam instituta fuerant omnia, *niniurum* oracula edendi rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi secutus Amphilochem, qui in Cilicia colitur. Et enim ille quoque post Amphiarai patris mortem, cum Thebis ille periisset, eiectus domo et in Ciliciam delatus, non male rem gessit, praedicens et ipse futura Cilicibus, et duo pro vnoquoque oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi cantus initio accepto Alexander, aduenientibus

S 3

omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν ο μυσ-
cis interpretari malui, quam ex equestri ra-
tione, vbi pedis ictum et concussas habenas
notat, quibus equus admonetur eundum
esse. *Gesner.*

ὡς μαντεύσεται ὁ θεὸς, ῥητὴν τινα ἡμέραν προ-
 ειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ἃ θέοιτο ἂν καὶ μά-
 λιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα,
 καταρῥάψαι τε, καὶ κατασημῆνασθαι κηρῶ, ἢ
 πηλῶ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἀδυτον κατελθὼν (ἥδη γὰρ ὁ
 νεὼς ἐγγήγερτο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάσθη) κα-
 λέσειν ἔμελλε κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἁ-
 κέων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεση-
 μασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν
 ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένῃ τῷ
 θεῷ περὶ ὅτε τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicat. Iubet autem, unum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 scere, in libellum inscribere, eumque traiectum
 filo obsignare cera, aut creta, aut id genus re-
 alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset, (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praeconem, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum *cuique suum* ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανημα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἶω σοί, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἶω ἐμοί, πρόδηλον, καὶ γινῶμαι ῥαδίον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ κορύζης μεσοῖς τὴν εἶνα, τεράστιον, καὶ πάνυ ἀπίστω ὁμοίον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκε τε τὰς ἐρωτήσεις ἐκχέας, καὶ τὰ δοκῶντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο, εἴτα κατελήσας αὐτίς, καὶ σημενόμενος, ἀπεδίδω μετὰ πολλῆ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔτος ἡπίσατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημενάμε-

νοῶς;

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis; imperitis autem et *obesae ac plenae pituita naris* hominibus, prodigiosa, et undique incredibili similis. Excogitatis enim diuersis soluendi sigilla generibus, legit interrogationes singulas, et quae viderentur ad eas respondit, tum inuolutas iterum et obsignatas, reddidit multa cum admiratione accipientibus: et frequens inter illos haec erat oratio, *vnde enim iste scires, quae firmiter ad-*

S 4

modum

ad rem adposite, quod quidem notum. Nam et si *carmine* respondere solitus sit, et locutio ἔδεν πρὸς ἔπος, *nihil ad rem*, quoque idem sit quod *nihil ad rhytmum*, tamen πρὸς ἔπος γράφειν significare *carmine conscribere*, non video. Reitz.

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίδι δυσμμήτοις,
 εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γιγνῶσκων ἦν;
 Τίνες ἂν αἱ ἐπύκνωται; ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε
 τοίνυν, ὡς ἔχους ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρῶ-
 τη μὲν ἐκείνη, ᾧ Φίλτατε Κέλσε· βελόνην πυ-
 θῶσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τῆ κηροῦ
 διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
 βελόνῃ αὐτὴς ἐπιχρυσάνας τὸν κηρὸν, τὰν τε κά-
 τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
 ἔχοντα, ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
 ὁ διὰ τῆ λεγομένης κολλυρίαι· σκευαστὸν δὲ τέττα
 ἔστιν ἐν πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
 θε τῇ διαφανῆ τετρεμμένῃ, καὶ κηρῷ, καὶ μα-
 σίχης· ἐκ γὰρ τέτων ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
 κολλύ-

modum obsignata ipsi dedi sub sigillis imitari diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?

21. Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa
 commenta? Audi ergo, ut habeas, qui convin-
 cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
 Acu ignita partem cerae, quae infra signum est,
 ubi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
 libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
 quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
 ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
 ratio per illud, quod vocatur collyrium. Para-
 tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
 lapide trito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
 omni-

κολλύριον, καὶ θερμῆνας πυρὶ, σιᾶλω τὴν σφρα-
γίδα προχρίσας, ἐπέτίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν
τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηρᾷ ἐκείνῃ γυνομένη, λυ-
σας ἐραδίως, καὶ ἀναγνῶς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν,
ἀνέτύπη, ὡς περ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγίδα
εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο
πρὸς τέτοις ἄκιστον· τιτάνη γὰρ ἐς κόλλαν ἐμ-
βαλὼν, ἢ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τέ-
τε ποιήσας, ἐτι ὑγρὸν ἄντα ἐπέτίθει τῇ σφρα-
γίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται,
καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρεος παγιώτερον)
τέτω δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔσι δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τέτο ἐπινενοημένα, ὧν ἐκ ἀναγ-
καῖον μεμνήσθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειροκαλοῖ
εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in fi-
gnum, saliva prius madefactum, imposuit, et
typum expressit. Deinde collyrio celeriter sicca-
to, solutas facile tabellas legit; tum cera impo-
sita idem sigillum optime conueniens archetypo,
tanquam gemma expressit. Tertiam aliam prae-
ter has *rationem* audi. Calcem glutini, quo li-
bros glutinant, iniectam, et in massam cerae si-
milem redactam, mollem adhuc sigillo impone-
bat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu,
quin ferro fit solidior) ad exprimendum utebatur.
Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogi-
tata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοῖν, καὶ μάλιστα σὲ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίσοις τε ἅμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἰκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάνυ ἀσαφῇ. χρησμωδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἔδοκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προὔ-
τρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι·
τοῖς δὲ θεραπείας πρᾶξε γὰρ καὶ διαίτας, εἰδὼς
(ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia usus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse coniiceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα Φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμην παρ' αὐτῷ αἰ κυτμίδες, ἀκόπῃ τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπας αἰγείας συνταθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαῦθις ἀβὶ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσσι πάντα, ὅποταν ἐθέλῃσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης με δεηθῇ, καὶ εὖξῇται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτάξαντο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολῶ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὧ ἐτάξῃς, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τῆτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ οὐκὼ μυριάδας ἐκάστῃ ἔτας ἡθροῖζεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμούς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen vnguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiciebat, adiiciens, *sicut omnia, si volucro ego, sique Alexander Prophetameus rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces unicuique responso drachma, et cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta millia quotannis congegit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δὲ, ἐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, ἂν εἰς πλῆτον ἀπεθῆσαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργὰς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πειθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοφύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἔνεμεν ἐκάσῳ τὸ κατ' ἀξίαν.

"Ἦδη δὲ τινὰς καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιοῦντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντείων, καὶ διηγησομένων, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσούντας ἰάσαιοτο, ἐνίκα δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος ἔν καὶ ὠθισμὸς ἀπανταχό-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed cum multos iam circa se haberet administratos, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et obfignatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrarent, ut praedicat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodiendos thesauros praebat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concurfus igitur et vrgentium se vndique turba orta est.

ταχόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσία, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ καὶ μαθητῇ τῷ θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμὸς,

Τιόμεναί κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προφήτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτῃ.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν ἑνὲν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφύροντες, συνίσαντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικέρει ἐταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἢ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματος, ἐκφέρει φρονητὴν τι ἐπ' αὐτὰς, λέγων, ἀθῶν ἐμπεπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ περὶ αὐ-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Prophetæ discipuloque Dei merces. Nam haec etiam fors exierat:

Vacem ornare meum iubeo vos atque ministrum:

Divitias neo enim curo, sed curo Prophetam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales essent, et in vrbibus deprehensæ paullatim essent omnes illius praeftigiae, ac totus fabulae apparatus, terriculamentum quoddam contra illos expedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis

Pon-

εἰ αὐτῷ τολμῶσι τὰ κακίστα βλασφημεῖν, οὐδὲ
ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἴγε ἐθέλῃσιν ἴλεω ἔ-
χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρε, καὶ τοιοῦτόν
τινα χρησμόν ἀπεφθέγγετο. ἐρμηνεύει γὰρ τι-
νος τί πράττει ἐν αἵδῃ ὁ Ἐπίκυρος; μολυβδαί-
νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κάθηται.
εἵτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον,
ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς,
καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή-
ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπίκυρον ἦν, μά-
λα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον προσε-
πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία φίλος,
ἁληθεία δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρῳ; ἀνδρὶ τὴν
φύσιν τῶν πραγμάτων καθωρακτί, καὶ μόνῳ
τὴν

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, *pe-*
dicis vincētus desider in coeno. Deinde miraris, si
ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
videas interrogationes accedentium prudentes adeo
etque eruditas? Vniuersim implacabile ipsi et in-
finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
homo praestigiator, et portentosarum fraudum
amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
per-

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότες; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρυσίππον, καὶ Πυθαγόραν Φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκτετος (ἔτω γὰρ αὐτὸν ὠνέμαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλῳ τικαὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστρίν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἡττίσατο, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ἰμοίους αὐτοῖς, πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· ἔδὲ ἐχρησμοδῆσε πῶπτε Ἀμαστριανῶ ἀνδρὶ· ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῶ συγκλητικᾷ χρησμοδῆσαι, καταγελάσως ἀπῆλλαξεν, ἔχ' εὐρὼν ἔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιὸν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς κειρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαί βουλόμενος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius; sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet. Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios illi similes plures, in ea urbe esse: nec unquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respondere, ridicule discessit, cum nec ipse posset responsum fingere callidum, nec inueniret, qui in tempore illud facere sibi posset. Querenti enim illi ventriculi dolores, cum comedendum impe-

νος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἐ-
 πθείειν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνουσι πιπύδωνι

Πολλάνις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρᾶ-
 κοντα τοῖς δεομένοις, ἔχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἔραν
 μάλισα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκώς, τὴν
 κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπε αἰθέατον φυλάττων.
 ἐθελησας δὲ καὶ μειζόνως ἐμπληῆσαι τὸ πλεῖθος,
 ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐ-
 τόν, ἀνευ ὑποφῆτα χρησμοδῶντα. εἶτα οὐ
 χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
 τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς
 ὁμοιότατα διείρας, ἄλλα τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶν-
 τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
 διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
 sic dixit,

Maluaca porcinae sacro vase canina.

26. Saepe quidem, vt dixi antea, ostendit dra-
 conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
 xime et reliquum corpus protendens, caput au-
 tem in sinu, vbi videri non posset, occultans.
 Cum verò magis percellere multitudinem vellet,
 promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
 rum, oracula reddentem sine vatis excipientis mi-
 nisterio. Commisissis deinde non difficulter gruum
 arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
 mani fabricatum, transmissis, alio quodam extra
 inclamante, ad interrogata respondit, voce per
 linteum

ἅτα τῶ ὀφεινῶν ἐκείνῃ Ἀσκληπιῶ προσπιπτέσης.
ἐκαλῶντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτοι αὐτοφῶνοι, καὶ
ἡ πᾶσιν ἐδίδοντο, ἃ δὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
φύφοις, καὶ πλεσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφῶνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶφη·

Πάρεθες Ἀρμενίης τε θοῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὴν
ὑδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ'

linteum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

Partibosque Armeniosque basta domiture fu-
rensi,

Urbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixta radiis lauro tua tempora vinctus.

Εἴτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἡλίθιος ἐκείνος Κελτὸς,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῆ
Ὀθρυάδε κατακοπείς, τῆτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλλο
λον ἀντ' αὐτῆς.

Μὴ σὺ γ' ἐπ' Ἀρμενίεες ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξῳ ἀπολυ-
γρόν

Πότμον ἐπιπροΐεις, παύσῃ βιότοιο Φάκστε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῆτο σοφώτατον ἐπανόησε,
τὰς μεταχρονίους χρησμούς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθευπισμένων, καὶ ἀποτεταυγμένων.
πολλὰ γὰρ τοῖς μὲν νοσῶσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

Ducere in Armenios noli: nec enim bene cedit.

Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum

Immittens fatum perimat cum lumine vitam.

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta aberrau-
rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem sa-
luta-

τῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμός ἄλλος ἕτομος ἦν παλινωδῶν,

Μηκέτι διζήσθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῇ·

Πότμος γὰρ προφανῆς, εἰδ' ἐκφυγέειν δύ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῶντας ἐπὶ τῇ ἐμοίῳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλῃς αὐτὰς ἐποιεῖτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴεο νῦν, τὰ μὲν πατρός ὡς ὅπ'
ἀκέρῃ.

καὶ πάλιν·

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεις, καὶ κλῶς
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat; mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:

et rursus:

Branchiadon adytis accede, oracula et audi.

et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὄρων μέχρι τῆς Ἰω-
νίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γα-
λατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε
τῶ μαντεῖα τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πό-
λιν ἐνέπτεσεν, ἄδεις ὅσους ἐν ἄλλος πρὸ ἄλλου ἡ-
πάγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμπον-
τες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον
ἡξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος
καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥετιλιανὸς, ἀνὴρ
τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξε-
σι 9). Ῥωμαῖναῖς ἐζητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς
θεῶς

*Ad Mallum, Amphiloebique auditum oracula
vade.*

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Io-
niam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallo-
graeiciam. Cum vero in Italiam usque percre-
buiisset oraculi fama, et in Romanorum urbem
incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festi-
naret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mit-
tentes alios: et in primis potentissimi, maxima-
que dignitate in ciuitate praediti. Primus ho-
rum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera
bonus et honestus, et in multis magistratibus
Romanis probatus: sed circa Deos *religioso* quo-
dam

9. Τάξεσι.] Verte magistratibus. Guietus.

Πράξε-

θεῶς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπίσεικώς, καὶ εἰ μόνον ἀλληλιμμένον πε λί-
 θον, ἢ ἐξεφαννόμενον θαύσατο, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρесьως, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰ γαθαὰ παρ' αὐτῆς αἰτῶν. οὗ-
 τος τοίνυν ἀνέσας τὰ περὶ τῆς χρηστηρίας, μικρῶ
 μὲν ἐδέησεν ἀφείς τὴν ἐγκρατισμένην τάξιν,
 εἰς τὸ τῆς Ἀβώνης τεῖχος ἀναπτήναι. ἔπειτα
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
 τες,

dam morbo laborans, et absurdas de iis persua-
 siones habens, qui si qua vinctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi cau-
 sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Missi vero *qui essent*, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξεις] Quia *Soulius* iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Mss. hoc dandum censui,
 ut illorum consensum vulgatae praeferrem,
 in lectione, quarum utraque defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod *Ῥωμαϊκαῖς* additur, quod urbanis re-
 bus magis proprium. *Ἐξετάζεσθαι* autem
 pro *εὐδοκίμεσθαι*. *Reitz.*

τες, ἐπανεήσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκέσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τάτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκαλον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρωμένην ἐνέβηλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείοσι καὶ δυνατωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκέ-
σαι παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῆ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἂν τὴν πόλιν,
καὶ διεσάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
πείγοντο ἀκῆσαι τι τῶν κατ' αὐτὰς. ὁ δὲ τὰς
ἁφικνεμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίσις
τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum fenem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitalibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, ἐκ ἐπαγγελῶντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσαντας τὸν θεόν, καὶ τεράσια ὑπὲρ τῶ μαντεῖε καὶ αὐτοῦ ψευσομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισηκτάρατος ἐκ ἄσσοφον, ἐδὲ τῶ πρῶτοντος λησῶ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτός, καὶ ἐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίζας, καὶ μονονεχὶ δέλως διὰ τὸ δέος ἔχοι τὰς πεπομφότας, μνησμένους οἷα ἦν ἃ ἤρουντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τὰς πλασίους καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυν-
θάνε-

suos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent; et prodigiola de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a dinitibus et potentibus

θάνατον. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων,
εἰδότες ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βέλομαι δέ σοι καὶ Ῥετιλλιανῷ δοθέντων
χρησμῶν ἐνίκας εἰπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ
περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας
ὥραν ἔχοντος, ἐν τινι προσήσαιο διδάσκαλον
τῶν μαθημάτων αὐτῆ; Ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον εὐθλὸν
ἀοιδόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόν-
τος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς
τὰς αἰτιωμένας, παρὰ πόδας ἔτως ἐληλεγμένας
τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥετιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας
ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέ-
γων, τῷτο αὐτὸ προδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ
δι'

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui
scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutilliano da-
torum quaedam dicere. Interroganti de filio suo
e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem in-
stitutionis capacem peruenisset, *Quem discendi
magistrum ei praeficeret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelia vatem.
Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse qui-
dem aestuare, nec habere quod accusantibus re-
sponderet, oraculo ita rebus praesentibus refu-
tato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepti
oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a

Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδένα διδάσκα-
 λὸν ἐκέσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
 πάλαι τέθνεώτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεράκιον ἐν αἵματι
 νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
 δρω, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίστοις ἐνδίατρείβειν ἤξισ;

Αὔθις δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
 χὴν αὐτὸς διεδέξατο; ἔφη

Πρῶτον Πηλεΐδης ἐγένεα· μετὰ ταῦτα Μέ-
 νανδρος·

Εἴθ' ὅς νῦν Φαίνη, μετὰ δ' ἔσσεαι ἡλιας
 ἀκτίς,

Ζήσεις δ' ἐγδώκοιτ' ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν λυκά-
 βαντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντέτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
 καὶ περιμένοντας τὴν τῷ θεῷ ὑπόσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non viuum illi praeceptorem
 capi iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
 vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
 rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
 hendendus est Alexander, si tales inter homi-
 nes versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
 tū esset? ait:

*Pelides primum fueras, post ista Menander,
 Tum, qui nunc viuis; radius post omnia Solis,
 Cum supra centum octoginta exegeris annos.*

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
 strabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἔτος ὁ χρησμός τῶν αὐτοφώνων ἦν· ἐρω-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμῃ, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρε τε Σελήνης τε θυγάτρα·
Διεδεδώκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἐρωτι αἰῶνα αὐτῆ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῆσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἑρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδεν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ρε-
τιλλιανός, εὐθύς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ
τὰς γάμους συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ἔλαις ἱλασνόμενος, καὶ τῶν ἐπαρνήτων εἰς καὶ
αὐτὰς οἰόμενος γεγονέναι.

Ο δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis, diserte dixit:

Ducito Alexandro matram Lunaque puellam.

Nempe olim rumorem sparferat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius socru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων
 ἐλάβετο, μείζω αἰεὶ προσεπενόει, καὶ πάντοσε
 τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπέμπε χρησμοφάρμακ, ταῖς
 πόλεσι προλέγων, λοιμὰς καὶ πυρκαϊὰς φυλάσ-
 σεσθαι, καὶ σεισμὰς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν,
 ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐ-
 τοῖς. ἕνα δὲ τινὰ χρησμόν αὐτόφωνον καὶ αἰ-
 τὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διαπέμ-
 ψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμῶν τεφέλῃν ἀπερύνει.
 Καὶ τέτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶς ἐπὶ τῶν πυ-
 λῶν γεγραμμένον, ὡς τῷ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον.
 τό δ' ἐς τ' ἀναντίον τοῖς πλείστοις πρᾶχ' ὥρει. κα-
 τὰ γὰρ τινὰ τύχην αὐτὰ μάλιστα αἰ οἰκίᾳ ἐκ-
 νώθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset,
 maiora semper adinuenit, et per omnes Romani
 imperii partes misit oraculorum nuntios, praedi-
 cens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut ca-
 ueant, et terrae motus: promisitque illis, ne quid
 tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane ora-
 culum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de
 pestilentia inisit: erat autem versiculus vnus:

Intonsus nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum
 portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc
 vero contra plerisque euenit. Forte enim fortu-
 na quadam illae maxime domus exhaustae sunt,
 quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσῃς τέτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλυντο, ἀλλὰ τύχῃ τινὶ ἄτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρσύνοντες τῷ εἴχῳ, ἡμέλαν, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, εἰδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελεῖντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκέρσεκόμην Φεῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσῆσατε πᾶν πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου γνώμας διηγέλλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προσηνύον, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν τὰς πεμπομένας, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes me hoc dicere, per ipsum illos versiculum perisse. Quin' forte quadam ita factum est. Forte etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligentius agebant, omissa victus cura, nihil adiuvantes oraculum contra vim morbi, qui haberent propugnaturas pro se illius syllabas, et intonsum Phœbum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma multos sane constituerat coniuratorum, qui sententias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante indarent interrogationes, quaeque maxime cuperent ut paratum ad responsiones, iam ante adventum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ 10), ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανάτο. τελετὴν τε γὰρ τινα συνίσταται, καὶ δαδευχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰεὶ τελεσμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, προῤῥήσεις ἦν, ὥσπερ Ἀθηήσι, τοιαυτὴ· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικουρείος, ἤκει κατὰσκοπος τῶν ἐργίων, Φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελεῖσθωσαν τύχη τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν ἠγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείος. εἴτα Λητῆς ἐγίνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Mysteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, ut Athenis, in hanc formulam, Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugito: qui autem Deo credunt, initiantur bonis auspiciis! Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat Foras Christianos! Multitudo uniuersa subiiciebat, Foras Epicureos! Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum. τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commodè referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. *Gesner*.

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γενέσις τῷ θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίᾳ τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευτᾷον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρωσ, καὶ τικτομένη τῷ Ῥατιλιανῷ ἡ γυνή. ἐδεδέχετο δὲ καὶ ἰεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλεξάνδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἔρανᾶ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥατιλία τις ὠραιωτάτη, τῶν Καίσαρες οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebatur Lunae et Alexandri amores, nascentique vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat ceremonias alter Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descendebat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in oculis

ὁφθαλμοῖς τῷ ἀλεξείῳ ἐκείνης ἀνδρὸς, Φιλήμα-
τά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾶδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῃ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆκε
πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ φωνῇ
ἐν Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδαι δῆθεν καὶ Κήρυκες τινες
Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκεροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἐν Ἀλέ-
ξανδρῳ.

Πολλὰκις δὲ ἐν τῇ δαδελχίᾳ καὶ τοῖς μουσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μὲν αὐτῷ ἐξοπίτη-
δες, χρυσεὶς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρυσῷ

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem caerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipsius de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρῦσα περιτεθέντας, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίλβοντος. ὥς καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῶ, εἴτε Πυθαγόρα ψυχὴν ἔχοι διὰ τοῦ χρυ-
σῆν μηρὸν, εἴτε ἄλλαν ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζη-
τησιν ταύτην αὐτῶ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκνόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρα ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἀλλο-
τε δ' αὖξαι.

Ἡ δὲ προφητεία, δίης Φρενὸς ἐστὶν ἀπαρ-
τή.

Καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
ργόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἰσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῶ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissolvit:

*Pythagorae vicibus mens alma peritque reditque:
Varis at est animus Iouiali e mentis propago:
Missus adest iussu patris auxiliator honestis,
Et redit ad patrem Iouiali fulmine tactus.*

41. Quam

Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδείας συνεισίας, ὡς ἄσεβες ὄν, αὐτὸς τοιοῦνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεοπρόπας πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ περικριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὠραιότατας, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι. οὐδ' ἐγλαισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρήτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ Φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνους τὰς ὠραίους κατε-
Φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdiceret, tanquam re impia, ipse tale quid vir ingeniosus commentus est. Ciuitatibus Ponticis atque Paphlagonicis iniunxit, vt diuini cultus ministros sibi in triennium mitterent, qui laudes Dei apud se caherent: oportebatque probatos ac praelatos caeteris generosissimos quosque, et formosissimos et honestissimos, mitti: quibus inclusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dormiens cum illis et omni genere intemperantis contumeliae in illos vtens. Insuper legem tulerat, ne quis duodeuiginti annis maior inter salutandum complectendumque ipsum oscularetur; verum aliis manum ad osculum cum offerret, so-

Φίλει· καὶ ἐκάλειντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντρυφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναῖκας τε ἀνέδην διαφθείρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτὸν ἑκάσῳ, εἴ τις γυναικὶ πρὸςβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ὥς το ἑκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ· εἰσρῆσσεσθαι· πολλὰ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἐξέ-

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi intra osculum esse.

42. Hunc ad modum ·stupidis hominibus ad delicias vsque illudebat, corrupendis, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constituendis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius uxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim ut bona fortuna in domum suam influeret, futurum unusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ἠύχων] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc verbum, ἡύχοντο ex marg. Ald. recepissem, quia actiuum εὐχῶ non est in vsu, nec εὐχέω satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, recte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τῷ Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τίαν᾽ τινος ἀνδρώπα, ὁποῖα τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων. ἀνέγνω δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γραμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. εἰπέ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἄλλος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ θέμις ἀκῆσαι σε τῆτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη παραμανεῖς χρησιμῶδων; τρίτον πρὸς τοῖς χιλίοις. εἴτα, ποῖ μεταστήσῃ; ἐς Βάκτρα καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρησθήρια, τὸ ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyconis et Sacerdotis, Tienensis cuiusdam hominis, qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus discere poteris. Legi autem illud colloquium, aureis literis scriptum in Tio urbe in domo Sacerdotis. Nempe, Dic mihi, inquit, Domine Glycon, quis es? Ego, inquit ille, Aesculapius iunior, diversus ab illo priore. Quomodo ais? Non fas est te hoc audire. Quot vero annos manebis apud nos et dabis responsa? Tres supra mille annos. Deinde quo te conferes? Bactra, et ad vicinam regionem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter homines peregrinatione. Oracula vero reliqua, Didymaeum, Clarium, Delphicum, habent prognostico-

Φοῖς, ἔχουσι τὸν πρῶτάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
 σμωδῶντα· ἢ ψευδῆς εἰσιν οἱ νῦν ἐπιήκτοντες
 ἐκεῖ χρησμοί; μὴδὲ τῆτ' ἐθελήσης εἰδέναι, οὐ
 γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
 βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
 καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα
 μὲν ὁ Γλύκων τοῦ Σακερδωτοῦ διηλέχθη. ἐπὶ
 τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
 αὐτὸν Λεπιδῷ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπιδῷ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος
 ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκουρον, ὡς προεῖπον,
 ὡς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
 γανείας αὐτῆς.

Ἔνα

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
 mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
 hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vero
 quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
 post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
 Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
 autem oraculum versu conclusum pronuntiauit,
 cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.

Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
 curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
 praestigias ipsius oppugnantem.

Ἐνα γὲν τινὰ τῶν Ἐπικυρείων τολμήσαντα
καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ὅς
κίνδυνον ἔμικρόν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ πρὸς
ελθὼν ἔλαβεν μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε,
ὦ Ἀλέξανδρε, τῶν δαίνα Παφλαγῶνα πρὸς αἰ-
γεῖν οἰκίστας αὐτῆς τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας,
τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπικτονότας τὸν
υἱὸν αὐτῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδεύομενον, ὁ δὲ
νεανίσκος ζῆ, καὶ ἐπαυελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν
τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῆ παραδο-
θέντων. τοιοῦτον δέ τι ἐγχεῖντο. ἀναπλεύ-
σας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῆς Κλύσμα-
τος 12), πλοῖς ἀναγομένης, ἐπίσθη καὶ αὐτὸς
εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum au-
dentem etiam multis praesentibus ipsum confu-
tare, in periculum non paruum adduxit. Ille
enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexan-
der, Papblagoni* (quem nominabat) *persuastisti,*
ut apud Praesidem Gallograeciae postularet servos
suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Ale-
xandreae doctrinae causa versantem interfecissent,
Viuit autem adolescens, et saluus rediit post ser-
vorum interitum, bestiis a te obiectorum. Factum
vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui ad-
verso flumine nauigarat in Aegyptum ad Clyma-
visque, soluente commodum naui persuaderi sibi

V 3

passus

12. Κλύσματος] Interpretatio nostra, et verbis
Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, κῆπειδ' ἡπερ ἐβράδυεν, οἱ
 δυσυχεῖς ἐκείνοι οἰκέται αὐτῷ, οἰηθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νείλῳ πλόντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ λησῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνη-
 ρῆσθαι, ἐπ' αὐτῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ τὸν ἀ-
 φανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη
 μεθ' ἣν ἐπέση ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἔλέγ-
 χῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγχεῖς ἔσσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πικᾶ-

passus est, ut et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili nauigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum se-
 cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod *soluere, na-
 uigationem incipere* significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. *Gesner.*

πικάρης 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλιν' ἀρ-
 ξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
 πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
 ἄνθρωπον, μικρὸν δὲ καταλευσθέντα, πάνυ
 δικάίως. τί γὰρ ἔδει μόνον Φρονεῖν ἐν τοσού-
 τοις μεμνηόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλα-
 γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνον, τοι-
 αῦτα.

Ei δέ τινι προσκλαμμένων κατὰ τάξιν τῶν
 χρησμῶν (πρὸ μιᾶς δὲ τῆτο τῷ θεσπίζεν ἐγί-
 γνετο,)

iutores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
 rent, Demostratus aliquis peregrinatus in Ponto,
 circumfusus primum homini, morti illum eripuit,
 cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus:
 merito ille quidem. Quid enim referebat solum
 sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
 phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
 erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
 dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
 V 4 respon-

13. Ἐπικάρης] Si constans sit lectio, non du-
 bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
 Lucianum, vel ipsum adeo Alexandrum;
 idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
 Latinus sermo. Ἐπικάρης proprie esse, qui
 adiuvat oppugnatum ab alijs, observat Schol.
 ad Il. B, 130. Gesner.

γνετο,) καὶ ἐρομένε τᾷ κήρυκος εἰ θαυμάζοι;
 τῷ δὲ ἀνείπεν ἔνδοθεν· Ἐς κόρακας, καὶ ἔτι τὸν
 τοῖχτον ἔτε ζῆγη τις ἐδέχετο, ἔτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθρον, καὶ Ἐπικού-
 ρειον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὐρὼν γὰρ τὰς Ἐπικύρε κυρίας δόξας, τὰ
 κάλλισον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαιωδῶς περιέχον τῆς τάνδρος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἔκαυσεν
 ἐπὶ ξύλων συνήνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
 γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad cornos!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra vna vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatae ficul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram*. Sic infra *Rhet. pr. c. 5.* et *Aelian. l. 33.*
Reitz.

γων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολεειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βι-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἴτιον γίνεται, καὶ
ἔσθην αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων,
καὶ τρεῶτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νῦν δὲ καὶ ἀληθείαν
ἐντιθέν, καὶ καθαῖρον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, ἔ' δαδὶ καὶ ἰσκήλη, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Ἐν

reret, et in mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto:

Edico decreta senis combarere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantum
bonorum liber ille legentibus caussa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inserat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἔν τι καὶ μέγιστον τόλμημα τῷ μιὰρῷ ἀνδρὸς ἀκασον· Ἐχων γάρ οὐ μὲν κρᾶν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκιμῶντα [πάροδον, 15)] διαπέμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου αἰκμά-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et audacissimum facinus impuri hominis audi. Cum aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum oraculum vigente bello Germanico, cum Diuus Mar-

15. Πάροδον] Adparet et *Gesnerum* hoc vocabulum cum *Iensio* eiectionem velle, quod in versione id non attigerit; nec ego ingererem, si abesse a pluribus viderem. Posses autem *παρόδιον* legere, ac vertere: *habens Rutilianum adiutorem*. pro *fulcra* enim *columnae*, ex *Plat. Dom. Kuhn.* ad *Polluc.* VI. S. 121. adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectum. Alioqui cum *παρόδος* significet carmen quod chorus primus in theatro canebat, vt *prologus* tam de oratore ipso quam de sermone accipitur: ita possis et *παρόδος* vtrovis more accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item hic dicatur *praecensor* Alexandri, qui praefigiatori suo praeludat ac populum alliciat? Sed totum *παρόδον* eiicere, quam nimis argutari malo. Si vero probare possem, id *introducetorem* significare, omnino retinerem. *Reisz.*

ἁκμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
μάνοις καὶ Κκαδοῖς συνεπλέετο. ἤξει δὲ ὁ χρη-
σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζώντας ἐς τὸν
Ἴστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
λοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δίνας Ἴστροιο διηπετέος ποταμοῖο,

Ἐμβαλέειν κέλομαι δοικὲς Κυβέλης θερά-
ποντας,

Θῆρας ἐρετρεφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
κὸς αἴρ

Ἀνθρα, καὶ βοτάνας εὐώδεις· αὐτίκα δ'
ἔσαι

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἀμ' εἰρήνην ἐρα-
τενῇ.

Γενομένων δὲ τῶτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
λέοντας, ἐκνηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρ-
βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implici-
tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
duo coniici vivos in Istrum multis cum aromatis,
et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
nere oraculum:

Istri vorticibus, lapsis diuinitus undis,

Praecipitare duos Cybeles, edico, ministros

Montibus eductos: et, quos alit Indicus aer

Flores, atque herbas fragrantis, euenietque

Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Factis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
sticum enataissent, lignis conficere barbari, vti

canes

βαρὶ ξύλοις κατεργάσαντο, ὥς τινὰς κύνας, ἢ λύκας ξενικὰς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δισμυρίων περὶ σχεδὸν ἀφρέων ἀπολομένων. εἴτα ἠκολούθησε τὰ περὶ Ἀκυληΐαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἄλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογία, καὶ τὸν τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην μὲν γὰρ προεῖπεν τὸν θεόν, μὴ μὲντοι δηλοῦσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ πολλῶν ἐπιρρέοντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθει τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἔχουσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς καλεμέ-

νας

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque maximum vulnus nostri accipere, vicies mille fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea, quae ad Aquileiam contingere, urbsque illa pene capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphicam illam defensionem, et Croesi oraculum frigide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum, neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque urbe pressa a multitudīne venientium ad oraculum, nec satis rerum necessariorum habente, oracula excogitat, quae nocturna vocaret. Sumtis enim

νες χρησμέζ. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκοιμᾶτο, ὡς ἔφαπτεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σαφεῖς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμένον. ἔ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθὼν ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιῶτον οἰόμενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τῷ καθήμενοι, καὶ μισθὸς ἐκ ὀλίγης ἐκλέγοντες παρὰ τῶν τὰς τοιῶτας χρησμέζ ἀπολαμβάνόντων ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῷ αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἔτελεν γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικὸν ἑκάτερος.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi per quietem audita a Deo respondebat *oracula*, non tamen aperta pleraque, sed ambigua et perturbata; in primis si quando videret curiosius ob-signatum libellum. Periculum enim *aperientis* non subiens, quidquid in mentem veniret, sub-scribebat temere, oraculis illud quoque conuenire ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum interpretes, qui mercedes non tenues acciperent, interpretationis et explicationis causa, ab his, quibus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illorum opus tributarium erat: pendebant enim interpretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐνίοτε δὲ, μήτε ἐρομένῃ τις, μήτε παμ-
φθέντος, ἀλλ' ἑδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησµώδεις
πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνθρώπων, εἶον καὶ τέτο·

Δίζουσι ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλάγει κατὰ
δῶμα;

Δῆλος πρωτογενής, τῷ δὴ σύ γε πάντα
πέποιθας.

Ὡπίεις γὰρ ἐκείνον, ὃδ' αὖθις σὴν παρὰ-
κοιτιν,

Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίοις, μήτ' εἰσοράας ἃ ποιεῖσιν.

Εὐρή-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
minino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptiam, Calligeniam,
In stratis furtim subigat lecto sub herili?

Servus Protogenes, is, cui tuae omnia credis.

Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux,

Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.

Tristia iamque tibi per virosque venena parata,

Ut neque quae faciunt videas, nec ea audias

auris.

Ad

Εὐρήσας δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀγχιθε-
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῆς καὶ σὴ θεράπεινα σύνοιδε
καλυψώ.

Τίς γὰρ ἂν Δημόκριτος διαταράχθῃ, ἀκέσας ὀνό-
ματα, καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἴτα μετ' ὀλίγον
κατέπτυσεν ἂν, συνεῖς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πολλάκις ἔχρησεν, εἰ τις
τῇ πατρίῳ ἔροιτο Φωνῇ Συρισί, ἢ Κελτισί, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνεῖς
τοῖς δεδοκόσι. διὰ τῆτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησιμότητος, ὡς ἐν τοσάτῳ κατὰ σχολὴν λύοιν-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκουσιν-

το

Ad marum inuenies haec, et supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.
Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque

qui

16. Λύοιντο — χρησμοὶ] Λύειν χρησμούς est
inter-

το οὐ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἕκαστα, τίος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν.

Morphe 17) ἐβάρυελις εἰς σκίην χνέγχινραγκ
λείψει Φάος.

"Ἄλλως .

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythae datum:

*Morphi ebargulis Cbnenchicranc morietur at
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic ser-
mo non est, verum de resignandis caute, et
iterum obsignandis libellis eorum, qui ora-
cula poscerent. Itaque *χρησμοὺς* accipio
illos libellos, s. tabellas, in quibus subscri-
bendum erat interrogationi oraculum. Ita
paullo post *χρησμοὶ* οὐτῷ sunt *quaestiones*,
sive *peritiones oraculorum* octo. *Gesner.*

17. Morphe] Vestigia quaedam linguae Scy-
thicae vid. in *Wachteri Glossario Germanico*.
Vel in Specimine, quod prodiit Lipsiae an.
1727. in praef. §. XIV. *Mori marusa* mare
mortuum, quod *mor* iis erat *mare*, et *maruv*,
mori. *mork*, mors. Sed rimari per tempus
non licet; quia non confido omnia explora-
ri posse; tantum tamen forsitan adparebit, cre-
do, mortem alicui praedici hoc carmine,
nec plane desperarem ex Persica lingua et
Cimbricae reliquiis pleraque erudere. *Reitz.*

* Ἄλλως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέτρου, ἀνὰ τρεῖς ὀπίσσω ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέους τήμερον, λησῶν προσελθόντων Μάνγῃ, καὶ Κέλῃ, καὶ Βουβάλου, οἱ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες.

Ὀλίγας δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσόν. ἔρομένε γὰρ μὲ, εἰ Φαλακρός ἐσιν Ἀλεξάνδρος; καὶ κατασημνημένα περιέργως, καὶ προφανῶς ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχῃ μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν.
Καὶ πάλιν ἐμᾷ ἔρομένε ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὅμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ
ἑτέρῳ

52. Rursus neque praesenti, neque omnino viuenti cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: q̄sti enim te misit, interfectus est a Diocle vicino bodie, accedentibus latronibus Mango, et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An caluus sit Alexander?* et curiose obliquante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum.

Sabardalacbu malach Attis alius erae.

Rursus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poeta fuisset?* alteri sub-

ἐτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἐμῷ
κεανίσκῳ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἦκε, θερα-
πείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευρῶν.

Κυτρίδι σε χρίσθαι κέλομαι, δροσίην τε
καὶ Λητῆς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἵκηκται, ὡς ἐρο-
μὲν τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορήσαι λῶσιν; ἀπεκρίνατο εἰδὼς
πρὸς τὸν Ὅμηρον·

Μὴ σύ γε πλωμέναι, πεζὴν δὲ κατ' οἶμον
ἔδευε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησά-
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκεῖνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος·
τῷ

*scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei causa veniret? responderat, petatum cu-
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:*

Cyrtide te iubeo ac Latonae voribus ungi.

*Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, nauigare melius esset in Ita-
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:*

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-

ne:

τῷ δαίμονι χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ἔνομα,
καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γινόμενον ἔτι
πρὸς ταύταις πέμψας· ὁ δὲ πισεύσας τῇ ἀπο-
πομπῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ,
πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἣν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσε-
ται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὀκτὼ μοι χρη-
σμὰς ἔπεμψεν, ἅτε γῆς, Φασιν, ἅτε ἔρανοῦ
ἀπτομένους, ἀνοήτους δὲ καὶ δυσνοήτους ἀπαν-
τας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥατι-
λιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάντῳ
προσκειῖσθαι ταῖς τῷ χρηστηρίῳ ἐλπίσιν, ἐμίσει,
ὥς τὸ εἰκὸς, καὶ ἔχθισον ἠγείτο. καὶ ποτε περὶ
ἐμῷ ἐρομένῳ τῷ Ῥατιλιανῷ, ἔφη·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*,
et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mi-
hi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni
libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec:
Quando deprehendetur ut praestigiator Alexander?
ὀκτὼ mihi responsa misit, quae neque terram,
aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia
autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum
sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse
Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset
spei ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est
ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat:
interrogantique aliquando de me Rutiliano re-
spondebat:

Νυκτιπλάνοις ὁάροις χαίρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καῖπειδὴ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο, καὶ ἔμα-
θεν ὡς ἐκεῖνος εἶπεν ὁ Λυκιανὸς (ἐπηγόμενὴν δὲ καὶ
στρατιώτας δύο, λεγχοφόρον καὶ κεντοφόρον,
παρὰ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Καππαδοκίας, Φίλῳ τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παρὰπέμψειαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συνε-
πηγόμενὴν δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρᾶττενέ μοι κῦσεν τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς
ὥς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praelide Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtre sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
ut solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

ὡς Φιλήσων, δῆγματι χρησῶ 18) πάνυ μικρὰ
 δεῖν χολὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἐν
 παρόντες, ὠγγεν με καὶ παίειν ἐπειρῶντο, ὡς
 ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσεΐπον· ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κα-
 τέπαυέ τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσὸν με
 ῥαδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετὴν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένους Φίλους
 ἀπεργάζεται, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
 καλολογεῖτο πρὸς μὲ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῇ Ρατιλλιανῷ συμβελευόμενα·
 καὶ

ad osculum, praeclaro morsu tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
 me et pullare tentabant, pro sacrilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
 tae salutaveram. Ille vero generosa illud patien-
 tia sustinens, et ipsos sedavit, promisitque se man-
 fuetum facile me redditurum, et vim Glyconis
 ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ru-*

X 3

tiliano

18. Δῆγματι χρησῶ] Bene monuerat Solan.
 conterendum infra *Sympos.* Inuenies enim
 ibi c. 4. χρησῶ τραύματι similiter dictum
 de magno vulnere, vel potius *opportuno*, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί πάθων, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος
 ὑπ' ἐμῆ ἐπὶ μέγα πρσυχθῆναι παρ' αὐτῷ; καὶ γὰρ
 ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν Φιλοφροσύνην ταύ-
 την, ὁρῶν οἱ κινδύνους καθεστῆσθαι· καὶ μετ' ὀλί-
 γον προῆλθεν Φίλος γεγενημένος. καὶ τῷτο οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔγω μοι ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἶτα δὴ με ἐκπλεῖν προαιρῶμεν, ξένια, καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἐμὰς ἐς Ἀμασριν προεκπεπομφώς) ὑπισχνεῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξεν καὶ ἐξέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλῆν τι εἶναι, καὶ δε-
 ξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,
 δακρυ-

*xiliano auctor fuerim: et, qua de causa, inquit,
 haec mihi fecisti, cum possis a me in magnum gra-
 dum apud ipsum prouebi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paulo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xeniiis
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ana-
 strium praemisera) promittit etiam nauim se prae-
 biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero in medio in traiectu essem,
 flentem

δακρύνοντα ἐρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τε ἀντιλέγοντα, ἐκ ἀγαθὰς εἶχαν περὶ τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀραμένως ῥίψαι ἡμᾶς εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγγένητο, ῥαδίως αὐτῶν ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμὲ. ἀλλὰ δακρύνων ἐκεῖνος ἔπεισε καὶ τὰς συνναύτας μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, "Ἐτη ἐξήχοντα, ὥς ἄρ᾽, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὅσιον προβεβιωκώς, ἐκ αὐτῶν βελοίμην ἐν τέττῳ τῆς νηλικίας καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα ἔχων, μίαναι φόνω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα.

Κατὰ

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua in re contradicentem, non multum boni de his, quae futura essent, sperabam. Erat autem illis ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in mare praecipitarent: quod si factum esset, facile contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum in nos consulerent; atque ad me, *sexaginta annos, inquit, ut vides, irreprebensam et sanctam vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem habeam et liberos, caede maculare manus*: indicans, quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent mandata ab Alexandro.

Καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγυπιοῖς, ὧν καὶ ὁ
καλὸς Ὅμηρος 19) μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαιν-
νεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρῶν Βοσπορα-
νὰς τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῆς βασι-
λέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπλέοντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς
ἐπετείης συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν
περισσάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυ-
χῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλεῖον, διασώζομαι ἐς
τὴν Ἀμασρίν, παρὰ τοσούτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν.
τὸν τευθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμενην αὐτῷ, καὶ
πάντα κάλων ἐκίκεν, ἀμύνασθαι βεβλόμενος, καὶ
πρὸ

57. Cum autem exposuisset nos Aegyptis, quo-
rum etiam pulcher Homerus meminit, retro na-
vigarunt. Ibi ego praeternavigantes cum inue-
nissem Bosphoranos quosdam legatos, ab Eupatore
Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum
afferrent, atque enarrassem illis impendens nobis
periculum, beneuolosque illos nactus, et rece-
ptus in nauim, Amastrim saluus peruenio, cum
in propinquum adeo mortis discrimen adductus
fuissem. Hinc et ipse in illum concitatus, o-
mnem funem, αἰνῶν, mouebam, vlcisci homi-
nem

19. Καλὸς Ὅμηρος.] Pulchrum nominat Ho-
merum, ut Sappho poetriam pulchram vo-
care solebat Socrates apud Maximum Tyrium,
diff. 8. p. 99, *Dauis.* διὰ τὴν ὥραν τῶν με-
λῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὖσαν, καὶ μέλαναν,
Gesner.

πρὸ τῆς ἐπιβελῆς ἤδη μισῶν αὐτὸν, καὶ ἔχθρ-
 ον ἡγάμενος διὰ τὴν τῷ τρίτῳ μισαρίαν, καὶ
 πρὸς τὴν κατηγορίαν ὡς ἐμήμην, πολλὰς συναγω-
 γιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὴν ἀπὸ Τιμοκράτους
 τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῳ· ἀλλ' ὁ τότε ἡγού-
 μενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῳ, αὐτὸς ἐπέσχε
 μονομαχίαν ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι.
 διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥουτιλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἂν
 θύνασθαι, καὶ εἰ Φανερώς λάβοι ἀδικήντα, κα-
 λάσαι αὐτόν. ἔτω μὲν ἀνεκώπην τῆς ὀργῆς,
 καὶ ἀνεπαυόμην, ἐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ'
 ἔτω δικαστὰ διακειμένον.

Ἐκεῖνο δὲ πῶς ἔμεγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ πόλ-
 ῃμα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐ-
 τοκρά-

nem cupiens, quem et ante infidias iam odissem,
 et infensissimum propter morum impuritatem ha-
 berem: iamque accusationem meditabar, subscri-
 ptos habens multos, praesertim philosophos et
 schola Timocratis Heraclaeotae. Sed qui tum Bi-
 thyniam et Pontum regebat, impediit ipse, tan-
 tum non supplicans obsecransque uti quiescerem.
 Se enim propter amicitiam Rutiliani, non [posse,
 manifestis in criminibus licet deprehensum, sup-
 plicio afficere. Itaque ab impetu repulsus ac-
 quiesci, intempestive audax sub iudice sic affecto
 futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia
 Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνη τεῖχος
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν
ἐγκυχαγαγμένον, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, σέμματα 20) τὸ τοῦ
πάππου Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην τοῦ
πατρομήτορος τῷ Περσέως ἔχοντος;

Προεπὼν δὲ διὰ χρησμῶ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι
ζῆσαι εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα κεραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οὐκτί-
σω

*mutari Aboni castro; eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod nouus nummus percussus est,
hinc Glyconis imaginem habens, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?*

59. Cum vero praedixisset reddito de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius σεμμάτων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apolline forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 189. Ed. *Amstel.* Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν σέμμα nominat, quo σεφανωθῆναι vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. *Plut.* 39. Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν
σεμμάτων. *Gesner.*

59 τέλει, ἔδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ἀπέ-
θανεν, ὡς Ποδαλیریε υἱός, διασαπείς τὴν πό-
δα μέχρι τῷ βεβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσσει
ὅτεπερ καὶ ἐΦωράθη Φαλακρὸς ὢν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν ὀδύνην· ὃ ἔκ' αὖν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐ-
χὶ τῆς Φενάκης ἀΦηρημένης.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῷ παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ
καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
Φιον 21) αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι τῷ βίῃ, καὶ ἀ-
γῶναι

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatens vermibus:
quo tempore etiam calvus esse deprehensus est,
dum praebet propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut conicere quis pos-
sit, a quadam hoc prouidentia fuisse, et si forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάΦιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere efferri solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάΦιον scribendum. Sed ma-
sculi-

γῶνα τινὰ συζησασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίας τῶν
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσαι κορυφαῖοι ἦσαν,
 ἀνελθόντων ἐπὶ δαιτυτήν τὸν Ῥατιλλιανόν, τί-
 να χρὴ προκριθῇαι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὰ
 μαντεῖον, καὶ σεΦανωθῆναι τῷ ἱεροΦαντικῷ
 καὶ προΦητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ
 Παῦτος ἰατρός τὴν τέχνην, πολιῶδης 22) ὢν,
 ἔτε

certamen institui pro oraculo obtinendo, cum con-
 iuratorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis suscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, cuius, (iam fere
 canus)

sculino genere Graeci utuntur, quia intelli-
 gitur ὀγών. Vid. Bos. de Ellips. p. 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eumd. p. 81.
 Reitz.

22. Πολιῶδης] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
murienfis Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequae ac praecedentibus pater,
 et sic iam *Erasinum* legisse verosimile est, qui
 canus vertit. Deest πολιῶδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. *Reitz.*

ἔτε ἰατρῶν πρέποντα, ἔτε πολιῶν ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥατιλιανὸς, ἀσε-
Φανώτους αὐτὰς ἀπέπειψεν, αὐτῷ τὴν προ-
φητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλ-
λαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγ-
ματος ἕνεκα γράψαι ἤξιῶσα, καὶ σοὶ μὲν χαρι-
ζόμενος ἀνδρὶ ἐταίρῳ, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ
πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σο-
φίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου
πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ
δουλοῦντι πρὸς τὰς συνέντας. τὸ πλεον ὁ, ἔ-
περ καὶ σοὶ ἡδίων, Ἐπικέρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς
ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μέ-
νῳ

canus) qui quod neque medicum deceret, ne-
que canum hominem, hac in re egit. Sed prae-
ses huius certaminis Rutilianus, non coronatos
remisit, Prophetae munus illi, postquam hinc
discesserat, adhuc servans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere
speciminis causa volui, partim quidem tibi gra-
tificatus, sodali, et amico, quemque ego ma-
xime admiror, cum propter sapientiam et verita-
tis amorem, et mores mansuetos, tum propter
aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexterita-
temque in conuictu: partim vero Epicuri vici-
scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio,
quique

νω μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παρα-
 δεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχᾶσι,
 χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἢ γραφῇ, τὰ μὲν διεξε-
 λέγχουσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnoverit, tradideritque, liberatorque auditorum
 fidum factus sit. Puto vero *aliis* etiam qui in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 inscriptionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΥΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινὰ
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶν, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος' κατηγορήσας, ὀρχήσεων τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαιρόν-

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

χειρόντων τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, ὡς ἐπὶ Φαύλῳ καὶ
 γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπαδὴν παικμέ-
 νων, ἄκυστον ὅσον τῷ ὀρθῷ διημάρτηκας, καὶ ὡς
 ἀλλήθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῳ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίῳ ἀνχηρῶ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ηγορίας ἄξια εἶναι νενομίκας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὧ λῶσε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφία τὰ μέ-
 τρια ὁμιλητικῶς, ἀφόμενος, ὧ Λοκῖνε, τῷ περὶ
 τὰ βελτίῳ σπαδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεί-
 ναι, κἀθῆσαι καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἀνδρω-
 πον ὀρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ᾄσμασιν ἀκο-
 λᾶσοις

culo gaudemus, vt qui in vili et muliebri nego-
 tio magnum studium adhibeamus: audi iam,
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 fuetus, et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 satus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
 biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 ctans hominem, molli vestitu, et lascivis canticis deli-

λάζοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμνήμενον ἐρωτικὰ γυναικία τῶν πάλας, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινάς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρῆμασι, καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἤκισα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷω σοὶ πρέποντα· ὥς ἐγωγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχολάζοις, ἐκ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σὲ, ἀλλὰ καὶ ἡνιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κἀθησθαι, τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κνωμένοις· καὶ ταῦτα, κυρίων ἄλλων ὄντων ἀκροσμάτων καὶ θαυμάτων ἐπαδάνων, εἰ τέτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλῆς

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquitate mulierculas, libidinotissimas, Phaedras, et Parthenopas, Rhodopas quasdam: et haec omnia ad pulsationes, et frequentamenta, et pedum (*scumillorumque*) strepitus, quae res oppido ridiculae, et minime virum liberalem et tui similem decentes. Itaque ipse ego cum audirem talite spectaculo vacare, non erubui modo vicem tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi, et Aristotelis oblitus sedens, iis similis, qui pinnae aures titillant: idque cum sexcentae sint honestae aurium et oculorum voluptates, si quis illos in circulis tibicines desideret, et qui ad citharam

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρα τὰ ἔννομα 1) προσά-
δόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ
τῆς Φαιδροτάτης κομωδίας, ἅπτερ καὶ ἐναγώνια
εἶναι ἡξίωται.

Πολλῆς ἂν, ὧ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοι δεῖ-
σται πρὸς τὰς πεπαιδευμένας, εἰ βάλει μὴ παν-
τάπασιν ἐμμελίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπαρδαίων ἀ-
γέλης ἐξελήλασθαι. καὶ τοι τόγε ἄμεινον ἐκεῖνό
ἔστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μη-
δὲ τὴν ἀρχὴν ἐμολογεῖν τι τοιῶτον παρανενομή-
σθαι σοι. πρὸς δὲ τῆπιόν, ὅρα ὅπως μὴ λά-
θῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶν τῆ πόλεως, Λυδῇ τις ἢ Βακ-
χῇ.

tharam legitimos modos accinunt; illa praesertim
gravis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
iam certaminum publicorum materia esse merue-
runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
opus erit apud eruditos, si eiici non omnino ve-
lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
sanare, neque fateri omnino tale quidpiam abs
te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
inscientibus nobis ex viro, qui olim faeras, Ly-
da

I. Τὰ ἔννομα] Τὰ ἔννομα sunt cantica con-
cinna, quae ad modum canuntur. contra,
ἄνομα. νόμος enim, quando de re musica
sermo est, modum denotat. Bos.

Luc. Op. T. IV.

Y

χη γενόμενας. ὅπερ ἔσόν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον· ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεά τῃ λωτῇ ἀποσπάσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθης τελέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσχημένους. καίτοι ἐκείναι μὲν, τοῖς ὡς ἰμόνοις ἐπεβέβησεν, καὶ διὰ τοῦτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλου ἀυτῶν. σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἑοικας ὅλος δεδουλωσθαι.

ΛΥΚΙ. Παπαί, ὦ Κράτων, ὡς κάρχαρον τινὰ ἔλυσας, ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῇ κύνα. πλην τόγος παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων εἰκόνα, πᾶν ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὣν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μὲν τῇ
λωτῇ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum, nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consueta studia prius reduxerimus, quam non sentiens ab illis in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam illae solis insidiabantur auribus, propter quod cera opus erat, ut quis praeternauiigaret: at tu etiam per oculos omnino in seruitutem videris redactus.

4. LYCI. Vah, Crato, quam asperum in nos laxasti canem tuum. Verumtamen exemplum illud, illam Lotophagorum et Sirenium imaginem, usque quaque dissimilem eorum protulisse mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum
his.

λωτῶ γευσάμενοις; καὶ τῶν Σειρήνων ἀνέσασινι,
 ἑλεθρὸς ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως
 τὰπιτίμειν. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῶ τὴν ἡδονὴν πα-
 ραπολὺ ἡδίω πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ποβέβηκεν. ἔ γάρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, ἔδ' εἰς
 ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιίσαμαι, ἀλλ' εἰ
 χρὴ μηδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῶ πιτυτώτε-
 ρος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θεάτρου σοὶ ἐπανεκλήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τῶ Ὀ-
 μῆρου αὐτὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὰ
 θέατρα·

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡρακλεις, ὦ Λυκίνε, οἷα πέπονθας,
 ὅς ἔδ' αἰσχυρῇ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομέ-
 νῳ

his qui Lotum gustauerant, quique audierant
 Sirenas, interitus, tanquam praemium esus il-
 lius auditionisue propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo suauior visa
 est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in
 obliuionem rerum domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed si absque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 caciior ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 ctaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, vt tibi etiam pla-

κῶ ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῷτό ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐ-
παινῶν τολμῶν τὰ ἔτως αἰσχροῦ, καὶ κατὰ-
πτυσσά.

ΛΤΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ
ῥηχέσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ιδῶν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἡ ἀπείρατος ὢν
τῷ θεάματός, ὅμως αἰσχροὺν αὐτὸ καὶ κατὰ πτυ-
σον, ὡς φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), ἐξ
ἴσου ἔμην καὶ σὺ γεγέννησαι· εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄ-
λογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναι σε δόξη, καὶ θρασεία,
κατηγορεῖντος, ὢν ἀγνοῖς. ΚΡΑΤ. Ἐπεὶ γὰρ

τῷτό

cere iis videre. Grauiſſimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

5. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprehendis,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accuses. CRAT. Nempe illud
adhuc

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. *Gesner.*

τὸτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τῷ πύγωνι,
 καὶ παλιῶ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
 ναισιν; καὶ τοῖς μεμνημένοις ἐκείνοις θεαταῖς, κρο-
 τῶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους
 ἐπιβοῶντα, ὁλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς πόδιν δέον
 κατακλιμαίνω; ΛΥΚ. Σύγγνωσά σκ ταῦτα,
 ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον
 πείρας ἔνθα παράσχεις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας
 τὰς ὀφθαλμούς, σὺ οἶδα, ὡς ἔκ ἀνάσχοιο ἂν
 μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐπιτηδεῖω κα-
 ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκρί-
 βη ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὠραῖσιν ἄρα ἰκοίμην
 εἴ τι τοιῦτον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἔς' ἂν δαυρὺς τε
 εἴη τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένιον ἀπαράτιλτος, ὡς
 νῦν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
 et cano capillo federe medium inter mulierculas,
 et spectatores furiosis similes, plaudentem insu-
 per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
 dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
 LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
 obsecutus aliquando, vel experimenti causa te
 des ad spectandum, et oculos aperias: bene noui,
 te nihil intermissuram, quo ante alios specta-
 culum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
 rate omnia, atque audias. CRAT. Male verò
 peream, si quid tale unquam sustineam, quam
 diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum

νῦν γὰρ καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελείως ἡμῖν ἐμβέβηκε
 χευμένον.

ΛΥΚ. Βέβηκε ἔν' ἀφέντος, ὦ ἑταῖρε, τῶν
 βλασφημιῶν τέτων, ἀπῆσάν με τι περὶ ὀρχή-
 σεις λεγόντες, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
 ἔ' τέρτινῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
 θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
 καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλ-
 λίσσις θεώμασιν ἐγγυμνάζεσθαι, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
 σμασιν ἐνδιατρίβεσθαι, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ
 σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
 τὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμῆς, ταῦτα πάντα ποιεῖν,
 ἔ' ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἑπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
 Ἐμοί

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plane
 bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omiſſis maledictis
 hiſce, audire me de ſaltatione aliquid dicentem,
 et quæ in illa bona inſint, et quam non ad de-
 lectationem modo pertineat, ſed utilis etiam ſit
 ſpectantibus, et quot ad res inſtituat, et quæ
 doceat, quamque in ordinem redigat ſpectantium
 animos, dum pulcherrimis illos in ſpectaculis
 exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
 et communem quandam animi atque corporis
 pulchritudinem oſtendit. Quod enim etiam cum
 muſica et rhythmo facit hæc omnia, ea non re-
 prehenſio illius, ſed laus fuerit. ΚΡΑΤ. Mihi
 quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔκ παντὸς σχολῇ περιηρότος ἀνθρώπου
ἀμφοῖσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτὴν ἐπαινῆντος, σὺ
δὲ, εἰ βέλεις, λήρῃν τινα κατασκευάσαι με, ἕ-
πομος Φαιήκην ταύτην λειτουργίαν ὑποσῆναι, καὶ
παρασχῆν ταῦ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρανοῦναι
τῶν Φαύλων δυνάμενος. ὥς ἤδη σιωπήσομαι σοί,
καὶ λέγουμένα εἰθέλοις, ὥς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

ΛΥΚ. Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τέττα εἰδόν-
μην· μάλιστα· εἴση γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λήρος εἴ-
ναι σοὶ δοξᾷ τὰ λεχθησόμενα· καὶ πρῶτον γε
ἐμῷ πάντῃ ἡγενημέναι μοι δεκάεις, ὥς ἐνείκτε-
ρον τὸ τῆς ἀρχήσεως ἐπιτήδευμα τῷτό ἐστιν, εἰδὲ
χθές καὶ πρῶτην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς πρῶ-
πᾶτο-

quidem non omnino otium est, ad furibsam ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi antici ministerium subire, et
praebere aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transmittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praestabo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumue, qui ho-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' αἷ γε τὰ ληθέεατα ἀρχήσεω περὶ γενεαλογῶντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων Φάεν ἄν σοι καὶ ὀρχησιν ἀναΦῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτι συναναφανῆσαν. ἢ γὰρ χορεία τῶν ἀσέρον, καὶ ἢ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὐρυθμὸς αὐτῶν καινολογία, καὶ εὐτακτος ἀρμονία, τῆς πρωτογόνῃ ἀρχήσεως δαίγματα ἐσι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον αἰεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, οὖν εἴκειν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτελεσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολὺμακρον ἀγαθόν.

Πρῶτον δὲ Φάσι Ῥεάν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς Κρη-

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi saltationis origines enarrant, illi cum primo omnium ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum antiquo illo Amore simul in conspectum prodierit. Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad inerrantes coniunctio, et concinna illorum communio, et ordinatus ille concentus, prunigeniae illius saltationis documenta sunt. Cum autem paulatim creverit, et accessionem subinde in melius nata sit, iam ad summum videtur perfecta, et evasisse varium quoddam, et consentiens vndique, et musarum plurium bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in Creta,

Κρητας ὀρχεῖσθαι καλεῦσαι, καὶ ἂ τὰ μέτρια
 ὦνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιερχόμε-
 νοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥς καὶ σῶσαι
 εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλαιν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγὰν διὰ τὴν αὐτῶν ὀρχησιν τὰς πατρώας
 ὀδόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὀρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κρητάντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθρόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δέ,
 Κρητῶν οἱ κρᾶτισοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὀρχησαὶ ἐγένοντο, ἔχοντες οἱ ἰδιῶται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιῶντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐκ αἰσχύναι βελομένον, ἀλλὰ κοσμήσαι, ὀρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iouem illi seruauerunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia deberē,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immissio furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretenesium fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspi-
 rarent. Homerus enim Merionem non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem

τὴν προσεῖπε, καὶ ἄτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
 ἠνώριμος ἄπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥς ἐχ. οἱ
 Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπύσαντο περὶ αὐτῶν, ἀλ-
 λά καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καί τοι πολέμοι ἄνθε
 εὐρωῖν γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ αὐ-
 τῶν κηφότητα, καὶ εὐρυθυμίαν, ἦν ἐξ ὀρχήσεως
 ἐκέκτητο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη. ὧς πῶς.

Μηριόνη, τάχα κεν σε καὶ ὀρχησὴν περὶ ε-
 ὄντα,

"Εγχοσ ἔμὸν κατέπαυσε"

καὶ ὁμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἠσκη-
 μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμαι διεδίδρασκε
 τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφάσεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellavit. Et ita fane insignis erat et notus o-
 mnibus hac arte, ut non Graeci solum haec de
 illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
 Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
 in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
 tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
 cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audis,
 Ista tamen forsitan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
 exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
 in ipsum iacula.

9. Mul-

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων
 τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ
 πρῶτον πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγῶμαι τὸν Νεο-
 πτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάν-
 τες διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἰδος τὸ
 κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρήχιον ἀπ'
 αὐτῆς κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεύς ταῦτα ὑπὲρ
 τῶ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶ-
 μαί, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτῆς.
 Τοιγαρὲν τὴν Ἰλίου τῶς ἀνάλωτον ἔσαν ἡ ἑ-
 κείνου ὀρχησικὴ καθεύλε καὶ εἰς ἑδάφος κατέβ-
 ῖψε.

Δακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δε-
 κνῶντες, παρὰ Πολυδῶνους, καὶ Κάτορος κερυα-
 τίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῶτο εἶδος,
 ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere
 cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam
 tanquam artem habuere, satis puto, Neoptole-
 mum, Achillis filium, saltandi arte praestantissi-
 mum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhi-
 chiam ab ipsius nomine (*Pyrrho*) dictam: et A-
 chilles audiens ista de filio, magis arbitror eis
 gauisus est, quam pulchritudine et virtute illius
 reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem
 urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Grae-
 corum esse videntur, a Polluce et Castore Cary-
 ticam edocti (saltationis id genus est, quod Ca-
 ryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαν-
 τα μετὰ μυσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τᾷ πολέμῳ
 πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἔμβασιν
 τᾷ ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
 νίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαρ-
 ῶν καὶ ἐκράτεν ἁπάντων, μυσικῆς αὐτοῖς καὶ
 εὐρυθμίας ἡγεμένης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τὰς ἐφή-
 βους αὐτῶν ἐμπεῖον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν
 μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχαιριστάμενοι, καὶ
 παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύ-
 σωνται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ,
 καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κάθηται ἐπ' αὐλῶν
 καὶ κτυπῶν τῷ ποδί, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἄλ-
 λήλοισι ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυν-
 ται,

tyis, Laconicae pago, discitur) cum musis o-
 mnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhyth-
 mum pugnent, et ordinatum pedis ingressum;
 et primum signum pugnae Lacedaemoniis canst
 tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duces,
 et motuam concinnitate, videasque illorum ado-
 lescentes non minus saltare, quam pugnare ar-
 mis discantes. Cum enim manibus iam confer-
 tis percussere, et percussi sunt, cum per vices
 quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac
 sedet in medio tibicen, canens, pede solum per-
 cutiens: illi vero, ut in versus divisi sunt, se in-
 vicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
 ince-

ται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Τοιγαρὲν καὶ τὸ ἄσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχέμενοι ᾤδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπὶ κλησὶς ἐστὶ καὶ Ἑρώτων, ὥς συγκωμάζοιεν 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾠμάτων (δύο γὰρ ᾄδεται) διδασκαλίαν ἔχει ὥς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πέρῳ γὰρ Φασιν, ὦ παῖδες, πόδα μετάβατε, καὶ κωμάξατε βέλτιον, τετέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλέμενον ὀρχόμενοι ποιεῖσιν.

Ὁ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos, paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltandum canunt, Veneris inuitatio est et Cupidinum, ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero canticorum, duo enim canuntur, institutionem continet, quomodo saltandum sit. Porro enim aiunt, *o pueri promouete pedem, et saltate melius*. Similia vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμάζοιεν] Hic pariter et paullo post ad συγκωμάζειν et κωμάζειν interpretationem addit; hic testius, apertius deinde. Nempe videtur Dorum imprimis fuisse, quibus accensentur Lacedaemonii, verbo κωμάζειν, vti de saltatione hilari. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἑνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγείται μὲν ὁ ἔφηβος τὰ νεανικὰ ὀρχάμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρῆσεται, ἢ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκειν, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδαίαι δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησις ἐστίν.

“Α δὲ

12. Est autem Hormus saltatio communis adolescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, re vera similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuueniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, vniones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*

5. Γυμνοπαιδαίαι] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum; et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

Ἄ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τῷ χορῷ, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἡσπασεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρίημι· καὶ τὰς ὀρχισὰς δὲ τὰς δύο, ὡς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβισθητῆρος καλεῖ, ἡγμένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγεται· Κῆροι δ' ὀρχησῆρες εἰδόμεον. ὥς τι κάλλιστον τῆτο τῷ Ἡφαίστῳ ἐμποίησαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίαιας καὶ πάνυ εὐκὸς ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γὰρ Ὅμηρος τῆτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῆα, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενον.

Ἐν

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui legeris, praetermitto, et saltatores duo, quos ibi poeta in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, *Saltantes iuvenes conuertebantur in orbem*, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeaces quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlysssem, *Spectantemque pedes motu trepidante micantes*.

Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσῶτον ἐπέδωκε τῆς
 ὀρχησικῆς ἢ ἀσκήσεως, ὥς τε τὰς προστάτας καὶ
 προαγωνισὰς αὐτῶν, προορχησῆρας ἐκάλουν. καὶ
 δηλᾶσι τῷτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί,
 τοῖς ἀριεὺς οὖσαν ἀνίστασαν. Πρᾶκρινε γάρ, Φί-
 σι, προορχησῆρα ἃ πόλις καὶ αὐθις, Εἰλα-
 τίωνι τὰν εἰκόνα ὃ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν
 μάχην.

Ἐὼ λέγειν ὅτι τελευτὴν ἀρχαίαν ἐδεμίαν ἐστὶν
 εὐρεῖν, ἀνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλατὴ καὶ Μαι-
 σαίης καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν κατασημα-
 μένων αὐτὰς, ὡς τι κάλλιστον καὶ τῷτο νομοθε-
 τησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυῖσθαι. ὅτι
 δ' ἔτως ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν
 ἀμυγ-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriae
 exercitatio, ut suos duces et propugnatores *Prae-*
sules dicerent: indicantque illud statuarum in-
 scriptiones, quas viris fortibus ob rem bene ge-
 stam posuere, *Elegit* enim ait vna, *Praesulem*
ciuitas: et rursus, *Plationi statuam dedit* populus
bene saltata pugna.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inue-
 nire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus
 et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltato-
 res, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum
 quiddam illud quodque in legibus posuerint, ut
 cum rhythmo et saltatione homines initiarentur.
 Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere o-
 portet,

ἀμυήτων ἔνεκα) ἐκείνο δὲ πάντες ἀνέχουσιν, ὅτι
τὰς ἐξαγορεύοντας τὰ μυσήρια, ἐξορχεῖσθαι λέ-
γουσιν οἱ πολλοί.

Ἐν Δῆλῳ δὲ γε εἰδὲ αἱ θυσίαι ἀνευ ὀρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο,
παιδῶν χοροὶ συνελθόντες ὑπ' αὐλῇ καὶ κροτάφῃ
οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπὸρχόντο 6) δὲ οἱ ἄριστοι,
προκαί-

portet, propter non initiatos: at illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum chorum saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine salta-
tione peragebantur, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori conuenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
choreas, partim vero cantum et modos praeibant
prae-

6. Ὑπὸρχόντο] Ὑπορχεῖσθαι non esse sub-
saltare vel saltationem aliis accommodare; sed
cantum accommodare saltantibus, vult Span-
hem. ad Callim. p. 514. Malui tamen con-
vertere ita, vt appareat, doctores esse illos
ὑπορχομένους ac magistros saltandi, quos
sequantur reliqui. Nimis apertus est locus
Athenaei lib. 14. p. 628. E. Συνέταττον οἱ
ποιηταὶ τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς
σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἀδομένων —
ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα ἠγόρευον.
Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim,
quam in ὑπόδειγμα, ὑπογραμμός, ὑποτύ-
πωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.

προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τοῖς χοροῖς γρα-
φόμενα τέτοις ᾄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο,
καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνας λέγω, ὅπως καὶ Ἴνδοι,
ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχονται τὸν
Ἥλιον, ὥς ὡς περ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡ-
γόμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεῖ-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν σάντες, ἐρχήσεται τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτὰς σιωπῇ,
καὶ μιμνήμενοι τὴν χορείαν τῷ θεῷ· καὶ τῷτ' ἐστὶν
Ἰνδῶν καὶ εὐχή, καὶ χοροί, καὶ θυσίαι. διὸ καὶ
τέτοις ἱλεῖνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Aiθίο-

praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graecos tibi commemoro, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non ut nos, qui ubi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantes in orientem conuersi saltatio-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus his placant Deum, tum incipien-
te die tum occidente.

18. Ae-

ὑπορχεῖσθαι diei, qui exemplum praeit sal-
tando reliquis, apparet. Sic ὑπαυλεῖ, qui
tibia modos praeit. *Gesner.*

Αἰθίοπες δέ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ αὐτῆς ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ Φαρέτρας χρῶνται, περιδύοντες αὐτῇ ἀκτινὴν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιοτο καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προσεκφοβήσειε τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον.

Ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, ἐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχησὴν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur, cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim utuntur pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circumponant) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit, et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam illis Aegyptum oratione descendere. Videtur enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea nihil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere; virum imitandi facultate magna praeditum, qui ad figuras se componere omnes, et mutare in

ἕκτος ὑγρότητα μιμεῖσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότη-
 τα, καὶ παρδάλεως θυρόν, καὶ δένδρεα δένημα· καὶ
 ὅπως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παρ-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν Φύσιν αὐτῷ
 διηγήσατο, ὡς γιγνομένων ταῦτα, ἅπερ ἐμιμέ-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχημένοις πρόσσεξιν.
 Ἰδοὺς τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν κενρὸν
 ὡκίως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμεμένους
 τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἐμψαν
 τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην
 τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τῷ μύθῳ παραδεδοῖσθαι.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ἡ-
 χήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
 retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
 leonis feritatem, et pardalis itacundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula *ea parte rem* assumens, qua erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim illos eo-
 dem tempore celeriter immutari, ipsumque ae-
 mulari Promethea. Coniicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum saltatio
 obliuione praetermittenda est, quam generosissi-
 mi

τῷ πολυμικρῶτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σχλίοι
κχλέμενοι (ἱερωσύνης δὲ τῆτο ὄνομα) ὄρχενται
σεμνοτάτην τε αἶψα, καὶ ἱερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἔπος, ἔ παύτων Ἰτα-
λιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα
πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων οἰκομένην ἢ τῶν Ἰδαίων
Δακτύλων, τῆτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνό-
πλα παιδεύειν, παραλαμβάντα παρὰ τῆς Ἥρας
τῶν Ἄρει, παῖδα μὲν ἔτι, σιληρόν δὲ καὶ πέτρα
τῆ μητρὸς ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλμαχεῖν
διδάσκειν, πρὶν τέλειον ὄρχησθαι ἀπειργάσασθαι.
καὶ ἐπὶ τέτι καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας
ἐγένετο, δεκάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου πε-
ριγιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῷ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salli vocantur, quae Sacerdotii ap-
pellatio est, Deorum bellicosissima, Marti, ob-
eunt, grauiissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Itali-
cis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum,
bellatorem genium, Titanum puto unum aut
Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi ar-
ma professum, acceptum a Iunone Martem, pue-
rum illum quidem adhuc, sed durum et supra
modum virilem, non prius armis pugnare do-
cuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset.
Hac de re merces illi a Iunone attributa, ut de-
cimam semper eorum, quae bello ad Martem
peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, οἷμά
σε μὴ περιμένειν ἐμὲ ἀκᾶσαι, ὅτι ὀρχήστis ἐκεί-
να πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ἑσῶν τῶν γενικωτά-
των ὀρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμ-
μελείας, οἱ Διονύσῃ θεράποντες οἱ Σάτυροι
ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμα-
σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
σος Τυρρηνὸς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο,
καὶ Φῦλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις
κατωρχήσατο.

Ὡς τε, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατ-
ήγορεῖν ἐπιτηδεύματος θεῖα τε ἄμα, καὶ μυσι-
κᾶ, καὶ τοσέτοις θεοῖς ἐσπχδασμένα, καὶ ἐπὶ
τιμῇ αὐτῶν δρωμένα, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἄ-
μα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομένα. θαυ-
μάζω

22. Dionysiacā enim et Bacchica non puta te
expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa
omnia. Cum enim tria summa genera essent
saltationis, Cordax, Sicinnis et Emmeleia; mi-
nistri Dionysi Satyri has inuentas a se nomina-
runt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyr-
rhēnos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo
pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide
ne impium sit accusare studium diuinum simul,
et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
riori exereitum, et tantam delectationem simul, et
utilem lulum praebens. Miror vero illam etiam
ratio-

μάζω δέ σε καὶ κείνο, εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδου
 μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε (αὐτοὶς γὰρ ἐπὶ τὰς ποιη-
 τὰς ἐπάνειμι) πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις
 τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινῶσιν.
 ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατα-
 λέγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μορπὴν, καὶ
 ὄρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προ-
 μαρτυρήσας, νῆ Δία, καὶ τὰ ἡδὺ τῇ μορπῇ,
 ἅπερ ἀμφοτέρω τῇ ὄρχησικῇ πρέσσει, καὶ ὡδῇ
 γλυκερᾷ, καὶ ὄρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μω-
 μασθαι ἐπινούεις. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς
 ποιήσεως·

Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα,

Ἄλλω δ' ὄρχησύν τε, καὶ ἡμερόεσσαν ἀοιδίην.

Ἰμε-

rationem tuam, cum amatorem te Homeri atque
 Hesiodi in primis norim, rursus enim ad poëtas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suavisissima et pulcherrima dum enarrat, *so-*
mnium et amorem et cantum, et saltationem solam
 hanc nominavit *reprehensionis expertem*, qui et-
 iam suavitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum utrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis expert,
 quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poëscas:

*Istum namque Deus concinnat bellipotentem,
 Hunc alium choreaeque, et cantus amabilis ornat.*

Ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως
 ὦδῃ, καὶ δῶρον θεῶν τᾶτα κάλλιστον. καὶ σοί-
 κεν εἰς δύο διηρηκὼς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγ-
 ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τῷ πολέμου
 μόνον ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθειμένα.

Ὁ δὲ Ἡσίδως, ἔ παρ' ἄλλῃ ἀκῆσας, ἀλλ'
 ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθύς ὀρχαμένους τὰς Μῦσας,
 ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τᾶτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
 ἐγκώμιον διηγείται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πρὸς σ'
 ἀπαλειψίν ὀρχαῦνται, τῷ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
 ριχόρευεσσαι, ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, μονοῖκα-
 χί θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησιανήν.

Ὁ Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
 num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
 classes duas diuisisse Homerus res omnes, bel-
 lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
 pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
 sed ipse vidisset mane statim saltantes Mufas, in
 principio carminis hanc maximam earum laudem
 enarrat, quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
 Et patris circum ducunt altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
 contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πι-
 ζευτέον τῷτο περὶ αὐτῷ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ἔ-
 μόνον ἐπῆνε τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν
 αὐτὴν ἡξίε μέγιστον νέμων εὐρυθυμία καὶ εὐμυσία,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τῷ κινῶ-
 μένῃ, καὶ ἐκ ἡδεῖτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπα-
 δαιστάτων μαθημάτων καὶ τῷτο ἡγόμενος εἶναι,
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκείνος περὶ ὀρχησικὴν ἔμετρίως
 σπαδάσσοθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὤνει μαν-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τριδῶν ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ
 ἀπηξίε σπαδαῖν τι ἀκρεῖν τῆς Ἀσπασίας· καί-
 ποι ἐκείνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέ-
 χνην, καὶ ἄδῃω εἰς τοσούτον κάλλος διεφθρο-
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem si-
 des habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operae pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et inusitae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter mouendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui parua etiam impigre disceret, quin tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quan-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudinem quasi articulis

μείνῃ. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μέγιστον παραγυρόντας αὐτὴν ἔθεῖτο, εὖ οἶδα, πάντων ἀν. ἐκείνός γε ἀφείμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τὰ τῶν νῦν ἀν προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἐκ ἀν ἄλλο τι πρὸ αὐτῆς ἐδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπανῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρῳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῇ μὲν, ἢ Ἑμμέλεια, κωμωδικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίας, καὶ κιθαρῳδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διατέτο

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* euexerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comoediam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in vnaquaque illarum suum quoddam saltationis genus inesse, nempe Tragicæ *poesi* eam, quæ Emmeleia vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam prætulæris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis mate-

τὸ το σείναι προσειπών· Φέρε νῦν ἀνταξέτασσω-
μεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν
μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν.
μέρη γὰρ τῆς τῷ ὀρχηστῇ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωδίαν δὲ γε ἀπὸ τῷ σχήματος πρώ-
τε καταμάθωμεν, οἷα ἐσὶν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα
καὶ Φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἀρρενθμον ἡσκημέ-
νος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχήμενος,
πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικεί-
μενος, καὶ σῶμα καχηνὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
πίεμενος τῷ θεατῆρι. ἐὼ λέγειν προσερνιδία
καὶ προγαστρίδια, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τῷ μήκει ἢ
ἀρρενθ-

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
age iam componamus vnumquodque eorum cum
saltatione. Quamquam tibi citharamque, si
videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
que ministerii saltatoris.

27. Tragoediam vero a primo illius habitu,
qualis sit, contemplemur. Quam otiosum simul
et terribile spectaculum in longitudinem incon-
cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
personam impositam gerens, quae ultra caput
emineat, et os latissime hians, quasi denotaturus
esset spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
et anteuentralia, adsciticiam et artificialem crassi-
tudiem assumens; ne inconcinna longitudo in te-
nui

ἀρεθυμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχετο· εἴτ' ἐν-
δοθεν αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἰαμβεῖα,
καὶ, τὸ δὴ αἰσχισον, μελωδῶν τὰς συμφοράς,
καὶ μένης τῆς Φωνῆς ὑπεύθυνον 8) παρέχων ἐ-
αυτόν.

nui corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublatam nunc de-
missam voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
solum se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poetae

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono naturali et voci adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, ut altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: utraque ratio effi-
cit κεκλασμένον *fractum* aliquid, quia non
pleno gutture vox funditur, etc. περιάδειν
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἰαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *rens* sit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτοῖν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμῆλθε προ-
πολλὰ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρο-
μάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, Φορητὸς ἢ ὠδή. ὅ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονωδῇ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτῶ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθεῖς, μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περικείται, σολεικίζον
τῷ Φρονῶν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμῆσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-
το

poëtae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecismum eam rem prudens merito voca-
verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
commu-

nes, vel certe *ad rationem reddendam obliga-
tus*, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est: hic mediam quandam
significationem habet, et simpliciter *aucto-
rem* notat. Tragico actori nihil neque ad
audem neque ad turpitudinem impūtur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tiavit verba poëtae. Solius itaque vocis au-
ctor est. *Gesner.*

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον μέρος τῷ τερπνῷ αὐτῇ νενόμικεν, οἷα Δαίων καὶ Τιβίων καὶ Μαγειρων πρόσωπα· τὸ δὲ τῷ ὀρχηστῷ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπές, ἔκ ἐμὲ χρή λέγειν· ὅπλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλισον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐσικὸς, ἔκ κεχηνὸς δὲ ὡς ἐκείνα, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῷ βοῶντας.

Πάσαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἡδον καὶ ὠρεχθῆντο· εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπε-
τάρατ-

commune Tragoediae pariter et Comoediae crimen fuerit: plures enim viris in vtraque mulieres.

29. Comoedia verò ridiculas sibi personas ipsas quoque, vt partem delectationis attribuit, quales sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum personae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et decorus sit, non opus est vti dicam. Manifesta enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Persona autem ipsa vt pulcherrima est, et subiectae actioni apta: non hians vt ille, sed clauso ore: nam multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque: deinde cum mouentium se spiritus difficilior com-
means

τάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπάρ-
δειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφότεροις, καὶ ἔδεν
τι διακεκριμένα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικαί,
πλὴν ὅτι ποικιλώτερά αὐτά, καὶ πολυμαθέ-
στερά, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημι
εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξα τοῖς ἀγωνοθέταις μᾶλλον
καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥς εἰς ἐξέτασιν
καλεῖσθαι. ἐὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ
Χαλκιδικῇ γένεσι ἡ ἀρίστη, καὶ τῷτο ὥσπερ τι
κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.

Ἐξέ-

*means turbaret cantum, commodius visum est
alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia,
neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod
haec maiorem varietatem habent, et plus doctri-
nae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia
non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam,
quod praesidibus certaminum maior res videtur,
atque honestior, quam quae ad tale examen vo-
cetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae,
Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc
quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae
apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλων ὄντων, ὥς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθείας περᾶσχωμαι. ἔ γάρ με λελήθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματ' αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάσῃ, καὶ ὑφ' ὅτ' εὗρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγάμενοι παρέξουσιν. ἐγὼ δὲ μάλιστ' αὖ μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμυθῆ; καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἶμαι εἶναι, καὶ διὰ τῆτο παρήμι.

Ἐπει-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere pro his, quae in oratione mea, et multa quidem, praetermissi, ne ignorantiae aut inscitiae opinionem praebeam. Neque enim fugit me, multos ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem scriptorum suarum partem in eo consumsisse, ut omnes saltationis species percurrerent, et nomina illarum recenserent, et quae esset unaquaeque, et a quo inuenta esset, rati, se hanc multiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros. Ego vero in primis ambitiosum circa talia studium ineptum, et hominis seri studiorum, et mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea omitto.

34. De-

Ἐπειτα δὲ καὶ κείνῳ περὶ ἀξιώ ἐννοεῖν καὶ με-
μνήσθαι, ὅτι μοι νῦν ἔπασαν ὄρχησιν πρέκειται
γενεαλογεῖν, ἐδὲ τῶτον τὸν σκοπὸν ὑπεσητά-
μην τῷ λόγῳ, ὄρχησεων ὀνόματα καταριθμή-
σασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην
τὰς γενεαωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλ-
λὰ τόγε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῆς λό-
γου, τῆτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐ-
πανέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ
χρήσιμα περιλαβῆσα ἔχει, ἔπάλαι ἀρξαμένη
ἐς τοσῶτον καλὸς ἐπιδιδόναι, ἀλλὰ κατὰ τὸν
Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι,
ὥσπερ τινὲς εἶζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὄρχησεως
ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελευτάτον
καρπὸν

34. Deinde veto illud etiam te cogitare et me-
minisse iubeo, mihi iam non propositum hoc
esse, ut vniuscuiusque saltationis origines perse-
quar, neque hunc libro huic scopum a me con-
stitutum, enumerare saltationum nomina, prae-
ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci,
cum summa earum genera proferrem. Sed sum-
ma mihi praesentis libri haec est, laudare saltatio-
nem ut nunc constituta est, atque ostendere quan-
tum illa delectationis et utilitatis complexa ha-
beat, cum non olim inceperit tanta pulchritudi-
nis incrementa habere, sed Augusto maxime im-
perante. Nam primae illae quasi radices quae-
dam et fundamenta erant saltationis: sed florem

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα εἰς τὸ ἀκρότατον ἀπο-
τετέλεσται, τῷτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρεῖς τὸ θερμαῦσθαι, καὶ γέρανον ὀρ-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύ-
τῃ ἔτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον
τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτι-
κὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλὰ-
κις πρὸς αὐλημα γυναικῶν ὀρχομένων, σφω-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλι-
πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσεται κοι-
νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινα εἶδη ἐπιαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα πα-
ξιοῖ.

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
xime ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Thermystrida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiujs exerce-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermissi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiicit, diui-
dens

ξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τὸ τε τερπνὸν καὶ τὸ
χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
σσεα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπεξιόντα μηχανεῖν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχεν χρῆ, καὶ ὅπως δοῖ
ἡσκήσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, ἔτῶν ῥαδίων
καὶ τῶν εὐμεταχειρίζων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνε-
μένην, ἔμμετρικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα,
τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς, τὴν γὰρ δια-
λεκτι-

dens illa ipsa in delectationem et vtilitatem, et
femouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, ine-
ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
tricae, et philosophiae illius tuae maxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius
subti-

λεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκρίβειαν αὐτῇ νενομί-
 ηεν. ἔμην δὲ ῥητορικῆς ἀφέςηκεν, ἀλλὰ καὶ
 ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἡθες τε καὶ πάθος
 ἐπιδεικτικὴ ἐστίν, ὣν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχοντα.
 ἐν ἀπῆλλαντα δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς
 ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν· μέλιστα μι-
 μεμένη φαίνεται, ὥς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
 κούτης, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι· δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
 τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρό-
 ηιται, καὶ μεμνησθαι πειρᾶται πάντων. κα-
 τὰ γάρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὀρχη-
 σὴν εἰδέναι χρὴ τὰ τ' ἔοντα, τὰ τ' ἐσόμενα,
 πρὶν ἔοντα, ὥς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
 εἶναι

subtilitatem intempestivam sibi putavit. Verum
 ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
 partem sibi vindicavit, in quantum mores atque
 affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi
 sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
 sed harum artium concinnitatem in primis imi-
 tari deprehenditur, ut nihilo melior neque Phi-
 dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
 Polymneian filiam propitiam habere illi propo-
 situm est, ac meminisse tentat omnium. More
 enim Homericus illius Calchantis scire oportet sal-
 tatorem omnia quae sunt, et quae fiunt, quaeque
 fuerunt, ut nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illor-
 um

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστὶν ἐπισήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ, καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τῷ Περικλέους ἔφη, ἔπαυεν τὸν ἄνδρα, τῷτο καὶ τὸ τῷ ὀρχηστῷ ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γινώσκει τε τὰ δεόντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά. ἐρμηνεύειαν δὲ νῦν τὴν σαφηνείαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χρηγία ἡ παλαιὰ ἰσθμία ἐστὶν, ὡς προῆπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάκας εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τῷ κόσμῳ γενέσεως ἀρχάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι

rum memoria. Et quantum ad capitale argumentum et propositum artis, scientia est imitandi, ostendendique et cogitata proferendi, et obscura declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, intelligere quid oporteat, et explicare. Explicationem autem nunc dico claram, vniuscuiusque habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua historia est, ut praedixi, et promta illius tum memoria tum decora repraesentatio. Oportet enim illum, captis ab ipso statim Chaos et prima mundi origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τᾶτ' ὧ γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τῇ
 ὀρχηστῇ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσων μάλισμα
 ἴσω, Οὐρανῷ τομὴν, Ἀφροδίτης γονάς, Τιτά-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέως ἀπάτην, Λίθου
 ὑποβολήν, Κρόνῳ δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 φῶν κληῖρον.

Εἵτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάσασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν,
 Ἔρωτος ἰσχὺν ἐκατέρω· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλη
 πλάνην, καὶ Λητῆς ὠδῖνας, καὶ Πάθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τιτυῷ ἐπιβελήν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρεῖσκόμεγον πτήσῃ τῶν ἀετῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim intervallo defini-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praesertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iouis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim utriusque Amoris. Et post
 ista Deli *in* insulae sublatos errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque telluris locum volatu aquillarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τέτοιοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 τέττε τῷ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάβοντα μίαν λεί-
 ψανον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει Φυλάττεσαν· καὶ
 ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἶτα Ἰάπερον σπα-
 ραγμόν, καὶ Ἡρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 Φλαξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρως τὰς γονάς, καὶ
 ὅσα περὶ Ἀθηναίων, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐρι-
 χθονίῃ, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀλκίβροχίου, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πά-
 γω κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθο-
 λογίαν.

Ἐξαεῖτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσιν, καὶ Κελεῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῳ ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
 ρυγό-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 vivente saeculi naufragium, et arcam vnam re-
 liquias humani generis servantem, et ex lapidibus
 homines. Tum Iachum lacera-
 tum, et Junonis dolum, et combustam Semelen,
 et utramque Dionysii nativitatem, et quaecumque
 traduntur de Minerva, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentionem de Attica, et interfe-
 ctam a Marte Halimrodium, et primum de ea re
 in Areopago iudicium, et Atticam in univsum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liberam, et Cetei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icario cul-

ριγόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἔτι
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐτὴς εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθεὺς θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν,
 εἴτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκυ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ πᾶ Ἰππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλείδων κἀποδοὶ, Ἀττικὰ γὰρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο, ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διήλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῆσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πρὸς Φρυγῆς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ
 περὶ

tam, et calamitatem Erigonēs, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Thesēo, et Aegeo narra-
 tur. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Persas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 venendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus. Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omissis retuli.

41. Deinde ~~occurre~~ Megara, et Nifus, et
 Scylla et cinctus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαρίζεσθαι. οἷς ἐξῆς ὁ Κίθαρον, καὶ τὰ Θηβείων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βρὸς ὀκλασις, καὶ ὄφως ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάθεσις, καὶ αὐτὸς τῷ Κάδμω εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς λῦραν τείχισις, καὶ μανία τῷ τειχοποιῷ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγή, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἀθλοῖς αὐτῷ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή.

Εἰς ἡ Κορίνθος πλέα καὶ αὐτῇ μύθων, τὴν Γλαυκὴν καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίας

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam animus: post quae sequuntur Cithaeron, et Thebanorum, Labdacidarumque res, et Cadmi peregrinatio, et bos procumbens, et dentes serpentis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad lyram, et furor structoris et uxoris illius Niobes magniloquentia, et in luctu silentium, et Penthei, et Actaeonis, et Oedipi res, et Hercules suis cum laboribus omnibus, et liberorum *illius* caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum, quae Glaucen habeat et Creontem, et ante hos Bellerophontem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἡλίο μάχην, καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦ-
τα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης
παίδων ἐπὶ τῷ κριᾷ τὴν διαξέριον Φυγὴν, Ἴνου
καὶ Μελικέρτα ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ τέτοις τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆνας, καὶ
τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχάς, καὶ Ἴω,
καὶ ὁ Φρερὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἄτρεὺς καὶ
Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας, καὶ
Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ,
καὶ Κλυταμνήστρας τιμωρίᾳ καὶ ἔτι πρὸ τού-
των ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν
Φυγάδων γαμβρῶν τῷ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ
ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀτα-
φία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενεικίως
ἀπώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athiamantis furo-
rem, et liberorum Nephelae aëriam in ariete fu-
gam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae,
tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Ina-
chus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et A-
treus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus,
et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis,
et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam se-
ptem ducum ad Thebas expeditio, receptioque
generorum Adraști exulum, oraculumque de il-
lis, et insepulti qui ibi ceciderant; et Antigones
propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκασιότατα τῷ ὄρχησῃ μνημανεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένηυσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ᾧ οἰκεία
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κηφεὺς, ὃς καὶ ἄστροις ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κενὸν δὲ τὰ
ἐρχομένη τὰ Αἰγύπτῳ καὶ Δαναῷ, εἴσεται καὶ
τὴν ἐπιδαλάμιον ἐπιβελήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντερασθὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
κῳ τῷ μωρακίῳ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματος
ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem, et natum ex ea Perseum; propofi-
tumque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiōpica narratio, Cassiopeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toto insidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
paebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguis-

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπικραφὴν,
καὶ τὴν Τυνδάρεω ἀνάσασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τῷ
τῷ κατ' Ἀσκληπιῷ ὄργην. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμόν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομισθὲν γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὰν ἔστιν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. κατ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεί περὶ πάντων
δράμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνησθαι δεῖ
τῶν αἰ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ἔ-
χει τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγεννημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νείδης πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἔκ ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. καὶ ἀπὸ δὲ
καὶ

languine, inscriptionemque in illo lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pomo.

46. Putandum enim, Spartanæ historiae Iliacæ quoque connexam esse, quæ multa est et multarum personarum: de vnoquoque enim eorum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenæ propositus est: et meminisse horum oportet semper, maxime statim inde a rapina usque ad ea, quæ in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneæ et Didæ amorum, a quibus non alieni actus circa Oresten, et quæ in Scythia Heros ille ausus est.

Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλιάκοις συγγενῇ,
Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσεώς
μανία, καὶ Φιλοκτήτης ἐρημία, καὶ ὅλως, ἡ πᾶ-
σα Ὀδυσσεὺς πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγο-
νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
πρὸ τέτων ἡ κατὰ Παλαμήδεος ἐπιβελή, καὶ ἡ
Ναυπλίης ὀργή, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
τέρη ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς ὀρχεῖ-
σθαι πειρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
λον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
λυμπίων ἀγωνισάς.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed
cognata rebus Iliacis, Achillis in Scyro pro vir-
gine commoratio, furor *simulatus* Ulyssis, Philo-
cteres destitutus, et tota, in vniversum, Ulysses
peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli
in ventos potestas, et reliqua ad poenam vsque
procorum. Et ante haec structae Palamedis insi-
diae, et Nauplii irae, et furor Aiacis, et alterius
Aiacis in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro
saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Sa-
turnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγὴ, Καλλιστῆς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειῶ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῶ λόγῳ, πᾶμπολλα καίκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάνην, τὰς Ταύρας ἀμφότερας, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρείεω, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἴκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδεα μαντικὴν, τὸν Τάλῳ, τὸν χαλκὸν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθης, καίκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλὸν, καὶ πο-
ταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colligit, Europen, Pasiphaën, et utrobique Tauros, Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Androgeon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinandi artem, Talem illum aeneum per Cretam errantem.

50. Et in Aetoliam si transieris, etiam ibi multa inuenit saltatio: Althacum, Meleagrum, Atalantam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio
luctam

ταμῆ καὶ Ἡρακλέες πάλιν, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
ρίαν Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα Νέσπον καὶ Δηϊ-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἰτῇ πυρρὴν.

Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησσομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Ορφέα, τὸν ἐκείνῃ σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῆς κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέεσαν τῇ
λύρᾳ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν
Λυκέρην κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἐτι πλείω παρέχεται, τὸν
Πελίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκῆσιν, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλεν, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλον
αὐτῆς τρόπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

hictam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaëonis constitutam familiam,
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogam.

51. Habet etiam Thrace multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatens; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Aetem, Me-
deae somnium, laeseratum Absyrtum, et gesta
in

παραπλῶ γενόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
καὶ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τῆς
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐξία-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρησφύγια, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὥμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγείροι ἀδελφαὶ θρηνησάσαι, καὶ ἡλεκτρον
δακρύσσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιαῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρερόν τῆς χρυσοῦς ὀπώρας δράκοντα, καὶ
τὸν

in praeternauigando: et post ista Protefilauum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
vsque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantali
incontinens, Deorum apud illum epulae, maesta-
tus Pelops *redditusque illi humerus eburneus*.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei autumnus draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας, ἔσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἡλλάγησαν, καὶ ἔσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἴσεται.

καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum immutationes, quae in arbores, aut bestias, aut aues mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum luctum alternum. Haec, inquam, norit. Insuper

9. Μεριζόμενον] Μεριζόμενον hic *alternum* vertere malui. Adonis, Myrrhae filius, alternis lugetur apud Assyrios, quam diu nempe est cum Proserpina, ἐν ᾧδῃ, quam diu latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta; deinde iterum gaudii materiem praebet, cum est cum Venere, secundam facit naturam etc. Igitur diuisus inter Venerem et Proserpinam Adonis alternis, quod dixi, apud Assyrios lugetur. *Gesner.*

Luc. Op. T. IV.

Bb

καὶ τὰ νεώτερα δὲ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ
Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυσικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται, τὸν Ἐπα-
φον λέγω, καὶ τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν Θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἑρώτας αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τῷ Διὶ, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκέυασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἅπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστῃ αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίθου καὶ Θησέως ἀχρὶ τῷ αὐτῷ ἐταιρείαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post *magnum*
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutauerit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Ut breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis
et

μάλισα τῆς τραγῳδίας λεγομένων, ἀγνόησαι. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέσσερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ἀδειν ἄφεις, καὶ τοῖς ὀρχηστῶν αὐτοῖς δεικνύουσι, καὶ τοὶ προσεξευρίσκειν κατ' ὁμοιότητα τῶν προειρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμειευμένα κείσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικὸς ἐστὶ, καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμυνα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφένειαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλῆσθαι, μηδενὸς ἐξηγητῆ δέον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικός

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec pauca sane de multis, vel potius multitudinem de infinitis numero decerpens, enumeraui praecipua, reliqua tum poëtis canenda relinquens, tum ipsis ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem praedictorum inuenienda, quae omnia in promptu, et vnoquoque tempore iam ante praeparata, et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et motibus ostendere ea quae canuntur promittit, opus est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere diluciditatem, ut vnumquodque eorum, quae ostenduntur ab illo, declaretur, neque interprete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

θικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεωμένον ἔρχησιν, καὶ κωφῶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τῷ ὀρχηστῶ) ἀκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγόρει τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τῷ αὐλῷ, καὶ τῶν συρίγγων καὶ τῶν κτύπων, παρεργέν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δῶμα συντελέοντα, κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάστιγον, ἔδενός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθ' ἵτι Σηρικῇ καὶ προσωπεῖῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τῷ ὀρχηστῶ πρᾶγμα. ὃ τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis, quibus tu, usus accusaret saltatorem, dicens tibiae et fistularum et percussionum accessionem esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem conferat, sed moueatur temere, motu quodam irrationabili atque vano, quippe cui intellectus nullus infit, fascinatim interim hominibus per ea quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et personam decentem, et tibiam atque contillationes, bonasque canentium voces, quibus exornari diceret opus saltatoris, quod per se nihil esset: saltator

τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστῆς, ἐκ
 ἀσύνητος, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τε ἰσορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διενεγκῶν,
 ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, οἰμά-
 τήν δέξαι, ἰδεῖν ὀρχάμενον, ἔπειτα κατηγο-
 ρεῖν αὐτᾶ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνυσ αὐλᾶ, καὶ
 ἀσμάτων ἐπιδείξασθαι αὐτῷ· καὶ ἔτως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπᾶσι, καὶ τοῖς
 αὐλᾶσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐ-
 τὸς ἐΦ' ἑαυτᾶ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μοιχείαν, Ἥλιον μνημόντα, καὶ Ἥφαι-
 στον ἐπιβλαψύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρω-
 τήν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἕκασον αὐτῶν, καὶ
 αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδοδοιμότα
 δέ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, vt aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decentia, praestitit, pe-
 titit a Demetrio rem aequissimam, puto, vt sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promisitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim *scamilla* pulsantibus
 et instantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltavit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
 vincula vtrisque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum vnumquemque: et Ve-
 nereim quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσορίᾳ ταύτῃ πρόσθεν, ὥς τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῆτον ἔπαινον ἀποδύνασθαι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γάρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀχέω ἀνδρωπεῖ ποιεῖς, ἔχ ὀρῶ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἔσμεν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γερόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστῆς γένοιτ' αὖν. τῶν γάρ ἐν τῷ Πόντῳ βαρβάρων βασιλικὸς τις ἀνδρωπος κατὰ τὴν χρεὸς ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, εἶδετο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχε-
μενον,

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque infunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maxima voce: *audio*, inquit, *homo*; quae facis, non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν αἰδομένων
(ἡμῖν ἄλλην γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν, τῷ Ne-
ρωνος δεξιζομένῳ, καὶ ὃ, τι βάλοιτο αἰτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσων ὑπὸ σχανομένη, Τὸν ὄρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἐρομένη, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο
ἐκῆ; Προσοίνας, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ
ὁμογλώττες, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥάδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτάς. ἢ ἂν τινος δέωμαι, διανεύων οὗ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κετο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανεῖσα.

Ἡ δὲ

dilucide, ut, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semini Grascus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
zeris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accolas, inquit, habeo barbaros lin-
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic nutibus suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείνη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μάλιστα τοῖς τὰς καλαμένας ταύτας μελέτας διέξισιν. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπανακμένη, τῷ ὁικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπωδᾶ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσπορευομένων ἀριζέων 11), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus saltatoriae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui eodem modo rhētores dant operam, et illi maxime, qui eas quas declamationes vocamus, persequuntur. Solet enim in illis quoque laudari vehementer, cum congruunt personis subiectis, eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,

10. Οἶδε] Puto dedisse 'Lucianum' εἶωθε. Certe ita interpretatus sum. *Gesner.* Illud οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia variis modis corrigi potest, et aequè in οἶδε — ἐπανακμένοι ac in αἶ δε — εἶναι. Aequè in εἶωθε, quam in ἡ δε mutari, ideo nihil muto, quia incertum est, quid Lucianus reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videretur, si cum ἐπανακμένη satis cohaerere posset. Etsi enim alias participium pro infinitivo usitatum, cum hoc verbo id noster saltem adhibere non solet. *Reitz.*

11. Ἀριζέων] Non satis assequitur vna vox Latij-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐκάσῳ τέτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι.

Ἐθέλω γέν σοι καὶ ἄλλα βαρβάρῃ ῥῆσιν ἐπὶ τέτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρασκευασμένα (τοσῶτον γὰρ μερῶν τὸ δράμα ἦν) ἐζήτησεν, ἕνα ἐρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινέμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλελή-
θαις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in unoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et vnum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeiturum omnes, *Nesciebam,*
Bb 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀγριεῦσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed *optime*, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola *fortes* vocat simpliciter, aut *fortiter* fecisse dicit. *Gesner.*

Φεις, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τέτο ἐν πολ-
λὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὄρ-
χησῆν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆ δρωμένης
σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις
ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίε θηρὸς πετραίε νόον
ἔσχων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὄρχη-
σῇ ἀναγκαῖα. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμα-
σι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ
δὲ ὅλον, ἥθη καὶ πάθη δείξειν καὶ ὑποκρινεῖ-
σθαι ἢ ὄρχησις, ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα,
νῦν δὲ ὀργιζόμενον τινα εἰσάγεσθαι, καὶ ἄλλον με-
μνηνότα, καὶ ἄλλον λελητημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα

inquit, vir optime, te corpus quidem hoc unum,
animas autem multas habere. Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appel-
lant Pantomimum, (imitatorem omnium) ab eo
quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica
adhortatio: *Fili, beluae in saxismarinae* (Polypi)
modo adhaerens urbes populosque frequentat, et sal-
tatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-
tem familiarem se et quasi domesticum unicuique
eorum, quae aguntur, reddere. Atque in uni-
versum mores atque affectus se demonstraturam
atque actione expressuram, saltatio pollicetur,
nunc amantem, nunc irascentem aliquem indu-
cens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ παρὰδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄστι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄστι δὲ Ἰνώ Φοβημένη δεικνύται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέσης, εἴτα Αἰγισθος, ἢ Ἀερόπη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἀνθρώπους ἐστὶ.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλαι θεάματα καὶ ἀνέσματα ἐνὸς ἐκάστω ἔργῳ τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελοιοποιία. ὁ δὲ ὀρχηστὴς τὰ πάντα ἔχει συλλαβών. καὶ ἐνέσι ποιητὴν καὶ παρμυγῆ τὴν παρασκευὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, παδῶν κτύπον, κυμβάλα ψαλόν, ὑποκριτὴν εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἐτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur! et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegysthos, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

68. Igitur spectacula quidem reliqua et acroamata, vnius cuiusdam operis speciem edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et mixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussione(m) (*scannillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ ἀν-
 θρώπῳ ἔργα ἐσὶ· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώμα-
 τος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσῃ ἀμφοτέρω συμμεινικται.
 καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει
 καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέ-
 γιστον ἡ σοφία τῶν δρῶμένων, καὶ μηδὲν ἔξω
 λόγῳ. Λεσβώνας γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ κα-
 λὸς καὶ ἀγαθός, χειρισόφως τὰς ὀρχήσας ἀπε-
 κάλει, καὶ ἦε ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελ-
 τίων ἀναστρέψων ἀπὸ τῆς θαύτης. Τιμοκράτης
 δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἰδὼν ποτε ἅπαξ ἐκ ἐξε-
 πίτηδες ἐπιστὰς, ὀρχήσῃν τὰ αὐτῶν ποιοῦντα,
 Οἷα μὲν, ἔφη, θαύματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν
 αἰδῶς ἀπετρέφηνεν.

Εἰ

69. Porro reliqua alterius vtrius partis in ho-
 mine opera sunt, partim animae, partim corpo-
 ris: at in saltatione commixta sunt vtraque. Nam
 et intellectus demonstrationem habent, quae ibi
 fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: ma-
 ximum autem est sapientia in his quae aguntur,
 et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Myti-
 lenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes
 vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum
 ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Ti-
 mocrates autem illius magister, cum vidisset se-
 mel, non dedita opera adstans, edentem opus
 suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philo-
 sophiae me verecundia priuauit?*

70. Si

Εἰ δ' ἔσιν ἀληθῆ ἡ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δείκνυσσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρώντας ὑποκρίνεται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλναγωγῇ· τὐτο μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαρται. κάλλος δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐπανέντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγεμένον τὰγαθὸν καὶ τὐτο εἶναι. ἦκιστα δὲ τινος καὶ περιττότερον τι νεανισυόμενα ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα ἀνίσταται.

Ἔτι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerit, cupiditatem cum amantes agit; rationem, cum passionem vnamquamque frenis quasi moderatur, quod quidem in vnaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tactus, disseminatum est. Pulchritudini vero dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audiui etiam, qui iuueniliter lasciuiet de personarum saltatoriarum silentio, *etiam hoc Pythagoricum quoddam dogma iuueni.*

71. Prae-

Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνυμένων, μόνῃ ἢ ὀρχησις ἄμφω ἔχει. παρὰ πολὺ γὰρ τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μετὰ τῷ τερπνῷ γίγνεται. πόσῳ γὰρ τῷτο ὄρᾱν ἢ δίδον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαιόντας ἄλλους ἐν κένει, ἧς ἢ ὀρχησις πολλάκις ἀσφαλέςτερον αἶμα καὶ εὐμορφότερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν ἔν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχησιμῆς, καὶ εὐροφᾶς αὐτῆς, καὶ περιαγωγᾶς, καὶ σπηδήματα, καὶ ὑπτιασμῶς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ἐρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργᾶσθαι αὐτοῖς, ὑμεινότερα. γυμνασίῳ γὰρ τὸ κάλλιστόν τε αἶμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero vtilitatem promittant, sola vtrumque habet saltatio. Ac tanto plus prodest vtilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contententes iuvenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in puluere, quos saltatio saepe tutius simul, et formosius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcherrimam

καὶ εὐρυθυμότατον τῷτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλαττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ χαφίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχύον τε ἔμικρὸν περιποιῆν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἂν ἔμ παναρμόνιον τι χρεῖμα ἢ ἔρχησις, θήγασα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκῶσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπασκα δὲ τὰς ἐρωῶντας, διδάσκασκα δὲ πολλὰ τῶν πάλας ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθυμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοιρίαν ζητεῖς, πᾶ ἂν ἀλλοχόθι εὐροῖς, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκισμα, ἢ ἑμμελέστερον; εἰ τε αὐλᾷ καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἄλλως καὶ τῶτων ἐν ἐρχήσει ἀπολαῦσά σοι πάρεσιν, ἐῷ λέγειν ὡς
ἀμεί-

rimam finnul hanc et maxime concinnam esse, equidem dixerim, quae subigat corpus, et flectat, et leuius reddat, et ad omnem mutationem expeditum esse doceat, roburque non paruum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conueniens saltatio, animum acuens, exercens corpus, oblectans videntes, multaque antiqua docens, inter tibias, et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos auresque demulcens. Si igitur vocis oblectationem quaeris, vbi alias inuenias? aut quem audias vocum plurium modulatioremque concentum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; satis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto dicere,

ἁμείνων τὸ ἥθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γενήσῃ, ὅταν ὁρᾷς μὲν τὸ θεάτρον μισῆν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικημένοις· καὶ ἔλως τὰ ἤδη τῶν ὁρώντων παιδαγωγῆν.

Ὁ δ' ἔστι μάλισα ἐπὶ τῶν ὀρχησῶν ἐπανέσαι, τῷτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύν τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδόξον εἶναι μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλῆες τὸ κατερεῖν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἀβρὸν δεικνύει.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον

τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare autem his qui opprimuntur iniuria, et in uniuersum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequè admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

τὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφύα, καὶ
 ξυνετόν, καὶ ὀξύν ἐπινοῆσαι, καὶ καίρεῖ μάλιστα
 ἐσοχάσθαι Φημί δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε
 πειρημάτων, καὶ ἀσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωσικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτη κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔσω, καὶ πέρα τῶ μετρίῃ ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πενός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ἔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γάρ, ἔτε
 λεπτός εἰς ὑπερβολήν· σκελετῶδες γὰρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

Ἐθ'

*iam dixi. Nam et memoria praestare, et inge-
 niosum esse, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando, et opportunitatibus recte vti oportere il-
 lum, aio: ad haec iudicare posse de poematibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoscere et
 male facta redarguere.*

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus sit nimium, et ultra mo-
 dum longus, neque humili statura et nano simi-
 lis: sed iustae exactaeque mensurae: neque car-
 nosus, neque enim probari sic potest, neque ad
 excessum usque tenuis, ut skeleton referat aut
 mortuum.

Ἐθέλω γέν σοι καὶ δῆμα τινὸς ἢ Φαῦλα τὰ
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροσύνη πόλις, καὶ ὄρχησιν μά-
 λιστα πρὸςβέυσσα, ἔτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὥς μηδένα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σῶν εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχημένον, μιᾷ
 Φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὥς Ἀστυάναξ 12),
 Ἑκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε ῥέπετε μηκίστου τινὸς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-
 χεσιν, Ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἔδεν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenfes enim ingeniosissima ciuitas, et maxi-
 me saltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt singula obseruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingresso salta-
 tore et saltante Hectorem, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Astyanax, Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longissimus ali-
 quis saltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebant,
scalis

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἔτος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud scribere solebant antiqui librarii. *Gesner.*

δεῖ κλέμακος. καὶ ἐπὶ τῷ παχέος δὲ καὶ πιμε-
λῆς ὀρχησῆ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένῃ, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φῆσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσῶντι. τέτων ἔ τῷ γελοῖα ἔνεκα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ὕλοι
μεγάλην σπερδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχροῦ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῷ πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευμένους τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
succlamantur velut aegrotanti, *Bene habetas!* Ho-
rum non ridiculi causa mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quasi ad normam
posset exigere.

77. Mobilis deinde omnino sit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-
C c 2 portu-

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit Boindinus in Comment. Acad.
Inscriptt. Tom. L. p. 186. Edit. Holland. *Gesn.*

λυγίζεσθαι τε ὅπῃ καιρὸς, καὶ συνεξάσθαι καρτερῶς, εἰ τάττε δέοι.

Ὅτι δὲ ἐκ ἀπήλλαντα ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίης χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἴδοις ἂν ἐκάσῃ τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν. Ἡροδότῳ μὲν ἐν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὥτων δοκεῖ· ὄρχήσεται δὲ καὶ τὰ ὥτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσσεσι.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἂν ἐρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρῆλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
έρχε-

portune, et firmiter consistere, ubi opus est, possit.

78. Non abhorreere autem saltationem nec ab illa usitata in sacris certaminibus manuum gesticulatione, sed partem habere eorum, quae in Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certaminibus pulchra sunt; videas, si unicuique harum imitationum attendere animum volueris. Herodoto quidem ea, quae per oculos ad sensum perveniunt, fideliora esse auribus videntur: at saltationi aurium pariter et oculorum perceptiones adsunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, ut si quis amans in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus exit

έρχεται τῷ θεάτρῳ Φαιδρότερος, ὥσπερ τι Φάρμακον ληθεδανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῷ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὀρώντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τὰς θεατὰς, ὁπότεν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλπεῖν Φαίνεται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπερδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ ἔσα, ἄτω κεχεῖρωται 14) τὰς ἀνθρώπους τὰς ἐκεῖ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι κατὰ τὸν αἰσθάνων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κἀθνήται δι' ἡμέρας, Τιτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βακχολας ὀρώντες. καὶ ὄρχαν-

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quodam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sint naturae nostrae, quae fiunt in saltatione, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut stato tempore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies sedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

C c 3

nero-

14. Κεχεῖρωται] Rursus passiuum praeteritum actiue intelligendum. Reisz.

ὀρχᾶνται γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρω-
τεύοντες ἐν ἐκάσῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδέ-
μενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα Φρονῶντες ἐπὶ τῷ πράγ-
ματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λεπτέρ-
γίαις καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησικὰς, ἄ-
νε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἔν ἐν σώ-
ματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἕτως
ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναιο ἄν. πολλοὶ γάρ αὐ-
τῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι
σοφῆς) καὶ σολομίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπι-
δείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδέν,
ὥς Φασι, πρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ
πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα
μέν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis,
quos tantum abest vt pudeat eius rei, vt potius
sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam
nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus ma-
iorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltato-
rias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem
quae sunt, iam ostendi: mentis vero, sic puto
obseruare possis. Multi enim illorum prae insci-
tia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sa-
pientes) etiam graues Soloecismos in saltatione
committunt: alii quidem irrationabiliter mouen-
tes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim
pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rose

μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετὰχρονα ἢ πρόχρονα, οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχόμενός τις, καὶ τὴν τῆ Κρόνου τεκνο-
Φαγίαν, παρωρχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς, τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην ὑποκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν Γλαύκην αὐτῇ εἰκάζε, μεταγενεσέραν ἔσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχησῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωσόν, αὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν, ἀμαθεῖς νομίζον. ἐπανετέον δὲ τοὺς ἐννόμως καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστα δρῶντας.

Ὡς

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam videre me memini. Iouis enim natales saltans aliquis, et Saturni in liberis suis vorandis crudelitatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, similitudine abductus: et alius Semelen agens dum feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore posteriorem. Sed non puto tales propter saltatores, ipsam damnandam esse saltationem, neque odio ipsum opus esse prosequendum, sed illos quidem pro imperitis, quales sunt, habendos, laudandos vero, qui legitime, et concinno artis ordine omnia faciunt.

Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπη-
κρίβωσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθμον, εὐμορ-
Φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἑαυτός, ἀσυκο-
Φάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλειπὲς, ἐκ
τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύν-
την παιδείαν βαθύν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινον
μάλισα. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο
ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν
ὀρώντων γνωρίξῃ τὰ αὐτῶ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν
κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ
πάσχειν αὐτός, καὶ ἃ παθεῖν εἶωθε. τότε γὰρ
ἔδὲ κατέχειν ἑαυτὰς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέον-
ται,

81. In vniversum autem oportet vndique per-
fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
sione superiora, deficient nusquam, temperata
sint ex optimis. *Saltatorem ipsum oportet esse*
acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
manissimo praesertim animo. Nam tum denique
laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscat,
vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
possunt prae gaudio homines, sed confertim in
laudes

ται, τὰς τῆς αὐτῆ ψυχῆς ἑκάστος εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὲς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΤΤΟΝ ἐκ τῆς
θεᾶς ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
ται ἀπὸ τῆ θεάτρου, ἅτε χρὴ αἰρεῖσθαι, καὶ ἃ
φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν
διδαχθέντες.

Γίγνεται δὲ ὡς περ ἐν λόγοις, ἔτω καὶ ἐν ὀρχή-
σει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερ-
βαινόντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τῆ
ἡσόντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δεοί,
ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλὸν, κατ'
ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρε
τῆ ἀγρίου καὶ θηριώδους προαγόντων.

Οἶον

laudes effunduntur, suae quisque animae viden-
tes agnoscentisque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud *NOSCE TE IPSVM* ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edocique
quae ante ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum vsque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad agrestem vsque ferita-
tem producunt.

Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδὼν ποιῶντα ὄρχη-
 σήν, εὐδοκίμῶντα πρότερον, συνετὸν μὲν τᾶλλα,
 καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ οἷδα δὲ
 ἢ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβο-
 λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχόμενος γὰρ τὸν
 Αἴαντα, μετὰ τὴν ἦτταν εὐδὺς μαίνόμενον, εἰς
 τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥς ἐχ' ὑπεκρίνασθαι
 μαίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τινι
 ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κτυ-
 πάντων, τὴν ἐσθῆτα κατέβρῃξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
 ὑπαυλόντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τῷ Ὀδυσσεύς
 πλησίον ἐσῶτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονέοντος
 διείλε τὴν κεφαλὴν κατενσγῶν· καὶ εἶγε μὴ ὁ
 πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέ-
 ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
 tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
 dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
 admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
 fato in indecentem actionem per excessum imita-
 tionis incidisset. Saltans enim Aiacem furem,
 cum primum victus esset, adeo modum omnem
 egressus est, non ut ageret iam furem, sed fu-
 rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim eo-
 rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
 ta lacerauit, modos autem tibia accinentium vni
 ereptam tibiam, Vlyssis prope adstantis et victo-
 ria sibi placentis capiti ita iniegit, ut diuideret,
 et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
 tem

ξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς, ὀρχησῇ παραπαίοντι 15) περιπεσών· ἀλλὰ τότε θεάτρον ἅπαν συνεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπήδων καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρίπτειν· οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τῷτο ἰδιῶται, τῷ μὲν εὐσχήμονας καὶ ἐσοχασμένοι, καὶ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πάθους τὰ τοιαῦτα οἴμενοι εἶναι· οἱ ἀσείότεροι δὲ, συνιέν-

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui in insanientem saltatorem incidisset. Verum totum adeo theatrum cum Aiace furebat; exsultabant, clamabant, abiiciebant vestes. Nempe de plebe homines, et plane idiotae, decorum ipsum non assecuti peius aut melius quid esset, non videbant, sed talia perfectissimam perturbationis esse imitationem putabant: vrbaniorestem,

15. Παραπαίοντι.] Accidit hic quoque, ut dictionis suauitatem assequi Latina lingua non possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est pulsando aberrare, ferire, quod non destinaueras: ponitur deinde, ut insanire, delirare certe, et a recta ratione aberrare significet. Hinc Pantomimus dum niniury εὐφαντασίωτος est, et furoris non imaginem tantum, sed ipsum quasi corpus animo concipit, ferit quod non debebat, παραπαίει, propria simul et translata significatione. Gesner.

συνιέντες μὲν, καὶ αἰδέμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
 ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
 ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνοίαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
 καλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὀρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
 τος, ἀλλ' ὀρχησῶ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ἃ
 γὰρ ἀρεσθεῖς τέτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μα-
 κρῶς τὰτ' ὑπεροχότερον ἔπραξε. καταβάς γὰρ εἰς
 τὸ μέσον, ἐν τῇ βελῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκα-
 θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσ-
 περ κριὸν μασιγῶσιν λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
 μὲν ἐθαύμαζον, αἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσον,
 μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἀγαν μιμήσεως εἰς τὴν τᾶ πάθης
 ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et puderet eos illorum
 quae fierent, silentio tamen non arguebant fa-
 ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
 ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
 cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
 enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
 Descendens enim in medium, in Senatu, me-
 dius inter Consulares duos affidebat, valde me-
 tuentes, ne de ipsis etiam aliquem ut arietem ar-
 reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
 mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
 mio imitandi studio, in verum furorem delatus
 esset.

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασὶν, ἀνανήψαντα ἔτω
μετανόησαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥς τε καὶ νοσήσαι
ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμέ-
νον· καὶ ἐδήλωσέ γε τῷτο σαφῶς αὐτός. αἰτάν-
των γὰρ αὐθις τῶν συζασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴ-
αντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παραξησάμενος τὴν
ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον· Ἰκανόν ἐστιν
ἅπαξ μανῆναι. μάλισα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀντ-
αγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴ-
αντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σω-
φρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι,
μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ πα-
ροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτά.

84. Ipsum quidem aiunt, cum resipuisset, adeo
poenituisset factorum suorum, ut etiam in mor-
bum ex aegritudine incideret, seque veri ipse fu-
roris damnaret. Et satis aperte hoc declaravit
ipse. Cum enim rursus Aiacei ut sibi saltaret,
factionis illius homines peterent, et actorem *alium*
cominendans dixit ad theatrum: *Satis est semel*
insaniisse. Maxima vero illum molestia adfecit
aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum
enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decen-
ter, modeste adeo simulauit furorem, ut lauda-
retur, quod mansisset intra terminos saltationis,
nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων
παρεδείξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς
μὴ πάνυ ἄχθσιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά.
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θεάς, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησάμα-
νῆσοντά γε προσέτι. ὥς ἐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἰπεῖν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἔτι πιὼν τάδε Φάρ-
μακ' ἐθέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐκ ὄνκ κεφαλὴν, ἣ
συὸς καρδίαν ἔξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδώ-
τερος ἔσσι, σὺ δὲ ὑΦ' ἡδονῆς ἐδὲ ὀλίγον τῷ Κυ-
κew̄νος ἄλλω μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅ-
μηρος περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδου τῆς χρυσεῆς λέγει·
ἔτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
nouī captum te iri, et insuper ad furorem usque
amaturum saltationem. Itaque non opus habe-
bo Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.
Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabiliior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi.

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν ἐθέλει, τὰς δ' αὖτε καὶ ὑπνώνοντας ἐγείρει, τῷ-
το ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
γῃσα καὶ ἐγρηγορέναι ποιεῖσα, καὶ ἐπεγείρουσα
τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκαστῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
Καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίῃ, πείθεμαι τέ σοι,
καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
ματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὴν
εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν
καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
ρος ἡμῖν ἐπανόις.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:

Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens oculos tum vigilare illos faciens, et mentem ad singula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum, apertosque et hiantes habeo cum auribus oculos. Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris, etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne solus inde nobis sapientior reuertaris.

ΛεξιΦάνης.

ΛΤΚ. ΛεξιΦάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίῳ. ΛΕΞ.

Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐστὶ τη-
τινὸν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὸν. ΛΤΚ. Ἦ-

δη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λ Ε Ξ.

Οὐ δῆτα, εἰδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὥρα σοι τὸ
ἀρτιγραφὲς ἔτῳ καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσα ἔογ-
κας ἔχειν ὦτα. Λ Τ Κ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.

πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μέτέχει. ἀλλ'
εἰπέ μοι, τίς ὁ νῆς τῷ συγγράμματι; Λ Ε Ξ.

Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίωνος ἐν αὐτῷ. ΛΤΚ.

Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ

συμπο-

Lexiphanes.

LYC. Lexiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,

scriptum est hornum quoddam de meis, musteum.

LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?

LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
navi: sed memineris musteum vocare quod mo-
do scriptum est. At tu sordibus (Gr. Cypseli)

obturatas haberē aures mihi videris. LYC. Igno-

sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-

bet musteum. Sed dic mihi quod scripti confi-

lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor

filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:

tu vero, quantum e conuiuii *mentione* *suspicio*,

dicere

συμποσίῃ, τὸν Πλάτωνα μοι δοκεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὅρθῳς αἰσῆτως· τό δέ λεγόμενον, ὡς ἄλλοι
 παντὶ ἀνόητον ἂν ᾔην. ΛΥΚ. Οὐκ ἂν ὀλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνέγνωθι τῶ βιβλίῳ, ὅπως μὴ πάντα πα-
 σιν ἀπολειποίμην τῆς ἐξιάσεως. νέκταρος γάρ τι-
 θος ἔοικας οἶνοχόσσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἴρωκα πεδοῖ κατὰβαλε. σὺ δὲ εὐπορα-
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκκε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύςρα ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγεις θαρρύν· ὡς
 ἔμοιγε ἔτε Κυψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὠσὶ κάθηται. ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὦ Λυκίε, τὸν λόγον, εἰ εὐα-
 χὸς γε ἐστὶ, καὶ πολλὰν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλαΐς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 "Εοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conuiuio illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obtutrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Confidera autem interea quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 principiatus sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-
 c. Luc. Op. T. IV, D d super

"Εοικε τοιᾶτος εἶναι, σός γε ὦν, ἀλλ' ἄρξαι ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δαιπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς·
εἴτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν
δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιοπαῆς, καὶ πρὸς
τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοσιτεῖν·
καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σλεγγίδα
μυρί, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ῥύμματα,
ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τέπιλκτρον κο-
μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθή-
κην δὴ ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξι-
Φανες, ἥξεις, ἢ ἐλκνύσεις ἔτι αὐτόθι, καὶ γὰρ,
ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλα λατῶ. ἔκ· εὐπύρως τε γὰρ
ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ'·
ἀσρά-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus cum fit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tum coenabimus, inquit Callicles: tum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. Nunc autem tempus est ungi in sole, et ad vaporem illius caleferi, et cum lauerimus, panem gustare. Et iam eundem. Tu vero puer, strigilem mihi, et pellem, et lintea, et sapos, classe aduehito in balneum, et balneatoris mercedem ferto: babes autem bumi prope armarium obolos duo. Tu vero quid ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc moraberis. Quin ego etiam, inquam, ter olim est quod lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa perinaeum infirmus sum, cliellaria mula vectus. Aga-
so

ἀσράβης ὀχηθεῖς. ὁ γάρ ἀσραβηλάτης ἐπέ-
 σπερχε, καίτοι ἀσκηλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ ἐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γάρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερυνὴν ὥδην· τὰς
 δὲ τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ὀλέγα συγχειροπονήσας,
 ἐκείνους μὲν διαφῆκα, τῷ τε κρύους ἔνεκα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
 φυκότα, καὶ γηπαττάλης τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κήχυς πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
 ἀνθο-

so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
nem per vires ludens. Sed neque in ipso rure fa-
tigationis exers fui: deprehendebam enim operas ae-
stiuam cantionem minurientes, partim vero sepul-
crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
gerant et ipse manibus laborem adiuvissim, illos qui-
dem dereliqui, cum frigoris caussa, tum quod essent
ustiones: nasci autem in frigore vehementi ustiones
existere. Ego autem obiens veruacta, alliaque in-
veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
scandicibus, et bracanis pro olere lectis, erutisque
insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant
 Dd 2 prata,

ἀνθρωπείαι ἦσαν, ὡς ἀντοποδητὶ βαδίζῃν) ἀνακα-
τεθεῖς ἐπὶ τὴν ἀσράβην, ἐδάρην 1) τὸν ὄρρον.
καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θαμὰ,
καὶ μαλακίῳ τὸ σῶμα, καὶ δέσμαι διανεύσαι ἐν
τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσον, χαίρω δὲ μετὰ κάματος
ὑπολκόμενος.

· Ἀποθρέξομαι ἐν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ὃν
εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γε-
μαιο-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in-
mulam iterum impositis excoriatus sum in perinaeo,
et nunc ihcedo cum dolore et sudo frequenter, et
langueo corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
plurimum. Gaudeo autem fessus ablui.*

3. *Decurram igitur ipse quoque ad puerum, quem
credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
samen-*

1. Ἐδάρην.] Quod est in omnibus, quos vi-
di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
pretatus sum ἐδάρην. Nota vocis δέρω signi-
ficatio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα.] Puto hic excidisse prae-
positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κακοζηλία non videtur in omīssa prae-
positione, sed in composito ἀποθρέξομαι. *Λε-
κιθοπώλιδα* quae statim sequitur interpre-
tari etiam licebat *ouorum venditricem*; si cre-
dimus

μαιοπώλη μα περιμένειν. καὶ τοὶ προηγόρευτο,
αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέληνη ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
ἔτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὄρω πυριάτην τέ
τινα, καὶ ἐκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας,
καὶ οἶβον τέτονι, καὶ λωγάνιον, καὶ τῷ βοὸς
τὸ πολυπτύχον ἔγκαιον, καὶ Φώκας. Εὐ-
γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3)
τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δὲ, ἥ δ' ὅς, σίλλος,
ὦ δέ-

*Jamentarium me expectare. Quamquam praedictum
ipſi fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
hic ipſe adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
nem, et alios subcinericios, et cepas, et fucas, et
illum oebum, et illud multorum foliorum bouis in-
testinum, et phoctas. Euge Atticio, compendi mibi
fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,*

Dd 3

strabus,

dimus Scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
v. 427. *Gesner.*

3. "Ἀβατον ἐποίησας." Ἀβατος ex eo genere
est, ex quo ἀχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc
non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
lud non iniuribilem, sed nondum usurpatum, si-
gnificat, ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inac-
cessa, sed quam non opus fuit facere. Cac-
terum videtur *Atticionem* studio vocasse hunc
seruum *Lucianus*, ut absurdam *Atticisimi* af-
fectionem notaret, ac deinde *Onomacritum*,
ac postea *Onomarchum* quasi tu iudicem, prin-
cipemue nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πᾶ-
 χθές ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἔ μὰ
 Δί', ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὠχόμην, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαγρός εἰμι,
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ὤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιῶν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοτε ἑμῖν.
 Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφῆσω ἀπελθὼν. καὶ ἡμεῖς,
 ἦδ' ὅς ὁ Φιλίνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἄττος ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
 σκια-

strabus, bere, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coenabas heri? num apud Onomacri-
tum? Non per Iouem, inquam, verum rus abie-
ram, cito percurrent: nosti autem quam sim amans
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare cotta-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condito, et ex-
purga mastram, ut lactucinas nobis subigatis.

4. Ego vero ad siccam vñctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon median-
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspicabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 ματοποποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῇ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. Gesner.

σκηάζει μέσῃν τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀπολασώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
μετὰ τοῦ Εὐρυφάκος βύζην ὡσιζόμεναι. καὶ ὁ
Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
τὰ κόρῃ μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρὺς εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
Φαρμακῶ, καὶ δέσμαι· Ἀσκληπιᾶδε τινὸς ὀφθαλμοσόφου,
ὃς ταραξας, καὶ ἐγχεάς μοι Φάρ-
μακον, ἀπερυθρίασαι ποιήσει. τὰς ὀφθαλμοὺς,
καὶ μὴκέτι λημαλέες εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα αὐτὰ διεξίοντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἧκομεν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπῆσθημένοι ἤδη, ὁ μὲν τις ἀκροχει-
ριασμῶ, ὁ δὲ τραχηλισμῶ, καὶ ὁρδοπάλη ἐχεῖν
το,

iam acaam inumbras, et metus est ne in turbida
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis confertim trudendi. Et Hella-
nicus, Ego vero, inquit, etiam aegre video; et-
enim unaque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter coniuco, et facilis lacrumarum sum, et medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quadam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lipposi sint, neque humidum videant.

5. Talia quaedam disputantes praesentes omnes,
abiimus. Et cum venissemus in Gymnasium exue-
stiri iam, unus quidam exercitatione extremarum
manuum, alius supinandi, et luctae erectas vieba-

το; ὁ δὲ λίπ᾽ αὖ χρυσάμενος, ἐκχυγίζετο, ὁ δὲ ἀν-
 ἔβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδοδαίνας χερμα-
 δίας ἀρώγδην ἔχων, ἐχειραβάλεα. εἴτα συντρι-
 βέντες, καὶ ἀλλήλας κατακνωτίζοντες, καὶ ἐμ-
 παίζαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλίνος
 ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ κατακνωθέντες, ἐξήειμεν·
 οἱ λοιποὶ δὲ τὰ ψυχροβαφεῖς κᾶρα δελφινίσαν-
 τες, παρένεον ὑποβαρύνει θυμακίῳς. ἀναστρέ-
 φαντες δὲ αὖθις ἄλλος ἄλλα ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν
 υποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδον-
 τωτῇ ξύρῃ. καὶ γὰρ ἔκ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον 5)

itur. Alius vero pingui unctus inflectebat se: alius
 abiciebat se coryco: alius aurem plumbeas manum
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione usi) cum tergis nos inuicem por-
 tassimus, atque illussimus. (lulsimus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Philinus in labro calido per-
 fusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphino-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ad-
 natabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamur. Ego quidem subligatus, radebam caput
 radula ex dente faba (pectebam) quippe non in
 finiam,

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπον et κῆβον esse finiae genus, notum est.

Ita-

ἐκείνην, ὡς ἂν ἔπρὸ πολλῶν τὸν κόπον, καὶ
 τὴν κορυφαίαν ἀπεκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμε-
 τράγει, ὁ δὲ ἡμεῖς τὸν νῆστιν, ὁ δὲ ἀραιὰς πσιῶν
 τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῷ ἰχθυηρῷ ζῶμῃ,
 ἄλλος ἦσθιε φαυλίας, ὁ δὲ ἐξέσφει τῶν κρεττῶν.
 Καπειδὴ καίρες ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνῶμεν,
 εἵκντο δὲ καὶ ὀκλαδία, καὶ ἀσκαντά. τὰ μὲν
 δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφερών. 6) παρεσχεύαστο
 αἰ

*simiam, sed in scaphium confusus eram, qui non ita
 pridem, barbam et verticem decemauerim (toton-
 derim,) alius lupinos edebat: alius vomebat ieiun-
 num: alius excauatis rophani frustis hauriebat ius
 pisculentum: edebat alius phaulias: (olivas) sorbe-
 bat alius de bordeis.*

6. Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
 nabamus: positaе autem erant sellae et grabatuli.
 Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-
 Dd 5 rata

Itaque notatur forte tonsura ἐν χρεῶ, brevis
 admodum, qua qui vtuntur, non habent
 quod peccant: Scaphion forte liberat frontem,
 aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
 partes possint, cranio autem, quod σκάφη
 appellatur, pilorum tantum, quod peccati pos-
 sit, relinquit. Gesner.

6. Ἀπὸ συμφερών] Συμφεράν, quae calami-
 tatem significat, posuit pro-συμβολῇ colla-
 tione, ex etymo scilicet. Gesner.

δὲ πολλὰ καὶ παμίλα, δέχνηλα ὕεα, καὶ σχελίδες,
καὶ ἡτριάτα, καὶ τοκάδος υἱὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἐντε-
ρον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγῆνε, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβου-
τάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρκεῖα, καὶ θρυμ-
ματίδες, 7) καὶ θρία, καὶ μελιττῆται. τῶν δὲ
ὑπόβρυχων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστέ-
κινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐκ σαβ-
γάνης, καὶ κωπαῖδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ
ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπώδός, καὶ ἰχθὺς ἦν παράσι-
τος. καὶ οἷν δὲ ὅλον ἰπνοκαῆ εἶχομεν, καὶ βεὸς
λειπογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σι-
φαῖοι, ἔ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμήνιοι, ὑπερήμε-
ροι

*rata autem erant multa et varia, et bifida (pedum
extrema) suilla, laterum pulpa, sumina, et por-
cae foedae intestinum embryonem recipiens (vulva)
et lobus ex sartagine, et alliatum, et abyrtace, si-
vile/que quaedam conditurae, et thrymmatides, et
inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartila-
ginosa multa, et quae corium habent testaceum, et
frusta Pontica de sporia, et Copaicæ (anguillae)
et gallina domestica, et gallus qui iam cancre desit:
et piscis conuictor. Quem autem etiam habuimus
rotam in furno assatam, atque edentuli bouis pe-
dem anteriorem. Verum panes erant siliginiei non
mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum ve-
nerant,*

7. Θρυμματίδας] Placentæ genus. aliis intri-
tum. Guierus.

ροι τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τε ὑπὸ γαίᾳ, καὶ
τὰ ὑπερφυῖ· οἶνος δὲ ἦν ἔ γέρων, ἀλλὰ τῶν
ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινί-
δος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης
Μεντορεγγῆς, εὐλαβῇ ἔχων τὴν κέρκεν, καὶ
βομβυλῆς, καὶ δειροκύπελιν, καὶ γηγενῇ πολ-
λὰ, οἷα Θηρικλῆς ὄπτα, εὐρυχαδῇ τε, καὶ ἄλ-
λα εὖζομα. τὰ μὲν Φωκαῖ' ἦσαν, τὰ δὲ Κνιδό-
θεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφύεστα, καὶ ὑμενά-
σκη. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ πο-
τήρια γραμματικά. ὥς τε μεσὸν ἦν τὸ κυλικεῖον.

Q

nerant, et olera tum quae sub terra, tum quae
supra illam crescunt. Vinum autem erat non se-
nex, sed de viro, non illud quidem adhuc mustum,
sed nondum tamen percoctum.

7. Pocula posita erant omnis generis in Delphica
mensa, fronicetum illud, et triclauium illud,
Mentoris opus, caudam habens capiendo commo-
dam, et bilbiens (angusti colli) et ceruicatum illud, et
terrigena multa, qualia affabat Ibericles, late hian-
tia, et alia ore commodo, et Phocaea quaedam, alia
et Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae-
leuitate) et testam membranac (instar tenuem) ha-
bentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae,
et literata pocula: itaque plenum erat pocularium
(poculorum armarium.)

Ὁ μέντοι ἰκνολέβης, ὑπερπυφλάζων, ἐς κα-
 Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομεν
 δὲ ἀμυσι, καὶ ἤδη ἀκροθώρακας ἤμεν· εἴτ' ἐ-
 χρίομεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν
 τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ
 μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρήχισάμενος,
 ἐπιφάρεμα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἐπαίξεν, ἄλλος
 ἐρρίωνετο σὺν γέλωτι τὴν ὀσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελεμένοι, εἰσεκύμασαν ἡμῖν
 αὐτεπαγγέλτοι, Μεγαλώνυμος τε ὁ δικοδίφης,
 καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νότον ποτ-
 κίλος, καὶ ὁ Ὠοκατάξις Εὐδήμος. καί γε ἡρά-
 μην αὐτὰς, τί παθόντες ὄψε ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν
 Χαιρέας, Ἐγὼ ἦδ' ὅς, λείρον τινα ἐκρόταν, καὶ
 ἑλλε-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
 pui nobis evertit carbones. Bibimus autem amysti-
 da: et iam bene poti eramus, cum ungeremur bac-
 charide: atque intro voluit nobis aliquis pedisonam
 (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam) Postea
 alius quidem in cantherium enisus, insultum para-
 bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
 lumbum.

9. Eodem tempore lori commissatum non vocati
 ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor,
 et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
 fractor ouorum Eudemus. Et ego interrogavi illos,
 Qua caussa sero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
 dem: Ego, inquit, segnentum quoddam concinnabam,

ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
διὰ τῆτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφίγμαι. Ἐγὼ δὲ
ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
γὰρ ἀδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴξε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν
ἐν ἐχέλωττίας ἔσης ἔτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἔτε
ἡμερόλεγον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτός ἐστι, λαβὼν ἄχρηστα ἱμά-
τια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέ-
φρησα ἑμαυτόν.

Εἶπ' εὐθύς ἐντυγχάνω δαδᾶχῳ τε, καὶ ἱερῷ
Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρητοποιοῖς, Δεινίαν
σύρξιν ἀγδὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐγκλημα ἐπά-
γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτάς, καὶ ταῦτα εὖ εἶ-
δὼς, ὅτι, ἐξ ἑπερ ὠσιώθησαν, ἀκώλυτοι τέ
εἰσι,

ham, et inauras, et compedes filiae, ac propterea
post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
stium esset, neque admetiri verba habebam, nec
aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumis vesti-
bus inustitatis (novis) boni staminis, calceis autem
tugestis (novis) exuli me ipsum.

10. Deinde statim incido in facierum et bie-
phantam et reliquos infanda (sacra occulta, my-
steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius trabe-
rent, crimen obliucentes hoc, quod illos nominasset,
idque cum bene sciret, a quo tempore consecrati
essent,

εἰσι, καὶ ἔκτετι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἔν με τ᾽ ὄνομα. Ἔστιν, ἦ δ' ὅς, ἐν τοῖς σκευραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄνθρωπος, τῶν αὐτοληκῦθωι, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, αἰεὶ κρηῶν, ἐνδρומίδας ὑποδέμενος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἔν, ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμνησέπη δίκην, ἢ λάξ πατήσας ὤχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦ δ' ὅς, ὁ τέως αὐτὸς λεόμενος δ), ἤδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγός, καὶ τοὶ ἀτιμαγελοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ

περι-

essent, απονημος esse nec iam nominabiles (nomine suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant. Non noui, inquam, quem dicas Diiniām. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in foris aleatoris cepiuorus homo, ex illo genere qui lecythum ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt, semper barrido capillitio sunt, endromides aut baucides soleas semper gerens, habensque tunicam utrinque manicatam. Quid ergo, inquam, dedime poenas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Quia ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immotus est. Praetor enim, licet segregare (et subducere) se vellet,

8. Αὐλόμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμενος, saltans, exsultans lasciuie, vt respondeat illi λάξ πατήσας. Si quis αὐλόμενος melius intelligat, libenter festinatum a me esse confitebor. *Gesner.*

περιθείη, καὶ περιδέραιον ἐν ποδοκάμαις, καὶ πο-
δοσφάβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὢν,
ὑπέβδυνέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶν δέους, καὶ
πορδαλέος ἦν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι
ἤθελεν.

Ἐμὲ δὲ, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνε-
φές μετεσεύλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρεως ἑξαθ-
λος ὢν· οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐσῶτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὐων,
διετέ-

*veller, et manicis circumdatis et collari, in cippis et
nervo illum esse fecit. Quare vinctus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.*

· II. *Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damafias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute expers certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
assando*

9. Πυττῶν] Πυττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν *picans*, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠνάταξις, quasi tu dicas *ouifraCTOR*,
coquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὐεῖν quod apud
Homerum *torrere* est, *adurere*, pilos v. g.
suis mastati, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate pro culi-
nae

διετέλεσα. ἐξοικιῆν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀν-
δρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν.
εἴτα μερμέριόν τι κακὸν ἐμπεσόν, διέκοψε τῆς
ἐορτῆν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῆς ὁ Δίων, ἐκ οἷδ' ἐφ'
ἔτω λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοεχθία σχεθεὶς,
ἀπῆγγεν ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴσθ, ἀπολώλει ἂν, εἰ
μὴ ἐγὼ ἐπιστὰς, ἀπηγγώνισά τε αὐτόν, καὶ παρ-
έλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολύ τε ὀκλάξ παρα-
καθή-

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat ho-
die viro filiam, et iam illam comebat. Deinde so-
licitum malum quoddam incidens festum diem rui-
bavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens,
vel potius, deorum odio implicatus, ipse se suspendit.
Et, scitote, perierat, nisi superveniens ego, abla-
queassem illum, et soluissem a nexu, multumque
geni-

nas altero opere *affare* posuerunt, cui πέσ-
σων, πέπτων, πέπτων, *coquens cognatum*
significatione est, et a πισσῶν vel πυσσῶν
non nisi apice vno alteroque abhorret. Id
igitur interea secutus sum. Si tamen vtrum-
que participium *πιττῶν* et *εῦων* ad infamem
prope artem dropacistarum et *glabratorum*,
pice et psilathris mollium hominum quid-
quid vsquam pilorum est euellentium, re-
ferre malis, ipsa verba non repugnant; sed
non video, qui *ωσπάρταξις* huc convenire
possit. *Ge/nit.*

καθήμενος, ἐπινύσσω τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν, καὶ διακωδωνίζων, μή πη ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν Φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκείνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτὲ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μῶν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρτωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινε πεώδη καὶ πρόσθωνα αἰσθηταί μιν ἔων. ἐκείνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοι γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, θαυμάσας. Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπᾶδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὃ, τε Δαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς, πρεσβύτις ἦδη, καὶ τὴν

geniculatum affidens, fodiens hominem, titillans, explorans undique, ne qua adhuc continens (compressus, clusus) esset gulâ. Quod autem maxime profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema tenens compressi.

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais, cinaedum, laxo et pendente scroto, illum effeminatum, et lentiscum rodentem adolescentem, illum masturbantem et lascivie contrectantem, si quem bene vasatum, et improbe matonatium senserit, illum admittens. Ille quidem et patellarius: sed Deam, inquit Eudemus, adorans, Diana enim illis est in media aula, scopadeum opus, huic igitur supplicantes, Damascius et uxor illius, senex iam, et tanta caput

Luc. Op. T. IV. Ee accurate

τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἰκέτευεν ἐλεῆσαι
σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπέειπεν· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδω-
ρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν ἔν αὐτῇ τά-
τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τού-
τοις· τοξότις γάρ, καὶ ἐκρηβόλος, καὶ τηλέμα-
χος ἡ Ἀρτεμις.

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλὼνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον τετονὶ παρηβηκότος, ἥκω ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τυρᾷ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμα-
πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσιν θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νεύσας, καὶ πτή-
λινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξύοσρακα, εὐπυνδακνωτά,
ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

accurate, obsecrabant, ut sui misereretur: ac illa
statim innuit, et saluus erat; et nunc Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt igitur
illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, emi-
vus-pugnans est Diana.

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Etenim lagenam hancce effoeti vini, vobis artuli,
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
autem illas sub sigillis vermium opera praeclare ero-
sis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
rea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus: et placentam ex intestinis cincinnati
plexu

κρωβυλώδῃ τὴν πλοῦν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέσον
μοι τῷ ὕδατος ἔγχει, ὥς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαί-
μην, καὶ τὰ σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνυδλήσομεν, εἴα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἔ γάρ ἄκαιρον δῆπρ' εὖ ἐνοίνο-
φλύειν. ἐπαινῶ τῷτο, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ Ὀφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσσεως ἄκρον. εὖ
πέγεις, ἦδ' ὅς ὁ Καλλιμαῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλας συχναίεις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦδ' ὅς ὁ Εὐδημος, κρύος γάρ ἐστιν, ἥδιον ἂν
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειροθνής
εἰμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

*plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulcum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam crucier, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.*

14. *Post potum autem connugabimur, quaeque et
quae solemus: neque enim intempestiuum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
et medulla sumus Atticissationis. Bene dicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari corticula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, lubentius meraciora pocula suffrequentarem,
etenim frigore enectus sum: et calefactus lubentius
audirem*

ροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα ἔφησθα, ὦ Εὐδήμει, ἦν δ' ἐγώ· ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεis ὡς ἀσώμοis ἔσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοιs· ἐμοὶ δὲ ἡ γλώττα τε ἤδη λογαί, καὶ δὴ ἀνηγάμην γε ὡς ἀρχαιολογήσω ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης 10) ἅπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὁμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ἐλκιάδα τριάρμενον ἐν ῥεῖνι πλέεσσαν, ἐμπνευματωμένε τῷ ἀκατίῃ, εὐφορεῖσάν τε, καὶ ἀκροκυ-

audirem manifestantes illos, et tibicinem, et barbiticinem.

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indictionem (silentium) nobis iniungis, quasi ore carentibus, et elinguaris. Mibi vero et lingua iam sermocinaturis, et iam prouehabar, ut qui antiquo apud vos sermone usus essem, et nunc vos de lingua mea conspuiturus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis trium velorum onerariam nauem, secundo nauigantem, sinuaris velis scaphae, felici cursu per sum-*
mos

10. Κατανίψων ἀπὸ γλώττης] Illud, credo, apparet hic qui Homerum legerunt, κατανίψων hoc deriuandum a κατανίψω, respici- que ad Homericum Nestora, eiusque ἐπεα νιφάδεσσιν εἰοικότα χειμαρήσιν: ut neque Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Furius, qui *bibernas cana niue conspuis Alpes*, ad quem interpretatio nostra alludit. *Gesner.*

ἀκροκυματῶσαν, ἔκτορας τινὰς ἀμφιστάμεν, καὶ
 ἰσχυράς σιδηρεῖς ἀφείας, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χαιτίσοι τῷ δρόμῳ τὸ ῥόδιον, Φθόρον τῆς εὐη-
 νομίας. ἐκέν, ἡδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βάλει, πλεῖ-
 καὶ νεὶ καὶ θεὶ κατὰ τῷ κλυδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
 γειος, πίνων ἅμα, ὥσπερ ἂ τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
 ἀπὸ Φαλαίηςων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκροκρανίας, ὅψα-
 μαί διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν καὶ πρῶτην
 θεν ἀπὸ τῷ ἀνέμῳ κατὰρξμένην 12).

ΛΥΚ.

*mos fluctus latam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
 comis retrahat impetuosum illud cursus, inuidia
 venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata et curre per fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Iu-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videbo te differri, ac nauim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

E e 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλαίηςων] Φαλαίηςα vel Φάλα-
 κρα speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Iupiter imperat non ininus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Κατὰρξμένην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praesertim: κατὰρξισθαί
 est periningi, sed de nomine ἄρος et ἄριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΥΚ. Ἄλῃς ὦ Λεξιφάνες καὶ ποτὶ καὶ ἀνα-
γνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ,
καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξαιμέσω τάυτα πάντα ὅπο-
σα διεξελέλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι
δοκῶ, περιβομβέμενος ὑφ' ὧν κατέσκέδασας
μα ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελαῖν
ἐπῆσαι μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάν-
τα ὅμοια ἦν, ἤλασεν σε τῆς κακοδαμονίας, ὁρῶν
εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπαπτωκότα καὶ νο-
σῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολ-
ῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuii et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, ac
nisi celeriter euomuerō haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum nactus
mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illa
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἔκτορες, ἰσχάδες, et aliis, in quibus scili-
cet etyma dum spectat, alienam et nouam
significationem contingit. *Gesner.*

·Ζητῶ ἔν πρὸς ἑμαυτὸν, ἐπόθεν τὰ τοσαῦτα
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὅπῳ χρόνῳ, καὶ ὅπῃ
κατακλείσας εἶχες τοσῶτον ἐσμὸν ἀτόπων καὶ
διασφόρων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν,
κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

"Ὅλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς·
τοσῶτον βόρεβρον συνερανίσας, κατήντησάς
με, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι
μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὖνεν ἔχεν, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχημένῳ, ὅς τάληθες εἰπὼν, ἔκλυ-
σεν ἂν σε ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῃ διαρῥαγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὖ-
σαρκον

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque ubi tan-
tum examen absurdorum distortorumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, ut
ex iambico illo tibi dici possit, Pereas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeferim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut beneuolum habere, neque in vi-
rum liberum vnquam, et fiducia vtentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te aquoso tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκον εἶναι δεκντα, καὶ εὐρώσιαν οἰόμενον τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινε-
 μενον, ἀγνοούντων ἅ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 παιδευμένων, εἰκότως ἐλεχόμενον.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τετονὶ Σώπολιν ὁρῶ τὸν
 ἱατρὸν προσίοντα, Φέρε τέτω ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλαχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἱατὴν τι-
 νὰ σοι εὐρώμεθα, συνετός γάρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λές ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπῆλλαξεν, ἐγχείας Φάρμακον. χαῖρε
 Σώπολι, καὶ τετονὶ ΛεξιΦάνην παραλαβὼν ἐ-
 ταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἤδη τελέως ἀπολωλέντα, σῶσον ἐνίγα τῷ τρόπῳ.

ΛΕΞ.

mam valitudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 fanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditibus autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberauit. Salue Sopolis, et assumptum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
 tem, serua quacunque demum ratione licuerit.

19. LEX.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀλλὰ ταυτὸν Λυκί-
νοι, ὃς περιφανῶς μακκοῦ, καὶ ἀνδρας πεφθρευ-
μένος ὀλισθογνωμῆν οἶεταί, καὶ κατὰ τὸν Μνη-
σάρχη τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀνάσχυτον Ἀ-
θηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριμαχόν Ἡρακλέα,
ἔδ' ὅσον τᾶ γρύ καὶ τᾶ Φνεί φροντισμένον αὐτῷ,
ὅττωταί μοι ἂν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· ἔρι-
κα δὲ καὶ ῥίναυσήσιν 13), τριαῦτα ἐπιτιμῶν-

τος

19. LEX. Non me, Sopoli, sed huncce Ly-
cinum, qui manifeste maccus est, et homines
cordatos labi sententia arbitratur, ut Samius ille
Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
afficiet*) Mineruam, et magnum monstropugna-
cem Herculem, neque gry neque phnei illum
curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. ῥίναυσήσιν] Verbum ῥίναυσήσιν nec in-
telligo, nec unde deriuatum sit commini-
scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
forte somniare aliquid lubeat. Certe *os con-
trahunt* austera; quae molesta sunt *corrugant
nares*, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, ut
et illud, quod cogitabam, an ῥίναυλήσιν
q. d. *naso ut tibia canere*, locum habere pos-
sit;

τος αἰέων. καὶ ἤδη γε ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταί-
ριον Κλενίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνῃ ἤδη ἀνά-
θαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυνῆα, καὶ ταύτην νο-
σεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥς ἐκέτι ἐδ' ἀναβαίνει αὐ-
τὴν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκίνε, Λεξιφάνης;
ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκούεις,
οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὲς νῦν προσομιλῶν-
τας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέ-
γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
ἀλλόκατα συντιθεῖς, καὶ σπεχδὴν παύμενος ἐπ'
αὐ-

et iam quidem abeo ad sodalicium meum Cli-
niam, quod audio tempore iam *satis longo im-
puram (non purgatam)* illi esse mulierem, eam-
que aegrotare, quod non fluit. Itaque non am-
plius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
phanes? LYC. Ipsum hoc, Sopoli, non audis?
quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
nobiscum loquitur; linguam ipsam peruertens,
et absurda illa componens, studiumque in illis
collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum sibi-
lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
quod Persius ait, referebam. Quin video
praesidium huic lectioni et interpretationi in
vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
 καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φωνῆς παρακάπτοι.
 ΣΩΠ. Μὰ Δί', εἰ μικράν τινα λέγεις τὴν νόσον,
 ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γέν τῷ ἀνδρὶ πάση μη-
 χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γὰρ, τῶν χολωτῶν τινι
 Φάρμακον τατὶ κερασάμενος ἀπήειν, ὡς πίων
 ἐμέσεις· Φέρε πρῶτος αὐτὰς πίθι, ὦ Λεξίφα-
 νες, ὡς ὑγιῆς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιό, τῆς τοι-
 αύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθείς· ἀλλὰ πείτ-
 σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥάων ἔση. ΛΕΞ.
 Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, σὺ τε,
 καὶ Λυκῖνος, πιπίσκειντες τατὶ τῷ Φαρμάκῳ.
 δέδοικα γέν μὴ πτόμα γένοιτό μοι τῷ τῶν
 λόγων τὸ πόμα. ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
 λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
 peregrinum se instituat, et constantem linguae
 monetam adulteret. SOP. Non paruum profe-
 cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
 igitur omni ope viro, et diuina quadam forte
 atribulario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
 que ibam ad illum, vt eo poto vomeret. Age
 prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
 purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
 Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
 lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
 poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
 menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
 verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
 cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φροναίοις, καὶ λόγοις.
 ΛΕΞ. Ἰδὲ πείθομαι, καὶ πίνω. Φεῦ, τί
 τῶτο; πολὺς βορβορυγμός. ἐγγαστριβυθόν 14)
 τινὰ εἶκα πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξαι δὲ ἐμὴν βαβαί. πρῶτον τε
 τί τὸ μῶν; εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξελήλυθε τὸ,
 κᾶτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦ δ' ὅς, καὶ ἀμη-
 γέπη, καὶ λῶσε, καὶ ἀήπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
 ᾄττα. βίασαι δ' ὁμῶς, καὶ καθέες εἰς τὴν Φά-
 ρυγγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
 LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
 est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
 hi profunda ventris mouens daemonium glutuisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
 mum hoc μῶν; deinde post illud exiit κᾶτα.
 Tum post illa, et ἦ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶσε,
 et ἀήπεθεν, et frequens illud ᾄττα. Attamen
 vinum tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
 dum

14. Ἐγγαστρίβυθον] Ἐγγαστρίμυθον, puto,
 in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
 solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
 Verum meminerimus, quis loquatur: est
 ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
 rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
 tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστρίμυθῳ con-
 cinnant ἐγγαστρίβυθον, quasi tu dicas, in
 ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
 trantem. *Gesner.*

φυγγα τὰς δακτύλους, ἔδῃπω τὸ ἱκταρ ἐμήμε-
 κας, ἔδῃ τὸ σκορδινᾶσθαι, ἔδῃ τὸ τευτάζεσθαι,
 ἔδῃ τὸ σκυλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδῄδουκε, καὶ
 μετῇ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμενον δὲ εἰ καὶ κά-
 τω διαχωρήσειεν ἂν ἓνια. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῷ πνεύματι. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς ἔσσι,
 πλὴν εἴ τι μεμνήμεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐν-
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῷτο, παραλαβὼν αὐ-
 τὸν, ὦ Λυκίνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἃ
 χρὴ λέγειν.

ΛΤΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ
 περ ἡμῖν προωδοποίηται τὰ παρὰ σὲ· καὶ πρὸς
 σὲ τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξιφάνες, ἡ συμβολή. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπανεῖσθαι ἐπὶ λό-
 γοις,

dum enim ἱκταρ ἐνομίστη, neque σκορδινᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκυλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenuisque tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorsum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nisi si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumptum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκίμειν, [τὰ μὲν
 ποιεῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξά-
 μενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ δι-
 δασκάλαις αὐτὰς ἀναγνὰς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτο-
 ρας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφέις, ἐπὶ τὰ
 Θουκυδίδε καὶ Πλάτωνος ἐν κακῷ μέτιθι, πολ-
 λὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγω-
 δίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τέτων ἅπαντα
 τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις·
 ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σκαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορο-
 πλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττεμένοις εἰκῶς,
 κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ'
 ἐνδεδεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρυπτός ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὄλγον τὸν ἐπὶ τῇ
 ἀπαιδευσίᾳ ἐλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδεσθεῖς

μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auersare.
 Facto autem initio a poetarum optimis, cum ma-
 gistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi,
 eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et
 Platonis libros tempestiue transi, multum in pul-
 chra etiam Comoedia et Tragoedia graui exer-
 citandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque
 florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquen-
 tiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his,
 quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem
 ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore insci-
 tiae reprehensionem sustinueris, neque discere de

μεταμανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
σι, καὶ ἔ καταγλασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἐδὲ διὰ
ζόματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
να καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλάντων σε, τὸν μηδὲ βαρ-
βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεί-
σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν
τὰ φαυλότατα, μηδὲ περιεσθίειν 15) ἐκεῖνα, ὥσ-
περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
λῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ
σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σερῆρά σοι τρο-
φή

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
loqueris, neque deridebere vt nunc, neque in
deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
fecteris, vti nunc; verum talia conculces, ex-
empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
sit.

15. Περιεσθίειν] Interpretantur depascere: neu-
trum bene percipio. Suspicioρ περιέπειν
fuisse, quod studium et curam intentionem
significat. Gesner,

Φῆ συνήθης ἔσω, μάλιστα δὲ χάρισι καὶ σαφη-
νείᾳ θύε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπελέλειψο.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κα-
κοήθεια, καὶ τὸ βρενδυέσθαι, καὶ λαρυγίζεσθαι
ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ
οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἢ τὰ πάντων
τυκοφαντῆς. καὶ μὴν καὶ κῆνο ἔμικρόν, μᾶλ-
λον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι ἐ πρότερον
τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος,
ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμα-
σιν, ἀλλ' ἢν περ ῥῆμα ἐκφυλον εὖρης, ἢ αὐτὸς
πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλόν, τέττω ζητεῖς
διάνοιαν ἐφαρμόσας, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ πα-
ραβύσης αὐτό περ, καὶν τῷ λεγομένῳ μὴδ' ἀνχγ-
καῖον

fit. Maxime vero Gratis et Perspicuitati litato,
a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et iactantia, et mala consue-
tudo, et grauitatis illa ac sonorae dictionis affecta-
tio absit, et infectatio aliorum, et ne putes pri-
mum te fore ipsum, si omnium scripta calu-
mnieris. Etenim illud quoque non paruum, sed
potius maximum peccas, quod non prius, quam
verba, sententias comparatas, verbis deinde ex-
ornas nominibusque; sed si qua verbum extra
suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse
confictum a te pulchrum putaueris, huic studes
aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud
non aliquorū infercias, etiamsi ei, quod dici-
tur

καλὸν ἢ· οἷον πρώην, τὸν ἐμάλωπα, εἰδὼς
ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, εἰδὲν εἰκότα τῷ
ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
πρισαν, ὑπὸ τῆς ξένης πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
ἐπαινέουσιν, ἐγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνόν ἐστιν,
ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἐνια,
μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμνησθεὶς τοῖς λό-
γοις, ἃ μηδὲ πᾶσι ἀρτι-μανθάνων ἀγνοήσειεν.
οἷον ἐκείνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναι ἡυχόμεν,
ἐκείων σε ἐπιδεικνυμέν· ὅτε χιτώνιον μὲν,
καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὡς λέγεσθαι· δελάρια δὲ, καὶ
τὰς

tur plane necessarium non fit. Vt nuper εἰ μά-
λωπα illud, cum neque quid significaret scires,
proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque
imperiti quidem omnes obstupescabant, cum au-
res illorum feriret peregrinitas: sed eruditi utro-
que, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod,
cum super omnes esse Atticos postules, et ad an-
tiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen
taliam quaedam, potius vero plurima immisces ora-
tioni, quae neque puer modo discens ignorare
possit: ut illa, quid putas? terram mihi hiscere
optabam, cum audirem te, specimen eloquenti-
ae edentem χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἄρρενας τῶν ἀκολέθων ἀπενάλεις· ἂ τίς
 ἐκ οἶδεν ὅτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δε-
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
 των προφανέσερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὸ,
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθῆς, ἐδὲ μετοικ-
 νικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ ποιη-
 τὰς ἐπαινῶμεν τὰς κατὰ γλῶτταν γράφοντας
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτροις παρεκ-
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδε βωμὸς ἂν εἴη,
 καὶ ἡ τῷ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτε
 τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαιμονέσερος· ἂν ταῦτα
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβελευμένος
 ὑπὲρ σεαυτῆ ἔσῃ. ἦν δὲ λάθῃς αὖθις εἰς τὴν
 λιχνεΐαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποκεπλήρω-
 ται,

re, δελάρια autem etiam mates pedissequis ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quale est
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθῆς, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attica ser-
 mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
 damus poëmata scribentes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, vt pedestria metris comparem,
 sicut Dosiadae ara fuerint, aut Alexandra Lycophronis,
 et si quis adhuc est linguae quam isti
 infelicioris. Haec si studiose dediscas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admbni-
 tiqne

ταί η παραίνεσις, σὺ δὲ σεκυτὸν αἰτιάσῃ, ἀνγε-
 ῖαι ξυνῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis,
 si quidem aliquando deteriore te factum intel-
 liges.

Ευνῦχος.

ΠΑΜΦ. Πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελοῖον ἡμῶν
 ἀφῖξαι; αἰεὶ μὲν γὰρ Φαιδρὸς ὦν
 τυγχάνεις. τὰτὶ δὲ πλέον τῷ συνήθους εἶναι
 μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δυνατὸς εἶ
 τὸν γέλωτα. ΛΥΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἤκω σοι,
 ὦ Πάμφιλε· τῷ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν
 ποιήσομαι σε, ἣν ἀκρότης οἶα δίκη διμαζομένη
 παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόν-
 των. ΠΑΜΦ. Καὶ τῷτο μὲν ὡς ἀληθῶς γε-
 λοῖον

Eunuchus.

PAMPH. Vnde nobis, Lycine, aut quid ridens
 aduenis? Nam semper quidem hi-
 laris esse soles: hoc autem solito plus mihi vide-
 tur, in quo neque risum continere potes. LYC.
 E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem sta-
 tim faciam te participem, si audieris, cui caussae
 disceptandae interfuerim contendentibus inter se
 philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem
 Ff 2 vere

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας διαμάζεσθαι
πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ'
εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

ΛΤΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεί-
νοι, οἳ γε συμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφη-
μιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ
ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκῖνε,
περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα,
ἐτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΤΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ'
ἐτεροῖόν τι τῆτο ἦν. ἐμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ
ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὅμως συνειση-
κει, καὶ δικασαί· ψηφισφορῶντες ἦσαν οἱ ἀριστοί,
καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πό-
λει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἠδέσθῃ, παρὰ μέλος τι
Φθέρ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se
experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum,
pacate inter se criminia dissolvere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui com-
missi inter se plaustra conuiciorum tota in se con-
gesserunt inuicem, clamantes et ultra quam pos-
sent contententes? PAMPH. Numquid de literis
disceptabant solennia illa, cum diuersae essent
sententiae atque sectae. LYC. Minime. Sed
aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo
sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iu-
diciū constitutum est, et suffragia ferebant iu-
dices optimates, et aetate maxime prouecti et sa-
pientissimi ciuitatis, apud quos merito pudet ali-
quem

Φθέγγαμενος, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνασχυρ-
 τίαν τραπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκᾶν λέγοις ἀν-
 ἦδη τὸ μεΦάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν-
 ὄμην ὁ, τι σὺ τὸ κεννημὸς εἴη τὸν τοσάτον
 γέλωτα.

ΑΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
 οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις ἔ Φαύλη
 κατὰ γένη τοῖς ΦιλοσόΦοις, Στωϊκοῖς λέγω,
 καὶ Πλατωνικαῖς, καὶ Ἐπικυρείοις, ἔτι καὶ τοῖς
 ἐκ τῆ Περιπλῆτε, τὰ ἴσα ταῖς ἀπασιν. ἔδει
 δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τίνος, ἄλλον ἀντικαθί-
 ζασθαι, δοκιμασθέντα ψήΦῳ τῶν ἀρίστων, καὶ
 σὰ ἄλλα, ἃ βοήτη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
 εἰδ' ἱερῆον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἑαυτὸν, ἐΦ
 ὅτω

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
 dum ut eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
 Quin tu igitur dicis iam caput causae, ut et ipse
 sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
 phile, ab imperatore salaria non contemnenda
 generatim philosophis, Stoicis dico, et Platoni-
 cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
 aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
 alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
 matum. Praemium certaminis non bubula pellis
 erat, secundum poetam, neque victima, sed de-
 cies millenae quotannis drachmae, ut iuvenes do-
 ceret.

ὅτω συνέιναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα Φασὶν αὐτῶν ἐναγχιος ἀποθανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὐτῇ, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἄχρι γε τέττα, γελοῖον εἶδέν ἦν ἐκαίνοις, ὡς τὸ φιλοσέφες εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τέττω, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσης, καὶ ἱερῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τέττο γε ἐς τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τέττο οἰεσθαι. ΛΥΚ. Ὅρθως λέγεις. Φασὶ γὰρ ἐν ταῦτα, καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος.

Τὰ

ceret. PAMPH. Novi ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem; et hactenus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄκκε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῃς ἡγωνίζαντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οὗ σθα ἐν λέγω, τὰν ἐρισικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνῆχος αἰῶνι δοκῶν· τὰ μὲν ἑκ τῶν λόγων προηγωνίσα αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχεται· καὶ μὰ τὸν Δί', ἐδέστερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἐν τέλος τῆς ἀίκης ἐς τῆτο περιέστη· ἀφ' ἐμμένου γὰρ ὁ Διοκλῆς πᾶ δεικνύει τὰ αὐτοῦ, μετέβαλεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχετο ἐν πειράται μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταῦτα δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audi. Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nostri quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum uterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc euasit. Diocles omissio ostendere sua merita, ad Bagoam transit, et vitam maxime illius reprehendere tentauit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον.
 ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γε
 τῶ λόγῳ περὶ τέττε μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς·
 ὥς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιαύ-
 τῳ τὸ πλεῖστον διατρίψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμε-
 νον βιάντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς
 προχειρότερον ζηπῶν, καὶ οἰκιστότερον τῇ νίκῃ
 νομίζων.

ΛΤΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμοψήφον ἐν τέττε
 ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἄλλος μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄ-
 λος δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς
 ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμίτον εἶναι τῷ Βαγώας
 μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
 ἐρισιγών, σθένει γε ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιαύτους
 ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius
 vitam inquisivit. PAMPH. Merito illud quidem,
 Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa
 hoc potius debebat. Equidem si iudex essens,
 in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-
 ramque potius, vter melius vixerit, quam qui
 promptior sit oratione, eumque magis affinem vi-
 ctoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-
 tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-
 ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-
 cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam;
 et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-
 les

ἔχ' ὅπως τέτων ἀποκαλειῖσθαι ἤξι', ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιρραντηρίων, καὶ τῶν κοῦ-
 ρῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσσιώνισόν τι ἀπα-
 Φαίνων, καὶ δυσάντητον θεάμα, εἴ τις ἔωθεν
 ἑξίων ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιῦτόν τινα. καὶ πα-
 λὺς ἦν ὁ παρὶ τέττα λόγος, ἔτε ἄνδρα ἔτε γυ-
 ναῖκα εἶναι τὸν εὐνῆχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατώδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ἔγκλημα Φῆς, ὦ Λυκίνε, καὶ ἤδη γελαῖν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξεταύ-
 τῆς κατηγορίας ἀκῶν. τί δ' ἐν ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντιπεῖν ἐτόλμησε;

ΛΥΚ.

les verò non modo his rebus excludendòs affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens inau-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

Ff 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῶς, καὶ δουλίας
 (οἰκῆιον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιῦτον) ἐπιπολὺ ἐσιώ-
 πα, καὶ ἡρεθρία, καὶ ἰδίων Φανερός ἦν· τέλος
 δὲ λεπτόν τι καὶ γυναικῆιον ἐμφθεγξάμενος, ἔ-
 δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, Φιλοσοφίας
 ἀποκλείοντα, εὐνᾶχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετ-
 εῖναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα,
 καὶ Θαργελία, συνηγορήσασα αὐτῷ· καὶ τις
 Ἀκαδημαϊκὸς εὐνᾶχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ
 ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς
 δὲ καίμεινον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων
 μεταποιεῖτο, εἶξεν αὖν, ἔ καταπλαγεῖς αὐτῷ
 τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐ-
 τὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκείνους ὑπό

τε

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu,
 quod familiare his est, multum tacebat, aestua-
 bat, et inanifeste sudabat: tandem vero tenue
 quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit
 Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eu-
 nuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi pos-
 sint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et
 Thargelia, quae causam ipsius iuvarent; atque
 aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo
 ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At
 Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset,
 et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus
 ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse me-
 morabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cy-
 nicis

Ἑτῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένως πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῷ σώματι.

Ἐν τούτοις ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τῷ σκέμματι τῷ ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμασέας εὐνῆχος ἐπὶ Φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προσασίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν· τῷ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμορίαν προσεῖναι Φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτόν, καὶ τοῖς προσιῶσι καὶ μανθάνειν βελομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεσθαι· τὸ δὲ τῷ εὐνῆχε, καὶ τῶν βακίλων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ παπει-
ραῖσθαι

nicis maxime, ridicule in corporis illud vitium iacta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus, philosophiam profiteri, et adolescentium praefecturam sibi demandari postulans? altero dicente, Habitum et integritatem partium omnium corporis inesse philosopho debere, praesertim, prolixam eum barbam habere, quae fidem ei apud accedentes et discere volentes auctoritatemque praestet, dignam denique decem millibus, quae ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditionem, exsectorum etiam statu deterioorem. Hos enim tamen aliquando expertos esse virilitatem;
hunc

ῥᾶσθαι πατε ἀνδρείας, τᾶτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
 θύς ἀπεικασθῆναι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
 κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μῆτε περισεῖς,
 μήτε κίραξιν ἐναριθμοῖντο ἄν.

Τῷ δὲ ἐ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
 ἀλλ' ἀληθινὴν ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
 δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστή-
 μης. εἰδ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ
 λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
 εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
 τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
 καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας τοιᾷ-
 τον, ὡς πολὺ ἐπιτηδείατερος εὐνῆχος τοῖς νέοις
 διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινὰ πρὸς αὐτὸς
 ἐνδέ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
 guum quoddam animal esse, cornicum instar,
 quae neque in columbis neque in cornis nume-
 rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
 hoc esse indicium, sed robur animi *spectari*, et
 examen mentis oportere fieri, atque scientiae do-
 gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
 tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
 eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
 ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
 faceret. Quin etiam illud adficere ausus est Ba-
 goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
 chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
 illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, ἐδὲ τῷ Σιαπράτῃ ἐκεῖ
 νο ἔγκλημα παθεῖν ἄν, ὡς διαφθεῖρων τὰ μου
 ράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκήν
 ῳθη, χαριέντως τῷτο ὡς γέν-ῳετο, προσέρρι
 ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθέος κρεί
 νεσθαι δεοὶ τὰς φιλοσοφῶντας, τὸν τράγον αὖ
 δικαιότερον προκρίθῃναι πάντων.

Ἐν τῷτῳ τρίτος ἄλλος παρεῴς (τὸ δὲ ὄνο
 μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες
 δικασαί, ἔτοςί ὃ τὰς γνάθας λεῖος, καὶ τὸ Φώ
 νημα γυναικῆος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχω ἑοικώς, εἰ
 ἀποδύσαιτο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανέιτο· εἰ
 δὲ μὴ ψεύδονταί οἱ περὶ αὐτῷ λέγοντες, καὶ μοι
 χὸς εἶλω ποτὲ, ὡς ἡ Ἀξων φησὶν. ἀρδρα ἐν
 ἀρδρῶις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
 illud crimen locum habere, quasi corrumpere
 adolescentulos. Cum in mentum imberbe in
 primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
 quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
 barba proluxa iudicari philosophos oporteat, ca
 prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superueniens, cu
 ius nomen in obscuro relinquatur, Verum tamen,
 inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
 voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi
 rilis valde vobis videatur. Si vero non men
 tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali
 quando deprehensus est, membra, quod ait ta
 bula

ἄφροκ ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῆχον ἀναφυγὼν, καὶ τῆτο κρησφύγετον εὐρόμενος, ἀφείθη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικασῶν, ἀπὸ γε τῆς Φανεραῆς ὀψεως. νῦν δὲ καὶ πάλιν ὠδήσαι μοι δοκεῖ, τῆ προκειμένη μι-
σθα ἕνεκα.

Τῆτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέ-
λως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγῶας δὲ μᾶλλον
ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπό-
μενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ὑδρῷτι ρέομε-
νος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας
ἐγκλήματι καλῶς ἔχεν ὥστο, ἔτε ἀχρεῖον αὐ-
τῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀ-
γῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-
νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tum qui-
dem ad eunuchum se recipiens, inuento illo per-
fugio, absolutus est, fidem crimini, qui tum
iudicabant, negantibus, ex specie manifesta:
iam vero etiam retractaturus mihi videatur propo-
sitae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus,
ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas
vero magis etiam est petturbatus, in mille formas
atque colores versus, frigidoque sudore diffluens:
qui neque honestum putaret adulterii crimen non
refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen
ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridi-
cula

ναι, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἔ τὴν τυχεύσαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἐν τέλος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δικασαί;

ΛΤΚ. Οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἡξίαν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀργυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο Φιλοσοφεῖν τά γε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοιότερον μετασειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν, κελεύειν αὐτὸν συνθῆναι, καὶ ὀπυῖειν, καὶ τινὰ τῶν δικασῶν τὸν πρεσβυτάτον τε καὶ πιστάτον ἐφεσῶτα ὄραν εἰ Φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ ἐπεὶ πάντας γέλως κατέειχε, καὶ ἄδεις ὅσις οὐ τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῶ, ἔγνωσαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis oblectationem videantur praeuisse. Sed quid tandem factum est, et quomodo iudices de illis decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant sententia, sed alii postulabant illum exutum instar mancipiorum inspicere, possetne, quantum quidem ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iubere illum congredi, et inire, et iudicium aliquem, aetate maximum et fide dignissimum adsisistere, ac, num philosophetur, videre. Postea vero, cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non concu-

σεν ἀναπόμπιμον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασί, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορεῖν συνηροτῆι, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑπακινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἕτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ῥητόρων τῶ ποιοῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῷ ἔγκληματος καταλέγων. τῷ Βαγῳᾷ δὲ ἑτέρω, ὡς Φασί, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσῃν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς ἄδεν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς ἵππας ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ ὦ ἑταῖρε, φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις εἴκειν εἶναι, καὶ

conculsa dolerent illis, decreuerunt reicere et remittere causam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem vt aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum caussidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se asinis, qui equas ineunt, deteriorem. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπόδειξις ἀνκντίλεκτος. ὥς καὶ τὸν υἱὸν
(ἐστὶ δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐξαίμην αὖν, οὐ
τὴν γνώμην, εἰδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἔτοιμον ἐς Φιλοσοφίαν ἔχειν.

esse, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optauerim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίης.

Αμφί τε ἔρανῃ, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφή·
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, εἰδ' αὐτέες πέρι ἔρα-
νῃ, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐχ' ὑποθημοσύνην ἔχει, εἰδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην διε-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὀκῶσοι σοφοὶ ὄντες,
τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem
Luc. Op. T. IV. Gg exer-

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέεσσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐωυτέων ἀπηγέονται· μένην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέεσσι, ἔτ' ἐπασκέεσσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἥ δὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπίνετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλῶν, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίη, καὶ προσέτι μισοπονίη, κείνοισί τε ἀντίξοα φρονέεσσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψεύδεα μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέεσσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέεσσι, ἥ δὲ μιν ἔτε ὑγίεια ἔτε ἀληθέα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμῶλιον; ἢ δικαίως, ἐμοὶ δονέει, φρονέοντες. ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖν, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφυῖν, ἥ δὲ αὐλητέῳ ἀμυσίῃ, μυσικῆς ἀσοφίῃ.

ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, neque recens demum ad nos venit, sed opus est antiquorum regum Dis carorum. Verum qui nunc sunt, inscitia et socordia, atque insuper laboris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si quando in homines incidunt falsa diuinantes, et fidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam, eamque neque sanam neque veram arbitrantur, sed disciplinam mendacem et ventosam, inique, ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.

Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθῆς τῶν τεχνῶν, ἐκάστη δ' ἐν
ἑαυτῇ σοφῇ.

Πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατεστήσαντο. αἰτὶν δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἡ σοφίῃ τῷ ἔθνει (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκῆ-
σεως ἡ εὐμοιρίῃ· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίῃ καὶ γα-
ληναίῃ περιέεσται· ἔδὲ τῶν τῷ ἔθνει τροπέων
ἀνέχοντα, ἀλλ' ἐν μὴ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες
ὧν πρῶτα τὴν σεληναίην καὶ ἐς πᾶμπαν ὁμοίην
φανομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοις ἄλλῃ μορφῇ τρεπομένην, ἐδόκεον αὐ-
τέοισι τὸ χρεῖμα θούματος καὶ ἀπορίης ἄξιον.
ἔνθεν δὲ ζητέοντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίαν,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientia
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-
runt

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίου ἔρχεται.

Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν Φορὴν, ἰτὰς δὴ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν (μᾶνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέονται) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἑκάστος ἐπιτελέσκειν. ἐν δὲ καὶ ἐνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, ἐκ ὀνόματα, ὅπως εἰδόκεον, ἀλλὰ σημεῖα.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἄρανῳ ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδωκαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργά τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μᾶζον ἤγειραν μέτρα τε τῆς ἑκάστη κινήσεως ἕστη μῆναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ
ὥρέων

runt causam harum rerum, quod non sua lunæ lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda* nomina, ut videbantur, sed *signa ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam accipere ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ὥρέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετα· ἔταος δὲ ἡ ἥλιος, καὶ ἡ τῆς ἡλίου περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντα πολλὰ μὲν τῶν τετέων· ἐν γὰρ δὴ τῆς παντὸς ἡμέρας, καὶ αἰσέων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσαθέων, καὶ ἑδαμὰ κινεομένων, δωδέκα μοίρας ἐτάμοντο. ἐν τοῖσι κινεομένοις (I), καὶ οἰκεία ζῶα ὄντα, ἕκαστον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέσται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et mensium quidem illis modus luna eiusque conversio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora machinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis reliquis inerrantibus atque fixis, et haudquaquam mouentibus se, duodecim partes resecuerunt, in quibus illae alterae mouerentur. His cum assignassent suum cuique animalia, in aliam singularem formam expressere, marina alia, alia vero hominum, alia bestiarum, volucrum alia, alia iumentorum.

Gg 3

7. Va

- I. Ἐν τοῖσι κινεομένοις] Non puto hunc locum esse integrum, sed verba quaedam temporum iniuria excidisse. Interpretationem interim dedi, non quam verba subiicerent, quippe quae non intelligebam, sed quam res ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰσὰ τὰ Αἰγύπτια πολυεῖδέα ποιεῖται. ἔ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δωῶδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔ σιτέονται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπσημήναντο· ἔδὲ τράγον κτείνουσιν ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τᾶλλα ὡς ἕκαστοι, ἱλάσκονται. καὶ μὲν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῇ ἡερίᾳ ταύρεσ σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰσώτατον, τὴν χώραν ἐπὶ γέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊόν τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκείνῃ τῇ ταύρεσ μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῇ λόγῃ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῇ Ἀμμωνός,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque utebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciebant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nomina illo* signauerant: neque caprum maculant, qui cunque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depascatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

νος, καὶ τῆτο ἐς τὸν ἥερα καὶ ἐς τὴν τετέε σο-
Φίην εἶρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἔπει κριο-
πρόσωπον ποιοῦνται.

Ἔγνωσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι,
ἔτοι μὲν λέγουσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κεῖ, πολλὸν ὕπερον ἐς τετέε ὁ λόγος ἀπίκετο.

Ἕλληνες δὲ ἔτε παρ' Αἰθιοπῶν, ἔτε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι ἔδεν ἤκουσαν, ἀλλὰ
σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρε καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, ἔ μάλᾳ ἐμφανέως, ἔδὲ
ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
τείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοίη ἐκείνη. πηξά-
μενος

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audiere:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarrauit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὅ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gesner.

μενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποίεετο, καὶ τὰ ἱερά
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔσσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων,
 πάντα ἔφελγε, καὶ πάντων ἐκράττειν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, ἔδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε
 μυσσεργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἕλληνές τε τὰδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλῶνται
 λύρῃ Ὀρφέως, ἣν δέ ποτε Ὀρφέα ἴδης, ἡ λί-
 θοισίν, ἡ χροίῃ μεμιμημένον ἐν μέσῳ ἔξεταί ἡε-
 λος αἰδόντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσκηεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spectabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quæ esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, quam fe-
 cerat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatam, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,
 eo-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκατον· εὖ τ' αὖ
ἐκείνα ἰδὼς, μέμνησό μοι τετῶν, κοίη ἐκείνου
ἀοιδῆ, πρὶν δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἢ ὁκοῖος λέων, Ὀρφεὺς ἐπαΐεσιν, ἣν δὲ τὰ λέ-
γων αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ δέξῃς
ἑκατον τετῶν.

Λέγουσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
κλέος μαντοσύνης περὶ πολλὸν αἰρείεται, τῶτον
τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπῶν, ὅτι τῶν πλα-
νεομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θήλειες, οἱ δὲ ἀρρενες
εἶντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέουσι· τῷ καὶ μιν διφυέε
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέου-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἀρρενα.

Ἀτρέως δὲ καὶ Θυέστω περὶ τῆς πατρῴης βα-
σιλείης φιλονεικούντων, ἡδὴ τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico causas nosces,
tum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: unde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreco autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φανδὸν ἄστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἑρμηνείας
 μάλιστα ἔμελλε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχεν
 ἔγνωσαν ἑαυτῶν, ὅσις τῷ ἑτέρῳ σοφίῃ προφε-
 ρέστερος. ἔνθα δὲ Θυέστης μὲν κριτὸν σφίσι τὸν ἐν
 τῷ ἑρμηνείᾳ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τούτου δὲ
 ἄρνα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέουσιν.
 Ἄτρεὺς δὲ τῷ ἡλίῳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τῷ λόγον ἐποίησατο, ὅτι καὶ ἐς ὁμοίην φορὴν
 ἡλίου τε, καὶ ὁ κόσμος κινεάνται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέσιν. καὶ αἱ νῦν δύσεις
 δοκέσθαι τῷ κόσμῳ δύσεις εἶναι, τοῦ ἡλίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τάδε εἰπόντα, βασιλῆα μιν
 Ἀργεῖοι ἐποίησαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ
 αὐτῷ ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare cum apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atreus vero de sole, et ortibus illius ser-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 sit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argiui fece-
 runt, magnaue fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαύδε φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γειέσθαι ἵππον ἔ μάλα πείθομαι, δοκῶ δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μεθέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἐς ἔρανὸν ἔχῃ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρησθῶ, τὸν δὴ καὶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλαῖσθαι μυθέονται. ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον (ξείνη μὲν ἡ ἱστορία, δοκῶ γέ μιν ἐκ ἔξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλισα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ ἐκ ἐπιεικτᾶ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερεθεὶς
τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi opera adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta funto, quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalum Atheniensem: peregrina quidem et mira historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
ἀβύσσων πρηγμάτων· τὸν "Ελληνες ἄλλως μυ-
θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
θαλάσσει Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ Πασιφάη παρὰ Δαιδάλῳ ἀκί-
σασα ταύρῳ τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι Φαινο-
μένῳ, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
γῳ ἀπίκετο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρη τὴν ἐπισήμην διε-
λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενεήσαντο, οἱ
μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
τὰ ἐς ἡέλιόν συναγείραντες, δρόμῳ τε αὐτέων
πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
et in mare decidit negotiorum fundo ac fine caren-
tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
illo sinum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
Daedalo de tauro fidere in astris lucente, et ipsa
astrologia in amorem doctrinae deuenit: unde pu-
tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
ad solem, colligentes, deque cursu illorum, mo-
tu, et potestate.

18. At-

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληναίην διατάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, ὃ μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελῆς τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν. οἱ ἡς τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ἔδαμᾶ πεισὸν διηγέοντα. ἐλθόντα γάρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φωτὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δύναι τε οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὃ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν πρὸς γαίῳ ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος τε καὶ θάλλπος ἐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖς

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit; non sane exploratis omnibus, sed imperfectam artem relinquens mortuus est. Qui autem ista ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fabulam de eo nulla parte credibilem narrant: venisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse, ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero dedisse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaëthon consensu curru prae iuventute et imperitia alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias nimium a terra sublatus, unde homines frigus calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iovem indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρὸς ἤρι
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περιζᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίηον, ἔς τε μετ-
 ἔβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἰγυριοί, καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσσειν. ἔχ
 ἔτω ταῦτα ἐγένετο, ἔδ' ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδ' ἡἷλος παῖδα ἐποίησατο, ἔδ' ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλα τι πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ
 ὅσιον πισεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλα-
 Φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' ἔτοι ἕκαστος
 αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νοις, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,

τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem feriisse.
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta haec sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Graeci,
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iouis Minorem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolycum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentesque hunc Venus, hunc Jupiter,
 hunc

τῷ δὲ Ἀφροδίτῃ ἐπέβλεψεν· ἐνόησεν γὰρ δὴ ἀν-
θρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέων·
ἔτσι ὅπως τοιαύτας ἐαυτοῖσι πάντα ἔκλει-
λέκεται, καὶ χροίην, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ
διανοίην· καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγε-
μὲν, καλὸς δὲ Αἰγείης· ἡ Φροδίτης βαλήσει ἐγεί-
νετο, καὶ κλέπτῃ δὲ Αὐτόλυκος· ἡ δὲ οἱ κλεπτικὴ
καὶ ἐξ Ἑρμῆος ἀπίκετο·
Οὐρανὸν δὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, καὶ ἐξ
πάρταρον ἔρριψεν, καὶ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὅμο-
ια ἀνθρώποι νομίζουσιν· ὡς γὰρ ὁ
Κρόνος τὴν ἑξω Φορβὴν πολλὸν ἀπ' ἡμεῶν, καὶ
οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ἐρηϊσὶ τοῖσι ἀνθρώ-
ποισι δέδεσθαι· διὸ, ὅς μιν ἐξάναι λέγουσιν
ὁμοίως

hunc Mins respexerat. Quicunque enim ho-
minibus in hac gentium domum, ut domini vel
decani, regunt, illi tanquam parentes familia sibi
omnia efficiunt, et colorem, et formam, et ope-
ra, et animum: ac rex quidem Minos Iove duce,
pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur
autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio
venit.

21. Jam vero neque Saturnum Iupiter vinxit,
neque in tartaram detruxit, neque reliqua ma-
chinatus est, quae putant homines. Sed enim
festus Saturnus per orbem extremum procul a no-
bis, estque illi languidus motus, neque obser-
vatu facilis hominibus. Propterea nempe stare
Luc. Op. T. IV. Hh illum

ὡς πεπεδημένον. πὸ δὲ βάθος τὰ πολλὰ τῶν
ἡέρας, τέτατος καλεῖται.

Μάλιστα ἐκ τῶν Ὀμήρων τὰ ποιητέων, καὶ τῶν
Ἡσιόδου, ἐπέων μάθοις ἂν τις, τὰ πάλαι τοῖς ἀ-
στρολόγοις ὁμαφανέοντα. εὖτ' ἂν δὲ πῇν σει-
ρὴν τῶν Διὸς ἀπηλάνται, καὶ τῶν ἡέρας πάλαι βο-
λάς, καὶ δὴ ἐγὼ ἡμῖνα εἶναι συμβαλλομαι, καὶ
τάς πόλεις, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαίστος ἐποίη-
σάτα, καὶ τὸν Χερδόν, καὶ τὴν αἰών. τὰ μὲν
γὰρ ὁκόσα εἰς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέῃ καὶ τῶν Ἀ-
ρεος, τὴν μοιχεῖν λέλειπται, καὶ τὰ ἐμφανέα,
ἢ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα.
ἢ γὰρ δὴ ὧν Ἀφροδίτης καὶ τῶν Ἀρεος ὁμοδομίη
πῇν Ὀμήρων αἰοδὴν ἀπαργάζεται. ἐκ ἁλλοισι δὲ
ἔπεσι

illum aiunt tanquam vincum compeditus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poetae et Hesiodi ver-
sibus, discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenierit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse conii-
cio; et vrbes, quas in clypeo Achillis fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, ad astrologiam
pertinere arbitrar. Nam illa quidem, quae in
Venerem ab illo, et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Hemeri cantum efficit, ac veri
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-

ἔπειτα τὰ ἔργα ἑκάστη αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἀλλὰ σὺν ἱμερόεντα μετέσχεο ἔργα γάμοιο,
τὰ δὲ τῷ πολέμῳ·

Ταῦτα δ' Ἀρχὴ Θοῶ, καὶ Ἀθήνη πάντα
μελήσει.

Ἀπὸρ εἰ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντήσιον
ἐχρέοντο, καὶ ἐπ' ἀρετὴν αὐτέῃ ἐποιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλεως ὤκισον, καὶ τείχεα περιβαλλόντα,
ἔτε Φόνες ἐργάζοντο, ἔτε γυναῖκας ἐγάμεον,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀνῆσαι ἑκάστη. καὶ
γὰρ δὴ τὰ μαντήια αὐτέοισι ἐν ἔξῳ ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς Ἐρανίης,
καὶ

et uniuscuiusque illorum definiuit, cum Veneri
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt conubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata pa-
trabunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime ute-
bantur divinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticinandi munus habet, caelestis virginis symbo-
lum.

καὶ δράκων ὑπὸ πᾶσι τρίποδι Φθέγγεται, ὅτι καὶ
ἐν τοῖσι ἄγροισι δράκων Φλίνεται. καὶ ἐν Διδύ-
μοις δὲ μαντήιον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ,
καὶ τῷτο ἐκ τῶν ἡερίων Διδύμων ὀνομάζεται.

Οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρηῖμα ἰρώτασταν ἡ μαντο-
σύνη ἐδόκειν, ὥς, δὴ Ὀδυσσεύς, ἐπειδὴ ἕκαμιν
πλαττούμενος, ἐθέλησας ἀτρεκέως ἀνῆσαι περὶ τῶν
ἑωυτῷ πρηγμάτων, εἰς τὸν αἶδην ἀπῆκετο, ἐκ
ὅφρα ἴδῃ νέωκας, καὶ ἀτερπῆς χῶρον, ἀλλ' εἰς
λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ
εἰς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἐνθα ἡ Κίρκη ἐσήμνηε, καὶ
ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολ-
λῶν πεκύων παρόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μη-
τρὸς τῆς ἑωυτῷ, τῷ αἵματος πιεῖν ἐθέλοντων,
ἔ πρό-

lum: et Draco sub tripode vocem emittit, quo-
niam inter sidera quoque lucet Draco. Quod au-
tem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi
videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminis
(*Didymis*) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa diuinationo est.
Itaque Vlysses cum in errore illo suo laboraret,
verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos
descendit, non *Cerneret ut functos videret, illa-
bile regnum*; sed in colloquium Tiresiae venire
qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem
perignauerat Circe, et fossam fodisset, mactasset-
que oves; mortuis multis praesentibus, interque
illos matrem ipsius, ac bibere de sanguine volen-
tibus,

ἔπρότερον ἀφῆκεν ἔδενι, ἔδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξανγκύσαι· εἰ πῶς οἱ τὸ μαντήϊον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ὀρέων τῆς μητρὸς τὴν σκίην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκαργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τῆ ἑρανῆ διατάξατο, καὶ νόμον σφίσι ἐποίησατο μηδ' αὖ μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρᾳ γενέσθαι· ἡ γὰρ ἴσῃ ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανομένης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφανιζομένης· πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἀλλὰ μὲναι Ἀρκάδες ταῦτα ἔκδεξαντο, ἔδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι.

Οἱ

tibus, non prius permittit cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse cogisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris umbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne usquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augescentis lunae et decrescantis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὦν πρὸ ἡμεῶν ἔτω κάρτια ἦσαν Φιλο-
μάντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶ-
ναι λέγουσιν ἀνθρώποισι τέλος εὐρασθαι μαντι-
κῆς. ἔ γάρ εἶναι μιν ἔτε πισην, ἔτε ἀληθέα·
ἔδὲ τὸν Ἄρσεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔρσενῳ ἡμεῶν ἐνε-
κα κινέσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπηῶν πρη-
γμάτων ἔδεμίν ὥρην ἐκεῖνοι ποιοῦνται, ἔδ'
ἔστιν αὐτέοισι πρὸς τὰδε κοινωνίη· κατὰ σφῆας
δὲ χρεΐη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

* Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
δ' εἶναι λέγουσιν. ἔ γάρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλὰ σ-
τεσθαι, ὅκοσα τῆσι μοίρησι δοκέοντα ἐπέρχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, ut inueniant homines finem certumque fundamentum diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra causa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei causa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem utilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fatum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰδε ἀμφὶ ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν,
ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ ἕρανῳ τὴν σφαιρὴν ἐκ-
κεῖνται, παρέχοντες δὲ σφίσι τῇ κινήσεως τῶν
κατ' ἡμέας ἐκείρων ἐπιγίγνεσθαι. ἢ ἐθέλεις ἴπ-
τα μὲν θεῶντος, καὶ ὀρνέθων, καὶ ἀνδρῶν κλο-
νεομένων λίθους ἀνασπασθῆσθαι, καὶ κάρφους δο-
νέσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῷ δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ
δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐπὶ
μὲν ὀλίγῃ πυρὸς ἀπορροίῃ ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ
τὸ πῦρ ἔτι δὲ ἡμέας καίει τι, ἔδὲ οἱ μέλει τῷ
ἡμετέρῳ θάλπειος· ἀστέρων δὲ ἑδεμίνῃ ἀπορροίῃ
δεχόμεθα; καὶ πάντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν
Φαῦλα ἐσθλα ποιῆσαι ἀδύνατά ἐσιν, ἔδὲ ἀλλά-
ξαι τί τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς
χρεο-

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dice-
re, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui,
sed obiter, praeter suum illum motum, nostra
quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem cur-
rente, aut auibus, hominibusue commotis emor-
veri lapides, et festucas agitari a vento, quem
effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud
nihil fieri? Et ex paruulo quidem igni aliquid ad
nos defluit, et tamen ignis non propter nos vrit
quidquam, neque ille nos vt calefiāmus curat:
stellarum autem influxum non recipimus? Et
sane Astrologiae quae mala sunt in melius
mutare non licet, neque mutare quidquam re-
rum quae inde fluunt; sed qui ea vtuntur, illis
prædest

χρεομένους τὰ δὲ ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδόν-
τας ἀπιζόμενα, πολλὰν ἀπόπροσθεν εὐφρανέει,
τὰ δὲ φαῦλα θυμαρέως δέχονται. ἡ γὰρ σφισι
ἄγνοέαςι ἐπέρχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ πρῶ-
δοκίῃ ἐηΐδια καὶ πρῶτα ἡγείτομ. τὰ δὲ ἀστρολο-
γίης περὶ ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos
multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
exercitatione et expectatione facilia lenisque du-
cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

H istoriae verae liber primus	1
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

L I P S I A E

EX OFFICINA SOMMERIA.